

2018

Lokalsamfundsanalyse i Vandtårnsområdet, Aarhus Kommune

Et samarbejde mellem:

Sundhed og Omsorg,
Aarhus Kommune

og

Steno Diabetes Center
Copenhagen,
Region Hovedstaden

Forfattere

Cecilie Ljungmann

Asser Vittrup Nielsen

Stefanie Hoffensets Hansen

Mette Løvholm

Gül Sakal

Johanne Skovløkke Svensson

Hanna Schiffhauer

Paul Bloch

Udgiver

Steno Diabetes Center Copenhagen

Maj 2018

Indhold

Introduktion.....	5
Baggrund	5
Formål.....	5
Læsevejledning	5
Metode	6
Hvad er et lokalsamfundsanalyseværktøj?	6
Tema 1: Fysiske og organisatoriske strukturer.....	7
Fysiske strukturer	7
Organisatoriske strukturer	8
Identificering af nøglepersoner og professionelle aktører.....	9
Tema 2: Beboersammensætning og socioøkonomiske forhold.....	10
Tema 3: Professionelle aktørers perspektiver.....	10
Tema 4: Beboerperspektiver	11
Etiske forhold.....	12
Resultater	13
Tema 1: Fysiske og organisatoriske strukturer.....	13
Fysiske strukturer i og omkring Vandtårnsområdet.....	13
Organisatoriske strukturer i og omkring Vandtårnsområdet.....	21
Tema 2: Beboersammensætning og socioøkonomiske forhold.....	33
Tema 3 og 4: Perspektiver fra beboere og professionelle aktører.....	42
Professionelle aktører	42
Beboergrupper	44
Generelle betragtninger om Vandtårnsområdet	46
Tryghed og ry.....	49
Fællesskaber og sammenhold på tværs	53
Aktiviteter og traditioner.....	57
Fælles faciliteter og deres brug	61
Egen rolle og medbestemmelse	64
Kendskab til planer og visioner.....	68
Sundhedsperspektiver	71
Opsummering	82

Diskussion	91
Anbefalinger	98
Bilag	101
Bilag 1: Protokol for kortlægning af lokalsamfundets fysiske strukturer ved brug af Google Maps	101
Bilag 2: Checkliste over fysiske strukturer i et lokalsamfund	107
Bilag 3: Protokol for identificering af lokalområdets formelle organisationer og uformelle sociale netværk	108
Bilag 4: Checkliste over formelle organisationer og uformelle netværk i et lokalsamfund	112
Bilag 5: Checkliste over professionelle aktører og beboere	113
Bilag 6: Checkliste for nøgleparametre for beboersammensætningen i et lokalsamfund	115
Bilag 7: Spørgeguide til professionelle aktører	116
Bilag 8: Skabelon til referater til interviews og fokusgrupper	124
Bilag 9: Udvælgelse af fokusgrupper	130
Bilag 10: Spørgeguide til beboere	132
Bilag 11: Kort over erhverv i Vandtårnsområdet	140
Bilag 12: Kort over Sport og fritid i nærområdet	141
Bilag 13: Kort over Sundhedsfaciliteter i nærområdet	142
Bilag 14: Kort over andre relevante faciliteter i nærområde	143
Bilag 15: Udvidet liste over organisationer og netværk	144

Resumé

Formålet med nærværende lokalsamfundsanalyse er at bidrage til at styrke den boligsociale helhedsplan og den kommunale sundhedsindsats i Vandtårnsområdet, Aarhus Kommune og dermed styrke boligområdets sociale og sundhedsfremmende udvikling. Dette sker gennem beskrivelser af 1) lokalsamfundets fysiske og organisatoriske strukturer, 2) dets beboersammensætning og socioøkonomiske forhold, 3) professionelle aktørers perspektiver på lokalsamfundet og 4) beboernes perspektiver på lokalsamfundet. På baggrund af omfattende interviews viser undersøgelsen, at Vandtårnsområdet opfattes som et godt sted at bo med god beliggenhed og infrastruktur samt en mangfoldig beboersammensætning. Vandtårnsområdet består af tre delområder, Kalmargade, Reginehøj og Vorrevangen, og både beboere og professionelle aktører giver udtryk for, at de ikke ser det som ét samlet boligområde. Vandtårnsområdet beskrives overordnet som et trygt sted at bo, men der berettes dog om episoder med unge drenge med anden etnisk baggrund end dansk, som skaber utryghed blandt nogle beboere. Flere informanter vurderer, at dette både hænger sammen med mangel på aktiviteter for de unge og misforståelser blandt de forskellige beboergrupper. Der findes sociale netværk og fællesskaber i de forskellige delområder, men mange af informanterne giver udtryk for, at fællesskaberne ikke går på tværs af etnicitet, selvom flere udtrykker et ønske om flere og styrkede fællesskaber. Beboerne er generelt tilfredse med de aktiviteter, der er i området, og har selv mange idéer til nye aktiviteter, der kan styrke fællesskabet. Der er en interesse fra mange af beboerne og de professionelle aktører for at bidrage til at styrke de sociale aktiviteter i boligområdet. Dette kræver dog koordination og bred deltagelse, således at enkeltpersoner ikke kommer til at løfte hele ansvaret. Der er gode muligheder for at dyrke fritidsinteresser i nærområdet og gode udendørs og indendørs faciliteter. Dog oplever nogle beboere forskellige udfordringer ved brugen af de fælles indendørs faciliteter, blandt andet manglende adgang og indflydelse på brugen af dem. Det påpeges endvidere, at beboerdemokratiet trænger til bedre forankring i områdets forskellige beboergrupper, især hos de unge, og der advokeres for bedre kommunikation mellem beboergrupperne, afdelingsbestyrelserne og den boligsociale indsats. Der er mange gode sociale aktiviteter og tiltag i boligområdet, men dårlig eller mangelfuld information og kommunikation kan være en barriere for brugen af dem. Beboerne har adgang til en række forskellige sundhedsfremmende faciliteter i nærområdet og diverse sundhedstilbud i Vandtårnsområdet. For flere af beboerne synes sundhed dog ikke at fylde meget i deres bevidsthed. Der er en række beboergrupper, som er udsatte og sårbare, og hvor der er forskellige barrierer og udfordringer forbundet med sundhed og trivsel. Flere af de professionelle aktører har fokus på sundhedsfremmende aktiviteter og giver udtryk for forståelsen af et bredt sundhedsbegreb. På baggrund af resultaterne fra lokalsamfundsanalysen afsluttes rapporten med en række anbefalinger, som kan bidrage til at styrke Vandtårnsområdets sociale og sundhedsfremmende udvikling og øge beboernes trivsel og livskvalitet.

Vi takker Magistraten for Sundhed og Omsorg, Det Boligsociale Fællessekretariat, Den Boligsociale Helhedsplan samt andre involverede aktører, som har været en stor hjælp i undersøgelsen. En stor tak skal også lyde til de involverede beboere i Vandtårnsområdet, for hvem denne rapport ikke havde været mulig uden. Vi takker for alle inputs via samtaler og interviews.

Introduktion

Baggrund

Vandtårnsområdet er et boligområde beliggende i Aarhus Nord, som består af de tre boligområder, Kalmargade, Reginehøj og Vorrevangen, som herefter defineres som *delområder*. Fra 2014-2017 blev der gennemført en boligsocial helhedsplan, Byens Bedste Naboskab. Der er efterfølgende lavet en strategisk samarbejdsaftale angående en ny boligsocial indsats fra 1. januar 2018 til 31. december 2022. De tre indsatsområder i den nye boligsociale helhedsplan er 1) Tryghed og trivsel, 2) Uddannelse og beskæftigelse samt 3) Forebyggelse og forældreansvar. For at kvalificere processen med at identificere, udvikle og gennemføre lokalt relevante forandringsskabende aktiviteter på et veldokumenteret grundlag blev der etableret et samarbejde mellem Sundhed og Omsorg (MSO) og Steno Diabetes Center Copenhagen (SDCC) om at gennemføre en lokalsamfundsanalyse af Vandtårnsområdet. Nærværende lokalsamfundsanalyse er blevet gennemført i tæt samarbejde mellem SDCC, MSO og medarbejdere fra Den Boligsociale Helhedsplan.

Formål

Formålet med at gennemføre en lokalsamfundsanalyse i Vandtårnsområdet er at bidrage til at styrke den boligsociale indsats og den kommunale sundhedsindsats og dermed styrke boligområdets sociale og sundhedsfremmende udvikling og beboernes trivsel og livskvalitet. Formålet med denne rapport er at bidrage med et omfattende vidensgrundlag til udviklingen af fremtidige forandringsskabende indsatser i Vandtårnsområdet og dermed til beboernes trivsel og sociale udvikling. Rapporten beskriver processen for lokalsamfundsanalysen og dokumenterer resultaterne på en kortfattet, overskuelig og anvendelig måde.

Læsevejledning

Det har været hensigten at gøre rapporten fokuseret ved kun at formidle de mest relevante informationer til opfyldelse af rapportens formål. Metodeafsnittet er derfor kortfattet, men henviser til bilag med blandt andet uddybende protokoller for metodeinteresserede læsere. Der er til gengæld lagt vægt på at udfolde rapportens resultater mest muligt, især hvad angår de kvalitative beskrivelser af beboernes og de professionelle aktørers perspektiver. Rapportens delelementer vil give en bred karakteristik af Vandtårnsområdet, som indbefatter faktuelle oplysninger såvel som subjektive perspektiver. Rapporten afrundes med en opsummering og en diskussion samt en række anbefalinger til den videre proces med at udvikle konkrete aktiviteter og indsatser i Vandtårnsområdet.

Da Vandtårnsområdet geografisk er opdelt af to store trafikårer, Randersvej og Ringvejen, udgør området ikke ét samlet boligområde, men tre delområder: Kalmargade, Reginehøj og Vorrevangen, som også inkluderer Lindholmparken. I rapporten skelnes dermed mellem boligområdet (Vandtårnsområdet) som ét hele og delområderne.

Metode

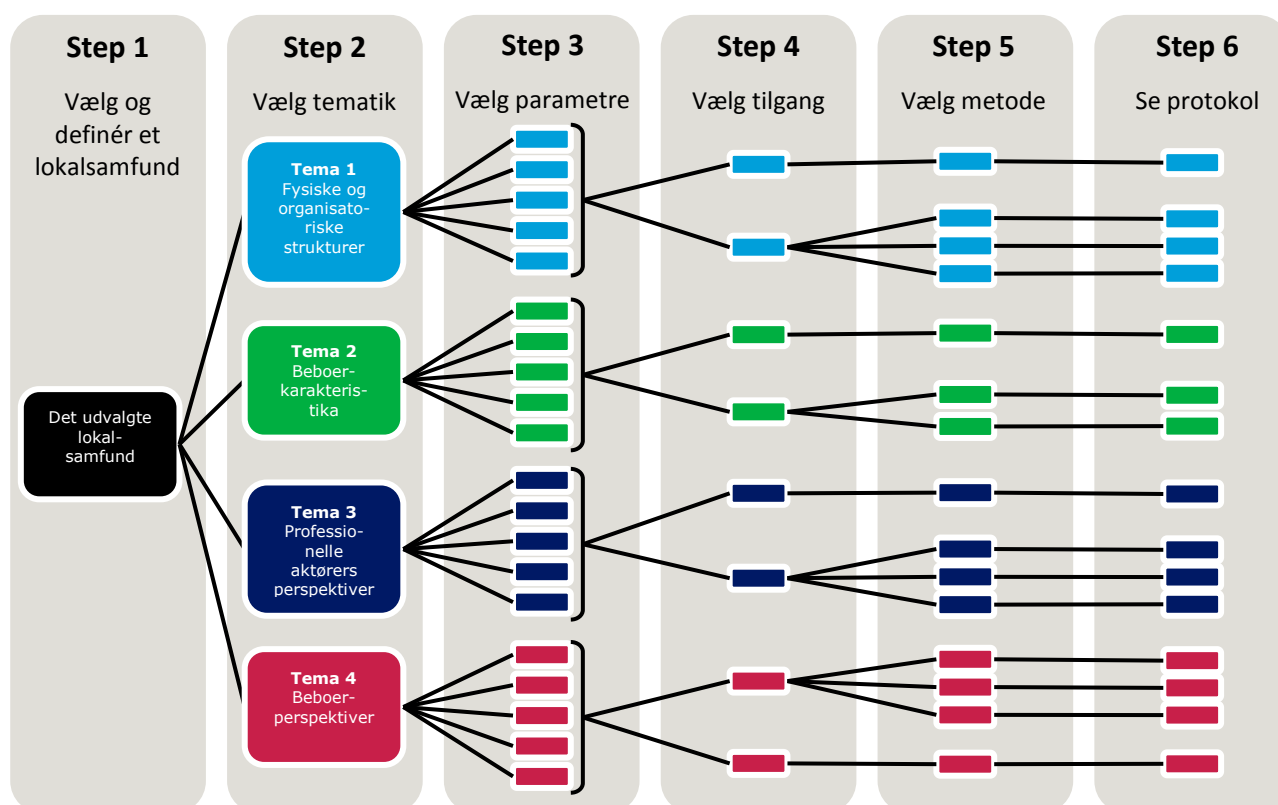
I det følgende gives indledningsvis en beskrivelse af, hvad et lokalsamfundsanalyseværktøj er. Efterfølgende beskrives den anvendte metode ud fra fire temaer, som lokalsamfundsanalysen består af, herunder Tema 1) Kortlægning og beskrivelse af lokalsamfundets fysiske og organisatoriske strukturer. Tema 2) Beboersammensætning og socioøkonomiske forhold. Tema 3) Professionelle aktørers perspektiver på lokalsamfundet. Tema 4) Beboernes perspektiver på lokalsamfundet.

Hvad er et lokalsamfundsanalyseværktøj?

LOCAL (The Local Community Analysis Tool) er et metodisk værktøj, som er udviklet af enheden for Sundhedsfremmeforskning på SDCC med formålet om at karakterisere og forstå et lokalsamfund, samt de beboere og professionelle aktører, der færdes heri. Værktøjet udgør en struktureret tilgang til karakterisering af et lokalsamfund baseret på et ligeværdigt samarbejde mellem forskere og udviklere, som for eksempel en kommune og/eller en boligorganisation. Lokalsamfundsanalysen har en brugerinvolverende tilgang, og udgør derigennem en deskriptiv analyse, som kan anvendes som vidensgrundlag for udviklingen af en indsats. LOCAL er udviklet på baggrund af en gennemgang af den videnskabelige litteratur på området, og indeholder beskrivelser af metoder, der kan udvælges efter vidensbehov, ressourcer og kompetencer. Værktøjets metoder tager udgangspunkt i anerkendte videnskabelige discipliner, men kan udvælges og praktiseres ud fra en pragmatisk tilgang af akademisk uddannede medarbejdere.

Værktøjet er relevant for såvel forskere som praktikere med forståelse for vigtigheden af viden om lokalsamfundets beboere og professionelle aktører, deres meninger og den lokale kontekst, som de er en del af. Med involveringen af beboere og professionelle aktører i processen med udviklingen af lokalsamfundet styrkes forståelsen og samarbejdet på tværs af institutioner, foreninger og beboere i lokalsamfundet, og dermed styrkes muligheden for at sikre lokal forankring og en bæredygtig indsats. Gennem lokalsamfundsanalysen gives et nuanceret helhedsbillede af lokalsamfundet samt anbefalinger om forandring, der tager hensyn til de lokale strukturer og muligheder, herunder eksempelvis samarbejdet på tværs af institutioner, foreninger og beboere i lokalsamfundet. I sidste ende styrkes derved muligheden for at sikre mere optimale rammer for at skabe lokal forankring og en bæredygtig indsats på baggrund af analysens fund.

Analysen består af fire delelementer: Tema 1) Kortlægning og beskrivelse af lokalsamfundets fysiske og organisatoriske strukturer. Tema 2) Beboersammensætning og socioøkonomiske forhold. Tema 3) Professionelle aktørers perspektiver på lokalsamfundet. Tema 4) Beboernes perspektiver på lokalsamfundet. De fire temaer giver til sammen et bredt indblik i et lokalsamfund og er baseret på både faktuelle oplysninger (tema 1 og 2) og subjektive perspektiver (tema 3 og 4). Figuren på næste side illustrerer lokalsamfundsanalysens fire delelementer (step 2) og fremgangsmåde for delelementerne (step 3-6). For hvert tema udvælges parametre, der ønskes belyst (step 3), og derefter de metoder, der anvendes til dataindsamlingen (step 4-5). LOCAL indeholder en række protokoller, der beskriver de anbefalede dataindsamlingsmetoder (step 6). Man bevæger sig rundt i værktøjet og til- og fravælger tematikker, parametre, tilgange, metoder og protokoller efter behov.

Figur 1. Lokalsamfundsanalyseværktøjets struktur. Lyseblå omfatter Tema 1 om lokalsamfundets fysiske og organisatoriske strukturer; Grøn omfatter Tema 2 om beboersammensætning og socioøkonomiske forhold; Mørkeblå omfatter Tema 3 om professionelle aktørers perspektiver på lokalsamfundet; Rød omfatter Tema 4 om beboernes perspektiver på lokalsamfundet.

Lokalsamfundsanalysen i Vandtårnsområdet har taget seks måneder at gennemføre, og projektgruppen har bestået af en projektkoordinator fra SDCC og to løntilskudsansatte fra Sundhedsstaben i Aarhus Kommune. Desuden har to kandidatstuderende fra SDCC været tilknyttet den indledende del af processen. Lokalsamfundsanalysen har været superviseret af medarbejdere fra Aarhus Kommune, Det Boligsociale Fællessekretariat, Den Boligsociale Helhedsplan og SDCC. I det følgende beskrives de metoder, der blev anvendt til at undersøge hvert af de fire ovenstående temaer i Vandtårnsområdet.

Tema 1: Fysiske og organisatoriske strukturer

I Tema 1 beskrives indledningsvis den anvendte metode til at kortlægge og beskrive de fysiske strukturer i Vandtårnsområdet. Efterfølgende gives en beskrivelse af den anvendte metode til at identificere og beskrive de organisatoriske strukturer i området.

Fysiske strukturer

De fysiske strukturer defineres som de faciliteter og arealer, der er tilgængelige for alle eller udvalgte beboere i Vandtårnsområdet og omegn. Til den fysiske kortlægning af strukturer blev Google Maps anvendt (se protokol i bilag 1), hvilket omfattede internetbaseret søgning samt dialog med centrale personer og en rundvisning i lokalområdet med den boligsociale udviklingschef. Sidst men ikke mindst var kortlægningen baseret på gåture i de tre delområder med brug af strukturerede observationer af tilstedeværelsen,

placeringen og brugen af områdets sportsanlæg, rekreative områder, samlingssteder, legepladser og andre relevante arenaer i og omkring Vandtårnsområdet. Processen blev støttet af en checkliste fra lokalsamfundsanalyseværktøjet (se checkliste i bilag 2). Til at starte med blev der udarbejdet et detaljeret kort baseret på observationer og brug af Google Maps. I slutningen af projektfasen blev kortet gjort mere fokuseret ved for eksempel at udvælge de mest relevante markeringer på kortet på baggrund af udtalelser fra professionelle aktører og beboere (Tema 3 og 4). Desuden var det nødvendighed at gøre kortet mere overskueligt, hvorfor nogle af de mindre væsentlige markeringer blev fjernet.

Organisatoriske strukturer

De organisatoriske strukturer defineres dels ved formelle organisationer og foreninger (eksempelvis kommunale institutioner og sportsforeninger), eller som mere uformelle netværk og fællesskaber (for eksempel kvindegrupper). Organisatoriske strukturer er dermed et forholdsvist bredt dækkende begreb, der indeholder forskellige typer af sociale fællesskaber, der kan have meget varierende grad af organisering og struktur. I rapporten skelnes mellem A) formelle organisationer og foreninger, og B) uformelle netværk og fællesskaber (se definitioner i Boks 1 nedenfor). Det er vigtigt at pointere, at der er tale om forskellige grader af formalitet, og at det til en vis grad er en vurderingssag om et netværk er formelt eller uformelt.

A) Formel organisation	B) Uformelt netværk
• Ofte en hierarkisk organisationsstruktur (ofte med en bestyrelse i toppen) • Involverer normalt en kæde af autoritet og kommunikation i en organisatorisk ramme • Bygger på faste regler og vedtægter • Er offentligt registreret og juridisk legal • Er oftest tilgængelig for offentligheden (således sjældent lukket og eksklusiv) • Er økonomisk baseret og finansieret gennem støtteordninger, brugerbetaling og/eller kontingenter • Eksempler: fodboldklubber, gymnastikforeninger, spejderforeninger, ikke-statslige landsdækkende organisationer (fx Dansk Flygtningehjælp) og patientorganisationer (fx Diabetesforeningen)	• Flad og løs organisationsstruktur • Opstår ofte på baggrund af en enkelt eller få personers initiativ • Kan være mere eller mindre usynlig i det offentlige rum • Bygger på tillid og gensidighed blandt deltagerne • Er ofte løst struktureret og ukontrolleret • Deltagerne er ligestillede og kommunikerer frit og direkte med hinanden • Har sjældent større finansielle udgifter • Er ofte netværksbaserede og bundet sammen af personlige relationer eller interesser • Eksempler: madklubber, lektiecaféer, studiegrupper, festudvalg, snakkeklubber, etniske grupper, kvindegrupper, ældregrupper

Boks 1. Kendetegn for formelle organisationer og uformelle netværk. Der er ikke en entydig definition på disse organisationsformer. De forskellige former for organiseringer og samlinger af borgere placerer sig på et kontinuum fra stærkt formelle til helt uformelle organiseringer.

Til at identificere de formelle organisationer og de uformelle netværk og fællesskaber blev der indledningsvist afholdt uformelle samtaler med de boligsociale medarbejdere fra den boligsociale helhedsplan, som to af projektmedarbejderne havde adgang til, idet de fik kontorplads i det hus, hvor de boligsociale medarbejdere også har kontorplads til daglig. Derudover bidrog den boligsociale udviklingschef med relevant viden om de forskellige organisatoriske strukturer på førnævnte rundtur i lokalområdet. (Se den anvendte protokol i bilag 3 og checkliste i bilag 4). Som led i helhedsplanen er der en lang række

forskellige aktiviteter til beboerne i Vandtårnsområdet, og disse aktiviteter er beskrevet under uformelle netværk og fællesskaber.

Foruden de uformelle samtaler blev der foretaget en struktureret identificering af nøglepersoner. (Se checkliste i bilag 5). Med benævnelsen *nøgleperson* menes en person med nyttige kontakter til identificering af lokalsamfundets professionelle aktører og netværk. Nøglepersoner har således ikke nødvendigvis selv en indgående viden om lokalsamfundet. Med benævnelsen *professionel aktør* menes en repræsentant fra en organisation i den offentlige sektor, den private sektor eller civilsamfundet med en særlig rolle eller funktion i lokalsamfundet og/eller med en særlig viden om det. Man behøver således ikke at være lønnet i funktionen for at blive kategoriseret som en professionel aktør. Nøglepersoner med en særlig viden om lokalsamfundet, som rækker udover kendskabet til nyttige kontakter i lokalsamfundet, går ligeledes under betegnelsen *professionel aktør*.

Identificering af nøglepersoner og professionelle aktører

Både nøglepersoner og professionelle aktører blev løbende identificeret via sneboldmetoden, som går ud på at skabe kontakt til relevante personer, der så kan lede videre til andre relevante personer, hvorefter "snebolden ruller". Denne metode er især anvendelig, når målet er at komme i kontakt med grupper, der er svære at nå. Dog har man med metoden en lille grad af kontrol over, hvilke personer man når, og det kan være svært at garantere repræsentativitet. "Snebolden" blev sat i gang ved hjælp af flere relevante nøglepersoner, som forud for projektets begyndelse deltog i et indledende møde mellem SDCC, repræsentanter fra MSO, Boligkontoret Aarhus og medarbejdere fra den boligsociale helhedsplan. Projektgruppen rettede således henvendelse til de relevante deltagere fra mødet, som kunne henvise til andre personer, som de mente kunne have en særlig viden om og kendskab til Vandtårnsområdet. Andre af deltagerne fra mødet gik under betegnelsen professionelle aktører, og kunne endvidere henvise til andre centrale personer.

I denne indledende fase var der fokus på at identificere nøglepersoner, som kunne interviewes per telefon om deres viden om områdets organisatoriske strukturer. (Se protokol i bilag 3). Hensigten med de korte telefoninterviews var at opnå en baggrundsviden om faktuelle forhold omkring lokalsamfundets organisationer, sociale netværk og fysiske strukturer og arenaer. Sneboldmetoden var dog et gennemgående metodisk værktøj, som med tiden strakte sig over et større persongalleri, som på den ene eller anden måde ledte videre til alle informanter, professionelle aktører såvel som beboere. Dette uddybes i metodeafsnit for Tema 3 og 4.

Processen med at identificere nøglepersoner, organisationer, sociale netværk, beboergrupper, fysiske strukturer og arenaer i Vandtårnsområdet blev understøttet dels af Google Maps-kortene, men også af de tre nævnte checklister fra LOCAL-værktøjet (se bilag 2, 4 og 5). Foruden checklister blev der via internetsøgninger identificeret relevante aktører, ligesom viden om Aarhus Kommunes organisering i lokalområder og lokalcentre udgjorde inspiration for projektgruppen. Sidst, men ikke mindst, var de boligsociale medarbejdere i Vandtårnsområdet en uvurderlig hjælp fra start til slut i lokalsamfundsanalysen og disse bød gerne løbende ind med idéer, tips og tricks og uformelle samtaler til projektgruppen.

Tema 2: Beboersammensætning og socioøkonomiske forhold

Dette afsnit beskriver, hvordan information om beboersammensætningen og de socioøkonomiske forhold i Vandtårnsområdet er blevet indhentet. Der blev lavet en deskriptiv analyse og grafisk præsentation af objektive statistiske data for Vandtårnsområdet og Aarhus Kommune. Data er erhvervet fra det boligsociale monitoreringssystem BoSocData, der varetages af Aarhus Kommune. Valget af indikatorer til beskrivelse af boligområdets beboersammensætning og de socioøkonomiske forhold er baseret på 1) Helhedsplanens konkrete indsatsområder, 2) MSO's prioriteringer forankret i den kommunale dagsorden samt 3) SDCC's forskningsrelaterede vurderinger. På denne baggrund er følgende indikatorer inkluderet i rapporten:

- *Demografisk udvikling.* Antal beboere i perioden i Vandtårnsområdet i 2013-2017
- *Alder.* Procentvis aldersfordelingen blandt beboere
- *Børn og unge.* Procentvis andel af beboere under 18 år i perioden 2013-2017
- *Etnicitet.* Procentvis fordeling af beboere efter oprindelse fra vestlige og ikke-vestlige lande i 2017
- *Oprindelsesland.* Absolut fordeling af oprindelse blandt de beboere i Vandtårnsområdet, der ikke har Danmark som oprindelsesland
- *Ægteskabelig status.* Procentvis fordeling af ægteskabelig status blandt beboere
- *Arbejdsmarkedstilknnytning.* Procentvis fordeling af jobsituation og type af overførselsindkomst blandt beboere mellem 18-64 år
- *Udenfor arbejdsmarkedet.* Procentvis fordeling af andelen af beboere mellem 18-64 år med manglende arbejdsmarkedstilknnytning i perioden 2013-2017
- *Helbredsbedinget overførselsindkomst.* Procentvis andel af beboere mellem 18-64 år som modtager helbredsbedinget overførselsindkomst
- *Ingen ungdomsuddannelse.* Andel af beboere som ikke har en ungdomsuddannelse blandt 24-årige i perioden 2013-2017
- *Ophold på dag- og døgnforanstaltninger.* Procentvis andel af beboere under 18 år med mindst én dags ophold på dag- og døgnforanstaltning i 2017
- *Kriminalitet.* Andelen af kriminalitetssigtede personer under 18 år i Vandtårnsområdet og Aarhus Kommune i perioden 2013-2016
- *Skolefravær.* Procentvis andel af fraværsdage for indskrevne og skolepligtige i perioden 2013-2014
- *Uden for fritidstilbud.* Procentvis andel af beboere i 5.-10. klasse som er uden for fritidstilbud i perioden 2013-2017
- *Friplads i dagtilbud.* Procentvis andel af beboere fra 0 år til slutningen af 4. klasse tilmeldt daginstitution med fuld økonomisk friplads i perioden 2013-2017

For de udvalgte indikatorer blev der lavet grafiske præsentationer fra både Vandtårnsområdet og hele Aarhus Kommune for at gøre det muligt at sammenligne data. Processen med at identificere indikatorer blev støttet af en checkliste for nøgleparametre for beboersammensætningen i et lokalsamfund fra lokalsamfundsanalyseværktøjet. (Se bilag 6).

Tema 3: Professionelle aktørers perspektiver

Dette afsnit beskriver den anvendte metode til indsamling af data om de professionelle aktørers perspektiver på Vandtårnsområdet, herunder rekruttering, dataindsamling og datahåndtering.

Informanterne blev primært rekrutteret på baggrund af kontakt til de aktører, der deltog i opstartsmødet forud for projektet. Sneboldmetoden blev anvendt til at lokalisere andre relevante professionelle aktører, og processen blev understøttet af en checkliste fra lokalsamfundsanalyseværktøjet (se bilag 5). Inklusionskriteriet var, at informanten skulle have en særlig viden om og kendskab til lokalsamfundet. Det skal bemærkes, at nogle af de, der defineres som professionelle aktører, er beboere fra Vandtårnsområdet, som spiller en særlig aktiv rolle i boligområdet, og de betegnes derfor som aktive beboere.

Data blev indsamlet via kvalitative interviews ud fra en prædefineret spørgeguide (se bilag 7), som blev tilpasset i dialog mellem SDCC og MSO. Interviewformen var semistruktureret, da det gav mulighed for at adressere nogle forudbestemte tematikker og samtidig gav plads til at undersøge og forfølge tematikker, som informanterne selv italesatte som væsentlige. Interviewene havde blandt andet fokus på aktørernes oplevelser og viden om lokalsamfundet og dets beboere, deres kendskab til lokale samarbejder og relationer, deres perspektiver på sundhedsfaciliteter og sundhedstilbud i området samt deres personlige engagement og ønsker for området i fremtiden.

Der blev foretaget otte interviews med professionelle aktører med i alt ti informanter, herunder syv individuelle interviews og et fokusgruppinterview med tre informanter. Interviewene blev foretaget af projektmedarbejdere fra projektgruppen og blev gennemført i perioden september til oktober 2017. Alle interviews blev optaget digitalt med tilsagn fra informanterne og varede en til to timer. Lydfilerne blev hver for sig brugt til at skrive et struktureret referat ved anvendelse af en prædefineret skabelon (se referatskabelon i bilag 8). Disse referater blev kodet ud fra nogle prædefinerede kategorier, dog med en åbenhed overfor nye temaer. De fremkomne temaer præsenteres i resultatafsnittet.

Tema 4: Beboerperspektiver

Dette afsnit beskriver den anvendte metode til indsamling af data over beboerperspektiver, herunder rekruttering, dataindsamling og datahåndtering.

Indledningsvis blev der, i samarbejde mellem MSO og SDCC, udarbejdet en liste over beboergrupper, der ville være relevante at rekruttere. Der blev hentet inspiration fra en checkliste over professionelle aktører og beboere fra LOCAL-værktøjet. (Se bilag 5). Der var fokus på at rekruttere de mere udsatte og sårbare grupper i Vandtårnsområdet. (Se bilag 9 for yderligere informationer om udvælgelse af fokusgrupper). Endvidere var det væsentligt at samle fokusgrupper, som kunne repræsentere alle tre delområder i Vandtårnsområdet på tværs af køn, alder og etnicitet. Informanterne blev primært rekrutteret ved hjælp af sneboldmetoden, hvor der blev identificeret gatekeepere, som havde kendskab eller kontakt til beboere i området.

Data blev indsamlet via kvalitative fokusgruppinterviews og få individuelle interviews ud fra en prædefineret spørgeguide (se bilag 10), der blev tilpasset i dialog mellem SDCC og MSO. Spørgeguiden var næsten identisk med den, der blev anvendt til interviews med de professionelle aktører, og adskilte sig primært på ordlyden. Forud for fokusgrupperne blev interviewspørgsmålene testet på en beboer gennem et pilotinterview, og kommentarer og erfaringer herfra blev taget til efterretning. Interviewformen var semistruktureret, da det gav mulighed for at adressere nogle forudbestemte tematikker og samtidig gav

plads til at undersøge og forfølge tematikker, som beboerne selv italesatte som væsentlige. Interviewene havde blandt andet fokus på beboernes oplevelser og viden om lokalsamfundet og dets beboersammensætning, deres kendskab til lokale organisationer og foreningsliv, deres perspektiver på sundhedstilbud og sundhedsaktiviteter i området samt deres personlige engagement og ønsker for området i fremtiden.

Der blev i alt interviewet 50 beboere, herunder ni fokusgruppeinterviews og 4 individuelle interviews. Interviewene blev foretaget af projektmedarbejderne og blev gennemført i perioden november til december 2017. Alle interviews varede en til to timer og blev optaget digitalt med tilsagn fra informanterne, på nær et enkelt interview, hvor informanterne ikke ønskede at blive optaget på bånd. I stedet blev interviewet transskriberet direkte undervejs. Ét interview blev foretaget på beboergruppens modersmål og ved et andet interview var der en tolk til stede, som kunne oversætte, hvis det blev nødvendigt. Alle lydfiler blev hver for sig brugt til at skrive et struktureret referat ved anvendelse af en prædefineret skabelon (se referatskabelon i bilag 8). Disse referater blev kodet ud fra nogle prædefinerede kategorier, dog med en åbenhed overfor nye temaer. De fremkomne temaer præsenteres i resultatafsnittet.

Etiske forhold

Forinden et interview blev informanterne sat ind i projektets formål, og de blev bedt om deres samtykke. Det blev understreget, at deltagelse var frivillig, og at det var muligt at hele eller dele af udtalelser kunne tilbagetrækkes ved fortrydelse. Informanternes navne er udeladt fra rapporten, ligesom det er aftalt med de professionelle aktører, hvordan de vil benævnes i rapporten. Lokalsamfundsanalysen er registeret hos Datatilsynet (lokalt j.nr. under Region Hovedstadens paraplyanmeldelse: SDC-2017-015 SDC-2017-017, med I-Suite nr.: 05854).

Resultater

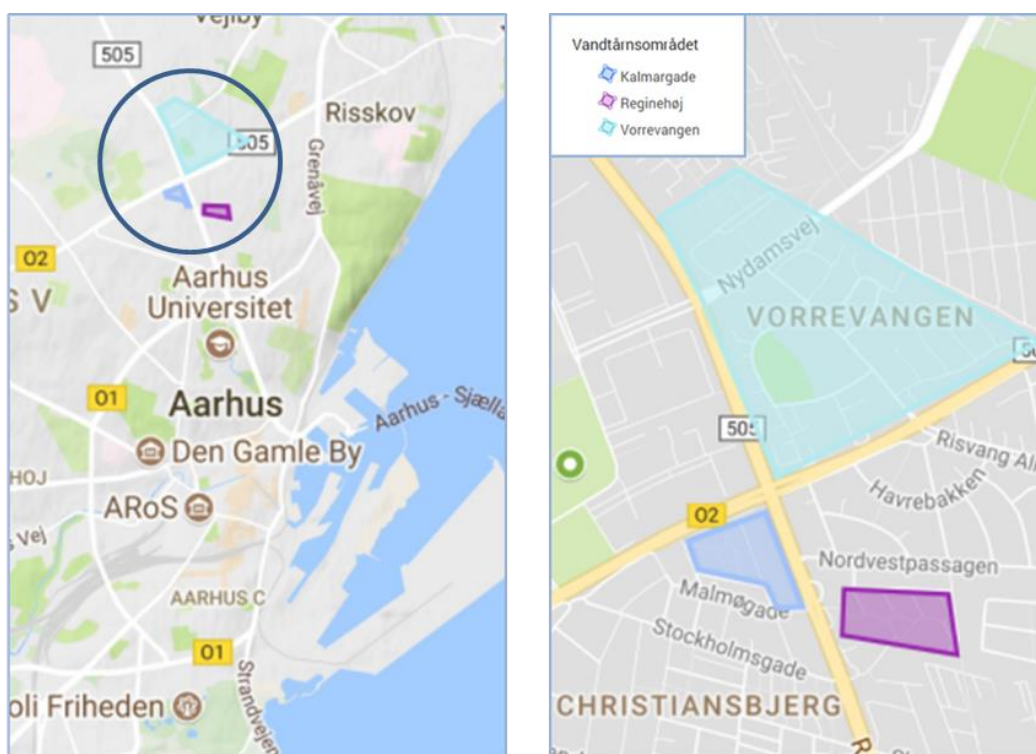
Resultatafsnittet er bygget op af tre hovedafsnit, som berører de fire temaer, hvor Tema 1 beskriver Vandtårnsområdets fysiske og organisatoriske strukturer, og Tema 2 beskriver beboersammensætningen og de socioøkonomiske forhold. Tema 3 og 4 er samlet i ét afsnit, som belyser beboernes og de professionelle aktørers perspektiver på Vandtårnsområdet.

Tema 1: Fysiske og organisatoriske strukturer

I dette afsnit præsenteres de fysiske strukturer i Vandtårnsområdet. Ligeledes præsenteres en oversigt over de formelle organisationer samt de uformelle sociale netværk og fællesskaber. Denne kortlægning af områdets fysiske og organisatoriske strukturer giver samlet set et overblik over de eksisterende muligheder for at dyrke sociale og rekreative aktiviteter i boligområdet, hvilket kan pege mod uudnyttede muligheder og potentialer for nye tiltag.

Fysiske strukturer i og omkring Vandtårnsområdet

Lokalsamfundsanalysen blev gennemført i Vandtårnsområdet i Aarhus N, der er beliggende i et af Aarhus Kommunes syv lokalområder, lokalområde Christiansbjerg (se Vandtårnsområdets geografiske placering i Figur 2). Som tidligere nævnt, og som det også fremgår af Figur 2, er Vandtårnsområdet geografisk opdelt i tre delområder: Kalmargade, Reginehøj og Vorrevangen. De tre områder er placeret omkring "Vandtårnskrydset" (Randersvej og Ringvejen).

Figur 2. Lokalsamfundsanalysen blev gennemført i Vandtårnsområdet i Aarhus N. Figuren viser boligområdets geografiske placering i Aarhus. Det blå felt markerer delområdet Kalmargade, det lilla felt markerer Reginehøj og det grønne felt markerer Vorrevangen.

Der bor 2.084 beboere i områdets 973 lejemål fordelt på fire boligafdelinger. Afdelingerne er forskellige i forhold til størrelse, beboersammensætning og arkitektur. Delområderne er imidlertid forbundet, dels på grund af det geografiske naboskab, men i særdeleshed fordi de tre delområder har været forbundet af en fælles helhedsplan, Helhedsplan Vandtårnsområdet, fra 2014-2017. Fra 2018 til 2022 er Kalmargade, Reginehøj og dele af Vorrevangen igen repræsenteret i en ny helhedsplan, hvor også Frydenlund i Aarhus V er inkluderet. I denne lokalsamfundsanalyse har Frydenlund dog ikke været berørt, og vil ikke blive behandlet yderligere i rapporten. Den nye helhedsplan 2018-2022 medtager ikke alle boligafdelingerne fra den tidligere helhedsplan. Nærværende rapport tager derfor udgangspunkt i tallene for den nye helhedsplan gældende fra 2018-2022. Vandtårnsområdet defineres herudfra som Kalmargade, Reginehøj og Vorrevangen (Lindholmparken og Illerupvej 1-39). Nedenfor gives et overblik over områdets forskellige afdelinger i Tabel 1.

Afdelingsnummer	Antal lejemål	Opført (årstal)	Delområde
BK Aarhus afdeling 29	207 boliger fordelt på 2-4 værelses + 40 ungdomsboliger	1973	Kalmargade
BK Aarhus afdeling 25	403 boliger fordelt på 1-4 værelses lejligheder	1964	Reginehøj
BK Aarhus afdeling 28	216 boliger fordelt på 1-4 værelses lejligheder	1966	Lindholmparken
BK Aarhus afdeling 22	147 boliger fordelt på 1-4 værelses lejligheder	1958	Illerupvej 1-39

Tabel 1. Tabel over Vandtårnsområdets forskellige afdelinger, som indgår i helhedsplanen 2018-2022.

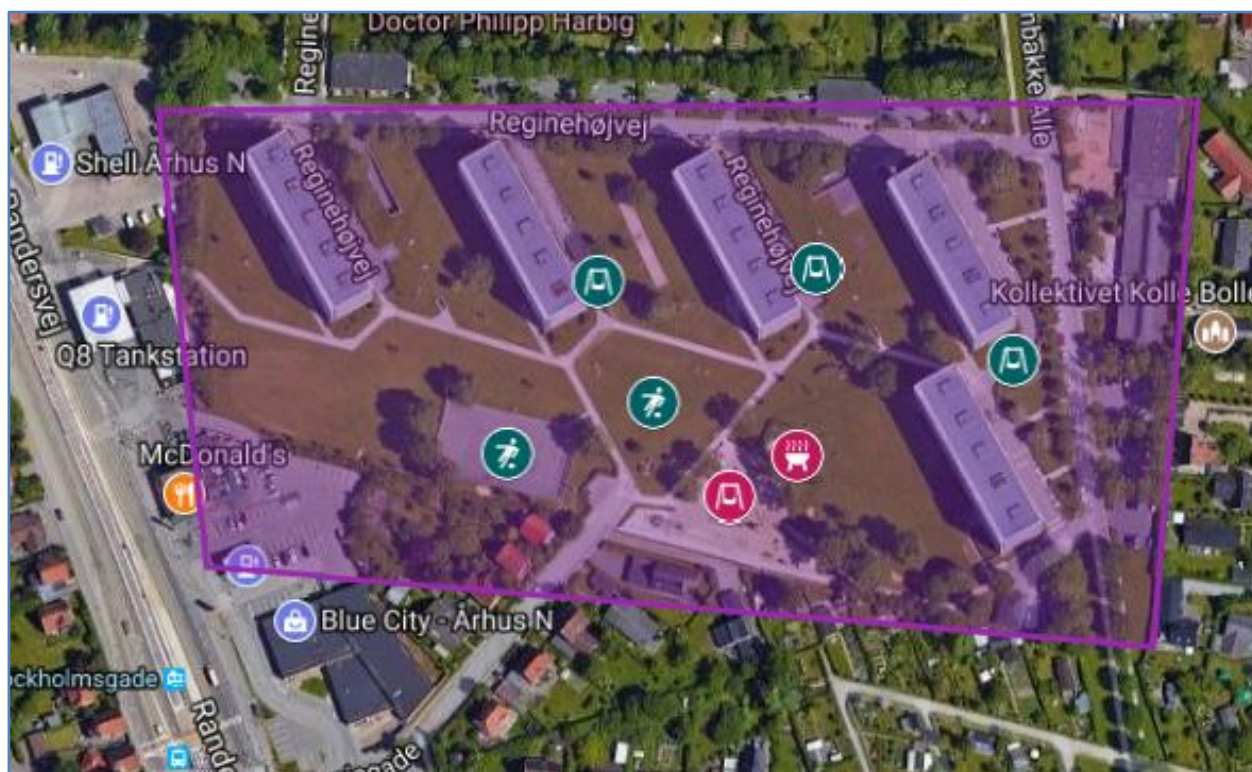
Der er sti- og gangsystemer samt cykelstier og en tunnel under Randersvej, som forbinder delområderne i Vandtårnsområdet. Der går flere offentlige busser samt en letbane gennem området. Vandtårnsområdet har en lang række rekreative områder og fælles faciliteter, som vil blive beskrevet i det følgende. Der er også medtaget faciliteter og steder, der ligger i nærheden af Vandtårnsområdet, da disse benyttes af områdets beboere. Alle relevante idrætsforeninger, sportsklubber og haller i nærområdet er medtaget. Dette skyldes en særlig opmærksomhed på sundhedsfremme og forebyggelse i lokalsamfundsanalysen, hvor steder, der fordrer til fysisk aktivitet kan være af væsentlig interesse. Yderligere vil lokalsamfundsanalysens resultater være interessante for den fremskudte projektmedarbejder – sundheds- og trivselsmedarbejderen, som led i det sundhedsfremmende og forebyggende arbejde i Vandtårnsområdet.

Rekreative områder

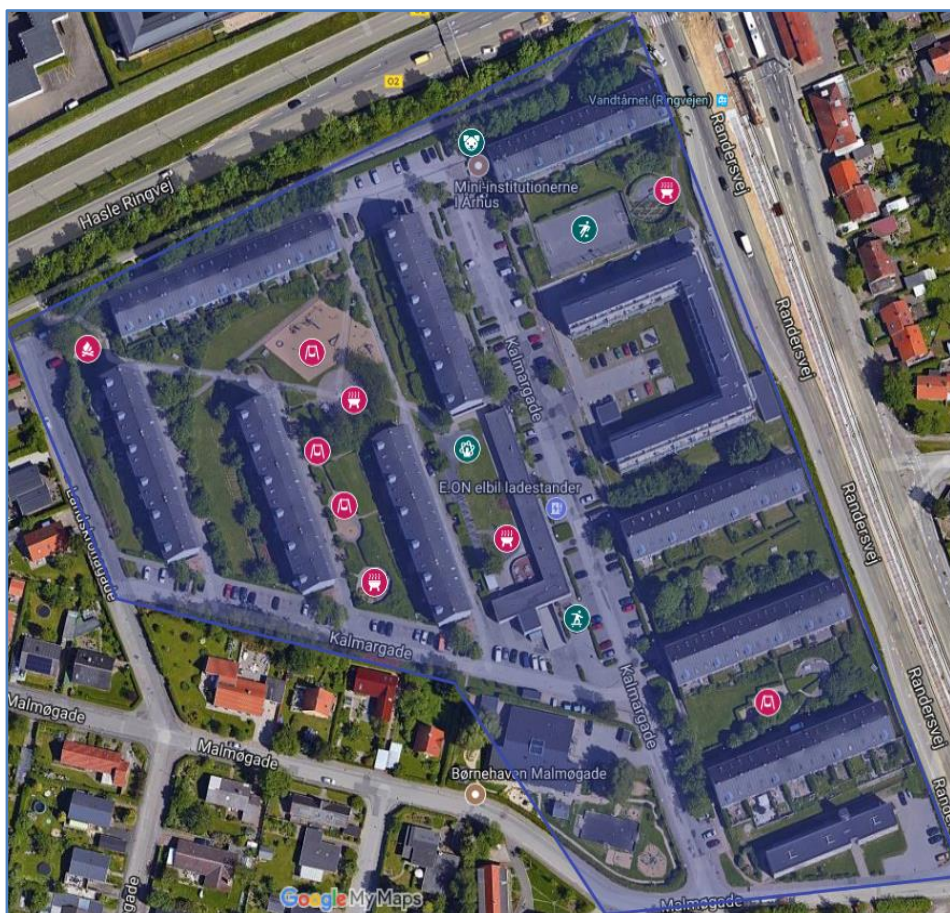
Vandtårnsområdet har generelt mange naturlige mødesteder omkring boligblokkene, som er angivet med ikoner på de tre kort over delområderne i Figur 3, 4 og 5. Der er tre store legepladser, heraf en i Kalmargade, en i Reginehøj og en i Lindholmparken, hvor Reginehøjs legeplads er den største og mest populære legeplads i området – også for institutionerne i området. På Illerupvej findes mindre legepladser mellem nogle af boligblokkene. Yderligere er der placeret bænke og bordebenkesæt i alle delområderne. Af hensyn til overskueligheden på kortene er ikke alle bænke og bordebenkesæt vist. Modsat de mange bordebenkesæt, er alle grillpladser medtaget på kortet. Hvor Reginehøj har en stor grillplads med omkring

otte griller placeret nær den store legeplads, har Kalmargade fire mindre grillpladser fordelt mellem blokkene i området. I Vorrevangen er der identificeret seks grillpladser i alt, men ingen i afdelingerne Illerupvej 1-39 og i Lindholmparken.

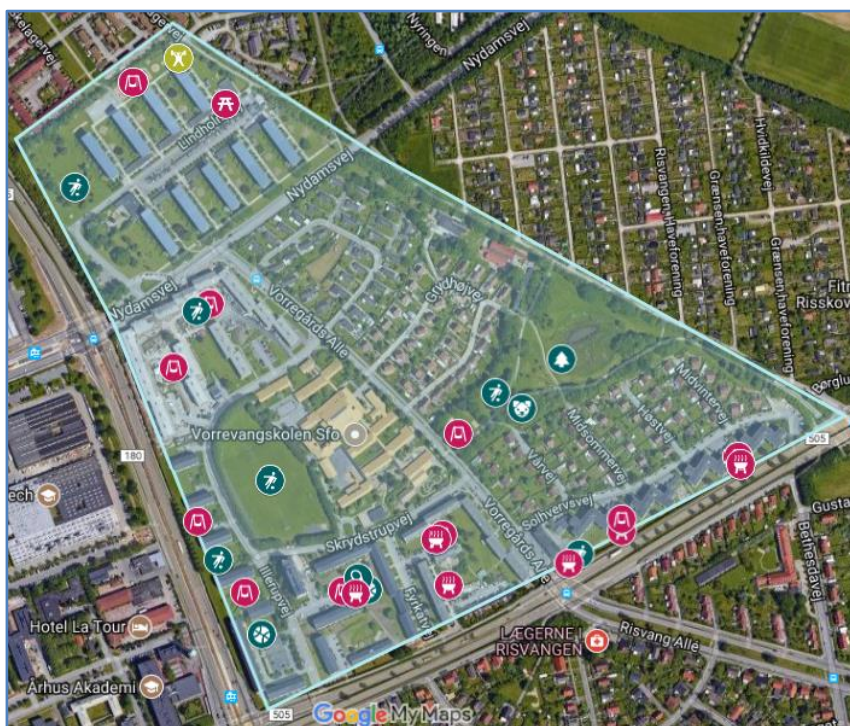
Der er flere faciliteter til sport og anden aktivitet. Udover de boldbaner, der er tilknyttet områdets skoler, findes der både boldbur og diverse boldbaner i delområderne. I Lindholmparken findes en boldbane ved indgangen samt udendørs træningsudstyr ved den store legeplads. I Vorrevangen er der ligeledes fire boldbaner, to basketballbaner og en tennisbane, hvor en lille boldbane samt en basketballbane er på Illerupvej 1-39. I Reginehøj er der et boldbur, en boldbane, samt optegnede hinke- og ludoplads. (På kortet: asfalt leg). I Kalmargade findes der ligeledes et boldbur, som kaldes multibanen, en rampe og en skakplads. Desuden giver flere store græsarealer mulighed for forskellige aktiviteter og leg. Et andet naturligt mødested for beboerne i Vandtårnsområdet er den lille park i Vorrevangen, hvor der ligeledes er placeret en mindre hundepark for hundeejerne. Derudover findes der et hundetoilet i Kalmargade. I Kalmargade og Lindholmparken er det tilladt at have hund, hvorfor det formodes, at der bor flere hundeejere. Se kort over Vandtårnsområdets rekreative områder i Figur 3, 4 og 5.

Figur 3. Kort over rekreative områder i Reginehøj. Faciliteterne er markeret med ikoner på kortet. Ikonernes betydning er angivet til højre for kortene.

Figur 4. Kort over rekreative områder i Kalmargade.

Figur 5. Kort over rekreative områder i Vorrevangen.

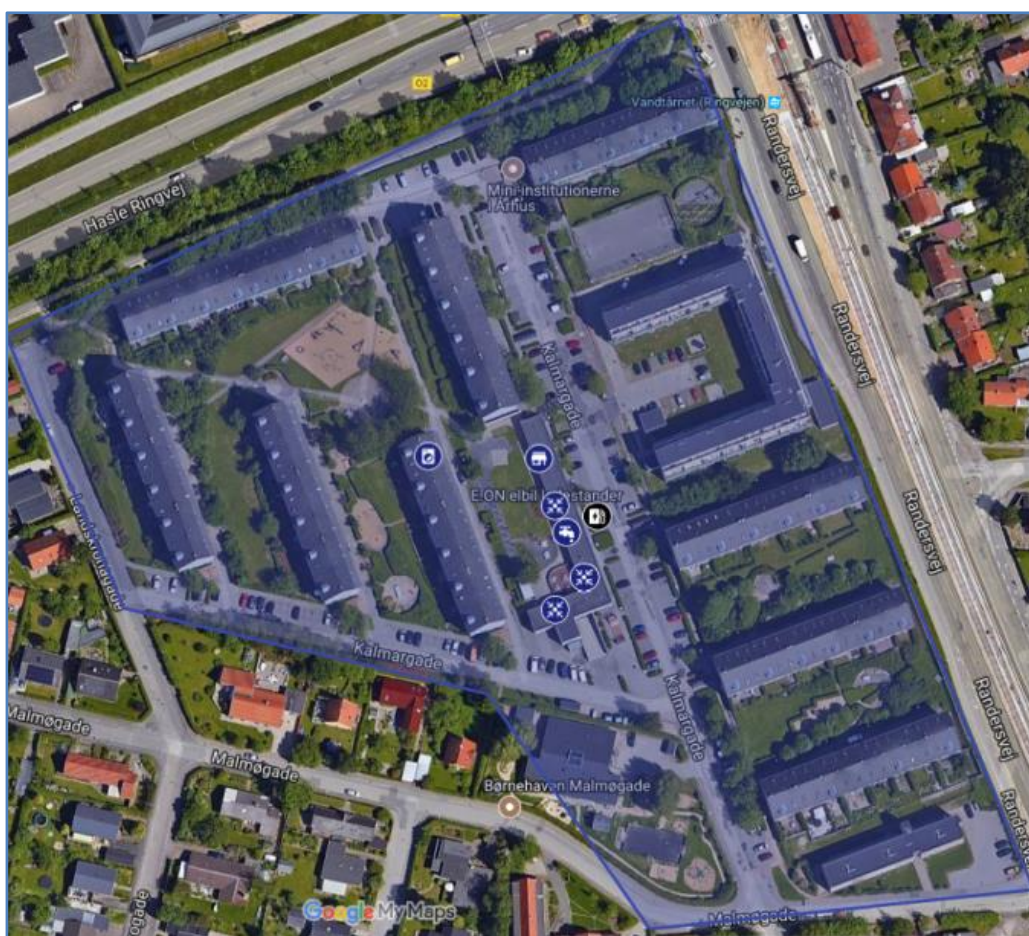
Rekreative områder

- Grillplads
- Boldbane
- Basketbane
- Tennisbane
- Rampe
- Asfalt leg
- Hundefaciliteter
- Lille Park
- Træningsudstyr
- Legeplads
- Bålplads
- Bordbænke/bænke

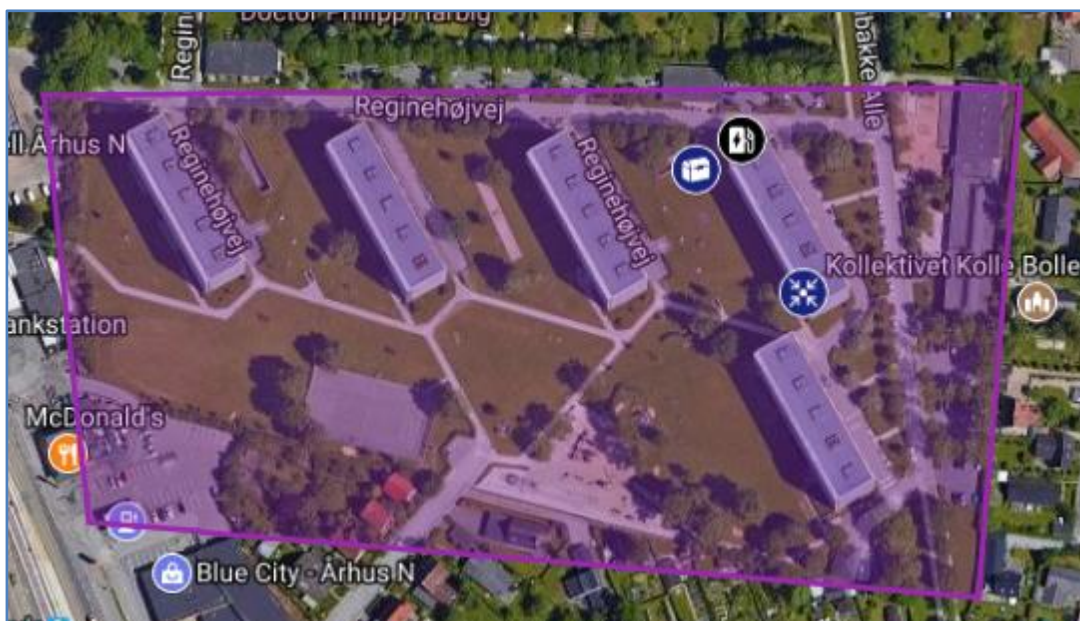
Fælles faciliteter

Under denne kategori er både beboerhuse/selskabslokaler, vaskerier, varmemesterkontorer og andre fælles lokaler medtaget. Kalmargade, Lindholmparken og Reginehøj har et beboerhus/selskabslokale tilknyttet afdelingen. Illerupvej har derimod ikke et beboerhus tilknyttet afdelingen. Helhedsplanen har lokaler i alle tre delområder, henholdsvis et større lokale i Kalmargade (med både kontor, mindre køkken og tilstødende lokaler med plads til aktiviteter samt et industrikøkken tilknyttet til det store aktivitetslokale), ét mindre lokale ved "kiosken" i Vorrevangen, samt et mindre kælderlokale i Reginehøj. I Kalmargade ligger der herudover også to mindre lokaler ved varmemesterkontoret, der hedder Kafe Kalmar og Caféen. Reginehøj har en gammel varmehal, der i 2015, med økonomisk støtte fra Realdania, blev ombygget til et multihus for beboerne. Varmehallen huser forskellige boligsociale samt beboerdrevne aktiviteter.

Alle afdelinger har tilknyttet et varmemesterkontor, som ligeledes er markeret på kortet. Herudover har de forskellige afdelingsbestyrelser lokaler til rådighed til eksempelvis møder og beboerhenvendelser. Alle fire afdelinger har vaskerier tilknyttet, enten under hver enkelt blok, eller i form af et større fælles vaskeri. I Vandtårnsområdet findes en lejebilsordning på elbiler fra Tadaa. Der er i alt tre ladestandere til elbiler fordelt i området – disse er placeret ved parkeringspladserne i Kalmargade, Lindholmparken og Reginehøj. Se kort over Vandtårnsområdets fælles faciliteter i Figur 6, 7 og 8.

Figur 6. Kort over fælles faciliteter i Kalmargade.

Figur 7. Kort over fælles faciliteter i Reginehøj.

Figur 8. Kort over fælles faciliteter i Vorrevangen.

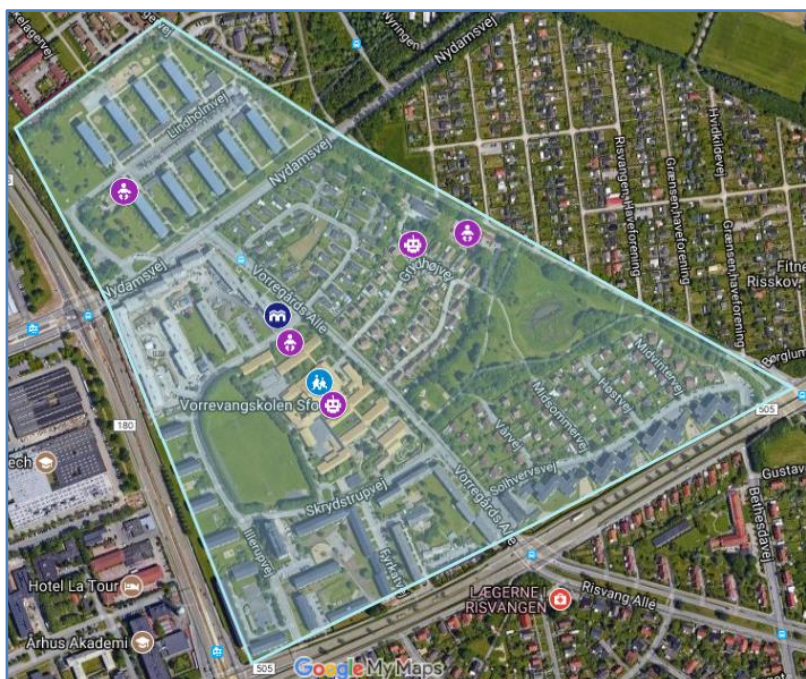
Fælles faciliteter

- Beboerhus/Selskabslokale
- Vores Bydel
- Varmehallen
- Vaskerier
- Ejendomsfunktionær
- Elbil-standere

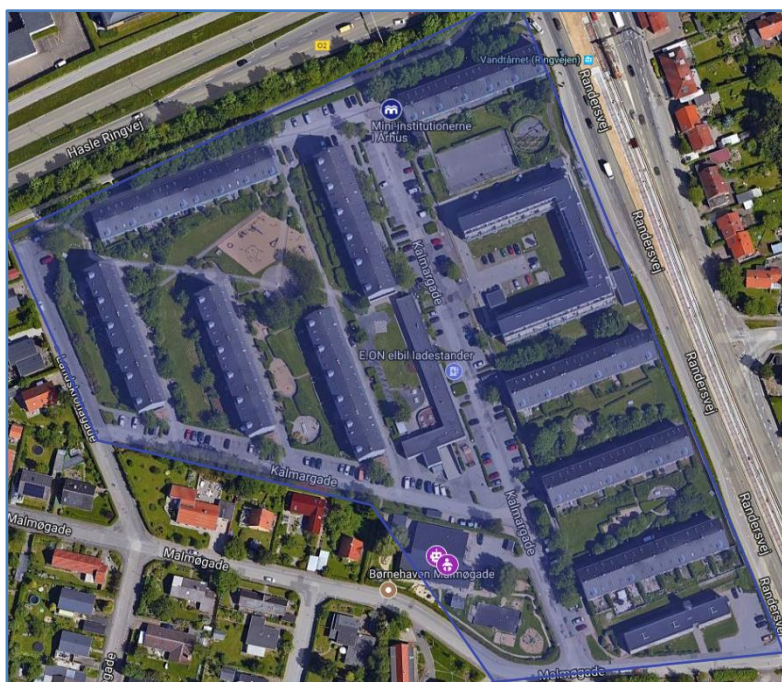
Institutioner

Der ligger tre skoler i og omkring Vandtårnsområdet. Vorrevangskolen ligger i selve Vandtårnsområdet, og Skovvangsskolen og Katrinebjergskolen er placeret lige uden for området. Derudover er der dagplejere,

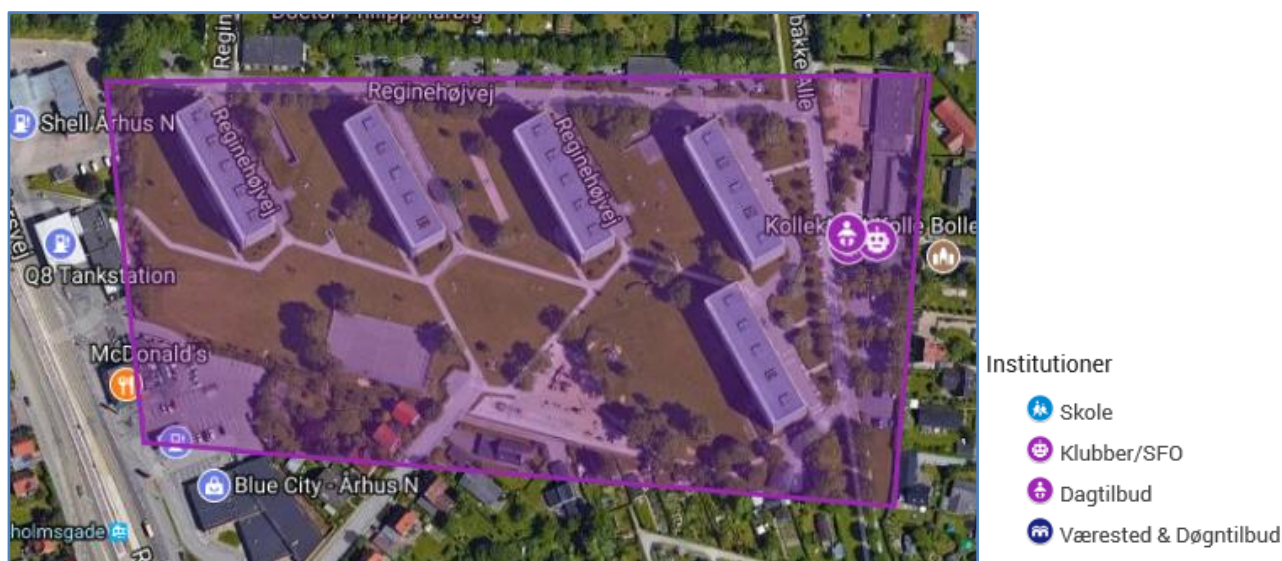
vuggestuer og daginstitutioner. Skolerne har tilknyttede SFO'er og der er tre ungdomsklubber – Klub Bodøgården, Klub Nydam og Klub A45, hvor Klub Nydam ligger i Vorrevangen, og Bodøgården samt Klub A45 i nærområdet. Ved Kalmargade ligger der et forsorgstilbud for unge mellem 18-24 år, der tilbyder midlertidigt ophold til unge med særlige sociale problemstillinger ud over hjemløshed. Derudover er der i Vorrevangen et værested for psykisk sårbare og ensomme, Café Smilet, som tager imod brugere fra hele byen. Se kort over Vandtårnsområdets institutioner i Figur 9, 10 og 11.

Figur 9. Kort over institutioner i Vorrevangen.

Figur 10. Kort over institutioner i Kalmargade.

Figur 11. Kort over institutioner i Reginehøj.

Erhverv

Der ligger en stor Lokalbrugsen i Vorrevangen. Der findes desuden fire fastfood-steder i Vandtårnsområdet, hvoraf to af dem, henholdsvis Nova Burger og Nuoi Thu, er i Vorrevangen, McDonald's ved Reginehøj og Lykkes Grill ved Lindholmparken. Yderligere er der tre tankstationer på Randersvej tæt ved Reginehøj, henholdsvis Q8, Shell og INGO samt et rygcenter over for LokalBrugsen. (Se kort over Vandtårnsområdets erhverv i bilag 11).

Sport og fritid i nærområdet

I nærområdet af Vandtårnsområdet finder man flere idrætsforeninger, herunder Aarhus Fremad, Christiansbjerg Idrætsforening og Idrætsklubben Skovbakken. Herudover ligger der to fitnesscentre, hvor Power Fitness ligger ved Reginehøj og Fitness World i nærområdet (tættere på Vorrevangen). Aarhus Skøjtehal ligger ligeledes i nærområdet og er både tæt på Vandtårnsområdet og har tilknyttet en Skøjteklub, Aarhus Curling Klub, Crykkediles (ishockey), Ishockey Klubben Aarhus samt en udendørs klatrebane. (Se kort over sport og fritid i nærområdet i bilag 12).

Sundhedsfaciliteter i nærområdet

Område Christiansbjerg har seks tilknyttede lokalcentre med tilknyttet hjemmepleje, sygepleje, plejeboliger samt aktivitetsmuligheder, der for det meste ledes af frivillige. Vandtårnsområdet er placeret mellem tre af disse, som er angivet på kortet. Lokalcenter Abildgården er det lokalcenter, der ligger tættest på Vandtårnsområdet, tæt på Reginehøj (ca. 400 m). Lokalcenter Skelager ligger tættest på Lindholmparken (ca. 750 m), mens Lokalcenter Bjerggården er placeret tættere på Kalmargade (ca. 1 km). Til Lokalcenter Abildgården og Lokalcenter Skelager er ydermere knyttet sundhedsklinikker, hvor der gennem en sygeplejerske tilbydes hjælp til sundhed, ernæring, motion, medicin og behandling. Der er i alt ni praktiserende læger samt fem tandlæge- og tandklinikker og en fysioterapeut i nærområdet. (Se kort over sundhedsfaciliteter i nærområdet i bilag 13).

Andre relevante faciliteter i nærområdet

Riis Skov og Vestereng er store grønne områder i gå-afstand fra Vandtårnsområdet. Derudover er der tre haveforeninger tæt på Vandtårnsområdet, hvor "Kirkevangen" er placeret lige nedenfor Reginehøj, mens "Grænsen" og "Riisvangen" ligger lige op til Vorrevangen. Endvidere ligger Christianskirken tæt på Vandtårnsområdet og er den folkekirke på Christiansbjerg, som alle tre delområder er tilknyttet. Hvert år rykker kirken ind i Vandtårnsområdet og afholder festuge med forskellige aktiviteter.

Vandtårnsområdet er tæt placeret på ungdomsuddannelser, som Aarhus Akademi og Aarhus Tech samt uddannelsesinstitutioner, herunder Danmarks Medie- og Journalisthøjskole samt Aarhus Universitet (syd for Vandtårnsområdet). Området er ligeledes tæt på Aarhus Universitetshospital. Der er i alt to supermarkeder i nærområdet, hvoraf Netto og Fakta ligger meget tæt på Kalmargade og Reginehøj og samtidig er oplagte indkøbssteder for beboere fra disse to delområder. (Se kort over andre relevante faciliteter i nærområdets i bilag 14).

Organisatoriske strukturer i og omkring Vandtårnsområdet

I dette afsnit gives en kort beskrivelse af de organisatoriske strukturer i og omkring Vandtårnsområdet samt en tabeloversigt bestående af fire tabeller, der henholdsvis skildrer de formelle organisationer, som er inddelt efter om de er offentlige eller ikke-offentlige, og de uformelle netværk og fællesskaber, opdelt efter om deres aktiviteter foregår i boligsocialt regi, eller om de er beboerdrevne. (Tabellernes indhold er uddybet i bilag 15).

Der er flere idrætsforeninger i Vandtårnsområdets nærområde, hvor borgere i alle aldersgrupper har mulighed for at dyrke en lang række forskellige fritidsaktiviteter, blandt andet badminton, basketball, fodbold, gymnastik, håndbold, svømning, tennis, squash, trampolin, volleyball og ishockey. Udover idrætsforeningerne ligger der også flere haveforeninger i nærområdet, herunder Riisvangen, Kirkevangen og Grænsen. Christianskirken, der ligger i nærområdet, tilbyder mange aktiviteter og fællesskaber for både børn, unge, voksne, ældre og har med sin sociale profil stort fokus på omsorg for ensomme eller udsatte personer. Hver sommer afholder kirken en festuge i Vandtårnsområdet med en række arrangementer for områdets beboere. Der er tre skoler samt flere dagtilbud knyttet til Vandtårnsområdet. For de unge tilbyder Klub Bodøgården og Klub Nydam forskellige aktiviteter i nærområdet. På sundhedsområdet organiserer de tre lokalcentre i nærområdet en lang række sociale, rådgivende og sundhedsfremmende aktiviteter, hvor der arbejdes med at fremme sundheden gennem forebyggelse, rehabilitering, sundhedspædagogik og tidlig opsporing. Derudover tilbyder værestedet Café Smilet i Vorrevangen uformelle fællesskaber for psykiatribrugere og ensomme fra hele Aarhus.

Helhedsplanen 2014-2017 har en lang række aktiviteter og fællesskaber, såsom IT-Klub, fællesspisninger i delområderne, lektiecaféer, sundhedscafé, babycafé, gå-klub og meget andet. Af mere uformelle beboerdrevne fællesaktiviteter er der blandt andet billardklub og vinklub i Vorrevangen, og der berettes om hundeejere i Kalmargade, der mødes og går ture sammen. Beboere med interesse for udviklingen af boligområdet kan engagere sig i beboerdemokratiet gennem boligafdelingerne. Der sidder beboere i alle styrende organer, og der afholdes generalforsamling én gang om året hvortil alle beboere inviteres med. Det kan ikke udelukkes, at nogle uformelle sociale netværk og fællesskaber i Vandtårnsområdet er overset i denne undersøgelse.

Formelle ikke-offentlige organisationer

Tabel 2 viser de formelle organisationer både i og omkring Vandtårnsområdet. Der er fokus på organisationer med sports- og fritidsaktiviteter, herunder sport- og fritidsklubber, som er repræsenterede i nærområdet. Som tidligere nævnt findes desuden to haveforeninger og Christianskirken, som er meget synlig for både beboere og professionelle aktører, da den tilbyder aktiviteter både i og udenfor Vandtårnsområdet.

Navn på organisation	Beskrivelse (fx målgruppe, deltagere, beskrivelse og aktiviteter, samarbejdspartnere)
Power Fitness	Målgruppe: voksne Aktiviteter: Holdtræning, personlig træning, boot-camps, kost workshops
Idrætsklubben Skovbakken	Målgruppe: alle Aktiviteter: Badminton, basketball, fodbold, gymnastik, håndbold, svømning, tennis, Squash, trampolin, volleyball, Veteraner
Fitness World Riisskov	Målgruppe: 15+ Aktiviteter: Hold og individuel træning: styrke, kondi og fitness, Workshops mv.
Christiansbjerg Idrætsforening	Målgruppe: alle Aktiviteter: Håndbold, fodbold, tennis, bordtennis, badminton, skøjteløb
Aarhus Fremad Fodbold	Målgruppe: Drengene fra u6, piger fra u15. Derudover old boys og old girls samt de semipro hold i divisionerne Aktivitet: Fodbold
Aarhus Skøjtehal	Målgruppe: alle Aktivitet: Aarhus Skøjtehal er en del af et idrætsanlæg, som også omfatter idrætshal, keglebane, cafeteria, udendørs skaterbane, klatrevæg og Idrætsdaghøjskolen IDA. Foreninger/klubber i Skøjtehallen: Aarhus Curling klub (ACK), Aarhus Skøjteklub, Crykkediles (Ishockey), Ishockey Klubben Aarhus (IKAarhus) Arrangementer: Isdisco, børneisdisco, børnefødselsdag
Riisvangen Haveforening (Nabo til Vorrevangen)	Målgruppe: Hvis man ønsker medlemskab skal man have fast og lovlig bopæl i Århus Kommune og være tilmeldt folkeregisteret

Kirkevangen Haveforening (Nabo til reginehøj)	Målgruppe: Hvis man ønsker medlemskab skal man have fast og lovlig bopæl i Århus Kommune og være tilmeldt folkeregisteret Aktiviteter/fællesskaber: Fælleshave, årlig arbejdsdag, hygge og naboskab, kåring af årets have mv.
Grænsen Haveforening (Nabo til Vorrevangen)	Målgruppe: Hvis man ønsker medlemskab skal man have fast og lovlig bopæl i Århus Kommune og være tilmeldt folkeregisteret
Christianskirken	Målgruppe: Alle. Aktivitet: Christianskirken har et væld af mangfoldige aktiviteter/fællesskaber foruden deres "almindelige" kirkelige tjenester. Fællesskaber: Amerikansk fodbold, Bethania, Bethania IMU, Christianskirkens Indre Mission, Christianskirkens Unge, Kalas, Netværksgruppe for mænd, Netværksgruppe for kvinder, Tirsdagsklubberne, Liv og tro gruppen, Nye netværk, ال سار الخ بر (Den Glade Nyhed), عمانوئيل (Immanuel), Frokostgruppe for mænd (efterlønnere/pensionister), Volley med Christianskirken Børn og teenagere: Babysalmesang, børneklub, juniorklub, dåbstræf, familie gudstjenester, børnekirke, uniformerede korps, børn og jul, minikonfirmander, L!nk (børneteeneageklub), Oddesunddlejr (sommerlejr fra 1-7 klasse) Omsorg: Kirken og Kalmargade/Reginehøj, besøgstjeneste, sjælesorg, servicetjek på parforhold, madordning i sognet, lektiecafe på børnehjemmet, Kirken på Pipes (beværtning), familien på plejehjem, Christiansbjerg Festuge

Tabel 2. Formelle organisationer (ikke offentlige) i og omkring Vandtårnsområdet.

Formelle offentlige organisationer

Tabel 3 viser de kommunale og andre offentlige organisationer i og omkring Vandtårnsområdet. Det indbefatter blandt andet skoler, uddannelsesinstitutioner, lokalcentre med mere. Disse er samlet i en tabel, fordi de har en overordnet formel struktur organiseret af det offentlige system. Selvom den overordnede struktur er formel, kan der under organisationerne være tilknyttet fællesskaber og aktiviteter, som er mere løse og uformelle. De aktiviteter, der er på lokalcentrene, er eksempelvis ledet af frivillige, som har stablet et initiativ på benene. Disse frivillige aktiviteter koordineres ved hjælp af en kommunal ansat frivilligkoordinator. På samme måde er Café Smilet et offentligt tilbud, men aktiviteterne og fællesskaberne drives primært af frivillige kræfter.

Navn på organisation	Beskrivelse (Fx målgruppe og deltagere, beskrivelse, aktiviteter, samarbejdspartnere)
<i><u>Vorrevangskolen</u></i>	539 elever og 15 specialklasser. Desuden Tandpleje, Sundhedspleje, UU-vejledning, Svømmehal, SFO Vorrebassen og Fritidshjemmet Vorregårds Allé
<i>Katrinebjergskolen</i>	527 elever samt 12 specialklasser. Desuden Tandpleje, Sundhedspleje, UU-vejledning, SFO Blæksprutten
<i>Skovvangsskolen</i>	600 elever fordelt på 24 almenklasser og 10 specialklasser. Desuden Tandpleje, Sundhedspleje, UU-vejledning, SFO Skovhuset og Klub Det Gule Hus samt fritidshjemmet Skovvangsvej
<i>Aarhus Akademi</i>	HF, STX og GS (gymnasial supplerings)
<i>Aarhus Tech</i>	30 erhvervsuddannelser, tre tekniske gymnasier, forskellige efteruddannelseskurser
<i>Kommunale dagtilbud</i>	DII Børnehuset Nordlys, Skejby-Vorrevang Dagtilbud, Børnehuset Malmøgade, Vuggestuen Kornbakken, Dagplejen Skovvangen, Huset på Bakken
<i>Lokalcentre i nærområdet</i>	Beskrivelse: Lokalcentre ligger i alle Aarhus' syv lokalområder og omfatter bl.a. hjemmepleje, sygepleje, boliger, samt aktivitetsmuligheder og evt. lokale sundhedsklinikker. Tilbud Lokalcenter Abildgården (Reginehøj): Caféen (hverdage), Petanque, banko, syng sammen, IT-undervisning og motionshold, seniorkrolf, sundhedsklinik Tilbud Lokalcenter Bjerggården (Kalmargade): Håndarbejde, Christiansbjerg lokalhistorie, Bowling, blomsterbinding, petanque/pensionadetræning, fredagscafe, Cafe Oasen. Tilbud Lokalcenter Skelager (Vorrevangen): Akrylmaling, aktiv videoklub, banko, datastue, glasfusning, "genbrugsen",

	Krolf, senior-netcafe, strikkeklub, Cafe, Sundhedsklinik
<i>Klub Bodøgården</i>	Klubtilbud faciliteret af UNG i Aarhus. Et ungemiljø for børn og unge i alderen 10-18 år. De fleste børn og unge kommer fra Katrinebjergskolen.
<i>Klub Nydam</i>	Klubtilbud faciliteret af UNG i Aarhus. Et ungemiljø for børn og unge i alderen 4. klasse til 18 år, hvor børn og unge kan være sammen med deres kammerater og veninder i trygge rammer. Tilknyttet Vorrevangskolen og Børnenes friskole.
<i>Cafe Smilet</i>	Værested for psykiatribrugere, ensomme og andre som har lyst og behov for et uforpligtende samvær med andre. Værestedet Café Smilet støttes økonomisk af Århus Kommune og boligorganisationen Boligkontoret Århus, desuden samarbejdes med psykiatri Nord. Her mødes mennesker, der har lyst til en snak over en god kop kaffe, forskellige spil, god mad, gå ture, se tv og meget andet.
<i>Mini institutionerne</i>	Tre lejligheder i Kalmargade, der er slået sammen – har været brugt til forskellige formål, herunder et børnehjem. Midlertidig lukket.
<i>Malmøgade forsorgstilbud</i>	Kommunalt forsorgstilbud for unge i alderen 18 til 24 år, som har problemstillinger udover hjemløshed. Det kan være unge, som ikke har eller ikke kan opholde sig i egen bolig, unge som har behov for et midlertidigt tilbud om individuel målrettet koordinerende og aktiverende indsats, omsorg og efterfølgende støtte. Målet er, at den unge kommer i egen permanent bolig.
<i>Aarhus Universitet</i>	Universitet med forskellige bachelor- og kandidatuddannelser samt diverse kurser
<i>Aarhus Universitetshospital</i>	Hospital

Tabel 3. Formelle offentlige organisationer. Tabellen angiver formelle offentlige organisationer både i og omkring nærområdet, herunder lokalcentre, skoler, børneinstitutioner og universitet. Desuden er døgninstitution Malmøgade og Mini Institutionerne i Kalmargade medtaget, fordi de har betydning i og med de er placeret ved Kalmargade, hvor der er en udfordring med utryghed pga. unge drenge, som hænger ud på gaden i området.

Uformelle netværk og fællesskaber

Boligsociale tilbud og aktiviteter

Nedenfor i tabel 4 vises en oversigt over de aktiviteter og tilbud, der findes i Vandtårnsområdet i regi af Helhedsplanen 2014-2017. Tabellen beskriver også organiseringen af de enkelte aktiviteter, herunder hvilke samarbejdspartnere eller ansvarlige, der er knyttet til de enkelte aktiviteter. Ikke alle tilbud udgør boligsociale aktiviteter. Der er således eksempler på, at kommunen, det Boligsociale Fællessekretariat, Folkesundhed Aarhus (MSO), UNGiAarhus eller frivillige organisationer enten har overtaget ansvaret, eller hele tiden har haft det. Dog bliver alle aktiviteter og tilbud annonceret i Vandtårnsrådets aktivitetskalender, som postomdeles til beboerne én gang månedligt.

Navn på fællesskab	Beskrivelse (Fx målgruppe og deltagere, beskrivelse, aktiviteter, samarbejdspartnere)
<i>Lektiecafé</i>	Målgruppe: Aldersgruppen 3.-9. klasse i henholdsvis Kalmargade, Reginehøj og Lindholmparken. Beskrivelse: Et tilbud om ugentlig hjælp til lektielæsning i de tre delområder. Organisering: Boligsocial aktivitet med samarbejdspartnere: Ungdommens Røde Kors, Dansk Flygtningehjælp og Red Barnet Ungdom - disse sørger for frivillige lektiehjælpere. UNGiAarhus stiller pædagogtimer til rådighed i caféen.
<i>Studiecafé</i>	Målgruppe: Studiecaféen henvender sig til unge der går i 9.-10. klasse eller på en ungdomsuddannelse (STX, HHX, HTX, HF eller en Erhvervsuddannelse) Beskrivelse: "Her står et team af lektiehjælpere klar til at hjælpe dig og dine studiekammerater med lektier, skriftlige opgaver og meget andet. Du er også meget velkommen i studiecaféen, hvis du bare ønsker at lave lektier sammen med andre studerende." Organisering: Boligsocial aktivitet. Boligsocial medarbejder rekrutterer selv frivillige.
<i>Studiekælderen</i>	Målgruppe: Unge i vandtårnsområdet Beskrivelse: Lektiehjælp Organisering: Boligsocial Aktivitet. Udsprang af ovenstående initiativ. Samarbejdspartnere: Ungdomsskolen, Gadeplan og UNGiAarhus.
<i>Pigeklub fra 6. klasse</i>	Målgruppe: Klubben er for alle piger, der er bosat i Kalmargade, Reginehøj og Vorrevangen. Beskrivelse: En gang ugentligt "Vi hygger, snakker, danser, hører musik, quizzes og spiller spil. Vi laver og spiser god mad, hvis ikke vi tager på tur til midtbyen, arrangementer, udstillinger og de omkringliggende fritidsklubber." Organisering: UNGiAarhus er ansvarlig for initiativet, men det er møntet på piger fra Vandtårnsområdet.
<i>Pigeklub - Reginehøj</i>	Målgruppe: Klubben er for alle piger, der er bosat i Kalmargade, Reginehøj og Vorrevangen Beskrivelse: En gang ugentligt. "Vi hygger, snakker, danser, hører musik, quizzes og spiller spil. Nogle gange tager vi på tur til midtbyen, arrangementer, udstillinger eller til de omkringliggende fritidsklubber." Organisering: Startet som boligsocial aktivitet, men overtaget af FU (ungdomsklubben) og A45 (lokal klub), hvilket var intentionen.
<i>Klub fra 7.klasse</i>	Målgruppe: Klubben er for alle piger og drenge, der er bosat i Kalmargade, Reginehøj og Vorrevangen

	Beskrivelse: En gang ugentligt i klub Bodøgården. "Vi hygger, snakker, danser, hører musik, quizzer og spiller spil. Vi laver og spiser god mad, hvis ikke vi tager på tur til midtbyen, arrangementer, udstillinger og de omkringliggende fritidsklubber." Organisering: Oprindeligt en boligsocial aktivitet, som nu er i klubregi (UNGIAarhus). *Der har været et projekt med samme beskrivelse, blot for 8.klasse. Dette er dog stoppet. Planen er dog at starte et 16+-hold i 2018
<i>Ungdomsklub Nydam</i>	Målgruppe: fra 7. klasse Beskrivelse: En dag ugentligt i Klub Nydam. "Et sted hvor du kan komme og være sammen med andre børn. Der er mulighed for at spille bold, at være kreativ i værkstedet, spille bordtennis eller hvad vi nu kan finde på? Vi laver også mad og spiser sammen." Organisering: Oprindeligt et boligsocialt projekt, som klubben (UNGIAarhus) har overtaget helt pr 1. januar 2018.
<i>Børneklub</i>	Målgruppe: 6-11-årige børn i Kalmargade Beskrivelse: Hver søndag i Kalmargade. "I klubben har børnene fra Kalmargade mulighed for at hygge, spille spil, bage, lave mad og tage på ture ud af huset sammen med frivillige fra Red Barnets Ungdom." Organisering: Boligsocial aktivitet. Samarbejde med Red Barnet Ungdom, som er ansvarlige. Helhedsplanen betaler for at de kører klubben.
<i>Adventureklub (Nu omdøbt til aktivitetsklub)</i>	Målgruppe: børn og unge i Vandtårnsområdet Beskrivelse: Hver mandag i Reginehøj. "I Adventureklub har du mulighed for at være med til spændende og sjove idrætsoplevelser – og måske få nye venner." Organisering: Boligsocial aktivitet, som drives gennem samarbejde med Ungdommens Røde Kors. Antal deltagere daler om vinteren.
<i>Streetfodbold</i>	Målgruppe: Børn og unge i Reginehøj og Kalmargade Beskrivelse: Hver tirsdag i Reginehøjs Varmehal. Et street fodbold initiativ med aktiviteter og arrangementer fx Street Fodbold i Reginehøjs Varmehal. Formål: "styrke det sociale samvær i området". Organisering: En af Røde Kors' frivillige projektledere fra lektiecafeen har startet initiativet. Projektet faciliteres gennem Helhedsplanen.
<i>Jobjagt og pizza</i>	Målgruppe: Unge 16-25 år på jagt efter (fritids)job eller elevplads. Beskrivelse: 2-3 kurser årligt. "På kurset sættes fokus på jobsøgningsstrategier, netværk, ansøgninger og CV. Vi mødes 1 eftermiddag/aften om ugen i 4 uger og slutter hver gang med fællesspisning." Organisering: Boligsocial aktivitet.
<i>Job- og uddannelsesvejledning</i>	Målgruppe: 18-29-årige Beskrivelse: 2 timer pr uge i hvert delområde. "Er du usikker på, hvilken uddannelse du skal vælge? Har du brug for et større overblik over, hvilke uddannelsesmuligheder, der er for dig? Mangler du sparring i forhold til jobsøgning? Har du brug for hjælp til at skrive ansøgning og CV samt hjælp til at lave en jobsøgningsstrategi? Så kig forbi til en snak om dine fremtidsplaner- og muligheder."

	Organisering: Boligsocial aktivitet
<i>Beboerrådgivning</i>	Målgruppe: Alle beboere i Vandtårnsområdet Beskrivelse: 2 timer pr uge i hvert delområde. " Beboerrådgivningen er et tilbud til alle beboere om hjælp til kontakt med kommune, banker, forsikringsselskaber samt brug af NemID, e-Boks m.m. Desuden er der også plads til at vende stort og småt over en kop kaffe." Organisering: Boligsocial aktivitet. Stoppede med Helhedsplanen 2014-2017 og erstattes af nedenstående kommunale tilbud.
<i>Borgerservice</i>	Målgruppe: Alle beboere i Vandtårnsområdet Beskrivelse: 2 timer hver anden uge i Kalmargade. " Borgerservice kan hjælpe med boligstøtte, flytning, lægeskifte, pension, indskudsplan, opskrivning til daginstitution, friplads, helbredstillæg, hjælpemidler. Desuden: SKAT, fritagelse fra Digital Post, gæld til Aarhus Kommune mv." Organisering: Kommunalt tilbud.
<i>IT-klub</i>	Målgruppe: Alle i de tre boligområder. Deltagere var primært ældre eller personer udenfor arbejdsmarkedet Beskrivelse: Gratis FOF-kursus, 1 gang ugentligt i en periode, der styrker brugen af computere. Organisering: Boligsocialt enkeltstående initiativ, der muligvis gentages pga. succes.
<i>Sundhedscafé</i>	Målgruppe: Alle beboere - uanset alder - er velkomne. Beskrivelse: 1 gang månedligt på fire lokationer i Vandtårnsområdet. "I Sundhedscafeen kan du få råd og vejledning om din eller din families sundhed. Måske har du svært ved at sove, eller er ikke tilfreds med dit humør, helbred eller fysiske tilstand. Trives man ikke, kan det være svært at træffe de valg, man ønsker for sig selv eller sin familie. Et besøg i sundhedscafeen kan føre til at du finder en ny fritidsinteresse – og vil du ændre vaner, men synes det er svært, kan et besøg i Sundhedscafeen være det første skridt. Hvis du ønsker det, måler sygeplejersken også dit blodtryk, blodsukker, Body Mass Index, fedtprocent og kroppens alder." Organisering: 4-årigt projekt i forskellige boligområder. Ansvarlig for projektet var Det Boligsociale Fællessekretariat, som samarbejdede med Folkesundhed Aarhus (MSO). Sundhedscaféen er afsluttet 31/12 2017.
<i>Mænds mødesteder</i>	Målgruppe: Mænd over 40 med en tilknytning til lokalområdet. Beskrivelse: "Et initiativ for mænd, der ønsker et større netværk i deres lokalområde. Mænd, der ønsker at være en del af et socialt fællesskab. Mænd, der ønsker et frirum i hverdagen. Mænd, der ønsker at holde sig aktive. Mænd, der kan og vil deltage aktivt i at udvikle mødestedet og planlægge aktiviteter." Organisering: 4-årigt projekt i forskellige boligområder drevet af Det Boligsociale Fællessekretariat. Projektet blev nedlagt i Vandtårnsområdet af forskellige årsager. Link: http://fs-aarhus.dk/wp-content/uploads/Drejebog-MM-web.pdf
<i>Gå-klub for alle</i>	Målgruppe: Alle i Vandtårnsområdet. Det er dog primært ældre pensionerede kvinder fra Reginehøj, som kender hinanden, der er faste deltagere. Beskrivelse: "Hver tirsdag fra kl. 13-15 på Reginehøjvej. Der gås en rask tur på en times tid. Derefter er der fælles

	kaffe/te og hygge. Alle er velkomne og turen tilrettelægges efter deltagernes ønsker.” Af og til arrangeres der ture “ud af huset” fx rundvisning på Aarhus Ø. Organisering: Boligsocialt initiativ drevet af en boligsocial medarbejder. Udløb ultimo 2017 sammen med Helhedsplanen. Beboerne er blevet tilbudt at drive den videre, hvis de har lyst.
<i>Cykelkursus for kvinder</i>	Målgruppe: Kvinder i Vandtårnsområdet, der ønsker at lære at cykle Beskrivelse: Der oprettes hold efter behov, hvor kvinderne mødes med en instruktør fra Folkesundhed Aarhus, som lærer dem at cykle. Organisering: Folkesundhed Aarhus (MSO) er ansvarlig for tilbuddet.
<i>BabyCafe</i>	Målgruppe: Alle spædbørnsforældre bosat i Reginehøj, Vorrevangen og Kalmargade Beskrivelse: fredage 12-13-30 ”Et tilbud til mødre og fædre med små børn. Her kan du møde andre forældre og dele dine erfaringer. Du kan også snakke med sundhedsplejersken og få svar på spørgsmål vedr. dit barns udvikling, kost, søvn, motorik, sprog osv.” Organisering: Boligsocial aktivitet. Samarbejde med Sundhedsplejen i Aarhus Kommune
<i>Åbent hus for sundhedsplejen</i>	Målgruppe: Alle spædbørnsfamilier i Aarhus Nord Beskrivelse: hver anden uge i Kalmargade. ”Her kan i få generel introduktion til overgangskost til jeres børn, for både førstegangs- og flergangsforældre. I er velkommen til at komme flere gange, eventuelt sammen med mødregruppen. Der kræves ingen tilmelding, i kan bare møde op. Vi kommer med et oplæg om kost og søvn. Vi kan drøfte emner som udvikling, uro, leg, opdragelse mm. Der er mulighed for konsultation (konsultation kun efter aftale med egen sundhedsplejerske).” Organisering: Et kommunalt tilbud, som findes i hele Aarhus Kommune. Sundhedsplejersken har et lokale til rådighed i forældrenes nærområde, hvor der holdes åbent hver 14. dag. Brugen af netop denne lokation udsprang af Babycafeen.
<i>Fællesspisning</i>	Målgruppe: Alle, både børn og voksne, i de respektive delområder Beskrivelse: Der arrangeres fællesspisning ca. én gang om måneden i de forskellige underområder. Fællesspisning koster 20 kr. for voksne og 10 kr. for børn. Organisering: Boligsocialt initiativ drevet af boligsocial medarbejder med hjælp fra frivillige beboere.
<i>“Vandtårnsområdet” facebookgruppe</i>	Målgruppe: alle i Vandtårnsområdet. 134 medlemmer. Beskrivelse: Formålet med siden er at informere beboerne i Vandtårnsområdet om alle de aktiviteter og arrangementer, der finder sted i Vandtårnsområdet. Link: https://www.facebook.com/vandtaarnsomraadet/

Tabel 4. Uformelle netværk og fællesskaber i boligsocialt regi.

Uformelle netværk og fællesskaber

Beboerdrevne aktiviteter samt uformelle netværk

Tabel 5 beskriver beboerdrevne aktiviteter og uformelle netværk og fællesskaber. Disse kan være faciliteret og eventuelt økonomisk støttet af helhedsplanen. Listen er baseret på information fra Vandtårnsområdets hjemmeside, samtaler med forskellige professionelle aktører samt interviews med beboerne i lokalområdet. Derfor tages der forbehold for, at der kan være uformelle aktiviteter eller netværk i området, som ikke fremgår af listen. Enkelte beboerdrevne arrangementer er målrettet småbørnsfamilier i Vandtårnsområdet. Disse er medtaget i tabellen. Der er endvidere medtaget sociale netværk, såsom Facebook-grupper, som er identificeret via søgninger på Facebook, eller som er blevet nævnt i interviewene med de professionelle aktører og beboere i lokalområdet. Eftersom flere af aktiviteterne er af uformel karakter, er det muligt, at nogle af de nævnte aktiviteter ikke længere er aktive eller ikke er startet op endnu.

Navn på fællesskab	Beskrivelse (Fx målgruppe og deltagere, beskrivelse, aktiviteter, samarbejdspartnere)
Kalmargade	
<i>Banko i Kalmargade</i>	Målgruppe: beboerne i Vandtårnsområdet samt fra nærområdet. Beskrivelse: Arrangementet foregår løbende i beboerhuset "Mødestedet" i Kalmargade. Der er ifølge initiativtagerne også beboere fra de andre delområder, der kommer til banko i Kalmargade. Initiativtager/tovholder: Beboere i Kalmargade
<i>Hundefællesskab</i>	Målgruppe: Hundeejere fra Kalmargade Beskrivelse: Fællesskab af hundeejere, som mødes og lufter deres hunde (nævnes af flere informanter)
<i>Tilbud til småbørnsforældre</i>	Målgruppe: Arrangementer for alle småbørnsfamilier i Vandtårnsområdet Beskrivelse: Ultimo 2017 har en beboer fra Kalmargade taget initiativ til at sætte gang i en række arrangementer for småbørnsfamilier i Vandtårnsområdet. I samarbejde med en fysioterapeut fra Børnefysioterapi blev der i alt arrangeret tre arrangementer målrettet småbørnsfamilierne, herunder "Forebyggelse af kranieskævhed (0-4 mdr.)", "Babymotorik (4-12 mdr)" og "Motorikstue (1-8 år)". Lokalerne faciliteres af de boligsociale medarbejdere og midler fra Helhedsplanen bærer arrangementerne økonomisk. Initiativtager/tovholder: Aktiv beboer, Kalmargade
<i>'Beboerhuset Mødestedet' i Kalmargade'</i>	Målgruppe: Beboere i Kalmargade, 52 medlemmer Beskrivelse: Facebookgruppe, der formidler Nyheder om arrangementer i beboerhuset i Kalmargade Link: https://www.facebook.com/BeboerhusetModestedet/
<i>Generationsnetværket</i>	Målgruppe: Et netværk for mødre og deres børn og unge. Det er primært beboere med somalisk baggrund, der deltager. Beskrivelse: Der afholdes foredrag om samfundet og de unge præsenteres for rollemodeller. Desuden undervises der i modersmål, kultur, dansk og matematik.

	Initiativ/tovholder: Aktiv beboer, kalmargade
Reginehøj	
<i>Pilates</i>	Målgruppe: Mænd og kvinder over 18 år fra Vandtårnsområdet. Primært beboere fra Reginehøj. Beskrivelse: Torsdag kl. 18.30-20.30 i Den gamle Varmehal – Reginehøj. Pilates for alle. Tovholder/initiativtager: Aktiv beboer, Reginehøj
<i>Hyggeren</i>	Målgruppe: Beboere i Reginehøj. Deltagere er primært pensionister. Beskrivelse: Et løst/uformelt mødested for beboerne, der har kørt i adskillige år. Aktiviteter som bankospil og julefrokost arrangeres også. Initiativ/tovholder: aktiv beboer, Reginehøj
<i>Petanque</i>	Målgruppe: Beboere i Reginehøj. Deltagere er primært pensionister. Beskrivelse: Mødes hver uge foran Hyggeren i sommerperioden og spiller petanque. Initiativ/tovholder: Aktiv beboer, Reginehøj
<i>Sy/strikkeklub</i>	Målgruppe: For 18+ beboere i Reginehøj Beskrivelse: Sy og strikkeklub hver onsdag i Reginehøj Initiativ/tovholder: aktiv beboer, Reginehøj
<i>Band øver i Varmehallen</i>	Beskrivelse: Et band fra Reginehøj øver i varmeghallen. Fredag og lørdag fra 10-22 og søndag fra 10-19 (altid kun i lige uger). Bandet låner Varmehallen mod og holder til gengæld gratis koncerter af og til for beboerne.
<i>"Reginehøjs"</i> <i>Facebookgruppe</i>	Målgruppe: "Har boet/bor/gerne vil/ville bo/var meget på Reginehøj som barn/ung/voksen..." 294 medlemmer. Beskrivelse: Forskellige opslag, med alt lige fra "sure opstød" til forslag om aktiviteter og minder fra gamle dage. Link: https://www.facebook.com/groups/26192019464/about/
<i>Kvindeklub</i>	Målgruppe: Kvindeklubben er for alle kvinder i Vandtårnsområdet. Beskrivelse: "Vi mødes ca. en gang om måneden om en fælles aktivitet. Det kan være et foredrag, en udflugt, en biograftur, en tur i svømmehallen eller noget helt femte." Initiativ/tovholder: Et beboerinitiativ af kvinder med somalisk baggrund i Reginehøj. *ikke længere aktiv
Vorrevangen	
<i>Billard i Nydamsparken</i>	Målgruppe: Alle beboere i Nydamsparken. Deltagere primært 65+ Beskrivelse: Billardklubben drives af beboere fra Nydamsparken og har eksisteret i 45 år og har et lokale i Nydamsparken. Handler om hygge og socialt samvær - vi spiser sammen og spiller derefter billard sammen. Der er også mulighed for dartsplil. Initiativ/tovholder: aktive beboere i Nydamsparken
<i>Vinklub i Nydamsparken</i>	Målgruppe: alle beboere i Nydamsparken. Deltagere primært 65+

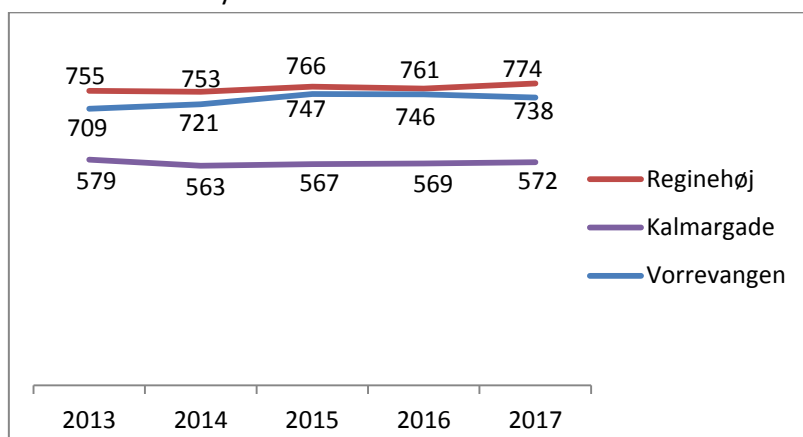
	Beskrivelse: Deltagerne har tidligere mødtes til vinbrygning, men af hensyn til deres alder, er det siden blevet til vinsmagning og hygge. Initiativ/tovholder: Aktive beboere i Nydamsparken
"Vorrevangen forever" Facebookgruppe	Målgruppe: "For alle der har gået på Vorrevangskolen, og som har boet i Vorrevangen" Beskrivelse: Opslag om gamle minder fra Vorrevangen/Vorrevangsskolen Link: https://www.facebook.com/groups/6183781508/about/
Tyrkisk kvindegruppe	Målgruppe: kvinder med tyrkisk minoritetsbaggrund i Lindholmparken og Vorrevangen Beskrivelse: Har før benyttet selskabslokalet i Lindholmparken én gang om ugen. Nu mødes de privat.
Banko i Lindholmparken	Beskrivelse: kvinderne med tyrkisk baggrund nævner at der af og til er banko i Lindholmparken
"Lindholmparken Aarhus" Facebookgruppe	Målgruppe: "Bosiddende i Lindholmparken, medlemmer af Organisationsbestyrelsen og ansatte i Boligkontoret Aarhus kan blive medlem." 68 medlemmer Beskrivelse: "Til positiv udvikling og forbedring af boligafdelingen." Forskellige typer opslag fra aktive beboere og fx ejendomsfunktionærer
Vandtårnsområdet generelt	
Mødregupper	Målgruppe: Kvinder på barsel. Beskrivelse: Sundhedsplejersken inviterer mødre til at blive del af en mødregruppe, hvor mødrene kan etablere netværk med andre mødre i nærområdet. Der findes tre forskellige sundhedsplejersker ansvarlig for hver deres delområde: Kalmargade, Vorrevangen og Reginehøj.

Tabel 5. Beboerdrevne aktiviteter samt uformelle netværk.

Tema 2: Beboersammensætning og socioøkonomiske forhold

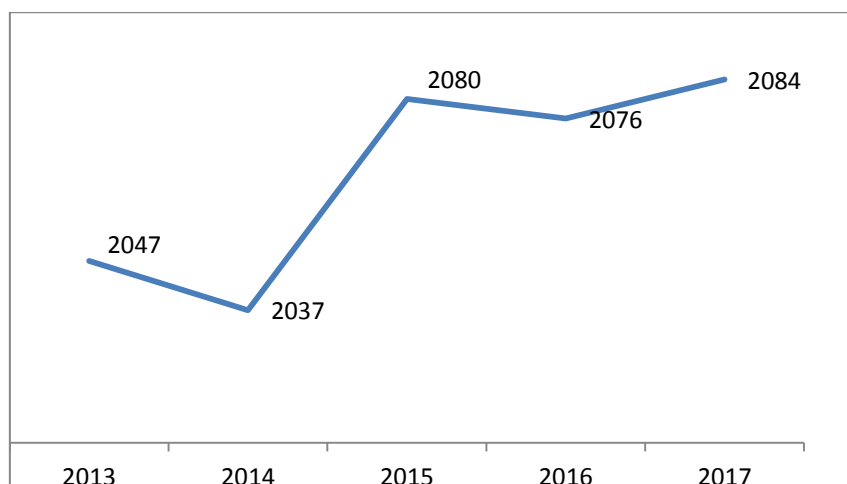
Dette afsnit giver en grafisk præsentation af de socioøkonomiske nøgletal for Vandtårnsområdet. Til sammenligning er tallene fra Vandtårnsområdet holdt op i mod tallene fra Aarhus Kommune. Data er erhvervet fra det boligsociale monitoreringssystem BoSocData, der varetages af Aarhus Kommune. De præsenterede tal er sidst opdateret i juni 2017. En samlet oversigt over de valgte indikatorer er præsenteret i metodeafsnittet. I arbejdet med udvælgelsen af indikatorer har udgangspunktet været tilgængelighed, hvorefter de endelige indikatorer er udvalgt i forhold til relevans. Det vil sige, at de indikatorer, der er mest relevante i forhold til de temaer, der berøres i Tema 3 og 4 er udvalgt, for at kunne sammenholde beboernes og de professionelle aktørers forståelser med faktiske tal.

Figur 12 viser den demografiske udvikling i Kalmargade, Reginehøj og Vorrevangen i perioden 2013-2017. Der ses en positiv befolkningstilvækst for hhv. Reginehøj og Vorrevangen, mens antallet af beboere er faldet marginalt i Kalmargade fra 2013-2017. For alle tre delområder gælder ingen konstant positiv eller negativ udvikling fra 2013-2017. Det tyder derimod at beboerantallet har fundet et rimeligt stabilt leje.

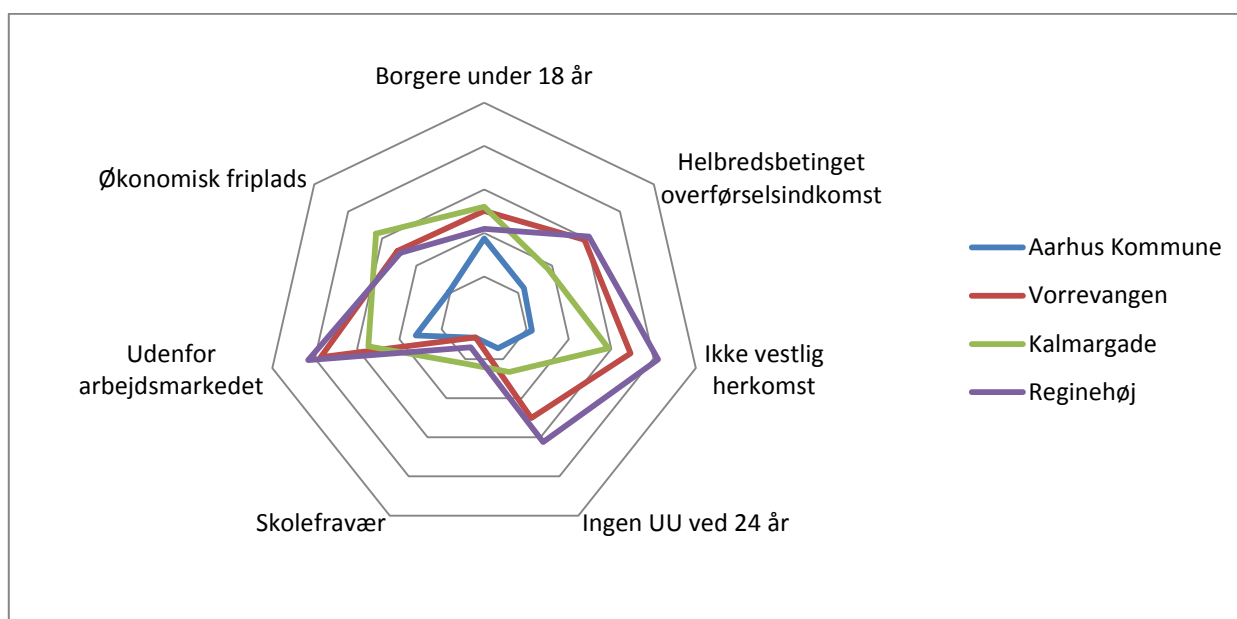
Figur 12. Demografisk udvikling i Kalmargade, Reginehøj og Vorrevangen. Antal beboere fra 2013-2017.

Figur 13 viser den demografiske udvikling i Vandtårnsområdet i perioden 2013-2017. Der ses overordnet en positiv befolkningstilvækst i området, hvor der fra 2013-2017 er sket en stigning på 1,8 % i antallet af beboere.

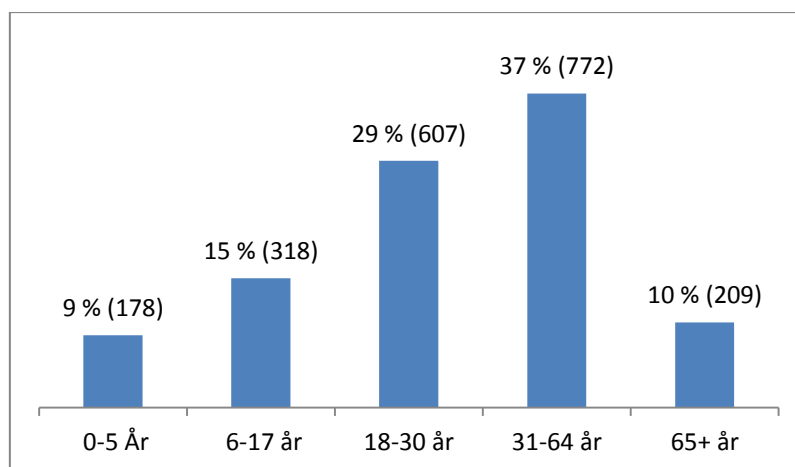
Figur 13. Demografisk udvikling. Antal beboere i Vandtårnsområdet i 2013-2017.

Figur 14 viser alder og socioøkonomiske forhold for Kalmargade, Reginehøj, Vorrevangen og Aarhus Kommune. De tre delområder adskiller sig markant fra Aarhus Kommune på 6 af de 7 udvalgte parametre. For Vorrevangen gælder et næsten identisk skolefravær med Aarhus Kommune, mens det for både Kalmargade og Reginehøj er noget højere. På nær "helbredsbettinget overførselsindkomst" og "ingen ungdomsuddannelse ved 24 år", hvor Kalmargade adskiller sig positivt fra Vorrevangen og Reginehøj, ses et næsten identisk mønster for de tre delområder. Derfor er Kalmargade, Reginehøj og Vorrevangen beskrevet samlet under Vandtårnsområdet i de videre figurer.

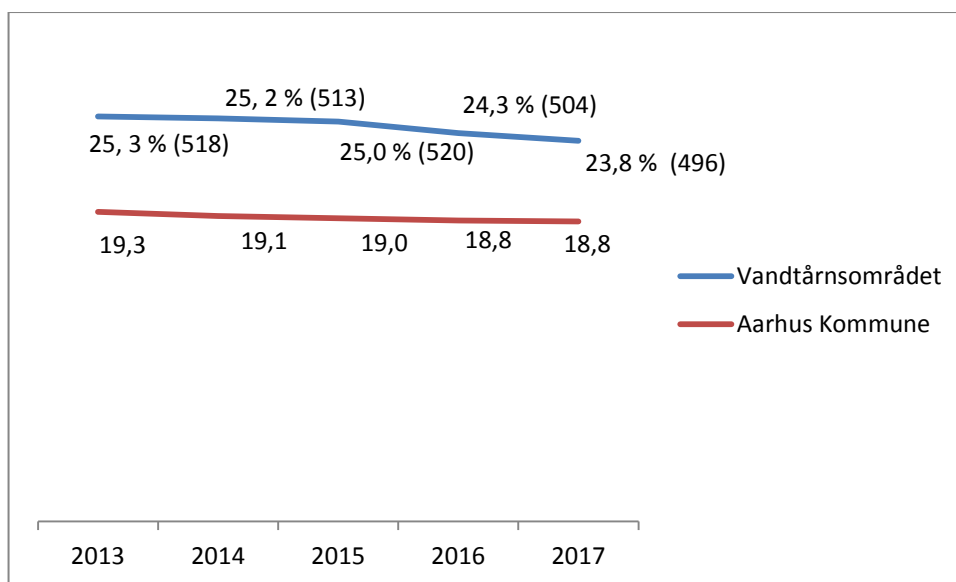
Figur 14. Boligosocial profil for Kalmargade, Reginehøj, Vorrevangen og Aarhus kommune. Viser fordelingen af økonomisk friplads, borgere under 18 år, helbredsbettinget overførselsindkomst, ikke vestlig herkomst, ingen ungdomsuddannelse ved 24 år, skolefravær og udenfor arbejdsmarkedet blandt beboerne i Vorrevangen Kalmargade, Reginehøj, Vorrevangen og Aarhus Kommune for 2017.

Figur 15 viser fordelingen af alder blandt beboerne i Vandtårnsområdet. Den største gruppe af beboere er i alderen 31-64 år (37 %), og der ses ligeledes en stor andel af yngre voksne mellem 18-30 år (29 %).

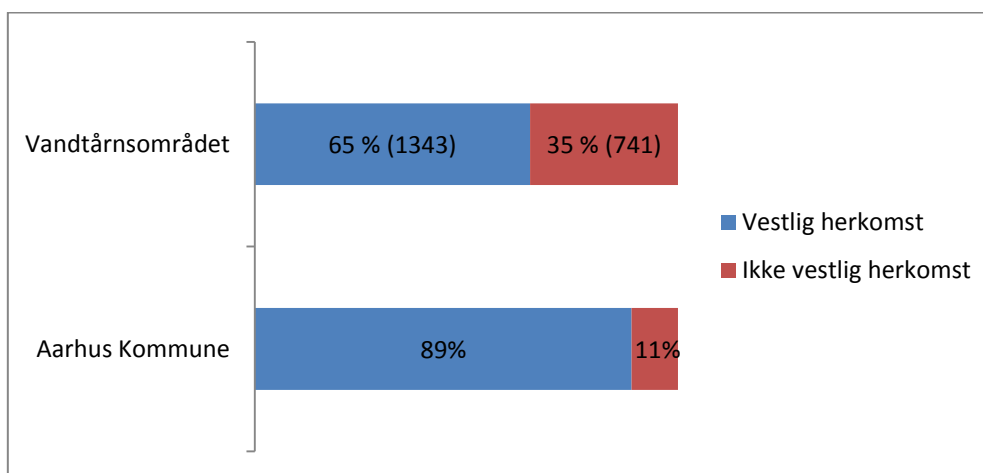
Figur 15. Alder. Aldersfordelingen blandt beboerne angivet i procent af det samlede antal beboere i Vandtårnsområdet.

Figur 16 viser andelen af beboere under 18 år i perioden 2013-2017 for Vandtårnsområdet og Aarhus Kommune. I Vandtårnsområdet ses et fald i andelen af børn og unge i perioden, hvor andelen falder fra 25,3 % til 23,8 % fra (-1,5 procentpoint). Til sammenligning sker der også i et fald i andelen af børn og unge blandt beboere i Aarhus Kommune. Dette fald er dog lavere, hvor andelen falder fra 19,3 % til 18,8 % (-0,5 procentpoint).

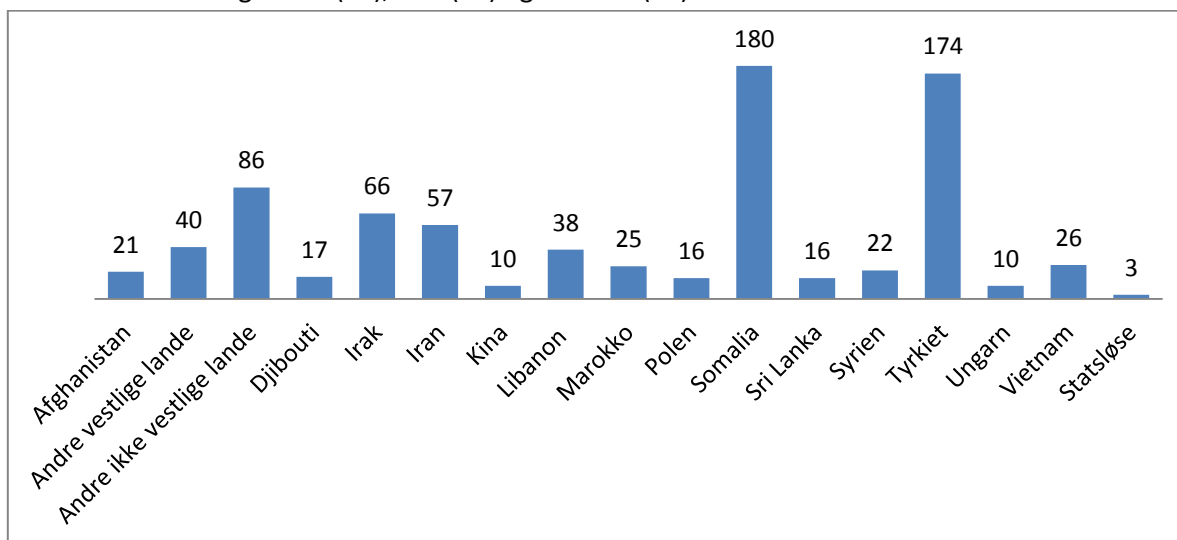
Figur 16. *Børn og unge.* Andelen af beboere under 18 år angivet i procent af det samlede antal beboere i perioden 2013-2017 for Vandtårnsområdet og Aarhus Kommune.

Figur 17 viser fordelingen af Vandtårnsområdets og Aarhus Kommunes beboere efter oprindelse fra vestlige og ikke-vestlige lande i 2017. I Vandtårnsområdet stammede 35 % af alle beboerne fra ikke-vestlige lande, mens den tilsvarende andel i Aarhus Kommune var 11 %.

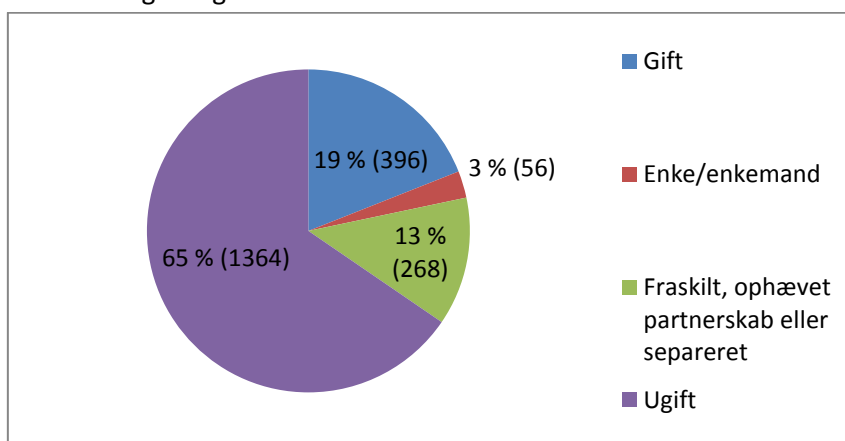
Figur 17. *Etnicitet.* Procentvis fordeling af beboere i Vandtårnsområdet og Aarhus Kommune efter oprindelse fra vestlige (inkl. Danmark) og ikke-vestlige lande i 2017. Danmarks Statistik definerer vestlige lande som værende EU, Andorra, Australien, Canada, Island, Liechtenstein, Monaco, New Zealand, Norge, San Marino, Schweiz, USA og Vatikanstaten.

Figur 18 viser den absolutte fordeling på oprindelsesland for de af Vandtårnsområdets beboere, der ikke har dansk oprindelse. Vandtårnsområdets beboere fordeler sig over 61 oprindelseslande. Somalia (180) og Tyrkiet (174) er, efter Danmark, de to lande, hvor klart flest af Vandtårnsområdets beboere har deres oprindelse. Derefter følger Irak (66), Iran (57) og Libanon (38).

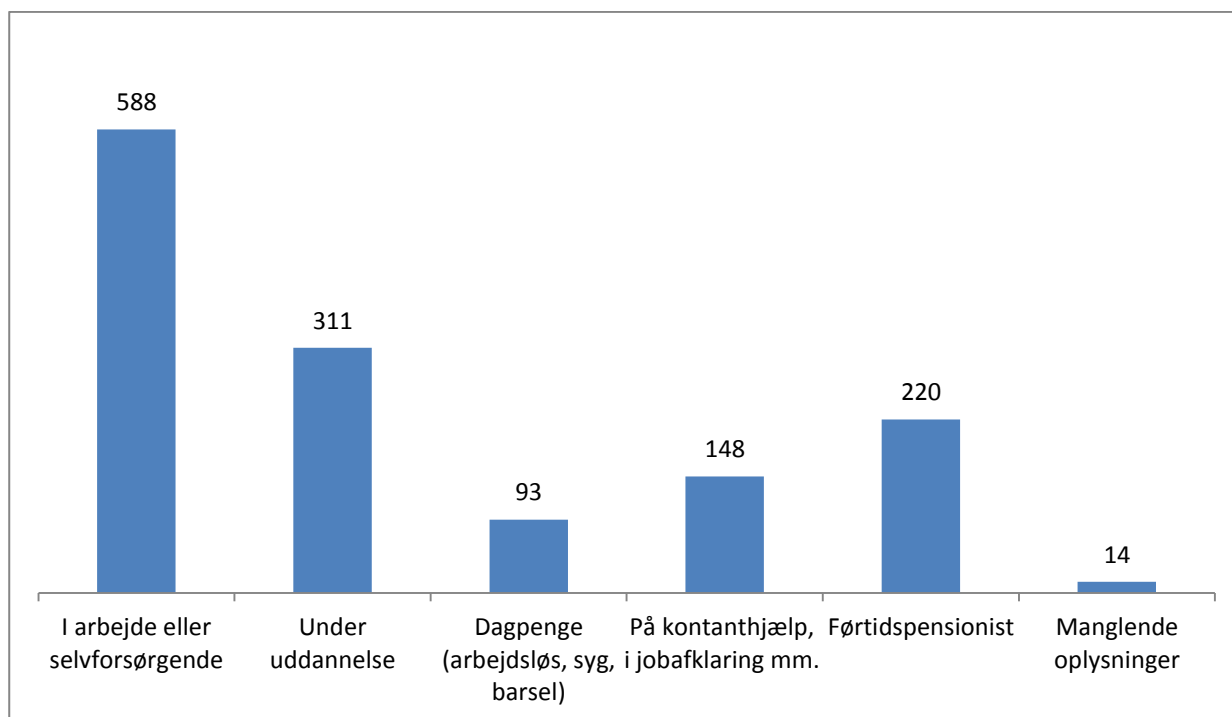
Figur 18. Oprindelsesland. Absolut fordeling af oprindelse blandt de beboere (807) i Vandtårnsområdet, der ikke har Danmark som oprindelsesland. Hvis under 10 af beboerne repræsenterer det samme oprindelsesland, er de angivet under henholdsvis "andre vestlige lande" og "andre ikke-vestlige lande".

Figur 19 viser ægteskabsstatus blandt beboerne i Vandtårnsområdet i 2017. Den største andel af beboerne er ugift (65 %). Det skal bemærkes, at figuren baserer sig på alle beboere i området – herunder beboere under 18 år, som ikke kan indgå i ægteskab.

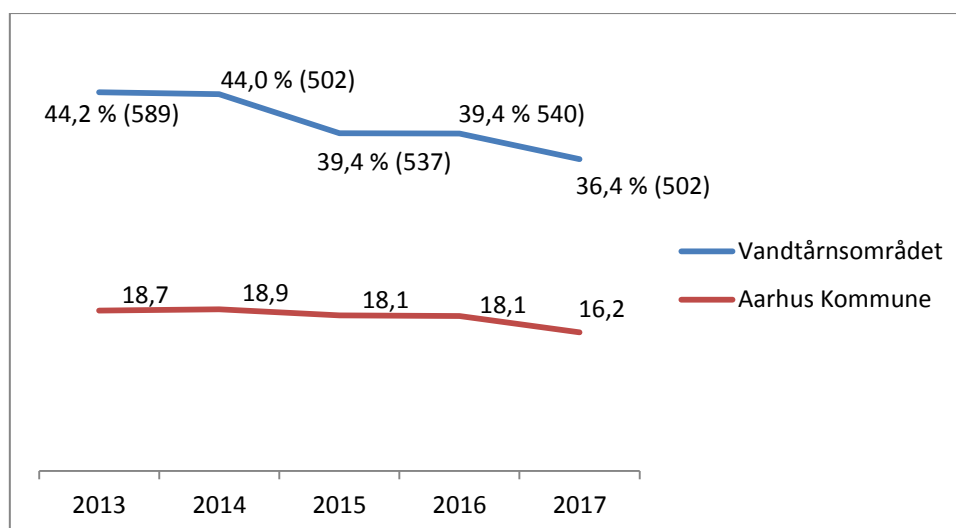
Figur 19. Ægteskabelig status. Procentvis fordeling af ægteskabelig status blandt alle beboere i Vandtårnsområdet i 2017.

Figur 20 viser fordelingen af Vandtårnsområdets beboere efter tilknytning til arbejdsmarkedet og modtagelse af overførselsindkomster for aldersgruppen 18-64 år (1379). Størstedelen af beboerne er enten i arbejde eller selvforsørgende (43 %) eller under uddannelse (22 %). Blandt de resterende beboere ses en stor andel, som modtager førtidspension (16 %) og er på kontanthjælp, i jobafklaring, Integrationsydelse, ledighedsydelse, ressourceforløb og revalidering. (11 %).

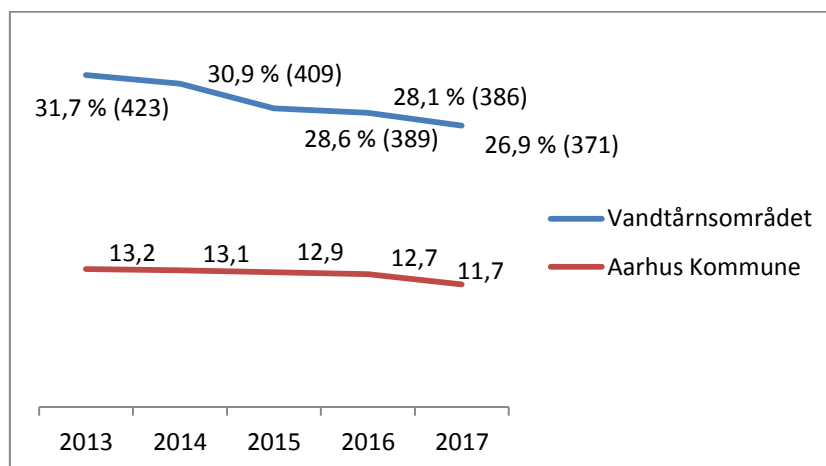
Figur 20. Arbejdsmarkedstilknytning. Procentvis fordeling af jobsituation og type af overførselsindkomst blandt beboere mellem 18-64 år i Vandtårnsområdet.

Figur 21 viser andelen af beboere udenfor arbejdsmarkedet i perioden 2013-2017 for Vandtårnsområdet og Aarhus Kommune. Der ses et markant fald i andelen af beboere uden for arbejdsmarkedet i Vandtårnsområdet, hvor denne andel i perioden er faldet med 7,8 procentpoint. Sammenlignet med Aarhus Kommune, ses der også et fald i andelen af beboere uden for arbejdsmarkedet – der ses dog her "kun" et fald på 2,5 procentpoint.

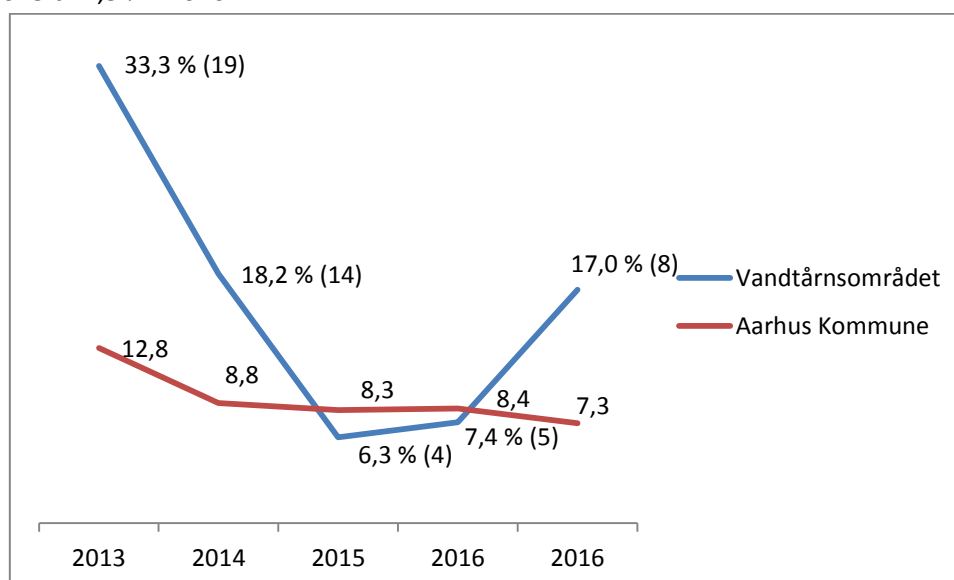
Figur 21. Udenfor arbejdsmarkedet. Procentvis fordeling af andelen af beboere mellem 18-64 år med manglende arbejdsmarkedstilknytning i perioden 2013-2017 for Vandtårnsområdet og Aarhus kommune.

Figur 22 viser andelen af beboere mellem 18-64 år, som modtager helbredsbetingset overførselsindkomst. Indkomsten er en social ydelse, der udbetales som erstatning for mistet erhvervsindkomst, på grund af beboerens helbred. Andelen viser antallet af helårspersoner, som modtager denne type overførselsindkomst, og er regnet ud som summen af andele af personer, som en given periode modtager helbredsbetingset overførselsindkomst. En større andel af beboere i Vandtårnsområdet modtager helbredsbetingset overførselsindkomst (27 %) end andelen i Aarhus kommune (12 %).

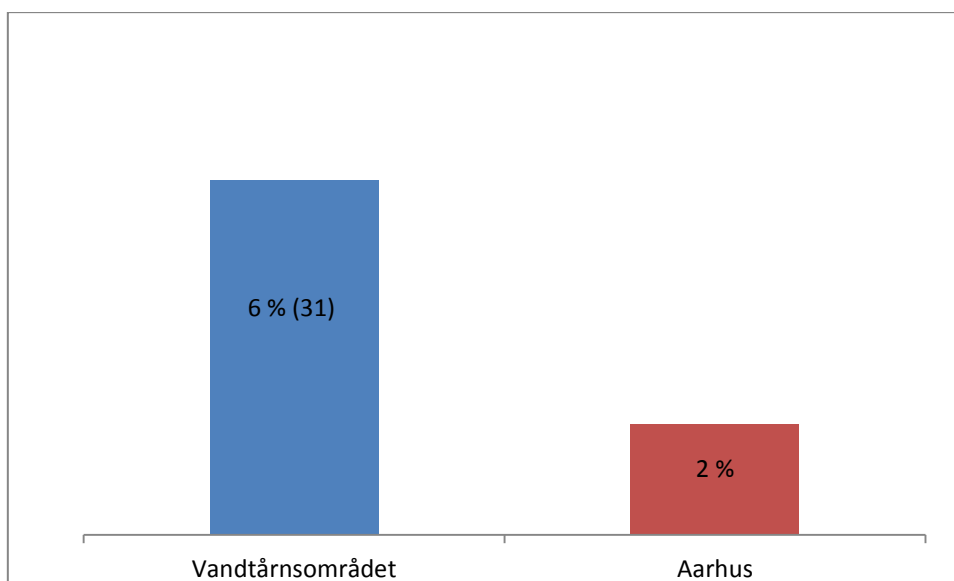
Figur 22. Helbredsbetingset overførselsindkomst. Andel af beboere som modtager helbredsbetingset overførselsindkomst angivet i procent af det samlede antal beboere mellem 18-64 år for Vandtårnsområdet og Aarhus Kommune.

Figur 23 viser andelen af 24-årige, der ikke har afsluttet eller er i gang med en ungdomsuddannelse i perioden 2013-2017 for Vandtårnsområdet og Aarhus Kommune. I Vandtårnsområdet er andelen af beboere uden ungdomsuddannelse steget og faldet i perioden, men der ses overordnet et fald fra 33,3 % i 2013 til 17,0 % i 2016. Den tilsvarende andel i Aarhus Kommune er generelt lavere og har været faldende fra 12,8 % i 2013 til 7,3 % i 2016.

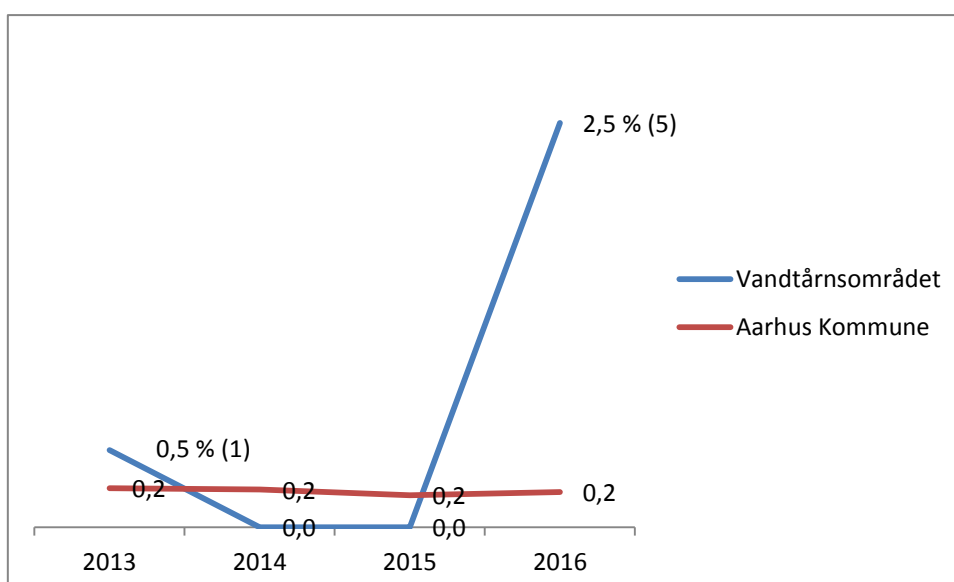
Figur 23. Ingen ungdomsuddannelse. Andel af beboere som ikke har en ungdomsuddannelse blandt 24-årige i perioden 2013-2016 for Vandtårnsområdet og Aarhus Kommune.

Figur 24 viser andelen af beboere under 18 år med ophold på dags- og døgnforanstaltninger i perioden 2013-2017 for Vandtårnsområdet og Aarhus Kommune. Der ses en større andel af ophold på dag- og døgnforanstaltninger i Vandtårnsområdet (6 %) end i Aarhus kommune (2 %).

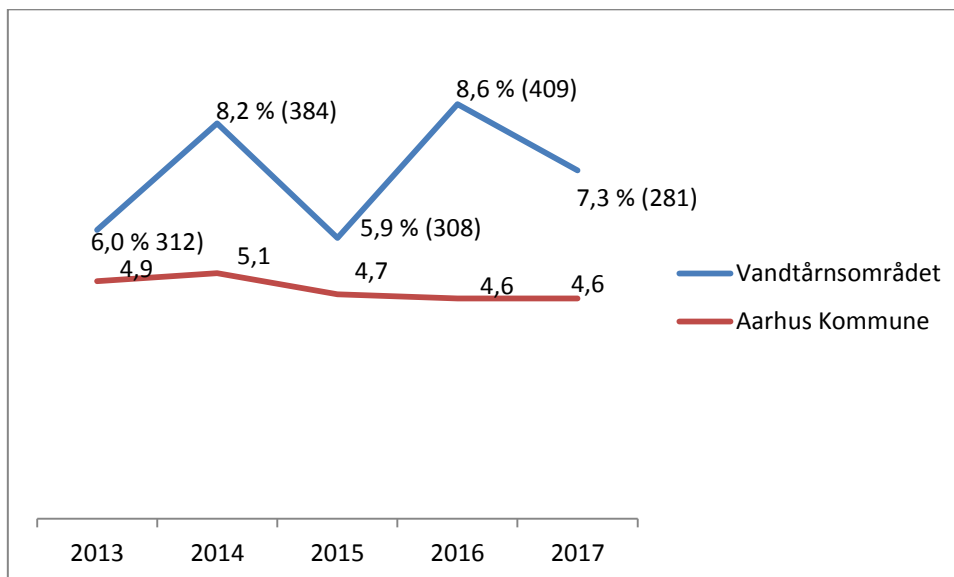
Figur 24. *Ophold på dags- og døgnforanstaltninger.* Andel af beboere med mindst én dags ophold på dags- og døgnforanstaltning i 2017 angivet i procent af det samlede antal beboere under 18 år for Vandtårnsområdet og Aarhus Kommune.

Figur 25 viser andelen af beboerne mellem under 18 år, som blev sigtet for kriminalitet i perioden 2013-2016 for Vandtårnsområdet og Aarhus Kommune. I Vandtårnsområdet ses en stigning i andelen af kriminalitetssigtede børn og unge fra 2015-2016, hvor denne andel går fra 0 % til 2,5 %. I sammenligning med Aarhus Kommune er den tilsvarende andel jævn i perioden 2013-2016.

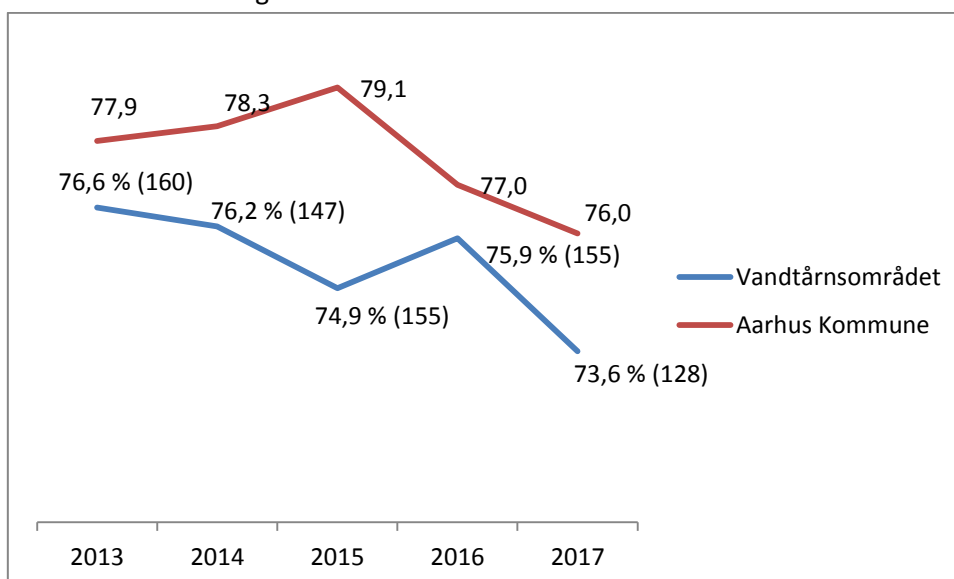
Figur 25. *Kriminalitet.* Andelen af kriminalitetssigtede personer under 18 år i Vandtårnsområdet og Aarhus Kommune i perioden 2013-2016.

Figur 26 viser andelen af fraværsdage ud af det samlede antal skoledage for skolepligtige beboere i perioden 2013-2017 for Vandtårnsområdet og Aarhus Kommune. Tallene gælder for kommunale skoler i begge områder. Det fremgår, at antallet af fraværsdage varierer en del for Vandtårnsområdet, men generelt ligger markant højere for Vandtårnsområdet end resten af Aarhus Kommune.

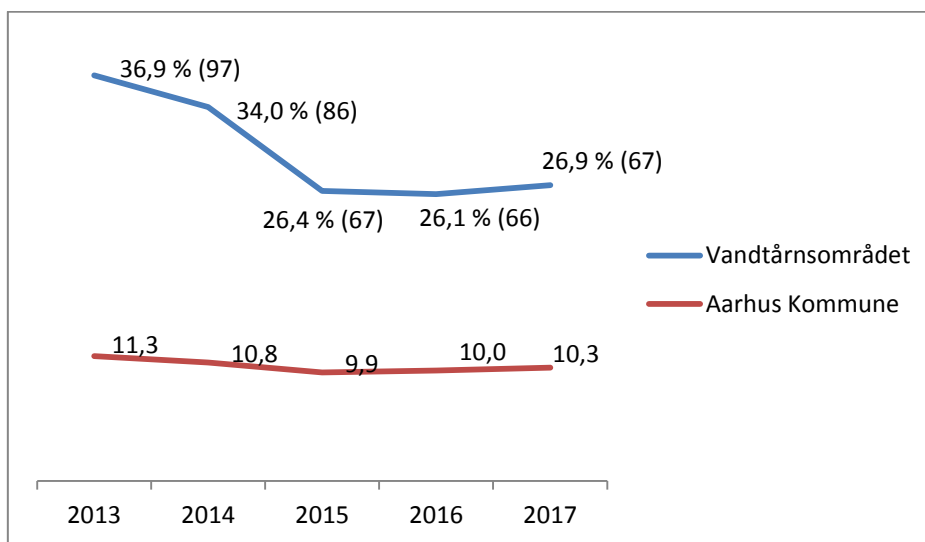
Figur 26. Skolefravær. Andel af fraværsdage for indskrevne og skolepligtige angivet i procent af det samlede antal skoledage i perioden 2013-2014 for Vandtårnsområdet og Aarhus Kommune.

Figur 27 viser andelen af beboerne, der går i 5.-10. klasse, som var uden for kommunale fritidstilbud i perioden 2013-2017 for Vandtårnsområdet og Aarhus Kommune. Målgruppen kan godt være medlem af foreninger mv. uden det fremgår af figur 27, da den udelukkende omhandler kommunale tilbud. Der ses omtrent lige store andele uden for kommunale fritidstilbud i områderne, hvor 74 % af Vandtårnsområdets beboere er uden for fritidstilbud og 76 % i Aarhus Kommune.

Figur 27. Uden for kommunale fritidstilbud. Andel af beboere i 5.-10. klasse som er uden for fritidstilbud angivet i procent af det samlede antal beboere i 5.-10 klasse i perioden 2013-2017 for Vandtårnsområdet og Aarhus Kommune.

Figur 28 viser andelen af beboere (fra 0 år til udgangen af 4. klasse), der havde fuld økonomisk friplads i dagtilbud eller SFO blandt alle tilmeldte beboere i aldersgruppen i perioden 2013-17 for Vandtårnsområdet og Aarhus Kommune. Indkomstgrænserne, der berettiger en fuld økonomisk friplads, ændrer sig fra år til år. I 2017 berettigede en årsindkomst på 170.100 kr. eller derunder, at man var berettiget til fuld økonomisk fripladstilskud og således ikke bliver opkrævet forældrebetaling. Andelen af beboere i Vandtårnsområdet med en årlig indkomst under 170.100 kr. ligger betydelig højere end i resten af Aarhus Kommune.

Figur 28. Friplads i dagtilbud. Andel af børn fra 0 år til slutningen af 4. klasse tilmeldt daginstitution med fuld økonomisk friplads angivet i procent af det samlede antal børn fra 0 år til 4.klasse tilmeldt daginstitution i perioden 2013-2017 for Vandtårnsområdet og Aarhus Kommune.

Opsummering af beboersammensætningen og de socioøkonomiske forhold

Ud fra ovenstående figurer tegner der sig et billede af tre delområder med en beboersammensætning, der i høj grad minder om hinanden, men samtidig adskiller sig markant fra resten af Aarhus Kommune. Nogle af de største forskelle ses ved den etniske sammensætning. 35 % af beboerne kommer fra ikke-vestlige lande, mens andelen i Aarhus Kommune er 11 %. Beboerne fordeler sig over 61 oprindelseslande. Somalia (180) og Tyrkiet (174) er, efter Danmark, de to lande, hvor langt flest af beboerne har deres oprindelse. På trods af et positivt fald fra 2013-17 (7,8 procentpoint), er der sammenlignet med Aarhus Kommune (16,2 %) over dobbelt så mange beboere i Vandtårnsområdet (36,4 %) uden for arbejdsmarkedet. En større andel modtager helbredsbetingsbetalt overførselsindkomst (27 %) sammenlignet med Aarhus Kommune (12 %). I andelen af 24-årige, der ikke har afsluttet eller er i gang med en ungdomsuddannelse, ses et overordnet fald fra 33,3 % i 2013 til 17 % i 2016 i Vandtårnsområdet, men andelen i Aarhus Kommune er generelt lavere (7,3 % i 2016).

Der ses en større andel af beboere under 18 år i Vandtårnsområdet (24 %) sammenlignet med Aarhus Kommune (19 %). Det er samtidig værd at bemærke at et af de parametre, hvor Vandtårnsområdet ikke adskiller sig markant fra resten af Aarhus Kommune, netop omhandler de unge. I 2014 og 2015 var der således ikke en eneste af beboerne under 18 år i Vandtårnsområdet, som blev sigtet for kriminalitet. På nær en lille stigning (2,5 procentpoint) i 2016, indikerer tallene for ungdomskriminalitet for perioden 2013-15, at unge kriminalitetssigtede i Vandtårnsområdet er identisk med eller ligger under andelen i Aarhus Kommune (der har ligget fast på 0,2 % i samme periode).

Tema 3 og 4: Perspektiver fra beboere og professionelle aktører

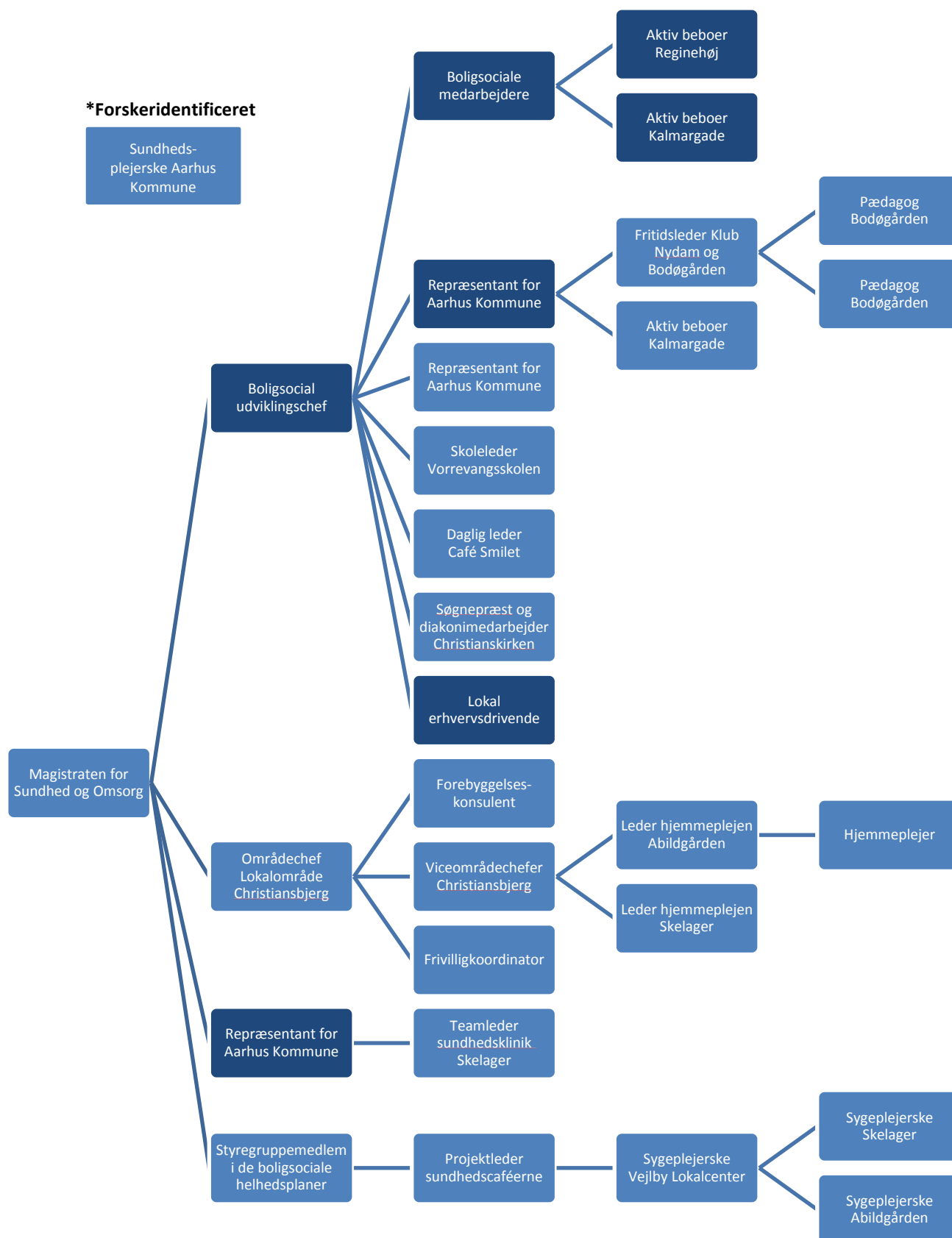
Den følgende karakteristik af Vandtårnsområdet bygger på beboernes og de professionelle aktørers holdninger til og perspektiver på Vandtårnsområdet. Dermed supplerer dette kapitel (Tema 3 og Tema 4) de forudgående faktuelle kapitler og giver et indblik i, hvordan de fysiske og organisatoriske rammer udnyttes i praksis som rammer for fællesskaber og hverdagsliv i Vandtårnsområdet.

Indledningsvis gives en beskrivelse af den generelle tilfredshed med området samt meninger om områdets beboere, hvorefter emner som tryghed og fællesskaber på tværs berøres. Endvidere vendes områdets aktiviteter og fællesfaciliteter samt beboernes egen rolle og medbestemmelse i området. Endelig beskrives forskellige perspektiver på beboernes viden om planer og visioner for Vandtårnsområdet samt kommunikation mellem beboere og professionelle aktører, og afslutningsvis adresseres perspektiver på sundhed og forskellige beboergrubbers særlige udfordringer forbundet med sundhed i et bredt perspektiv. Først følger en præsentation af informanterne, herunder de professionelle aktører og beboergrupperne.

Professionelle aktører

De professionelle aktører er identificeret ved, at hver informant har henvist til andre relevante nøglepersoner eller informanter, hvilket er illustreret i Figur 29. En del af de professionelle aktører har deres daglige gang i Vandtårnsområdet samt daglig kontakt med beboere i området qua deres arbejde, og andre er beboere i området. Der er gennemført otte interviews med ti professionelle aktører fordelt på følgende kategorier:

- To aktive beboere (En ansvarlig for en aktivitet i Kalmargade og et medlem af en afdelingsbestyrelse, som også er ansvarlig for en aktivitet i Reginehøj)
- Boligsocial udviklingschef
- Fire boligsociale medarbejdere (Tre informanter i et fokusgruppeinterview og et individuelt interview)
- To repræsentanter for Aarhus Kommune
- Lokal erhvervsdrivende

Figur 29. Flowdiagrammet illustrerer, hvordan undersøgelsens informanter er identificeret ved hjælp af sneboldmetoden, hvor en informant henviser til andre relevante informanter. De lyseblå bokse indikerer nøglepersoner, som har deltaget i korte interviews eller uformelle samtaler, og som bidrog med nyttige kontakter til personer med lokalkendskab. De mørkeblå bokse indikerer personer, der er blevet identificeret som professionel aktør og har medvirket i et interview. Stregerne viser, hvem vedkommende har henvist videre til. *Projektgruppen identificerede selv denne professionelle aktør.

Beboergrupper

Der blev indledningsvis udarbejdet en strategi for, hvordan hver enkel fokusgruppe kunne rekrutteres, som indebar at udpege relevante gatekeepere, der kunne skabe kontakt til de ønskede beboergrupper. Gatekeeperne var både professionelle aktører, nøglepersoner samt tidligere informanter, som havde kendskab til andre beboere i området. Da to af projektmedarbejderne som nævnt havde kontorplads i boligområdet ved de boligsociale medarbejdere, åbnede der sig nogle muligheder i forbindelse med rekrutteringen til fokusgrupperne. Der var derfor flere naturlige møder med en bred vifte af mennesker, både professionelle og beboere, og derudover gav det generelt et godt indblik i området og dets beboere. Projektmedarbejderne deltog desuden i flere boligsociale aktiviteter, herunder sundhedscafé, lektiecafé, fællesspisning og gå-klub. Deltagelse i aktiviteter var både givtigt i forhold til at få et indtryk af Vandtårnsområdet og dets beboere, men gjorde tilmed, at projektmedarbejderne naturligt faldt i snak med en del beboere, hvilket bidrog til at lette rekrutteringen.

Gatekeeperne gav et indblik i målgruppen, og kunne ud fra deres erfaring vejlede om, hvordan det var bedst at tage kontakt til enkelte beboere eller gruppen som helhed. Som oftest blev det besluttet, at det var mest hensigtsmæssigt, at gatekeeperen selv kontaktede mulige deltagere, og spurgte om tilladelse til at formidle kontaktoplysningerne videre til en projektmedarbejder. Det viste sig at være en udfordring at rekruttere beboere fra særligt ét delområde, nemlig Vorrevangen. Det blev forsøgt ad mange veje at rekruttere deltagere fra dette område ved at have særlig fokus på at finde gatekeepere, der kunne have særlig viden om netop dette område. Dog lykkedes dette ikke i så høj grad som ønsket, hvorfor der i studiepopulationen er en underrepræsentation af beboere fra Vorrevangen. Yderligere var der nogle grupper, der var svære at rekruttere – herunder især beboere med kronisk sygdom og psykisk sårbare beboere. En stor udfordring var endvidere, at der flere gange var beboere, der udeblev fra interviewaftaler på grund af blandt andet helbreds-mæssige årsager. Det var derfor ikke muligt at samle fokusgrupper med beboere med kronisk sygdom og psykisk sårbare beboere, hvorfor der blev lavet individuelle interviews med disse to beboergrupper. (Se bilag 16 for yderligere information om rekruttering og fremmøde til interviewene).

Som nævnt i metodeafsnittet er der blevet gennemført ni fokusgruppeinterviews samt fire enkeltinterviews. I Tabel 6 gives en oversigt over de interviewede beboergrupper samt en overordnet karakteristik af disse. For at sikre beboernes anonymitet er det ikke angivet ved navn, hvem der siger hvad i det følgende. Det er således ikke muligt at forbinde de enkelte udsagn med specifikke informanter. Det vil dog fremgå, hvilke beboergrupper og delområde de enkelte udsagn kommer fra. Der skal gøres opmærksom på, at når der refereres til en bestemt beboergruppe, er det med henvisning til den specifikke gruppe af beboere, der har indgået i et fokusgruppeinterview i forbindelse med nærværende lokalsamfundsanalyse, og deres udtalelser og synspunkter kan dermed ikke siges at være repræsentative for alle i Vandtårnsområdet.

Beboergrupper (antal)	Karakteristik	Temaer i fokus
Mødre (5)	Mødre på barsel i alderen 26-43. Tre er i gang med en universitetsuddannelse, én er på arbejdsmarkedet og én er ledig. De bor i Kalmargade, Reginehøj og Vorrevangen.	Aktiviteter – især for børnefamilier Tryghed Medbestemmelse
Unge drenge (5)	Drenge i alderen 17-19 år, som er i gang med en ungdomsuddannelse. De har alle somalisk baggrund og bor i Reginehøj og Kalmargade.	Aktiviteter Tryghed, dialog Fællesskaber på tværs
Kvinder med tyrkisk baggrund (5)	Kvinder med tyrkisk baggrund i alderen 46-55, hvor fire af dem er fra Lindholmparken, mens én er fra Vorrevangen.	Aktiviteter Faciliteter Fællesskaber på tværs
Medlemmer af afdelingsbestyrelser (6)	Repræsentanter fra afdelingsbestyrelserne i Kalmargade (1), Reginehøj (3) og Illerupvej (2) i alderen 26-66+. To kvinder og fire mænd.	Samarbejde på tværs af delområder Kommunikation Kommunens rolle
Aktive på arbejdsmarkedet (5)	Beboere i alderen 36-55, heraf fire mænd og én kvinde. Tre af informanterne er fra Kalmargade, de resterende to henholdsvis fra Reginehøj og Illerupvej.	Aktiviteter Tryghed
Ældre enlige (4)	Ældre 66+ beboere fra Reginehøj, tre kvinder og én mand, som alle bor alene.	Tryghed Beboersammensætning Alderdom/mobilitet
Uden for arbejdsmarkedet (6)	Beboere i alderen 30-66+, heraf fire fra Kalmargade og de to andre henholdsvis Reginehøj og Vorrevangen. Fire kvinder og to mænd. Fem er jobsøgende og én er pensionist.	Aktiviteter Medbestemmelse Kommunikation
Enlige mænd (3)	Mænd i alderen 46-65 fra henholdsvis Kalmargade, Reginehøj og Lindholmparken, der alle bor alene. Alle uden for arbejdsmarkedet.	Aktiviteter Kommunikation Kommunens rolle
Mænd med somalisk baggrund (7)	Mænd med somalisk baggrund i alderen 36-65, som alle er bosat i Reginehøj. Flere er i arbejde og er familiefædre. Flere er eller har tidligere været aktive i deres børns foreningsaktiviteter som fx trænere.	Aktiviteter Faciliteter Medbestemmelse Fællesskaber på tværs
Kvinde med kronisk sygdom (1)	Kvinde med kronisk sygdom, 66+ fra Reginehøj. Har boet i området i 40 år. Aktiv deltagende til mange tilbud/aktiviteter i Reginehøj.	Aktiviteter Kronisk sygdom – begrænsninger i hverdagen Fællesskaber på tværs
Mand med kronisk sygdom (1)	Ægtepar med kronisk sygdom. Har boet i Vandtårnsområdet i 62 år. De har før boet i Vorrevangen og bor nu i Kalmargade. Interviewet er med manden, men tager udgangspunkt i hans sengeliggende kone, og de begrænsninger dette giver dem.	Kronisk sygdom – begrænsninger i hverdagen Hjemmehjælp
Psykisk sårbar mand (1)	Psykisk sårbar beboer fra Reginehøj – 30 år.	Tryghed Psykisk sårbar i Vandtårnsområdet Målgruppens behov i tilbud/akt.
Psykisk sårbar kvinde (1)	Psykisk sårbar beboer fra Vorrevangen – 36 år. Aktiv beboer, der ligeledes sidder i en afdelingsbestyrelse i Vandtårnsområdet.	Psykisk sårbar i Vandtårnsområdet Målgruppens behov i tilbud/akt. Kommunikation

Tabel 6. Karakteristik af de enkelte beboergrupper der indgår som informanter, samt temaer der var i fokus for informanterne. Alle temaer, der behandles under tema 3 og 4, blev berørt i samtlige fokusgruppesamtaler, men nogle af temaerne optog naturligt informanterne mere end andre i interviewene med de pågældende fokusgrupper.

Generelle betragtninger om Vandtårnsområdet

Indledningsvis gives en beskrivelse af beboernes og de professionelle aktørers generelle meninger til boligområdet. Yderligere berøres informanternes perspektiver på Vandtårnsområdet som ét samlet boligområde, og til sidst gives en karakteristik af beboersammensætningen i området.

“Jeg synes det er et pragtfuldt område – hele området.”

(Afdelingsbestyrelsesmedlem, Reginehøj).

Overordnede perspektiver på Vandtårnsområdet

Overordnet er alle beboerne glade for at bo i Vandtårnsområdet. De beskriver generelt området som et godt og roligt sted at bo og leve, og der enighed om, at området har en central beliggenhed, har gode indkøbsmuligheder i nærheden, og der er nem adgang til grønne omgivelser. *“Det er nogle gode lejligheder, som ligger tæt på byen.”* (Mor, Kalmargade). Derudover fremhæves infrastrukturen som et positivt element, da det er nemt at komme rundt til andre steder i Aarhus. Flere informanter mener, at det bliver endnu mere attraktivt med den nye letbane, der kommer til at køre forbi området. De professionelle aktører har gennemgående samme indtryk af området. De nævner yderligere, at der ligger mange uddannelsesinstitutioner i nærheden, hvilket beskrives som en styrke.

Flere af beboerne beretter, at der førhen har været problemer med kriminalitet i området, men at det er blevet meget mere trygt i dag. Ifølge den boligsociale udviklingschef, er der ved at ske en positiv udvikling, hvilket betyder, at flere ressourcestærke beboere flytter til området blandt andet på grund af den centrale beliggenhed. Han fortæller endvidere, at indbyggertallet i Aarhus er stigende, hvilket medfører, at byen udvider sig, hvorfor han mener, at Vandtårnsområdet bliver et mere og mere attraktivt sted at bo (Professionel aktør). Flere af mødrene fortæller, at de ikke ønsker at blive boende i området på længere sigt: *“Tror ikke jeg har så meget personlig tilknytning, udover at det er her, jeg har født mit første barn. [...] Men jeg ved også, at vi bliver absolut ikke boende her for evigt. Vi bor i en ungdomsbolig, for det er det, vi har råd til lige nu. Nu søger vi en lidt større lejlighed her, fordi det er billigt, og det er et dejligt område og så skal vi ikke flytte så langt væk. Men det er ikke et sted, jeg ser mig selv blive boende resten af mit liv.”* (Mor, Kalmargade).

Vandtårnsområdet som et samlet boligområde

“Der findes fandme ikke noget, der hedder Vandtårnsområdet. Jeg bor i Kalmargade, ikke? Og så har I opfundet noget, der hedder Vandtårnsområdet. Det er sådan det, jeg oplever.” (Enlig mand, Kalmargade). Flere af informanterne er enige i dette udsagn og har ligeledes svært ved at forholde sig til Vandtårnsområdet som en enhed, hvorfor de kun kan tale ud fra deres eget delområde. Langt størstedelen har ikke en oplevelse af at bo i Vandtårnsområdet, men derimod i deres eget boligområde. Derfor er det også typisk deres eget delområde, de forholder sig til i interviewene. Kvinderne med tyrkisk baggrund fortæller eksempelvis, at de ikke kender de andre områder særlig godt, og derfor ser de ikke sig selv som en del af en større helhed. På samme måde kender gruppen af de ældre ikke til Vandtårnsområdet som et samlet område, og kan derfor kun tale ud fra Reginehøj, hvor de bor. *“Det der med Vandtårnsområdet, det vil jeg sige, det mærker vi slet ikke noget til, for jeg ved slet ikke, hvad det går ud på. [...] Det har ikke forandret noget.”* (Ældre enlig, Reginehøj).

Mange af beboerne har fokus på, at Vandtårnsområdet er opdelt geografisk på grund af Randersvej og Ringvejskrydset. *"Jeg synes beliggenheden er super god. Selvfølgelig er der en vej, der pløjer igennem det hele."* (Aktiv på arbejdsmarkedet, Kalmargade). De professionelle aktører er enige med beboerne i, at Vandtårnsområdet ikke kan betegnes som ét samlet område, men at det består af flere forskellige områder. De beskriver det som satellitområder eller tre selvstændige områder, hvor Kalmargade og Reginehøj har deres egen selvstændige fysiske genkendelighed fra blok til blok, mens Vorrevangen består af flere selvstændige boligforeninger (Professionel aktør). I tråd med dette er der en række informanter, der mener, at der er flere elementer, der binder Kalmargade og Reginehøj sammen, hvorimod de giver udtryk for, at de ikke ser Vorrevangen og Lindholmparken som en del af det samlede område. *"Hvis jeg må være helt ærlig, så synes jeg, at det skiller lidt ved Ringvejen. Kalmargade og Reginehøj, det er sådan ligesom en enklave for sig selv, og så har man det heroppe, altså Lindholmparken og Vorrevangen generelt, som så hænger sammen på en anden måde og som har en, ikke en anden profil, for det synes jeg ikke, men der er lidt langt derover. Fysisk er der ikke så langt..."* (Psykisk sårbar, Vorrevangen).

Det nævnes af flere professionelle aktører, at det er et vilkår, de må indordne sig under, og at det er en udfordring at skulle skabe en sammenhængskraft mellem delområderne og beboerne. *"Vandtårnsområdet er en teknikalitet i forhold til at få nogle penge fra kommunen, og det er urealistisk at skabe en fælles identitet i Vandtårnsområdet."* (Professionel aktør). Det beskrives, at sammenlægningen af området bygger på gode intentioner, men fra flere af de professionelle aktørers side stilles der spørgsmål ved, hvorvidt det er en reel mulighed at skabe fællesskaber på tværs af så stort og sammensat et område.

Selvom der er stor enighed blandt beboerne om, at Vandtårnsområdet ikke ses som et samlet område, er der beboere, der fremhæver nogle fordele ved et stort sammenlagt boligområde. Både de enlige mænd og mødre ser fordele i at kunne bruge hele området på tværs, for eksempel ved at lave aktiviteter såsom babymotorik, som mødre nævner. En anden beboer påpeger nogle økonomiske fordele i sammenlægningen, da der som regel kræves en vis volumen i beboerantallet for at kunne lykkes med diverse projekter. Han nævner varmeghallen i Reginehøj som et konkret eksempel, hvor der er blevet givet økonomisk støtte. *"Hele Vandtårnsområdet søger om fondsmidler til noget restaurering af et eller andet, og vi har et eksempel her med en varmegal. Her var et fuldt projektoplæg og begrundelse for hvorfor, han ansøgte denne her fond, og så fik han sku pengene og det var imponerende, og folk var begejstrede for det. Men det ville næppe være lykkedes, hvis vi bare var kommet som lokalafdeling alene, så det er der en styrke i."* (Enlig mand, Reginehøj).

Mangfoldig beboersammensætning

Samtlige informanter fortæller, at beboersammensætningen i Vandtårnsområdet er meget blandet. *"Jamen, der er jo faktisk alle samfundslag, synes jeg nok. Men det er nok mest arbejderkvarteret. Det må vi jo sige. Dem, der har det lidt bedre, altså økonomisk, altså og bor i huse og sådan, dem er der jo ikke ret mange af."* (Beboer med kronisk sygdom, Kalmargade). Området beskrives af flere som mangfoldigt. *"Vi har alt fra kontanthjælpsmodtageren, og ham, der kommer ind fra gaden, som jo får en bolig anvist heroppe, og så er der også et par direktører, der bor herude. Så det er sådan et virkelig bredt spektrum af folk, og det er jo egentlig også det, der gør, at det bliver meget spændende at bo sådan et sted, som det her. Det synes jeg i hvert fald."* (Psykisk sårbar, Vorrevangen).

Yderligere beskriver de fleste af beboerne og de professionelle aktører Vandtårnsområdet som et område med mange beboere med anden etnisk baggrund end dansk. Flere Kvinder med tyrkisk baggrund af informanterne oplever, at der er en mindre andel af etniske minoriteter i Vandtårnsområdet sammenlignet med andre boligområder i Aarhus, såsom Gellerup eller Bispehaven. *“Altså jeg vil mene, det er ikke fordi, der er en stor andel udlændinge, altså i forhold til danskere. Der bor også mange danskere, ogsåovre i Reginehøj hvor jeg bor. Det er ikke som i Gellerup, hvor der bliver snakket om samfund med flest udlændinge.”* (Ung dreng, Reginehøj). De professionelle aktører beskriver ligeledes, at der er en relativ høj andel af beboere med etnisk minoritetsbaggrund sammenlignet med Aarhus generelt. En professionel aktør fortæller, at der er omkring 75 forskellige etniske minoriteter i området, og at det er meget mangfoldigt sammenlignet med andre boligområder. Han fortæller yderligere, at der ses et mønster i aldersfordelingen. *“De ældre er etnisk danske, og de yngre er for det meste med anden etnisk baggrund.”* (Professionel aktør).

Den blandede beboersammensætning kan for nogle beboere virke utrygt. Især gruppen af ældre beboere har deres bekymringer i forhold til områdets udvikling, da de er nervøse for, at der begynder at flytte for mange indvandrere til. *“Jeg synes det er godt at bo her. Men måske er vi ved at have for mange udlændinge. Det har intet med racisme at gøre.”* (Ældre enlig, Reginehøj). Andre yngre beboere håber, at det bliver ved med at være et område, *“hvor man favner så bredt, altså hvor der er den rummelighed, og så den tryghed vi har talt om, der trods alt er her, at den kan blive ved med at være her, at der kan blive mere af den.”* (Mor, Reginehøj). Yderligere fortæller en informant, at hun og familien alene på grund af denne mangfoldighed har valgt at flytte til området. *“Det er et område, vi er rigtig glade for. Jeg er rigtig glad for beboerne. Min kæreste kommer ikke fra Danmark, og vi har lagt os på sinde, at vi bor et sted, hvor vores søn ser alle – et mix af personligheder, kulturer, højt og lavt og det hele.”* (Afdelingsbestyrelsesmedlem, Illerupvej).

Der er en række forskellige karakteristika ved beboersammensætningen i de enkelte delområder, der går igen i informanternes udtalelser. Disse fremgår af nedenstående boks.

Kalmargade beskrives som et område, hvor der bor mange familier, hvilket hænger sammen med, at der er en stor andel af større lejligheder. Grundet studieboliger i de øverste etager bor der ligeledes en del studerende i delområdet. Der er også mange hundeejere, da det er tilladt at have husdyr. Det beskrives yderligere, at der bor en stor andel af beboere med somalisk baggrund.

Reginehøj bliver især beskrevet som et område med mange ældre, da der blandt andet er elevator i flere opgange. Flere fortæller om en stor gruppe af ældre beboere, som har boet der siden lejlighederne blev bygget i 1960'erne, og at flere af deres børn og børnebørn også bor i området. De største etniske minoritetsgrupper beskrives som de tyrkiske og somaliske familier. Nogle fortæller, at der er ved at komme flere unge familier og studerende, som deler de store lejligheder.

Vorrevangen har ifølge flere informanter en stor andel af ældre par og ældre enlige beboere samt generelt mindre lejligheder sammenlignet med de øvrige delområder. Flere betegner delområdet som sølvbryllupskvarteret med henvisning til andelen af ældre par.

Boks 2. Særtræk ved de enkelte delområder. Sammenfatning af de forskelle, som beboere og professionelle aktører fremhæver, ved de tre delområder.

Opsummering af Generelle betragtninger om Vandtårnsområdet

Generelt udtrykker beboerne i Vandtårnsområdet, at de er glade for at bo i et centralt beliggende område med en god infrastruktur. Dog har flere af beboerne svært ved at forholde sig til området som ét fælles Vandtårnsområde og udtrykker, at de ikke oplever det som et samlet boligområde, men derimod som tre selvstændige delområder; Kalmargade, Reginehøj og Vorrevangen. Informanterne fortæller yderligere, at der er en mangfoldig beboersammensætning og mange forskellige etniske baggrunde repræsenteret.

Tryghed og ry

I det følgende beskrives temaet tryghed i Vandtårnsområdet. Først præsenteres informanternes perspektiver på Vandtårnsområdet som værende et trygt og godt sted med et godt ry, hvorefter udfordringer med utryghed og de tiltag, der er gjort for at adressere utrygheden, behandles. Til sidst berøres stigmatisering og misforståelser blandt beboerne.

“Der er nogle enkelte urostiftere, men sådan er det jo mange steder”.

(Ældre enlig, Reginehøj).

Et trygt og godt boligområde

Som nævnt, er der en generel konsensus omkring Vandtårnsområdet som et trygt og rart område uden den store kriminalitet, samt et sted, der har gennemgået en positiv forvandling i forhold til tryghed og kriminalitet. Enkelte nævner, at der er anelse uro i området, hvilket dog er aftagende og ikke værre end så mange andre steder. En beboer beskriver tidsudviklingen i Kalmargade således: *“Fra dengang [jeg flyttede ind] i 2007 og så til nu – det er blevet meget bedre. For førhen var der også nogle grupperinger af unge. Det er der også i dag, men det er ikke ligesom før.”* (Uden for arbejdsmarkedet, Kalmargade). I Vorrevangen berettes ligeså om rolige forhold: *“I gamle dage var der forbrydere og unge, som var i teenagealderen, hvor der ikke var så mange ungdomsklubber, som samlede sig og lavede ballade. [...] I dag er det meget stille og roligt.”* (Uden for arbejdsmarkedet, Vorrevangen). I Lindholmparken nævnes: *“Om sommeren sidder de [unge] udenfor til langt ud på natten og hygger sig i det gode vejr. Det er et godt område.”* (Kvinde med tyrkisk baggrund, Lindholmparken). En ældre beboer fortæller om Reginehøj: *“Vi mærker ikke til noget ballade. Det er der måske nogen andre, der gør.”* (Ældre enlig, Reginehøj).

Flere beboere på tværs af delområderne fremhæver, at når de fortæller om, hvor de bor, så ved folk ikke nødvendigvis, hvor det er, og at deres boligområde dermed ikke har et negativt ry. *“Det er jo bare noget, der ligger ude i Nord, som ingen kender til.”* (Ung dreng, Kalmargade). I den forbindelse sammenligner flere af beboerne og de professionelle aktører Vandtårnsområdet med andre boligområder i Aarhus som for eksempel Gellerup, Herredsvang og Bispehaven, som områder, der netop har et dårligt ry. Majoriteten af informanter beskriver området som trygt, og et sted hvor man ikke er bange for at færdes frit, og kun få af de ældre beboere nævner, at det kan føles en anelse utrygt at færdes alene om aftenen. *“Jeg lukker ikke op om aftenen for døren. Man ved aldrig, hvem der står på den anden side.”* (Ældre enlig, Reginehøj). En af mødrene, der tidligere har boet i et andet udsat boligområde i Aarhus, beskriver forskellen på delområdet

Kalmargade og Bispehaven i Aarhus Vest, hvor hun var utryk ved at gå ud om aftenen. *“Der er ikke sådan noget ubehageligt ved at være her eller gå rundt.”* (Mor, Kalmargade).

Trods det generelle fokus på, at området er trygt og godt, er der dog flere informanter, der fortæller om ubehagelige oplevelser, hvor man fra tid til anden oplever “bøller,” der hænger ud i området eller i opgangene. I Reginehøj fortæller nogle informanter, at der er grupper af unge, der hænger ud i området. *“Det har været pusherholdepladsen om sommeren. [...]. Og så sidder de og koger, gør de. Og sælger sikkert. Og det er nok et område, hvor man ikke lige ville gå forbi og aflevere sit skrald, i hvert fald på det tidspunkt.”* (Enlig mand, Reginehøj). En anden beboer fortæller ligeledes: *“Dem, der er lette at se, det er de dér meget unge nogen, der ligger nede omkring de 15 år. [...], men der er også nogen, der ligger oppe omkring de 20-25 år, men de holder sig lidt mere i skyggerne, og de bruger det meste af deres tid på at sælge hash.”* (Psykisk sårbar, Reginehøj). Blandt flere af de informanter, der bor i Kalmargade, fortælles, at der førhen har været en del problemer, og der nævnes blandt andet episoder med brand i et kælderrum og knivstik.

Kalmargade som “problembarnet”

Der er en tendens blandt informanterne til at udpege Kalmargade som “synderen”, når det kommer til uro og kriminalitet. Et medlem fra en af afdelingsbestyrelserne nævner: *“Det er heller ikke nogen hemmelighed, at det er sådan alment kendt, at Kalmargade er problembarnet i den her flok.”* (Afdelingsbestyrelsesmedlem, Illerupvej). Dette underbygges yderligere af flere professionelle aktører og uddybes af den boligsociale udviklingschef: *“Men vi har lidt problemer i Kalmargade for tiden, det er ikke nogen hemmelighed, og har haft det nogle år. Med nogle utilpassede unge grupper, der samles dér. Og det er ikke kun dem, der er beboere i Kalmargade, for det er faktisk ikke så meget dem, men det er ligesom blevet samlingssted for en stor del af de dér... Ja, dem der måske har svært ved at opføre sig ordentligt. De mødes i Kalmargade og laver forskellige ting, som ikke er så rart.”* (Professionel aktør).

Flere beboere i Kalmargade er, ligesom flere af de professionelle aktører, netop opmærksomme på, at det i høj grad kan være folk, der kommer udefra. På trods af at der har været episoder med kriminalitet, er, særligt de beboere fra Kalmargade, der har boet der i mange år, enige i, at der sker markant færre episoder end tidligere, og at de ikke er utryk ved at bo i Kalmargade, hvilket kommer til udtryk hos flere beboere: *“Det er blevet et bedre sted at bo. I starten da vi flyttede ind, var der meget politi, vi fik stjålet nummerplader og så videre. Meget ballade. Men det er blevet meget bedre.”* (Aktiv på arbejdsmarkedet, Kalmargade). En ældre beboer fortæller også om den positive udvikling: *“Der har været lidt uro i området, så politiet har kørt her og holdt øje. Indbrud har der været, men det er nu stilnet af. Det er almindelige drengestreger [...]. Men i det store hele, er her rart nu.”* (Beboer med kronisk sygdom, Kalmargade).

Flere beboere i Kalmargade kan mærke, at der aktivt er blevet gjort en indsats for at komme problemerne til livs. Blandt andet har man fjernet nogle skraldeskure, så der ikke findes “gemmesteder,” og der er sat videoovervågning op flere steder i området – blandt andet på boldbanerne. *“Det der videoovervågning, som blev sat op i hele området [...]. Det hjalp os.”* (Uden for arbejdsmarkedet, Kalmargade). Et medlem fra en af afdelingsbestyrelserne siger yderligere: *“Der har været problemer med nogle unge mennesker, der keder sig om aftenen. Det har man forsøgt at løse med videoovervågning, men om det er det ene eller det andet, der har gjort det, det ved jeg simpelthen ikke.”* (Afdelingsbestyrelsesmedlem, Kalmargade). *“Jeg*

synes også, det er rart, at sådan nogle lavpraktiske små indgreb, de har så stor effekt. Det kan jeg godt lide. Det burde måske være sket noget før.” (Uden for arbejdsmarkedet, Kalmargade). En af mødrene forklarer ligeså, at tiltagenes effekt yderligere kan måles på, at lejligheder, der fraflyttes, står kort tid tomme, hvilket hun mener, må bunde i et forbedret ry. Samtidig understreger hun, at tiltag, der bygger på dialog, har været virksomme: *“Der er taget hånd om, at der har været problemer heroppe, både med videoovervågning nu, og såmænd også opsøgende medarbejdere, der har været ude og sige, ”jamen øh, hvordan er det lige, vi gør det her?” Haft møder med de dér unge gutter, der samler sig herude, som gør folk utrygge.”* (Mor, Kalmargade).

Misforståelser og fordomme

Selvom de forskellige tiltag har haft en positiv effekt, er der forskel på, hvordan problematikken omkring grupperingen af unge drenge opleves af forskellige professionelle aktører og beboere. En professionel aktør nævner som eksempel, at han oplever, at ganske almindelige unge gymnasiedrenge, som har anden etnisk baggrund end dansk, risikerer at blive stigmatiseret, uanset om de laver kriminalitet eller ej: *“Der er helt klart nogen, som bliver stigmatiseret – som bliver sat i en bås. Alt er ”deres” skyld, mener nogle, og de [drene] bliver så sure og siger ”f...” jer.”* (Professionel aktør). I forlængelse heraf fortæller en aktiv beboer med somalisk baggrund, hvordan hun oplever, at de unge drenge, som bor i området, bliver forvekslet med dem, der kommer udefra, fordi de har en anden etnisk baggrund end dansk. *“Nogle gange kommer der grupper af drenge udefra, som står i Kalmargade, og så er der mange beboere, der siger, at det er nogle drenge fra Somalia. [...] Fordi de har en brun hudfarve...”* (Aktiv beboer, Kalmargade). Hun henviser til, at mange beboere tror, at de unge drenge med somalisk baggrund, som bor i Vandtårnsområdet, er dem, der laver kriminalitet. Hun mener, at det er med til at skabe misforståelser mellem beboerne, og det medfører, at nogle beboere bliver stigmatiseret. *“Men mange mennesker har nogle fordomme, selvom de [unge drenge] ikke laver noget [ballade]. De siger ”hvorfor står de drenge dér? De laver ballade, de sælger hash.” Så de har nogle fordomme. Det kan godt være de [unge] laver nogle fejl, men alle teenagere laver jo fejl.”* (Aktiv beboer, Kalmargade).

Gruppen af unge drenge fortæller, at de netop oplever denne type stigmatisering. De er bevidste om, at det kan opleves som utrygt for andre beboere, når de står rundt omkring i Vandtårnsområdets udearealer, men de er triste over, at de bliver gjort til årsag for utryghed. Omvendt mener de, at det er uretfærdigt, at de gentagende gange har oplevet ubehagelige situationer, hvor beboere har tilkaldt politiet, selvom de efter eget udsagn bare hænger ud og *“taler om damer”*: *“Og så kommer politiet med hunde og siger: ”Hvis I løber væk, så slipper vi hundene fri”. Så vi bliver jo bange, når der kommer en hundevogn og lyser med kraftigt lys. Så var der bare én, der nægtede at give sit navn. Eller, han gav sit navn, men han sagde, ”Det er for meget, at de skal komme og tage vores navn hver gang, selvom vi ikke gør noget”. Og alle gange de har taget vores navn, så er vi hverken blevet sigtet for noget eller taget med noget ulovligt, som de siger vi sælger hash. Det er derfor, vi synes det er mega nederen, det er derfor vi mangler et lokale. Vi vil jo ikke gøre folk utrygge”. (Ung dreng, Kalmargade). De unge drenge giver ikke udtryk for, at der kan være andre unge i området, der muligvis har en mere uhensigtsmæssig adfærd end dem selv. De oplever eksempelvis kameraovervågningen på boldbanen i Kalmargade som møntet på dem alene, og spørger retorisk: *“Må man ikke snakke sammen, efter man har spillet en kamp? Der er jo trods alt en bænk, man kan sidde og snakke på. Men åbenbart må man sgu ikke sidde på den. Det har demotiveret os.”* (Ung dreng, Kalmargade).*

Omvendt fortæller nogle af beboerne med dansk etnisk baggrund, at de har oplevet at blive misforstået og blevet beskyldt for at være racistiske, når de har konfronteret nogle børn eller unge, som lavede ballade. En informant fortæller om en episode: *"Så kom der en 7-8 stykker med en bold, og så skulle de lige til at smadre en rude derinde ved et autoværksted. [...]. Så jeg stoppede bare op og kiggede på dem og sådan noget, og så begyndte den [min hund] jo at gø af dem. Og så var jeg racist, og jeg ved ikke hvad. Hør nu her! Det er ikke din hudfarve, der er problemet, det er din opførsel."* (Enlig mand, Kalmargade). En anden informant har ligeledes oplevet, at hendes forsøg på at standse nogle drenge, der fyrede fyrværkeri af foran vuggestuen, blev opfattet som racistisk af drengene: *"Og det jeg synes, der var ubehageligt i dialogen, det var, at de der drenge straks følte sig truet og følte sig udsat, og sagde at det var på grund af deres hudfarve."* (Mor, Reginehøj).

Udfordringerne med utrygge beboere og grupperinger af unge drenge er noget, der optager både beboere og professionelle aktører. Der er en oplevelse fra begge sider af, at det typisk bunder i misforståelser eller manglende forståelse for hinanden. Den boligsociale udviklingschef forklarer: *"Forståelsen mellem at være en gammel dansk kone, for nu at sige det ligeud, og så en etnisk ung fyr. De misforstår... De forstår ikke rigtig hinandens måde at være til og leve på."* (Professionel aktør). En af mødrene har også en oplevelse af, at mange af områdets unge drenge ofte bliver misforstået: *"Jeg fornemmer ikke, at de er ude på at være ubehagelige over for andre. De er der bare. Unge drenge har også brug for at komme af med energi og være rebeller."* (Mor, Kalmargade). Både mødrene, men også andre, fortæller, at de har været i kontakt med nogle af de drenge, som hænger ud i området, og oplevet, at de har været respektfulde og høflige, hvis de har henvendt sig. De unge drenge oplever også, at de bliver misforstået, og giver udtryk for at ønske om, at der skabes mere forståelse. *"Bare generelt det billede, der er af udlændinge - det dér med, når vi står ved fodboldbanen, så føler folk sig utrygge. Det tror jeg ikke, de havde gjort, hvis det havde været mange etniske danskere, der stod der."* (Ung dreng, Kalmargade). En anden af de unge drenge fortsætter: *"Hvis personer nu kom ned og snakkede med os, så tror jeg også, de ville få et andet billede af os."* (Ung dreng, Kalmargade).

Opsummering af Tryghed og ry

Vandtårnsområdet opleves generelt af beboerne som et trygt og godt sted at bo med et godt ry, og området er ifølge beboerne og de professionelle aktører i en positiv udvikling i relation til utryghedsskabende episoder, som de beskriver førhen har fyldt mere i området. Flere informanter beskriver delområdet Kalmargade som et mere udfordret boligområde sammenlignet med de andre delområder. Der berettes om flere episoder med unge drenge, der kommer udefra og samles i Kalmargade, hvilket kan medføre, at beboerne får et negativt syn på de unge drenge, der bor i Vandtårnsområdet. I forlængelse af utryghedsproblematikken har der været episoder med misforståelser mellem forskellige beboergrupper, hvorfor flere har et ønske om mere dialog.

Fællesskaber og sammenhold på tværs

I følgende tema behandles informanternes perspektiver på henholdsvis fællesskaber på tværs af de tre delområder, fællesskaber internt i de enkelte delområder og i opgangene samt fællesskaber på tværs af etnicitet. Slutteligt adresseres informanternes ønsker for at skabe flere blandede fællesskaber.

“Vi er jo en mangfoldig gruppe, og det synes jeg bestemt, at der er plads til. At vi hver især kan være her, med det vi nu kommer med. Og kommer fra.” (Psykisk sårbar, Vorrevangen).

Fællesskaber på tværs af de tre delområder

Beboerne giver i det store hele udtryk for, at der, i den mangfoldige beboersammensætning, der er i Vandtårnsområdet, samtidig er en generel forståelse for hinandens forskellige måder at leve på. *“Folk har en meget stor forståelse for hinanden, at vi alle sammen lever på forskellige måder.”* (Ung dreng, Kalmargade). Flere fortæller dog ved nærmere eftertanke, at de ikke oplever, at der er fællesskaber på tværs af de forskellige delområder og på tværs af alder og etnicitet.

Selvom Vandtårnsområdet består af tre sammenlagte delområder, er der kun identificeret få fællesskaber mellem beboerne på tværs af Kalmargade, Reginehøj og Vorrevangen. Dog nævnes det af flere af de professionelle aktører, at de somaliske beboergrupper har et fællesskab på tværs af delområderne. *“De er i øvrigt også nogle af de grupper, som faktisk går på tværs af området. De socialiserer også på tværs af de her små delområder. Hvis man er somalisk familie i Kalmargade, kan man sagtens have en masse at gøre med dem fra Lindholmparken. Det er mit indtryk.”* (Professionel aktør). En anden professionel aktør supplerer: *“De er gode til at ringe til hinanden, og hvis der er en somalier, der ved, at der er et eller andet, så ved den anden det – altså også på tværs af Kalmargade, Reginehøj og Illerupvej. Altså, de kender hinanden.”* (Professionel aktør). Flere af de somaliske beboere giver også selv udtryk for, at de kender de andre somaliere, der bor i Vandtårnsområdet: *“Jeg kender nogen fra Vorrevangen og fra Reginehøj. [...] Vi mødes i skolerne, børnehaven, dagplejerne eller butikkerne, når vi handler, så siger vi hej.”* (Aktiv beboer, Kalmargade). Yderligere beskrives børnene, som den gruppe, der har nemmest ved både at etablere fællesskaber på tværs af delområderne og etniske tilhørsforhold, og de er mobile og bevæger sig rundt i hele Vandtårnsområdet. *“Nogle af børnene kender hinanden fra skolerne, selvom de bor i to forskellige boligområder. Og det giver da en sammenhængskraft. [...] Og andre kan, i nogle sammenhænge, bevæge sig fra det ene boligområde til det andet til en aktivitet. For eksempel til babycafé, det er i hvert fald et sted, hvor de finder vej på tværs af de dér grænser.”* (Professionel aktør). Men derudover oplever hverken beboerne eller de professionelle aktører, at der er så mange netværk på tværs af de tre delområder.

Afdelingsbestyrelser og på tværs af delområderne

Af samarbejder på tværs af de enkelte delområder i Vandtårnsområdet nævnes det eksempelvis af en informant, som er medlem af en afdelingsbestyrelse i Vorrevangen, at de enkelte afdelinger tidligere har gået sammen om fælles problemer, som støjgener grundet arbejdet med den nye letbane, men også mere lavpraktiske samarbejder som for eksempel busture til Tyskland, hvor delområderne går sammen om at arrangere turene, så de mindre afdelinger også har mulighed for at deltage. Denne type af “tur-

samarbejder" vises velkommen af afdelingsbestyrelserne fra Kalmargade, Reginehøj og Illerupvej – særligt Illerupvej, som er en mindre afdeling, der kæmper med at samle deltagere til diverse ture. Informanterne fra afdelingsbestyrelserne vurderer, at Vandtårnsområdet som helhed har et stort potentiale, hvis der i højere grad formås at skabe samarbejder på tværs af delområderne. De påpeger dog at: *"det kræver at vi bliver bedre til at mødes og samarbejde på tværs af områderne."* (Afdelingsbestyrelsesmedlem, Kalmargade). De mener dog også, at der er potentiale for, at man rent organisatorisk kan hjælpe et samarbejde på vej, eksempelvis via boligkontoret eller helhedsplanen, idet flere føler, at der mangler nogle rammer og et fælles forum at mødes i. *"Det er også på organisationsniveau. Vi mangler at plukke på samarbejdsmulighederne. Vi er i gang, men det har stået stille længe, så der skal sættes en tændstik under det, fordi det har stået stille længe[...] Den hænger bare lidt der i øjeblikket."* (Afdelingsbestyrelsesmedlem, Illerupvej). En anden beboer, der sidder i afdelingsbestyrelsen i Vorrevangen, mener også, at samarbejdet mellem afdelingerne og boligkontoret kan styrkes. *"Boligkontoret Aarhus er en stor organisation i sig selv og en stor spiller, og vi kan jo sagtens samarbejde i stedet for at modarbejde hinanden."* (Vorrevangen). Der er således både vilje og ideer fra afdelingsbestyrelserne om et styrket samarbejde mellem dels Boligkontoret Aarhus og Helhedsplan Vandtårnsområdet.

Fællesskaber i de enkelte delområder og i opgangene

I de enkelte delområder fortæller flere, at man hilser på hinanden, men at der derudover ikke er det store sammenhold og kendskab til hinanden. *"Altså vi snakker jo ikke ret meget med vores naboer. Jeg hilser på alle i området, men jeg kommer ikke sammen med nogen i det område, jeg bor. Der er ikke nogen, jeg er inde til en kop kaffe ved og sådan noget der."* (Enlig mand, Lindholmparken). En professionel aktør mener heller ikke, at der interageres meget blandt beboerne. *"Mit generelle indtryk er, man siger kun hej, hvis man ser hinanden ved elevatoren. Når man så begiver sig udenfor, så siger man ikke hej."* (Professionel aktør). Dog er der flere beboere, der påpeger, at man i de enkelte blokke og opgange ofte hilser på hinanden. Langt de fleste af informanterne fortæller, at der er et fint naboskab i deres opgang, hvor de ligeledes påpeger vigtigheden af at kende til sine naboer og ser et behov for at styrke fællesskabet i opgangene. En af de unge drenge fortæller om naboskabet i den opgang, han bor i: *"Jeg har også nogle naboer, som jeg har et godt forhold til, som jeg også snakker godt med."* (Ung dreng, Kalmargade).

Flere af de ældre beboere beskriver imidlertid, at der er sket en udvikling i beboersammensætningen i deres opgange. *"I min opgang er der kun én tilbage i hele opgangen, der er fra dengang, jeg var yngre, alle de andre de er skiftet ud. [...]. Når de så bliver skiftet ud, og over halvdelen af opgangen efterhånden er udlændinge, som man ikke rigtig snakker med og har kontakt med, så er det lidt svært."* (Ældre enlig, Reginehøj). Flere af de ældre giver udtryk for, at der efter deres mening er ved at være flyttet for mange indvandrere til området. En anden af de ældre beboere tilføjer: *"Vi forstår jo ikke hvad de siger. Vi kan jo ikke snakke med dem."* (Ældre enlig, Reginehøj). Flere af de ældre beboere har boet i området, siden det blev bygget og henviser til "gode gamle dage", hvor der var et stærkt sammenhold blandt de forskellige familier, der boede i opgangene.

Fællesskaber på tværs af etnicitet

På trods af den store mangfoldighed i Vandtårnsområdet er den generelle oplevelse hos de fleste informanter, at de forskellige etniske grupper ikke mødes på tværs og ikke indgår i fællesskaber. *"Der er et godt sammenhold mellem de forskellige befolkningsgrupper, men ikke på tværs."* (Professionel aktør). Det

beskrives imidlertid af flere beboere, at der er stærke fællesskaber inden for de forskellige etniske grupper, som en af kvinderne med tyrkisk baggrund eksempelvis udtrykker det: *“Der er meget sammenhold indbyrdes blandt de forskellige etniciteter – altså tyrkerne holder sammen, og somalierne holder sammen og ligeledes med danskerne. Det er ikke sådan, at alle grupper samles – alle holder sig for sig selv.”* (Kvinde med tyrkisk baggrund, Lindholmparken). En af de enlige mænd fortæller om en gruppe tyrkiske beboere, som han ofte møder i området: *“De har meget mere sammenhold, end jeg synes, de danske har. Altså de [tyrkerne] sidder ofte ude og griller. Når jeg går forbi, så tilbyder de altid mig og min hund en pølse. Hvor jeg har det sådan lidt, jamen det ville danskere ikke gøre, altså de tænker “hvorfor kommer han og forstyrrer”, eller det ved jeg ikke, hvad de tænker, men altså, dét, det tager jeg faktisk som et positivt træk, at vi har lidt blandet etnicitet.”* (Enlig mand, Lindholmparken).

Flere af kvinderne med tyrkisk baggrund nævner sproget som en hæmsko i forhold til at skabe relationer på tværs af etnicitet. *“Sprog er en barriere. Det længste, man kommer, er “hej, hvordan har du det?” – man kan ikke gå dybere ned i samtalen. De, der kan dansk har selvfølgelig nemmere ved at falde i snak. Sprog er en stor barriere – det er kun sproget. Det er ikke fordi, vi ikke vil eller har lyst til at tale sammen med dem. Man kan ikke inkluderes på samme måde, når man ikke kan tale med dem. Så deltager man bare og sidder og går.”* (Kvinde med tyrkisk baggrund, Lindholmparken). En informant beretter om sin nabo, en tyrkisk kvinde, som hun gerne ville kunne tale med, men at sproget forhindrer det. *“Men hun har jo aldrig lært at tale dansk. Og jeg er så ked af, at jeg ikke kan føre en samtale med hende.”* (Aktiv beboer). Hun fortsætter: *“Hende kunne jeg jo sagtens have det godt med.”* (Aktiv beboer, Reginehøj).

En af mændene med somaliske baggrund fortæller endvidere, at han mener, at man selv har et ansvar for at lære sine naboer at kende, men at der er nogle kulturelle forskelle. *“Men det er også os. Jeg har en nabo. Vi hilser på hinanden. Men jeg har aldrig gjort mere. Men i Danmark kan man ikke bare banke på, så tror de, man er sindssyg!”* (Mand med somalisk baggrund, Reginehøj). Et medlem fra en af afdelingsbestyrelserne sætter også ord på, at han oplever, at der er nogle kulturelle skel, som gør, at der ikke bliver skabt et fællesskab. Han fortæller om sine overboere, som er en stor somalisk familie: *“De er jordens sødeste mennesker. [...]. Faren er den sødeste far – jeg kan ikke forstå et ord af, hvad han siger – men han har fem døtre og en søn, og de hilser pænt på mig, og de snakker pænt til mig, og der er ingenting med dem overhovedet. Men vi har ikke den der referenceramme.”* (Afdelingsbestyrelsesmedlem, Illerupvej).

Ved nogle af aktiviteterne i området kommer skellene mellem beboerne til udtryk. Blandt andet nævnes fællesspisning som er en god aktivitet, hvor der møder mange forskellige beboere op på tværs af alder, etnicitet og kultur. I Reginehøj beskrives det, at der ses en tendens til, at flere beboere holder sig for sig selv. En af de professionelle aktører mener, at det ofte er på grund af sprogæssige forskelle, at beboerne ikke sætter sig sammen: *“Af praktiske grunde, så holder somalierne sig for sig selv og tyrkerne holder sig for sig selv, fordi så kan de snakke tyrkisk eller somalisk sammen.”* (Professionel aktør). Nogle af informanterne med somalisk baggrund giver udtryk for, at de ikke føler sig velkomne i fællesskaberne. *“Vi føler os ikke velkomne. Vi får den kolde skulder.”* (Mand med somalisk baggrund, Reginehøj). En af de unge drenge fortæller ligeledes, om hans oplevelse ved en fællesspisning, hvor han ikke følte sig velkommen: *“Jeg har trådt derind én gang – og så kiggede de alle sammen på mig.”* (Ung dreng, Reginehøj). En af de aktive på arbejdsmarkedet har også en oplevelse af, at der kan være nogle gnidninger mellem beboergrupperne:

"Der er en del indvandrere, og de [andre] kigger sgu skævt til dem, hvis de ikke taler sproget ordentligt eller andre ting. Det kan man tydeligt se. Jeg synes, det er lidt dumt. Jeg kan godt lide bare at snakke med folk. Folk, de må leve, som de vil. [...]. Der er en del, faktisk temmelig meget, racisme." (Aktiv på arbejdsmarkedet, Vorrevangen). En anden informant fortæller også, at hun oplever, at der er nogle beboere, der ser skævt til bestemte grupper, når de eksempelvis møder op til diverse aktiviteter og arrangementer: *"Der er måske nogle, der ikke er velkomne."* (Beboer med kronisk sygdom, Reginehøj).

En aktiv beboer med anden etnisk baggrund end dansk oplever også til tider en form for racisme, men mener at det skyldes misforståelser og manglende kendskab til den anden kultur. *"Nogle gange er det, hvordan skal jeg sige det... Den racistiske måde. Ej, jeg kan godt se, at det er nogle fordomme eller misforståelser. Når du ikke kender den kultur, eller du ikke arbejder med mange mennesker, så har du nogle fordomme."* (Aktiv beboer, Kalmargade). Den boligsociale udviklingschef har samme perspektiv: *"Meget af det er egentlig også baseret på, [...] at man lever på forskellige måder og ikke rigtig har forståelse for hinandens situation."* (Professionel aktør). En professionel aktør mener, at disse fordomme og misforståelser skaber et skel mellem de forskellige grupper: *"Kløften mellem nogle af befolkningsgrupperne her er større, end man egentlig går og tror. De socialiserer ikke med hinanden."* (Professionel aktør).

Ønske om mere fællesskab

Flere af de professionelle aktører ytrer et ønske om, at der skabes en større grad af fællesskab på tværs af de forskellige beboergrupper i Vandtårnsområdet. *"Noget af det, der ærgrer mig en lille smule, det er den mistillid, der findes på tværs af forskellige beboergrupper. Fordi man sidder og tænker... Hvis nu I gik lidt mere åbent til det her – prøvede at skabe noget positiv energi omkring det her – i stedet for altid at fokusere på det negative og forskellene. Det kunne man godt ønske sig, der nogle gange var lidt mere af."* (Professionel aktør). I tråd med dette er der også flere af beboerne, der har et ønske om at skabe mere forståelse for hinanden. *"På den måde er der jo ingen konflikt, men man kunne måske ønske sig, at der var en tættere, hvad skal man sige, tiltrækning til, eller større forståelse for, at vi skal være sammen i det her fællesskab."* (Afdelingsbestyrelsesmedlem, Reginehøj). En anden informant har et ønske om, at flere af indvandrergrupperne ville deltage i de aktiviteter, som hun selv er en del af. *"Det er indvandrergrupperne – uden at sætte nogen i bås. De deltager ikke i aktiviteterne heroppe. Jeg har ikke mødt nogen. Der har været nogen til fællesspisningerne, men ellers ser jeg ikke så mange indvandrere, der deltager til vores aktiviteter i hvert fald... Jeg ser dem ikke til de aktiviteter, som vi laver i hverdagen, og det synes jeg er ærgerligt – for de er jo selvfølgelig velkomne."* (Psykisk sårbar, Vorrevangen).

Yderligere udtrykker en informant et ønske om, at lave flere aktiviteter, hvor man mødes om eksempelvis madlavning. *"Ja, hver gruppe holder sig for sig selv, men jeg kunne personligt godt tænke mig noget med mangfoldighed, sådan noget med det der med at spise mad. Fremmed mad og sådan noget. Somalisk mad, det smager rigtig godt. Men det gik desværre itu på grund af forskellige ting."* (Beboer med kronisk sygdom, Reginehøj). Et medlem fra en af afdelingsbestyrelserne beskriver et ønske og at inddrage de somaliske beboere i et fællesskab, og at det netop er noget, hun arbejder for. *"Jeg synes, de er meget svære ligesom at hive med i vores fællesskab. Jeg har god kontakt til dem, hvilket også var min mening med at gå ind i bestyrelsen. Det var, at jeg ville prøve at lave noget gensidig integration."* (Afdelingsbestyrelsesmedlem, Reginehøj). Ligeledes ærgrer flere af mændene med somalisk baggrund sig over den begrænsede interaktion på tværs af de forskellige etniske grupper. *"Der er ikke så meget integration mellem indvandrere*

og danskere. Man laver hver ting for sig. Jeg har boet her mange år.” (Mand med somalisk baggrund, Reginehøj). Mændene foreslår i den forbindelse at afholde forskellige kulturdage, hvor man kan få indblik i de forskellige kulturer, der er repræsenteret i Vandtårnsområdet, eksempelvis tyrkisk, somalisk og dansk, med det formål at skabe fællesskaber på tværs af etnicitet.

Opsummering af Fællesskaber på tværs

Informanterne beretter ikke om mange fællesskaber og netværk på tværs af de tre delområder. Børnene og beboere med somalisk baggrund beskrives som nogle af de grupper, der har fællesskaber på tværs af delområderne. Der berettes om en lidt højere grad af fællesskaber med de personer, man bor i opgang med. Informanternes fokus ligger især på manglen på fællesskaber på tværs af etnicitet. Der gives flere forklaringer på det manglende fællesskab, hvor blandt andet sprog nævnes som en barriere. Yderligere går samtalerne på de misforståelser, der kan være mellem diverse grupper i Vandtårnsområdet, hvor fordomme og manglende forståelse for de forskellige etniske grupper kan have en betydning for relationerne på tværs af grupperne.

Aktiviteter og traditioner

I nærværende tema skildres informanternes holdninger til aktiviteter og traditioner i Vandtårnsområdet, hvorefter de aktiviteter og traditioner, der opleves som særligt positive, fremhæves. Efterfølgende adresseres informanternes perspektiver på ønsket om flere aktiviteter målrettet især de yngre beboere i Vandtårnsområdet, og til sidst samles der op på beboernes forslag og idéer til aktiviteter i fremtiden.

”Kirkens, de der uge 21 arrangementer der er her oppe, de er jo velbesøgte. Der er både debatarrangementer, leg og fodboldspil. Der kommer jo rigtig mange.” (Aktiv på arbejdsmarkedet, Kalmargade).

Meninger og holdninger til aktiviteterne i området

Der er en række forskellige aktiviteter i Vandtårnsområdet. Nogle foregår i boligsocialt regi, nogle i samarbejde med diverse organisationer og andre er beboerdrevne. Der er blandede holdninger til mængden og indholdet af aktiviteterne. Nogle beboere mener, der er masser af gode aktiviteter og benytter sig selv af dem, som eksempelvis en af de ledige beboere udtrykker det: *”For dem der er ledige, der foregår der så mange aktiviteter, hvor man får bevæget sig, og hvor man også lærer noget – det der med IT-kursus for eksempel.”* (Uden for arbejdsmarkedet, Kalmargade). Informanten fortæller yderligere, at hun er glad for, at der tilbydes lektiehjælp til hendes børn, da hun kan opleve vanskeligheder ved det danske sprog. *”Jeg synes, det er bare fedt det der med lektiehjælp for børn, det er jeg rigtig glad for.”* (Uden for arbejdsmarkedet, Kalmargade). Flere af mødrene mener også, at der er mange tilbud og muligheder i området, på trods af at de fleste af dem ikke selv har deltaget. *”Jeg synes ikke, vi har været ret meget involveret i ret mange ting endnu, [...] men det virker som om, der er mange ting, man kan deltage i, mange forskellige kategorier af ting, altså både sportsklubber og ting, der bliver arrangeret igennem boligforeningen eller sådan noget. Der er altid et eller andet, man kan gøre.”* (Mor, Kalmargade).

Andre beboere mener, at der er mangel på aktiviteter, og flere fortæller, at der før i tiden var flere aktiviteter og faste traditioner. *"Der bliver mindre og mindre af alt. Før var der sommerfest med hoppepuder med mere. Men i løbet af de sidste fem-seks år har der ikke rigtig været noget. Det var afdelingen, der stod for det."* (Kvinde med tyrkisk baggrund, Lindholmparken). Flere andre beboere giver ligeledes udtryk for, at der kommer færre og færre af disse tilbagevendende arrangementer som for eksempel sommerfester. En af de professionelle aktører ser netop disse tilbagevendende arrangementer som et samlende element i Vandtårnsområdet: *"Men det er jo det der med at lave faste aktiviteter. Og det med let genkendelighed for beboerne, så beboerne de ved, at hvert efterår eller hver sommer, så foregår det og det. Og bygge nogle traditioner."* (Professionel aktør). Et medlem fra en af afdelingsbestyrelserne ser ligeledes et behov for kontinuitet. *"Men generelt vil alle beboere gerne have et årshjul – hvornår sker de her ting. [...]. Og det er os som bestyrelse, der simpelthen skal være bedre til at sige, jamen vi har måske fire årlige events, og resten, det tager vi, som det kommer. En sommerfest, en Tysklandstur, en juletræsfest eller et eller andet."* (Afdelingsbestyrelsesmedlem, Kalmargade). En af mødrene mener også, at det er nødvendigt med kontinuitet og nævner et konkret eksempel, som er populært blandt beboerne: *"Det der med at det sådan er gennemgående, noget der foregår over flere dage måske, som trækker folk til, og som skal være der hvert år, så man ved, at det er dér. [...]. Fordi at der er sindssygt mange til fællesspisning i kirkeugen."* (Mor, Kalmargade).

Populære aktiviteter og traditioner

Netop kirkeugen, som omtales af mødrene, berøres også af samtlige andre informanter som en tradition, hvor alle beboere samles på tværs af alder og etnicitet. Hvert forår rykker den nærtliggende Christianskirke ind i henholdsvis Vandtårnsområdet med en række forskellige aktiviteter. *"Det som jeg ved, at de fleste af Kalmargades beboere er glade for, det er uge 21. Mine børn venter på uge 21, som de venter på sommerferien. Fordi Christianskirken laver aktiviteter her og ude i områderne, som slutter med fællesspisning hver aften. Der er foredrag og banko og aktiviteter for børn. Jeg har været med de sidste fem år. Jeg er frivillig sammen med dem, der laver maden. [...]. Der kommer også nogle udefra."* (Uden for arbejdsmarkedet, Kalmargade). De unge drenge deler denne opfattelse af kirkens arrangement. *"Dér bliver der skabt et sammenhold. Der kommer alle mennesker bare, og alle bliver blandet med hinanden. Det er meget hyggeligt."* (Ung dreng, Kalmargade). En af mødrene kommenterer dog på, at hun ikke føler, at et arrangement i kirkens fortegn tiltaler hendes familie. *"Det er på en eller anden måde i det øjeblik, det står i kirkens fortegn, så bliver vi sådan lidt, nå jamen så er det jo ikke for os."* (Mor, Kalmargade). I forlængelse heraf udtrykker nogle af mødrene, at de savner, at nogle af sportsklubberne eller idrætsforeningerne i nærområdet tager initiativ til aktiviteter, da disse har en religionsneutral tilgang.

En af de aktiviteter, der oftest nævnes af informanterne som populær, er fællesspisning. Der er fællesspisning i de enkelte delområder, men formatet er nogenlunde det samme. Der er forskellige perspektiver på fællesspisningerne. For mødrene er der et praktisk element i det: *"Fællesspisning er jo super i forhold til at spare tid på indkøb og madlavning. Vi skal jo alle have noget aftensmad."* (Mor, Kalmargade). Flere af beboerne og de professionelle aktører beskriver samtidig fællesspisningerne som en aktivitet, der rummer alle beboere på tværs af køn, alder og etnicitet. *"Fællesspisning, synes jeg til tider, er et godt eksempel på, hvor bred en skare af diverse beboere, der kan mødes."* (Professionel aktør). De unge drenge oplever også stor diversitet i fællesspisningerne, der foregår i Kalmargade: *"De fleste beboere*

kommer til fællesspisning. [...]. Til fællesspisning kommer de unge også. Og de små. Der kommer etnisk danskere og ja, alle!" (Ung dreng, Kalmargade). En beboer fra Reginehøj oplever dog, at nogle beboergrupper ikke deltager til fællesspisningerne i Reginehøj. *"Specielt vores somaliske naboer har vi svært at få med i arrangementerne. De er svære at få med. De er meget svære at hive med i vores fællesskab."* (Afdelingsbestyrelsesmedlem, Reginehøj). En beboer fra Kalmargade oplever derimod det modsatte med reference til de somaliske beboere: *"Det er faktisk sjovt, for vi har godt fat i dem. [...]. Men det er også kvinderne og børnene, vi har med, og ikke mændene."* (Afdelingsbestyrelsesmedlem, Kalmargade). Mændene med somalisk baggrund fortæller hertil, at det kun er de somaliske kvinder, der kommer til fællesspisningerne. *"Hvis vi skal være ærlige – vi har ikke været til fællesspisning."* (Mand med somalisk baggrund, Reginehøj).

Ønsket om flere aktiviteter for unge

Flere af informanterne giver udtryk for, at der findes mange aktiviteter i området, men at der specifikt mangler tilbud til de unge beboere, og i særdeleshed de unge drenge, som flere oplever, ofte bare hænger ud i området og virker til at kede sig. En af de professionelle aktører beskriver, at det især drejer sig om, at der opstår et hul i tilbud til de unge over 18 år. *"Jeg synes jo lidt, dem der hele tiden bliver taberne, eller hvad skal man sige, i områderne, det er jo dem, der er fra 18-25 år. Når klubberne lukker for dem, så er de jo på samme vilkår som alle andre. Vi har jo egentlig opdraget dem til, at der er mange tilbud, hvor de kan komme. Lektiecaféer, som er sådan lidt klub-agtige. Og lige pludselig, så bliver de 18, og så er de jo på samme niveau med alle dem, som bor i andre områder af byen. Så skal de ud på lige vilkår, det vil sige, de skal have en tilknytning til nogle fritidsaktiviteter. Der er masser af tilbud. De har måske bare ikke været så vant til at bruge dem, fordi der har været nogle andre tilbud til dem. [...]. De er ikke flasket op i idrætslivet som andre børn er."* (Professionel aktør). Informanten understreger, at dette kan føre til, at de unge blot hænger ud i området: *"Så hvis de boligsociale ikke laver tilbud til dem, og de ikke er medlem af en klub eller en forening, hvad er de så? Så er de bare i området"*. (Professionel aktør).

I forlængelse heraf giver de unge drenge udtryk for, at de mener, der mangler aktiviteter for netop deres aldersgruppe. Førhen har de deltaget i en mandagsklub, hvor de kunne være sammen og eksempelvis spille playstation. Dette er dog stoppet af årsager, de ikke kender til. *"Så lige pludselig lukkede hele drengeklubben ned. Vores yngre brødre, de har jo ikke en klub nu. Så er vi jo nok tvunget til at stå ude på gaden. Det er ikke altid, man bare kan være hjemme hos ens ven. [...]. Hans mor vil også tænke, det er ikke et hotel det her, hvor vi bare kan komme op."* (Ung dreng, Kalmargade). En informant oplever også, at der er kommet færre aktiviteter, hvilket, han mener, har indflydelse på de unge. *"Det er almindelige unge mennesker, som keder sig. Da jeg kom til landet, var der rigtig mange aktiviteter for de unge, som nu er blevet frataget. Klubberne er blevet lukket og vores fodboldbane er blevet fjernet."* (Aktiv på arbejdsmarkedet, Kalmargade).

Flere beboere beskriver, hvordan de især i ferieperioderne oplever, at de unge drenge keder sig, og derfor hænger ud i området. *"Man mærker det især, når ferierne begynder. Sommerferie, efterårsferie. Så kommer larmen og balladen, hvis der er noget. Men det er meget sådan periodiseret til ferier på en eller anden måde."* (Enlig mand, Reginehøj). En informant fortæller, at man i Reginehøj har forsøgt at adressere udfordringerne ved at give de unge drenge et tilholdssted. *"Hele det der initiativ med varmegallen for eksempel, det var jo også for at få knægtene væk fra, at de hang ud og lavede ballade. [...]. Det er bedre,*

end at de bare hænger på gadehjørnet, fordi så ved vi godt, så kommer al balladen.” (Enlig mand, Reginehøj).

De professionelle aktører har nogle andre perspektiver på de manglende aktiviteter for unge. Det anses som essentielt, at fokus er på, at få de unge aktiveret i eksisterende tilbud uden for boligområdet. En professionel aktør forklarer, hvorfor det fra hans udgangspunkt er negativt, hvis man udelukkende laver aktiviteter inden for boligområdets grænser: *“Så er du faktisk med til og styrke ghettodannelsen i princippet, fordi vores opgave, det er jo egentlig at prøve at få dem ud af boligområderne – ud i det pulserende foreningsliv.”* (Professionel aktør). Han mener, at hvis man laver noget inden for boligområdets rammer, skal man være bevidst om, at det skal have en brobyggende karakter.

Dette kan dog opleves som en udfordring for især familier med anden etnisk baggrund end dansk. Eksempelvis giver mændene med somalisk baggrund udtryk for, at de som forældre ikke føler sig trygge ved at sende deres børn til aktiviteter, hvor de ikke kender de ansvarlige. *“Jeg kan ikke bare sende mine børn til hvad som helst. Jeg skal have en relation til dem.”* (Mand med somalisk baggrund, Reginehøj). En professionel aktør er bevidst om denne problemstilling: *“Der er en gruppe, hvor forældrene ikke bakker op om fritidsaktiviteter, og de er nødt til at have det tættere på.”* (Professionel aktør). En anden professionel aktør tilføjer: *“Vi kender jo også nogen, der ikke sender deres børn i etablerede ungdomsklubber, fordi de tror, de lærer at ryge og drikke. [...]. Hvis man har den forestilling, holder man jo børnene væk. [...] Og det koster i øvrigt også penge.”* (Professionel aktør).

En professionel aktør hæfter sig ved de kulturelle forskelle, der kan ligge til grund for, at nogle familier ikke har samme interesser i foreningslivet, som de etnisk danske familier har. *“Hvis du ikke kender foreningslivets glæder og demokratisk grunddannelse, så vil du måske også have en eller anden skepsis.”* (Professionel aktør). En anden professionel aktør understøtter dette og mener, at unge med en minoritetsbaggrund netop har større behov for støtte i at tage aktiv del i foreningslivet, da de ikke har samme muligheder som etnisk danske børn og unge *“Men jeg tror også, de [unge med anden etnisk baggrund end dansk] har et behov for det, hvor dem med etnisk dansk baggrund ikke har behovet. De går i en SFO eller en klub, eller hvad de har lyst til at gå til, far og mor sørger for at køre dem derhen, så de har ikke behovet på samme måde, som de andre har.”* (Professionel aktør).

Idéer til aktiviteter

Den generelle udmelding fra beboerne er, at der ikke savnes aktiviteter på tværs af Vandtårnsområdet, men at der i højere grad bør fokuseres på fællesskabsstyrkende aktiviteter på tværs af eksempelvis blokke eller opgange. Mange af beboerne har konkrete forslag til forskellige tiltag, der kan styrke fællesskaberne: *“I opgangene kunne der godt være sådan én, som meldte sig som person for den opgang, sådan en repræsentant, og som gik rundt og bankede på, “husk nu der er fællesspisning den og den dag.””* (Mor, Kalmargade). En anden af mødrene fortsætter: *“Man kunne godt overveje at lave sådan noget, “kom og mød din opgang”, altså kun invitere én opgang ad gangen.”* (Mor, Kalmargade). En anden informant nævner muligheden for at starte en Champions League klub. De unge drenge foreslår en café i Kalmargade, hvor folk kan komme og hænge ud og få en kop kaffe. Flere af medlemmerne fra afdelingsbestyrelserne foreslår at lave en fodboldturnering på tværs af delområderne. En af de unge drenge foreslår at lave et lokalt tilbud omkring fodbold, da han oplever, at nogle børn og unge ikke spiller i klubber, hvilket ærgrer

ham: *“Der er nogle unge, dem der ikke spiller i klubber. Jeg ved ikke, om det er noget med pengene, men at man måske kunne samle dem. De er rimelig gode, og jeg ser dem nogle gange fra vinduet. Men måske mangler de en hånd til at finde en klub.”* (Ung dreng, Reginehøj). En anden informant foreslår en kortklub eller brætspilsklub, hvor beboere på tværs af delområderne kan samles, da han mener, at en udfordring ofte er at få folk til at møde op. Han ser derfor en fordel i, at beboere fra hele Vandtårnsområdet har muligheden for at deltage. *“Jeg synes ofte, at sådan nogle initiativer de dør på, at der er for få, der kommer, og derfor ser jeg en fordel i, at man kunne åbne op.”* (Enlig mand, Lindholmparken). Mændene med somalisk baggrund foreslår, at man spørger beboerne, hvad de har af behov. *“De sender brochurer ud. Men det bedste ville jo være at de sagde, “hvilken aktivitet har I brug for?” Hvilke aktiviteter vores børn har brug for.”* (Mand med somalisk baggrund, Reginehøj).

Opsummering af Aktiviteter og traditioner

Beboerne har forskellige opfattelser af antallet af og indholdet i aktiviteterne i Vandtårnsområdet, hvor nogle er meget glade for de tilbud, der er, og benytter sig ofte af dem, mens andre mener, at der er for få aktiviteter og traditioner i de enkelte delområder i Vandtårnsområdet. Af populære aktiviteter og traditioner nævnes både fællesspisning og Christianskirkens uge med arrangementer i henholdsvis Kalmargade og Reginehøj, som er meget populær blandt alle informanter uafhængig af alder, køn og kulturel baggrund. Det beskrives som en tradition, der formår at samle alle områdets beboere, og flere af informanterne giver udtryk for et ønske om flere tilbagevendende traditioner, der kan være med til at samle beboerne. Der fremhæves yderligere fra flere informanter et ønske om aktiviteter målrettet unge beboere i Vandtårnsområdet – især i ferieperioderne, da det opleves at målgruppen ikke har noget at tage sig til i denne periode. Mange af beboerne kommer selv med forslag til aktiviteter, der kan styrke diverse fællesskaber.

Fælles faciliteter og deres brug

I dette tema præsenteres informanternes perspektiver på Vandtårnsområdets fælles faciliteter og brugen heraf, samt ønsker til nye faciliteter. Desuden berøres beboernes mulighed for adgang til faciliteterne og for at bruge dem til forskellige ønskede aktiviteter.

“Faciliteterne her er gode, der er god plads til det ene og det andet, og de er gode til sådan, at holde det ved lige også.” (Mor, Kalmargade).

Perspektiver på områdets faciliteter

Beboerne i Vandtårnsområdet har adgang til en række forskellige udendørs fælles faciliteter, herunder både mindre og større legepladser, grillområder, bordebænkesæt, udendørs træningsfaciliteter samt diverse multi- og fodboldbaner. Generelt er beboerne glade for de udendørs faciliteter, hvor særligt de velholdte grønne områder i Vandtårnsområdet fremhæves. *“Faciliteterne her er gode, der er god plads til det ene og det andet, og de er gode til sådan, at holde det ved lige.”* (Mor, Kalmargade). Alle delområder har tilknyttede legepladser, og her går legepladsen ved Reginehøj igen som velkendt og populær. Det

nævnes af mange, at den er velbesøgt af både beboere og for eksempel daginstitutioner og andre, der ikke bor i selve Vandtårnsområdet. Beboere fra Lindholmparken fortæller det samme om deres legeplads, som også er stor. *"Ja, børnene leger meget udenfor, vi har den største legeplads i området, og der kommer rigtig mange børn og børnehaver til legepladsen."* (Kvinde med tyrkisk baggrund, Lindholmparken). Boldbanerne og multibanerne i området er populære blandt områdets børn og unge. De unge drenge forklarer, at de overvejende anvender multibanen i Kalmargade, og at de yngre aldersgrupper bruger boldbanerne ved den store legeplads i Reginehøj.

Selvom der overvejende er enighed om, at der er mange gode faciliteter i Vandtårnsområdet, er der dog enkelte forslag til forbedringer fra nogle beboergrupper. Gruppen af mødre fra Kalmargade er eksempelvis optaget af manglende plads til barnevogne til de mange børnefamilier. De har et konkret forslag om at skabe plads til dette i kældrene. For Reginehøj og Vorrevangen er der tre beboere, som alle også sidder i afdelingsbestyrelser, der påtaler udfordringen med parkeringspladser, der ikke står mål med det beboerantal, der er i området. En beboer fra Reginehøj foreslår enten at lave flere parkeringspladser eller at efterligne et koncept fra København, hvor man udsteder en beboerparkeringsstilladelse, der koster 175 kr. årligt. Dette vil således sikre, at beboerne med bil ikke skal "kæmpe" om de begrænsede pladser med gæster, håndværkere eller andre, som så må søge ud i villakvarterene. Det påpeges, at adgangen til en parkeringsplads kan virke trivial, men kan være essentiel, hvis der er et ønske om at fastholde de mere ressourcestærke personer i området, som pendler på arbejde.

Flere af de professionelle aktører fortæller, at de savner et stort fælleshus, der kunne sikre, at hele området kan mødes på tværs. *"Vores udfordring nummer ét, det er, at vi ikke har noget fast hus, hvor der altid er liv. De aner ikke, om vi er der eller ej."* (Professionel aktør). Flere af de professionelle aktører refererer til, hvad der er tilgængeligt af faciliteter i lignende boligområder: *"Hvis jeg skal sammenligne Vandtårnsområdet med andre helhedsplaner... De [Vandtårnsområdet] har ikke det der fælleshus."* (Professionel aktør). Desuden sammenlignes der med den helhedsplan, som tidligere har kørt i Kalmargade, hvor det beskrives: *"I den tidligere helhedsplan var der et beboerhus, hvor der sad en boligsocial medarbejder. Det var sådan et åbent hus med kaffe på kanden, beboerrådgivning, lektiecafé og det hele var samlet et sted. Der var aviser. Det fælles hus gør bare noget, det giver et ejerskab, og man kan selv gå ud og lave noget kaffe."* (Professionel aktør).

Det er dog værd at bemærke, at fraværet af et tværgående fælleshus ikke nævnes som en facilitet, der generelt savnes af beboerne. Med Vandtårnsområdets geografi taget i betragtning ville det ydermere også være svært at placere et fælleshus, som kunne tiltrække beboere på tværs af delområderne, hvilket de professionelle aktører er bevidste omkring. *"Når vi tænker Vandtårnsområdet som et helt område, som kunne dækkes med ét beboerhus – det kan man jo ikke. Så man kunne sige, der mangler tre beboerhuse, hvis man skulle være mere nuanceret, om ikke andet så i hvert fald to, for vi har jo trods alt noget, der kommer lidt derhenad her [i Kalmargade]."* (Professionel aktør). I kontrast til udmeldingen fra nogle af de professionelle aktører, om manglen på et beboerhus, udtaler en beboer fra Reginehøj: *"Taget i betragtning af hvor små Vandtårnsområdets tre områder er, så synes jeg der er en del. [...] Der er en del faciliteter og lokaler i forhold til, hvor få mennesker der er."* (Psykisk sårbar, Reginehøj). Dette påpeges ligeledes af en professionel aktør: *"Man har helt klart faciliteterne. Vi mangler ikke faciliteter. Vi mangler bare nogle*

kræfter, som gerne vil etablere noget. Så det er ikke området som helhed, som mangler noget.” (Professionel aktør).

Adgang til områdets fælles faciliteter

Selvom der altså er flere mindre eller mellemstore lokaler til rådighed, hvor der potentielt kan etableres aktiviteter, oplever flere professionelle aktører og beboergrupper, at der er udfordringer i forhold til at få adgang til lokalerne til boligsociale eller beboerdrevne aktiviteter. Dette skyldes, at alle lokaler er ejet af beboerne, og tilladelse til at benytte dem dermed formelt går gennem de respektive afdelingsbestyrelser, som i nogle tilfælde har visse forholdsregler i forbindelse med brugen af lokalerne: *“De [afdelingsbestyrelserne] er bekymrede for, om der bliver gjort ordentlig rent, hvis vi laver det i deres lokaler, og der er mange ting.”* (Professionel aktør). Kvinderne med tyrkisk baggrund har også oplevet visse udfordringer med at låne Lindholmparkens selskabslokale. En af kvinderne forklarer: *“Afdelingsbestyrelsen sagde, at de ikke kunne stille lokalet til rådighed, fordi de andre grupper ligeledes ønskede det i sådan et tilfælde. I cirka seks måneder har de [afdelingsbestyrelsen] givet tilladelse til det under meget skærpede forhold.”* (Kvinde med tyrkisk baggrund, Lindholmparken). Kvinderne giver endvidere udtryk for, at de har følt sig overvåget, hvilket har medført, at de nu mødes privat. De har derfor foreslået nogle lokaler, der kunne tages i brug: *“Der er blevet bygget et nyt hus for viceværten med beboernes penge i området. Før sad de [viceværterne] i lokalerne rundt omkring parkeringspladsen. I princippet kunne de give de gamle lokaler til rådighed for beboerne.”* (Kvinde med tyrkisk baggrund, Lindholmparken). Kvinderne fortæller dog, at de indtil videre har fået afslag på den idé.

I Reginehøj bliver varmeghallen nævnt af både professionelle og beboere, men bliver af flere beskrevet som kold og kedelig. Både professionelle aktører og beboere i Reginehøj påpeger, at hallen nærmest står ubrugt hen, og at der kun er få faste bookinger om ugen. En aktiv beboer i Reginehøj er en af dem, der er ærgerlig over, at hallen ikke bruges mere: *“Det er bare lidt synd, at der ikke sker mere dernede, synes jeg. Netop fordi der er brugt SÅ mange penge på det!”* (Aktiv beboer, Reginehøj). Mange fra Reginehøj hæfter sig ved, at der ligger et uudnyttet potentiale i lokalet grundet “bøvl” med udlån til de beboere, der ønsker at benytte den. De unge drenge er nogle af dem, som i en periode har haft adgang til lokalet. De påpeger dog, at der *“gik ged i den”*, men har ikke en nærmere forklaring på hvorfor. *“Vi fik faktisk lov i ferien til at låne varmeghallen, men da vi begyndte i skole, gik der lidt mere ged i den. Jeg ved ikke rigtig hvad der skete, men det stoppede i hvert fald. Vi var på en slags prøveperiode i ferien. Vi tog heller ikke rigtig selv initiativ efter ferien til at få nøglen.”* (Ung dreng, Reginehøj).

Mændene med somalisk baggrund oplever også, at der er udfordringer med brugen af varmeghallen, og føler at bestyrelsen ikke har tillid til dem, når de bruger lokalet. *“Vi bliver sure, fordi vi bliver kontrolleret for meget.”* (Mand med somalisk baggrund, Reginehøj). En aktiv beboer mener dog, at bestyrelsen ikke er tilbageholdende med at låne hallen ud, men at der omvendt kan være problemer med, hvordan hallen bliver efterladt, og at der har været tilfælde med ødelagte genstande og manglende oprydning efter brug, men kommer ikke nærmere ind på hvem det drejer sig om. Det er derfor ikke til at sige, hvem der ikke overholder reglerne, da det omtales som et generelt problem af beboeren. Det fremhæves dog af en professionel aktør, at der, udover krav til rengøring, er visse andre begrænsninger i forhold til brugen af hallen. Det påpeges, at det eksempelvis ikke er muligt at lave spontane aktiviteter for forskellige grupper, dels grundet kravet for rammerne omkring aktiviteterne og dels grundet logistikken omkring adgang til

hallen med nøgler. En professionel aktør fortæller: *“De [bestyrelserne] er meget skarpe på, hvad de gerne vil, hvad der skal ske dernede. Det er ikke et opholdsrum, du kan ikke komme derind og hænge ud. Der skal være en aktivitet eller et formål. Nogle gange har man bare lyst til at komme derned [...] og lave noget hyggeligt.”* (Professionel aktør).

Flere beboere, både i og udenfor Reginehøjs bestyrelse samt flere professionelle aktører, byder det dog velkomment at starte nye initiativer i varmeghallen. En beboer foreslår, at forskellige grupper kan bruge varmeghallen som et neutralt fristed, da det kan være en udfordring at skulle mødes privat. På skift kan forskellige beboergrupper således have adgang til hallen: *“De unge teenagepiger. Og så er det måske drengene. Og så er det børnefamilierne, ikke? Eller mødregrupperne [...]. De vil vel også gerne have en dag, hvor de bare kan sidde og snakke med de andre mødre uden børn, og sådan noget. [...]. Det kan godt være, det lyder dumt, men det er sjældent man mødes hjemme i privaten, ikke også?”* (Beboer med kronisk sygdom, Reginehøj). Mændene med somalisk baggrund nævner i tråd med dette, at de også gerne ville have et fast sted, hvor alle forældre er velkomne til at komme til en “hygge-aktivitet” og drikke kaffe og te og snakke med hinanden (Mænd med somalisk baggrund).

Opsummering af Fælles faciliteter og deres brug

Informanterne er glade for de udendørs faciliteter, såsom legepladserne, hvor Reginehøjs og Lindholmsparkens legepladser fremhæves. Flere af de professionelle aktører ytrer ønsket om et fælles beboerhus, men har samtidig øje for, at det ikke er en realitet med ét fælles beboerhus på baggrund af Vandtårnsområdets geografiske opdeling. Der findes flere mindre og større lokaler i de tre delområder, som der er mulighed for at låne gennem afdelingsbestyrelserne, herunder eksempelvis Varmehallen i Reginehøj eller selskabslokalet i Lindholmparken. Nogle informanter oplever dog visse udfordringer forbundet med udlån af disse lokaler, både i forbindelse med at afholde beboerdrevne aktiviteter samt boligsociale aktiviteter.

Egen rolle og medbestemmelse

I det følgende berøres informanternes muligheder for indflydelse i Vandtårnsområdet og deres eget engagement i det lokale beboerdemokrati. Beboernes muligheder for at realisere egne forslag og idéer i deres delområde og i Vandtårnsområdet generelt bliver fremhævet – herunder beboernes kendskab til de forskellige kanaler og aktører, som de kan benytte til at realisere eventuelle idéer.

“Jeg tror, der er mange beboere, der ikke føler sig hørt, men de går heller ikke til bestyrelsesmøderne, så det er deres egen skyld. [...]. Det er nok meget hovedproblematikken med boligforeningerne – at folk de kommer ikke til de her ting.” (Psykisk sårbar, Reginehøj).

Muligheder for at udnytte beboerdemokratiet

For flere af beboergrupperne er der en overordnet forståelse af, at man kan få indflydelse på de beslutninger, aktiviteter og initiativer, der tages i ens respektive boligområde, hvis man søger det. Flere giver udtryk for, at hvis man vil have noget igennem, har man selv et ansvar for at tage initiativet. *“Har man noget, så kan man bare gå hen og stille sit forslag. Så der er ikke noget dér. Så det kan ikke nytte noget, man går og klager, for så kan man bare gå hen og give sin mening, og så bliver man hørt.”* (Beboer med kronisk sygdom, Reginehøj). Flere beboere oplever dog, at det til tider kan være udfordrende at have en stemme i beboerdemokratiet.

Selvom der er beboerdemokrati, er der flere beboere og professionelle aktører, der stiller sig kritiske overfor, hvor nemt det reelt er som beboer at få et forslag igennem. En informant sætter ord på, at det kan være svært at få sine idéer igennem på trods af ens engagement, og at det kræver, at man ved, hvilke kanaler et forslag skal igennem. Han beskriver de bureaukratiske og ofte langsommelige processer i forbindelse med nye idéer fra beboerne. *“Du kan godt have en masse idéer som beboer. Men du skal vide, hvem du kan gå til. Og hvem du kan plante dine idéer hos. Og vil vedkommende så bære den videre? Der er ingen garanti for, at der er noget, der bliver gennemført uanset den del, for det kræver, at der er opbakning, at der er flertal i afdelingsbestyrelsen, og at det ikke bliver blokeret hverken af boligkontoret Aarhus eller i Vandtårnsområdet, hvis de har nogle andre aktiviteter i gang, som det kolliderer med.”* (Enlig mand, Reginehøj).

Det beskrives, at det som enkeltstående beboer dermed kan være svært at have nok gåpåmod og overskud til at komme med sin idé, når man er bevidst om, at der er stor sandsynlighed for, at den ikke vil blive ført til dørs. Ifølge en informant kan konsekvensen være, at beboerne mister modet og lysten til at engagere sig, hvis deres idéer forkastes. *“Jeg tror, at de, der har de gode idéer, de holder dem for sig selv, fordi de tror, at det ikke kan nytte noget.”* (Enlig mand, Lindholmparken). Der er flere, der nævner, at det ikke altid er nemt at blive hørt af beslutningstagerne i boligområdet. *“Hvis vi kommer med forslag, er de [bestyrelsen] imod os. Jeg har prøvet at skrive brev, men nogen gange kommer det ikke med [på dagsordenen].”* (Mand med somalisk baggrund, Reginehøj).

De unge drenge har også en følelse af, at det ofte ikke nytter at tale med hverken bestyrelser eller de boligsociale medarbejdere om deres forslag og idéer, selvom de gerne vil i dialog med dem. De føler sig demotiveret af de tiltag, som er baseret på netop beboerdemokratiet. En af dem udtrykker det således: *“Da de begyndte at sætte de der kameraer op – det var bare et endnu større bevis på, at de nok ikke gider lytte på os. Så tænkte jeg bare, det nytter ikke noget, så kan man ligeså godt opgive.”* (Ung dreng, Kalmargade). Der er dog flere af informanterne fra de forskellige afdelingsbestyrelser der gerne ser, at der bliver skabt mere kontakt med de yngre beboere. Én foreslår helt konkret et ungeråd, så bestyrelserne netop kan inddrage de unges idéer og synspunkter: *“Jeg kunne rigtig godt tænke mig, at vi kunne få en bestyrelse af de unge mennesker. At der kom en bestyrelse af de unge mennesker, hvor man hørte på, hvad de kunne komme med.”* (Afdelingsbestyrelsesmedlem, Reginehøj). En anden informant ser også potentiale i at inddrage de unge: *“For eksempel for et par år siden nede i varmegallen, hvor vi talte med nogle af de unge og børnene. De var jo oplagte og klar til at gå ind i den der dialog omkring fællesskaber, så det synes jeg vi skal prøve at gribe fat i.”* (Afdelingsbestyrelsesmedlem, Reginehøj).

Beboernes engagement i boligområdet

En af de største udfordringer ved beboerdemokratiet, som nævnes gentagne gange af flere informanter, er, at der er lavt fremmøde til eksempelvis beboermøder. *"Der er ikke så mange, der dukker op, men så må man jo acceptere, hvad der bliver besluttet."* (Uden for arbejdsmarkedet, Kalmargade). En af de professionelle aktører giver et eksempel på de mulige konsekvenser af lavt fremmøde til beboermøderne i tilknytning til den tidligere omtalte kameraovervågning i Kalmargade: *"Det var få mennesker, der sad og bestemte ALT. Der er 700 mennesker, der skal overvåges af de kameraer."* (Professionel aktør). En af mændene med somalisk baggrund beretter om gruppens eget medansvar for deres manglende indflydelse på demokratiet: *"Helt ærligt, vi deltager ikke. Jeg har boet her siden 95, men har kun været til ét møde. Så dem, der møder op til møderne, er dem, der bestemmer. Vi mangler at møde op til møderne."* (Mand med somalisk baggrund, Reginehøj). Til grund for den manglende deltagelse hos mændene ligger flere årsager. Nogle fortæller, at de ikke føler sig velkomne, imens andre synes, det er kedeligt og svært at forstå emner som for eksempel budgetter.

En anden af mændene med somalisk baggrund anerkender, at de kun stiller op til beboermøderne, når der skal stemmes og ting, som har betydning for dem selv. *"Vi er heller ikke selv så gode, hvis vi skal sige det helt ærligt. Vi stiller ikke op. Vi kommer kun når, der skal stemmes om for eksempel vaskeriet, eller ting der er vigtige."* (Mand med somalisk baggrund, Reginehøj). Flere andre informanter giver i forlængelse heraf udtryk for, at der ikke generelt er et engagement fra de somaliske beboere ved eksempelvis beboermøder. *"De kommer også kun, når vi har noget omkring vaskerierne, når vi skal have betalingsvaskerier."* (Afdelingsbestyrelsesmedlem, Reginehøj). En anden informant er frustreret over, at der kun vises engagement, når det drejer sig om vaskerierne. *"De stemmer det jo ned hver gang, hvis vi siger møntvask. Så stiller de op, alle somalierne. Det gør de. Og så bliver det jo stemt ned."* (Aktiv beboer, Reginehøj). Beboerdemokratiet kan altså blive en arena for interne konflikter mellem forskellige beboergrupper.

Beboernes engagement ved aktiviteter

Generelt fortælles der om mangel på engagement fra mange beboere både til beboermøderne, men også i forbindelse med diverse aktiviteter og arrangementer i boligområdet. Flere af de mere aktive beboere mener, at en vigtig del af at bo i et boligområde er, at man involverer sig, både i form af deltagelse ved beboermøder, men også at man engagerer sig i de aktiviteter, der er. *"Altså vi er da alle sammen ansvarlige for, at det går godt og sådan noget, ikke?"* (Beboer med kronisk sygdom, Reginehøj). Flere af de informanter, der er medlemmer i afdelingsbestyrelserne, føler et stort ansvar for området. *"I min verden kan man heller ikke bo et sted, uden at interessere sig for det sted man bor."* (Afdelingsbestyrelsesmedlem, Reginehøj). Der italesættes en bekymring ved, at det ofte er de samme beboere, der tager tønnen. Flere af de beboere, der er aktive i diverse aktiviteter eller bestyrelser, udtrykker et ønske om, at flere beboere engagerer sig og tager et medansvar. En informant fortæller om sin egen boligafdeling: *"Vi er 209 lejere, så der burde være flere, der kunne have interesse i at deltage til noget mere. Igen, at folk kom op af stolene og kommer ud af deres stuer og lejligheder. [...] Vi kunne godt ønske, at folk var mere aktive."* (Psykisk sårbar, Vorrevangen). En af de ældre beboere udtaler i tråd hermed: *"Jeg synes da, det ville være fint, hvis folk de tog lidt initiativ. [...] I mit tilfælde – jeg har kørt det i 45 år. Og den dag jeg stopper, så bliver der ikke noget for de ældre. Og det synes jeg er sørgeligt."* (Ældre enlig, Reginehøj). Der udtrykkes således en bekymring for, at når den ældre generation af aktive beboere ikke kan være aktive mere, så kommer der ikke nogen erstatning. Et medlem fra en af afdelingsbestyrelserne uddyber således: *"Vores problem generelt i almene*

boligforeninger er, at den definition af, hvor du bor, er begyndt at stoppe ved hoveddøren i stedet for at stoppe i boligforeningen eller i det område, som du bor i. Og det er en generationsting, det er jeg ret overbevist om. For de unge vil gerne noget, og jeres generation [de ældre] vil også noget, men dem der er midt i mellem vil desværre ikke.” (Afdelingsbestyrelsesmedlem, Illerupvej). Der refereres her til den store gruppe af beboere i den arbejdsdygtige alder, som menes, at skulle tage en større tørn.

En beboer, som står for en aktivitet i området, er træt af at stå alene med ansvaret og savner opbakning. *“Men man bliver træt. Har holdt fast i den [en aktivitet] og har kørt den i et år, hvor jeg kommer hver uge, men jeg bliver træt af det, når der ikke kommer nogle.”* (Uden for arbejdsmarkedet, Kalmargade). En professionel aktør problematiserer også beboernes engagement. *“Det er mere bare det dér med, at vi mangler nogle folk, som gerne vil stå for det. Vi mangler nogle folk, som gerne vil stå side om side og gøre noget for alle. Det er dét, vi mangler. Og hvis man få etableret det, og give hinanden hånden og sige, nu er vi fælles om det her. Så tror jeg, der kunne ske rigtig meget.”* (Professionel aktør).

Årsager til niveauet af engagement

Der kan dog være flere forklaringer på, hvorfor beboerne ikke engagerer sig i hverken aktiviteter, som tovholdere eller i bestyrelsesarbejde. En af årsagerne til det manglende engagement kan skyldes, at mange af især de yngre beboergrupper, såsom de studerende, ikke ser sig som en del af deres boligområde, men blot venter på et bedre tilbud fra boligforeningen. Hvis man bor midlertidigt i et område, vil der sandsynligvis være mindre behov for og lyst til at engagere sig. På trods heraf nævner flere af mødrene, som netop giver udtryk for, at de kun ser sig selv bo i området midlertidigt, et ønske om at engagere sig og bidrage positivt til fællesskabet. De beskriver tiden som den største udfordring i en travl hverdag med familie og job eller uddannelse, og er derfor tøvende med at engagere sig, da de ikke vil stå med hele ansvaret alene. Flere af dem tilkendegiver, at de gerne vil tage et medansvar og hjælpe til, men kun under forudsætning af, at de ikke står alene med ansvaret, og at de ikke binder sig til noget fast. *“Man har idéerne, og man vil rigtig gerne deltage i det, når det bliver arrangeret, men man kan ikke selv overskue omfanget af det.”* (Mor, Kalmargade).

Der spores således en nervøsitet for at påtage sig et ansvar, som man ikke magter at løfte. Kvinderne med tyrkisk baggrund har også svært ved at finde tid og overskud i en travl hverdag. *“Vi kan knap nok klare vores egne gøremål i dagligdagen, så vi har ikke rigtig overskud til andet.”* (Kvinde med tyrkisk baggrund, Lindholmparken). En anden barriere, som nævnes, er sproget. *“Mange af disse bidrag kræver danskkundskaber, som vi ikke har. Jeg ville for eksempel også samle penge ind til gode formål, men jeg har ikke danskkundskaber til at kunne deltage. Jeg giver derfor kun mit bidrag og kan ikke være med til mere.”* (Kvinde med tyrkisk baggrund, Lindholmparken). En anden informant nævner endvidere sit eget psykiske helbred som begrænsning for at tage ansvar og have en fast tovholderfunktion, men har dog en lyst til stadig at bidrage ved at være aktivt deltagende i forskellige aktiviteter. Således er viljen for mere engagement til stede hos mange af beboerne, enten i form af idéer eller deltagelse, men mere bliver det ikke til for de fleste. En af mødrene foreslår dog, at der kan oprettes en idébank, således at alle idéer har mulighed for at “få liv”, hvis nogle andre tager teten. Desuden nævner én, at hun har mange idéer, men at hun snarere ser sig selv i en faciliterende rolle end i en udførende rolle: *“Hvis nogen spurgte, om jeg ville spørge nogle fra universitetet, om de ville komme og fortælle om biologi, ville jeg gøre det. Hvis der var nogle, der spurgte mig, om jeg havde lyst til at arrangere det, så ville jeg sige nej.”* (Mor, Kalmargade).

Opsummering af Egen rolle og medbestemmelse

Flere af informanterne fortæller, at det er gode muligheder for at få indflydelse i sit boligområde, men mener at præmissen for et velfungerende beboerdemokrati er deltagelse og engagement. Nogle beboere oplever derimod, at der kan være flere barrierer forbundet med at få indflydelse og få sin stemme hørt. En af de største udfordringer benævnes som beboernes generelt manglende fremmøde til beboermøder. Det manglende fremmøde går også igen ved flere af aktiviteterne i området, hvor arrangørerne – det være sig beboere eller professionelle aktører – beretter om manglende opbakning fra andre beboere. Derudover beskrives det som en udfordring, at det kun er en lille håndfuld beboere, der står for aktiviteterne, da flere udtrykker, at de ikke ønsker at stå alene med ansvaret, men gerne vil bidrage på andre betingelser.

Kendskab til planer og visioner

Det følgende tema beskriver informanternes kendskab til planerne og visionerne for Vandtårnsområdets udvikling. Indledningsvis beskrives informanternes viden om det at være del af Vandtårnsområdet og perspektiver på forståelsen af boligsociale aktiviteter, herunder viden om formål med aktiviteterne samt fremtidsplanerne herfor. Slutteligt beskrives informanternes opfattelse af og viden om kommunens og myndigheders rolle i Vandtårnsområdet.

”Vi mangler noget info til vores beboere.” (Afdelingsbestyrelsesmedlem, Kalmargade).

Kendskab til visioner og planer for Vandtårnsområdets udvikling

Der gives overordnet et indtryk af, at beboerne i Vandtårnsområdet ikke har det store kendskab til de planer og visioner, der er for Vandtårnsområdet. Flere informanter giver udtryk for, at de eksempelvis ikke kender til helhedsplanen. *”Har der været helhedsplan før den her nu? Så kan man så sige, at den nuværende, dér kan man ikke rigtig mærke forskel. Ikke det store i hvert fald.”* (Ung dreng, Reginehøj). De unge drenge har tidligere forsøgt at få tildelt lokaler til klubaktiviteter, og har således været i kontakt med de boligsociale medarbejdere. Alligevel har de et meget lille kendskab til helhedsplanens visioner. *”Jeg tror ikke, vi har hørt så meget om, hvad der skal ske fremover.”* (Ung dreng, Kalmargade). Således er der flere beboere, der ikke ved, at de er del af en helhedsplan, samt hvad formålet med en helhedsplan og dens aktiviteter og indsatser er. Langt de fleste har blot hæftet sig ved, at der er nogle aktiviteter i Vandtårnsområdet. Spurgt direkte ind til kendskab til samt planerne for helhedsplanens indsatser svarer en informant eksempelvis: *”Nej. Jeg ved ikke noget som helst.”* (Beboer med kronisk sygdom, Reginehøj).

En anden udfordring, som påpeges af flere informanter, er den manglende synlighed af den boligsociale indsats. En beboer fortæller, at han tidligere er kommet i Kafe Kalmar, en boligsocial café i Kalmargade, som nu er lukket. Han beskriver, at han ikke kunne *”holde styr på hvornår de har åbent.”* (Enlig mand, Kalmargade). Derfor blev det aldrig en vane for ham eller andre beboere at komme derned. En lignende problematik påpeges af flere professionelle aktører, som bemærker, at mange beboere har begrænset viden om de professionelle aktørers tilstedeværelse i boligområdet: *”De [beboerne] aner ikke, om vi er der*

eller ej. Det er altid individuelle aftaler, der laves, og så laves der aktiviteter, der dækker mere bredt, og der er det lidt "on or off", om vi når ud til folk." (Professionel aktør). Der beskrives desuden en udfordring med at nå ud til beboerne på tværs af delområderne med fælles aktiviteter. De professionelle aktører beretter, at de er lykkedes med at samle deltagere til visse aktiviteter på tværs af delområderne, hvis aktiviteterne har været interessante nok, og nævner blandt andet et IT-kursus, som har kørt i efteråret 2017. I forlængelse heraf beskrives det dog af flere informanter, at de ikke kender til de muligheder og aktiviteter, der går på tværs af Vandtårnsområdets delområder. En informant fortæller, at han ikke ved, om han må benytte sig af de tilbud, der er i de andre delområder. *"Men jeg ved for eksempel ikke, om det er muligt for mig at komme, hvis jeg synes nogle arrangementer her i Kalmargade eller Reginehøj ville være interessante for mig. Jeg ved ikke om jeg må, eller om det er tilladt for mig at komme, eller..."* (Enlig mand, Lindholmparken).

Manglen på information beskrives af flere som et generelt problem. En informant giver udtryk for, at han mangler information om områdets aktiviteter. *"Nu sidder jeg igen og ikke aner noget om det. Det kunne være fint med et kompendium til alle nye tilflyttere, hvor der står hvilke aktiviteter, der er. Jeg får månedskalenderen, men jeg savner et generelt overblik."* (Uden for arbejdsmarkedet, Kalmargade). Informanten foreslår et kompendium, der både beskriver Vandtårnsområdet og indsatserne omkring Helhedsplanen, og hvor det tydeliggøres, at det pågældende område, man flytter ind i, udgør en del af Vandtårnsområdet. Flere informanter bakker op om idéen om information til nye beboere, så der kan blive skabt en fælles forståelse for, at man er en del af Vandtårnsområdet, og hvilke muligheder det giver eksempelvis i forbindelse med deltagelse i aktiviteter. *"Dengang jeg flyttede ind... Der kom intet information til mig – intet! Jeg vidste ikke noget om nogen som helst. [...]. Det kunne være rart at få noget at vide, om området man flytter ind i, og at vi hænger sammen med de andre områder."* (Afdelingsbestyrelsesmedlem, Kalmargade).

Aktiviteterne og de boligsociale tilbud kommunikeres primært ud gennem opslag i opgangene, på opslagstavler ved blokkene og i form af flyers og invitationer samt en månedlig aktivitetskalender, der husstandsomdeles af unge beboere som lommepengejob. *"Altså der bliver jo uddelt breve i hver opgang, med de aktiviteter der kommer til at være, så de gør jo en stor indsats for at folk skal komme."* (Ung dreng, Kalmargade). Selvom den husstandsomdelte aktivitetskalender når ud til alle postkasser, er der flere informanter, der mener, at de husstandsomdelte foldere og aktivitetskalenderen nemt overses. *"Vi får invitationer eller aktivitetskalendere, men der bliver ikke rigtig kigget på dem."* (Kvinde med tyrkisk baggrund, Lindholmparken). Andre informanter fortæller, at det oftest forsvinder i mængden af anden post. *"Tit og ofte ligger invitationen blandt reklamerne, og så bliver den smidt ud."* (Professionel aktør). Flere beboere giver derfor også udtryk for, at dette ikke kan være den eneste tilgang til at kommunikere med beboerne i området. En informant foreslår sociale medier som supplement til de postomdelte brochurer, så man derigennem når endnu bredere ud til beboerne. Flere af de professionelle aktører nævner Vandtårnsområdets hjemmeside og Facebook som kanaler, der bruges til at invitere beboerne til aktiviteterne i Vandtårnsområdet, men fra beboernes side gives der ikke udtryk for et udpræget kendskab til disse informationskanaler.

Indhold og forståelse af invitationer

Direkte mundtlig kommunikation og formidling af aktiviteter og tilbud i boligområdet beskrives som et stærkt kommunikationsredskab af både beboere og professionelle aktører. Beboerne har dog, som et resultat af personlige og kulturelle opfattelser, forskellige holdninger til, hvor opsøgende man bør være i den direkte kommunikation. Nogle informanter mener, at det vil være grænseoverskridende for nogle beboere med en meget direkte form for rekruttering og kommunikation: *“Altså der er nogle, de vil helst bare være sig selv. Altså det her med at man skal op og banke på. Det er ikke alle, der har lyst til det.”* (Beboer med kronisk sygdom, Reginehøj). Mødrene foreslår kommunikation gennem mindre fællesskaber og kontaktpersoner, men fremhæver i tråd med mændene med somalisk baggrund en direkte form for kommunikation i forbindelse med rekruttering til diverse arrangementer og aktiviteter. De mener godt, at man kan banke på, men dog, at det kræver, at beboerne har lidt kendskab til den, der banker på.

Flere informanter giver udtryk for, at der kan være udfordringer med indholdet, og derved forståelsen, af det materiale med aktiviteter der sendes ud. *“Jeg er ikke sikker på, det præsenteres godt nok. Man kan godt sidde at læse, “nå, sundhedscafé”. Men hvad betyder sundhedscafé? Man skal gå i dybden med helt præcist, hvad det er, man kan få ud af det. Og være proaktiv, når man ser nogle forældre komme gående og sige “hey, ved I godt vi har det her tilbud?” Det kan være lettere, end et stykke papir man ikke kan læse.”* (Professionel aktør). Selvom flere informanter har kendskab til sundhedscaféer i området, kan mange beboere ikke nærmere fortælle, hvad sundhedscaféen går ud på, medmindre de selv har været der. Beboerne ved nødvendigvis ikke, hvad aktiviteten indebærer udelukkende på baggrund af titlen.

I tråd med dette fortæller en professionel aktør: *“Nogen gange skal man huske at være præcis i forhold til, hvad en temaaften indeholder, ellers forstår folk det ikke, fordi de måske har en anden sprogstamme.”* (Professionel aktør). Dette nævnes dog særligt i forhold til events og ikke aktiviteter, der kører efter en fast plan, og som præsenteres på den månedlige aktivitetskalender. En informant tilføjer: *“Skriftsproget kan være vanskeligt, så det er muligt, at det ligger dér. Det er jo sådan, det primært foregår. Altså at vi sætter sedler op og sender sedler rundt.”* (Psykisk sårbar, Vorrevangen). Informanten pointerer yderligere, at der kan være ordblinde og beboere med anden etnisk baggrund end dansk, som man ikke når ud til ved denne form for kommunikation. En praktisk idé til indholdet i materialet, der udsendes om aktiviteterne i området er billeder på kontaktpersonerne. Ifølge en psykisk sårbar informant vil dette kunne hjælpe netop de psykisk sårbare beboere i at opsøge aktiviteterne. Informanten fortæller om skriftlige materialer, som hun har modtaget fra Vandtårnsområdet: *“I nogle har der været billede på, og i andre har der ikke, hvor man så har opfordret til at ringe, men det er svært at ringe til én, når man ikke har billede på [...]. Det er rart med et billede, så man kan forholde sig til vedkommende.”* (Psykisk sårbar, Vorrevangen).

Perspektiver på kommune og offentlige myndigheder

Overordnet skelner beboerne ikke mellem helhedsplanen og kommunen, og flere informanter giver udtryk for, at helhedsplanen og kommunen er to sider af samme sag. Flere af informanterne har indtryk af, det er kommunen, der bestemmer flere af initiativerne i Vandtårnsområdet og indholdet af de aktiviteter, der laves qua Helhedsplanen. *“Det er ind til, hvordan man i kommunalt regi kan blive bedre til at få fingeren på pulsen herude. En ting, som jeg har hørt, er at folk, som har boet her længe, er kede af, [...]. Det vil være en god ide med en større indkøringsperiode til de nye boligsociale [medarbejdere], når de skal overtage fra de gamle. [...]. Hvem er det, der har taget den beslutning? For det er helt hul i hovedet. For det var så godt for*

os. Så i det mindste at give dem en tre-seks måneder, hvor de kan skifte. [...]. Det ligner skrivebordsbeslutninger.” (Afdelingsbestyrelsesmedlem, Kalmargade). Informanten ærgrer sig over, at der i overgangen fra den gamle helhedsplan i Kalmargade til den nye i Vandtårnsområdet, ikke har været en indkøringsperiode for de nye boligsociale medarbejdere, så man kunne trække på de tidligere erfaringer. Han mener, at de nye boligsociale medarbejdere ikke har fået de bedste forudsætninger for at overtage den tidligere boligsociale medarbejders arbejdsopgaver.

Et andet eksempel på misforståelser om kommunens rolle er i forbindelse med initiativet, Mænds Mødesteder. Flere informanter fortæller, at der blev lavet en madklub for enlige mænd. *”Så de ville lave en madklub og så få nogle af de her mænd ud af lejlighederne.”* (Enlig mand, Reginehøj). Flere af informanterne hæfter sig ved, at initiativet med denne madklub måtte stoppe på grund af regler omkring alkohol, som beskrives som kommunens sundhedspolitik. *”Så kom der en eller anden fra kommunen og sagde: ”I må ikke servere alkohol.” Altså, vi kan godt blive enige om, at vi ikke skal stå og tage stoffer og alt muligt andet, men for fanden, vi kan da godt få et glas vin, mens vi står og laver mad, ikke?”* (Enlig mand, Reginehøj). På baggrund af dette, førte det til, at beboerne tabte motivationen til at afholde madklubben. *”Indenfor sundhedstilbud skal der selvfølgelig være nogle regler. Men når man bliver SÅ strikse og SÅ rigide. [...] Jeg forstår også godt embedsværket, jeg har selv været dernede og arbejdet der, men man kan også blive så krakilsk i sine holdninger, at man dræber de initiativer, der er.”* (Enlig mand, Reginehøj). Informanterne oplever således kommunen som værende lyseslukkeren til trods for, at det pågældende tilbud var et projekt, der kørte under ledelse af organisationen Det Boligsociale Fællessekretariat.

Opsummering af Kendskab til planer og visioner

Flere af informanterne har et begrænset kendskab til planerne og visionerne for Vandtårnsområdets udvikling, og flere fortæller, at de ikke kender til Helhedsplanen i området. En række informanter beskriver, at de mangler viden om, hvilke aktiviteter der går på tværs af de tre delområder, og hvorvidt de må deltage i aktiviteter, som ikke foregår i deres eget delområde. Flere foreslår, at nye tilflyttere får udleveret informationsmateriale, hvor der blandt andet gøres opmærksom på, at man er en del af hele Vandtårnsområdet. Yderligere opstår der flere misforståelser i henhold til kommunens rolle i Vandtårnsområdet i forbindelse med diverse aktiviteter.

Sundhedsperspektiver

I det følgende beskrives informanternes perspektiver på de sundhedstilbud og sundhedsaktiviteter, der er tilgængelige i området samt de rammer og strukturer der er, for at leve et godt og sundt liv i Vandtårnsområdet. Der beskrives en bred forståelse af sundhed ud fra beboerne og de professionelle aktørers perspektiver. Endvidere gives et indblik i de udfordringer og barrierer, som bestemte beboergrupper oplever i forbindelse med sundhed og trivsel samt en afslutningsvis uddybelse af de professionelle aktørers perspektiver på sundhed, og hvilke udfordringer og barrierer, de ser for områdets beboere.

”Man må sige, at det handler om ressourcer.” (Professionel aktør).

Sundhedstilbud og sundhedsaktiviteter

I Vandtårnsområdet er der forskellige sundhedsaktiviteter- og tilbud, som beboerne frit kan benytte. De sundhedstilbud og aktiviteter, der oftest nævnes, er dem, der er synlige i området, herunder de aktiviteter, som beboerne kan se på den postomdelte aktivitetskalender. Der nævnes blandt andet sundhedscaféen, gå-klub, petanque, og pilates i Reginehøj. *"Der er pilates i Varmehallen om torsdagen, som alle er velkommen til. [...]. Der kommer desværre ikke andre udenfor Reginehøj. [...]. Det kan skyldes, at det er besværligt at komme med en kæmpe bold, som de skal gå med."* (Medlem af afdelingsbestyrelse, Reginehøj). En anden beboer fortæller: *"Jeg har været dernede, men det er altså ikke noget for mig, at sidde på de store bolde. [...]. Det er kun [beboere] fra Reginehøj. Jeg tror nok det er sådan, at det kun er dem, der bor på Reginehøj, der kan være med til de ting, der er."* (Beboer med kronisk sygdom, Reginehøj).

Yderligere er der tilbud, der nævnes af færre informanter. Disse er cykelkursus, småbørnscafé, fitnesscentre i nærområdet, et tidligere gymnastikhold for kvinder med tørklæde og zumba samt træningsfaciliteter i Lindholmparken. Endvidere er der en enkelt beboer, der nævner lokalcentret og det tilknyttede gymnastikhold. Flere af beboerne nævner egen læge, når der spørges til sundhedstilbud, og er derved ikke opmærksomme på de andre muligheder der er i nærområdet, såsom lokalcentre og de tilknyttede sundhedsklinikker samt sundhedscaféen i Reginehøj og Kalmargade. Dette kan være udtryk for, at beboerne ikke har kendskab til de muligheder, der findes i lokalområdet, som alternativer eller supplement til egen læge. En beboer med en kronisk sygdom, der har benyttet sig af sundhedscaféen, ser det som et supplement til sin praktiserende læge. *"Nej, det kan ikke erstatte det. Men det er rart at få taget sit blodtryk. I stedet for at få målt det hvert halve år eller hver tredje måned. Når man nu kan få det målt en gang om måneden, så er det da dumt at sige nej, ikke? Og så bliver man målt og vejat og kan holde øje med, hvor meget man har tabt sig. Og får målt fedt og sådan noget. Det kan jeg godt lide."* (Beboer med kronisk sygdom, Reginehøj).

Især sundhedscaféen, som dog er lukket per 31.12 2017, fremhæves af flere. *"Der er sundhedstjek [...], hvor man bliver målt og vejat og snakker om kost."* (Uden for arbejdsmarkedet, Kalmargade). En professionel aktør beskriver sundhedscaféen som et sted, hvor beboerne *"har mulighed for at snakke med en sundhedskonsulent og en ergoterapeut, der kommer fra lokalcentret. Og vi snakker bredt. De kan fortælle, hvad de ønsker, og vi kan formidle det videre til de tilbud og aktiviteter, der er her."* (Professionel aktør). Det beskrives dog af flere professionelle aktører, at sundhedscaféen og de sundhedstilbud, der tilbydes i området, ofte ikke benyttes i så høj grad, som de kunne ønske, på trods af at der er gjort forskellige tiltag til at styrke deres anvendelse. *"Selvom vi har prøvet at få sundhedscaféerne til at være et sted, hvor folk kan komme forbi og få en kop kaffe, og så kunne man jo lige spørge om noget med sundhed, når nu man alligevel var der. Men det har folk ikke rigtig grebet, den måde vi ville gøre det på."* (Professionel aktør). En anden professionel aktør fortæller, at *"Dem der kommer [i sundhedscaféen] er dem, som jeg selv inviterer aktivt andre dage [til andre aktiviteter og arrangementer]."* (Professionel aktør).

En beboer, der selv benytter sig af sundhedscaféen mener ligeledes, det er ærgerligt, at der ikke er flere der benytter sig af tilbuddet. *"Men nu herovre i Kalmargade, der kommer slet ikke nogen. Så kommer de ovre i Reginehøj to gange om måneden i stedet, fordi der kommer ikke nogle ovre i Kalmargade."* (Beboer med kronisk sygdom, Reginehøj). Hendes forklaring på, at mange af beboerne ikke benytter sig af sundhedscaféen er, at de er vant til kun at benytte sig af egen læge. *"Jamen det er nok fordi, folk de tænker,*

de kan gå til lægen." (Beboer med kronisk sygdom, Reginehøj). Flere beboere fortæller, at de har hørt om tilbuddet, men er for det meste ikke helt klar over, hvad der foregår i sundhedscaféen, som for eksempel to af mødrene: *"Er der ikke også noget, hvor man prøver at få fat i dem med en uheldig livsstil? Sundhedscafé for voksne?"* (Mor, Reginehøj). *"Jo, sundhedscafé. Jeg ved ikke rigtig, hvad det er."* (Mor, Kalmargade). En tredje af mødrene fortæller dog positivt om, at hun har kommet i sundhedscaféen, men at hun måtte stoppe, da hun blev gravid. De enlige mænd har også hørt om sundhedscaféen, men som en af dem fortæller, har han ikke benyttet sig af den, da han ikke er klar over, hvornår tilbuddet finder sted. *"Der er jo den der sundhedscafé og sundhedstjek, og sådan noget der, hvor man kan komme. Og det har jeg da overvejet, men jeg har ikke fundet ud af, hvornår det rigtig er."* (Enlig mand, Lindholmparken). Som nævnt er de professionelle aktører opmærksomme på udfordringen med den generelle mangel på deltagelse og har på forskellig vis forsøgt at adressere denne udfordring. *"Vi har forsøgt at lave nabokaffe, sad på legepladsen og inviterede dem. Der var mange, der sagde nej tak – de skulle lige noget andet."* (Professionel aktør).

Rammer og strukturer for at leve sundt i Vandtårnsområdet

Flere af beboerne forbinder sundhed med adgang til grønne områder og frisk luft. *"Der er det sundhedstilbud, at der er de grønne arealer."* (Psykisk sårbar, Reginehøj). En kroniker underbygger endvidere dette: *"Der er mange grønne områder. Og der er meget for børnene med legepladser og sådan."* (Beboer med kronisk sygdom, Kalmargade). En anden informant lægger vægt på den rene luft. *"Der er en renere luft heroppe end inde i byen."* (Enlig mand, Lindholmparken). En af de ældre beboere fortæller endvidere: *"Vi er fri for smog. Efter jeg flyttede her op, har jeg ikke mærket noget til allergi. Her er ren luft."* (Ældre enlig, Reginehøj). Vandtårnsområdet beskrives altså af flere som et område, der tilbyder gode rammer og strukturer for at leve et sundt liv. *"Det er et relativt åbent område, så hvis du har lyst til at dyrke fysisk sport, så oplever du ikke sådan instinktivt, at det er et lukket område, hvor, her kan du ikke løbe, her kan du ikke cykle."* (Enlig mand, Reginehøj). En informant fra Reginehøj fortæller: *"Der er ikke så meget grønt her [i Kalmargade], som der er i de andre to [områder]. Vorrevangen har sine arealer indenfor bygningerne, og derudover har de også parken lige ved siden af."* (Psykisk sårbar, Reginehøj). En anden informant tilføjer: *"Området indbyder også til at være aktiv. Der er park, og der er skov. Igen det med, at vi er meget tæt på mange ting. Så du kan også uden om foreningslivet, have mulighed for at røre dig."* (Medlem af afdelingsbestyrelse, Illerupvej).

Beboerne er overvejende glade for de faciliteter, som de kan komme i tanke om, men har også nogle idéer til, hvad der ellers kunne være i Vandtårnsområdet. Eksempelvis nævner flere informanter et ønske om flere muligheder for at træne i nærområdet, for eksempel træningsudstyr, et motionsrum, motionscenter eller udendørs træningsfaciliteter, som de kunne anvende. *"Et fitnesscenter kunne være rart."* (Mor, Reginehøj). Beboerne fokuserer ligeledes på, at man kunne udnytte det udendørs træningsudstyr samt de legepladser, der er til stede i områder, bedre: *"Hvis man nu kunne lave nogle skilte til, hvordan man kunne bruge [faciliteterne], for der er også sådan noget armgangs- og snurre rundt-noget, og hvad ved jeg [...]. Hvis man fandt ud af, hvordan de egentlig virkede, så tror jeg faktisk man kunne bruge den legeplads [Kalmargades] til rigtig mange ting."* (Mor, Kalmargade). Andre informanter ser i højere grad sundhed, som ens eget ansvar og har ikke den store interesse i at benytte sig af områdets tilbud. En informant fortæller, at han ikke har brug for disse tilbud: *"Jeg har slet ikke brug for det. Jeg har en læge nede i byen jeg kan gå til. Jeg kan løbe eller cykle en tur, hvis jeg vil det. Så det er ikke dér, mine prioriteter ligger."* (Aktiv på

arbejdsmarkedet, Kalmargade). En anden informant tilføjer: *"Der er mange faciliteter tæt på mig. Det er ens eget ansvar."* (Aktiv på arbejdsmarkedet, Kalmargade).

En barriere, som nogle af beboerne bemærker, er, at de forskellige sundhedstilbud og sundhedsaktiviteter ikke favner alle i området, tidspunkterne taget i betragtning. *"Det favner ikke alle. Men så kunne man jo gøre det på flere tidspunkter. [...] Så det også var for børnefamilierne, eller dem der arbejder."* (Mor, Kalmargade). En anden informant kommenterer også på tidspunkterne. *"Måske mangler der noget udenfor arbejdstiden. Men jeg har lidt på fornemmelsen, at hvis man er i den situation, hvor der er brug for at komme i kontakt med det offentlige uden for arbejdstiden, så er man måske ikke målgruppen for den form for tilbud."* (Medlem af afdelingsbestyrelse, Illerupvej). Derudover nævnes økonomi som en faktor, der kan være en barriere. *"Det er fedt, at der er noget, ligesom babymotorik, som vi godt kan overskue økonomisk."* (Mor, Kalmargade). Mændene med somalisk baggrund indikerer, at de gerne vil have udendørs træningsfaciliteter, da det er billigere. Ligeledes påpeger mødrene, hvoraf flere er studerende, at det kan være svært at få råd til fitnesscenter eller at betale for at deltage i diverse hold med fokus på eksempelvis fødsel, efterfødselstræning eller aktiviteter med en nyfødt baby. Derfor er de glade for, at der i Vandtårnsområdet kan tilbydes denne form for aktiviteter og ser endvidere disse aktiviteter som en mulighed for at lære andre familier i området at kende, og mener at det er hyggeligt, at det går på tværs af delområderne.

Nogle af informanterne kommenterer på områdets sundhedsstatus sammenlignet med resten af Aarhus. Et afdelingsbestyrelsesmedlem mener, at *"det ligger lidt under."* (Medlem af afdelingsbestyrelse, Reginehøj). Hun nævner økologi som noget sundt og mener derfor ikke, at Vandtårnsområdets beboere lever udpræget sundt, hvilket ifølge hende også har noget at gøre med prisen på økologi, og beboernes manglende mulighed for at købe den type varer: *"Når man kigger på, hvad der bliver lavet af indkøb. Den er ikke økologiske, den del af byen her."* (Medlem af afdelingsbestyrelse, Reginehøj). Lederen af den lokale brugs understøtter dette med hans forklaring på kundeprofilen i hans butik: *"I forhold til de varer vi sælger... [...]. Der er meget forskel på den her butik, og hvis man tager bare to kilometer længere ned, hvor der bor 'økofreaks'. Det er der ikke her, det er nogle helt andre typer, der bor her. Det er lidt mere sodavand, chips og kager."* (Professionel aktør). I forlængelse heraf, fortæller en professionel aktør: *"Vi ved faktisk noget om, at vi kan måle, at det procentvis ligger lavere. Sammenlignet med resten af Aarhus Kommune, er der mange lavindkomstfamilier. Og alt andet lige kan man sige, at økologisk mad koster mere, frugt og grønt koster mere end hvidt toastbrød. Jeg tænker i hvert fald, det kan godt pege i den retning, men vi kan ikke generalisere."* (Professionel aktør).

Det brede sundhedsbegreb

Flere beboere giver udtryk for et bredt perspektiv, når der tales om sundhed. En beboer fortæller eksempelvis om socialjuridisk hjælp, mens en anden fortæller: *"Nu sidder der en fra borgerservice en gang om ugen [...]. Og det er nogle følsomme ting, og bare det, at man skal til og fra sit hjem. Det er trygt, at komme her, fordi det er tæt på."* (Afdelingsbestyrelsesmedlem, Kalmargade). At beboerne nævner tilbud af denne karakter kan være et udtryk for deres forståelse af sundhed som værende meget bred. Sundhed, i sin snævre forstand, synes altså ikke at fylde meget i beboernes bevidsthed. Der ses et større fokus på mental sundhed og generel trivsel, og en informant sætter ord på, at sundhed kan defineres på mange måder. *"Det kommer også an på definitionen af sundhed. Sundhed kan være det at få en forståelse af*

naturen, det kan også være sportsgrene. Det kan være at have en sund dagligdag som madlavning, vide hvad man indtager, og hvordan man begår sig. Der er mange måder at være sund på.” (Psykisk sårbar, Reginehøj). Ud fra et bredt sundhedsbegreb er der forskellige udfordringer og barrierer, der gør sig gældende for forskellige beboergrupper muligheder for at leve et sundt liv. Flere informanter nævner, at der er grupper i lokalsamfundet, som man ikke møder til sundhedsaktiviteter eller -tilbud. Der gives ydermere udtryk for, at der både kan være fysiske og psykiske helbredsproblemer, der er en barriere for disse grupper.

Kronisk syge

En beboer, som er diabetiker, fortæller, at hun benytter sig af sundhedscaféen og er tilfreds med den, men at der generelt ikke er så mange beboere, der benytter sig af den. *“Man kan få målt sit blodtryk, få lidt kaffe og snakke og sådan. [...]. Det skuffer mig også, at der kommer ikke så mange. [...]. Jeg tror nok, at det er mest de samme, der kommer, sådan mere eller mindre.”* (Beboer med kronisk sygdom, Reginehøj). Hun er glad for tilbuddet, og det har motiveret hende til at bekymre sig om sin vægt, men hun er ked af, at det ophører. *“Nu er der vist noget med, det skal holde op. Det er jeg faktisk ked af. [...]. Jeg kan godt lide at komme over og få målt mit blodtryk og få holdt øje med min vægt. Det er ligesom om, så er man mere interesseret, når man skal veje sig en gang om måneden.”* (Beboer med kronisk sygdom, Reginehøj).

En anden informant fortæller, at ham og hans kone ikke kender til så mange sundhedstilbud i Vandtårnsområdet. De har hørt om sundhedscaféen, men har ikke benyttet sig af. De får daglig hjælp af hjemmeplejen til informantens kone, som er syg. Førhen har de kunnet klare sig med hjælp fra familien, men nu kommer hjemmeplejen op til flere gange dagligt. Informanten lægger vægt på, at de får god hjælp af hjemmeplejen, og at de er godt tilfredse, men at de oplever dem som travle, og at der ikke er tid til andet end pleje. *“Det er jo ikke nogen, der kommer og sludrer og sådan. Det er der jo ikke. Det er ikke nogen, der kommer og hyggesnakker. Det er det ikke. De er søde, men altså, de har sgu ikke tid til hyggesnak. Det har de godt nok ikke. Og sådan er det jo, og sådan skal det også være.”* (Beboer med kronisk sygdom, Kalmargade).

Beboeren fortæller, at hans kone er blevet tilbudt at blive hentet og blive kørt til aktiviteter på sundhedsklinikken på det nærliggende lokalcenter. *“Jamen min kone er blevet tilbudt at blive hentet og så komme ned og være sammen med nogen. Altså hvor de bliver hentet og så er sammen med andre. Så synger de lidt, og der foregår måske nogle arrangementer og nogle spiller kort, og nogle kan godt lide at sidde og sludre over en kop kaffe. Det har hun også fået tilbud om. Og det var ganske lidt man skulle give for det. [...]. Men det ville hun ikke. [...] Men tilbuddet har været der.”* (Beboer med kronisk sygdom, Kalmargade). Ifølge manden drejer det sig, at konen har været vant til at kunne klare sig selv, og nu oplever mange problemer med selvværdet som følge af den kroniske sygdom og det ikke at kunne klare sig selv. *“Det går meget ud over min kones selvværd, det gør det. Hun har altid været god til at kunne klare sig. Hun har altid været kreativ og dygtig altså. Hun har lavet mange ting.”* (Beboer med kronisk sygdom, Kalmargade). Informanten sætter ord på nogle af de udfordringer, de i ham og konens tilfælde oplever ved at leve med kronisk sygdom. *“Jeg har også lidt indtrykket af, at hun er flov ved at skulle hjælpes af andre end mig, hvis hun skal på toilettet og sådan noget der. Hun har været vant til at kunne klare sig selv.”* (Beboer med kronisk sygdom, Kalmargade).

Informanten fortæller yderligere, at hans kone før hendes sygdom var aktiv og deltog i mange ting. Dette er stoppet helt, og deres sociale netværk begrænser sig primært til deres familie. En anden beboer, der udover at være kronisk syg, også har psykiske problemer, fortæller ligeledes, om de begrænsninger hun oplever, i forbindelse med at deltage i aktiviteter og komme ud og møde andre mennesker. *"Nu er jeg jo 72 år, og jeg vil lige sige... Ikke for at tale om sygdom. Men i perioder der lider jeg af depression og sådan noget. Så det vil sige, at der er perioder, hvor jeg ikke kan tage ansvar for noget. Altså, det kan godt være jeg har en aftale, og så den dag, der kan jeg ikke. Så det vil sige, at jeg kan ikke have noget fast, fordi det belaster mig, det kan jeg ligeså godt sige."* (Beboer med kronisk sygdom, Reginehøj).

Psykisk sårbare grupper

Flere informanter beskriver, at de er bevidste om, at der er beboere i Vandtårnsområdet, som man ikke ser så meget til. *"Vi ser dem ikke så meget, de kommer ikke så meget i gangene og stisystemerne, men vi ved de sidder asocialt og isolerede."* (Enlig mand, Reginehøj). Som en af de professionelle aktører udtrykker det: *"Nogle er så ensomme, at jeg ikke har mødt dem endnu."* (Professionel aktør). I forlængelse heraf fortæller en beboer, at hun er bevidst om, at der er grupper af mennesker, der har brug for hjælp. *"Der er en gruppe af mennesker, som sidder alene her, og som har brug for omsorg."* (Psykisk sårbar, Vorrevangen). Der fortælles derved fra flere informanter, om beboere, som ikke er synlige, men som de ved er til stede. Nogle af de beboere, der er psykisk sårbare, og som blandt andet lider af angst og depression, giver et indblik i, hvilke barrierer der kan være for netop denne målgruppe.

En informant fortæller om, at beboere med forskellige udfordringer kunne have godt af nogle uformelle fællesskaber. *"Hvis man er ung, som mig, og er blevet stoppet af sygdom eller arbejdsløshed, som gør, at man egentlig bare sidder derhjemme i dagtimerne og kigger ud i luften. Der kunne det måske være rart med bare at kunne... Ja igen, den der uformelle kontakt, at man bare mødes over en kop kaffe og sidder og snakker om løst og fast."* (Psykisk sårbar, Vorrevangen). I den forbindelse nævner hun Café Smilet i Vorrevangen, som er et værested for psykisk sårbare og ensomme. Hun ser Café Smilet som en oplagt arena for de uformelle fællesskaber, som hun efterspørger. Hun fortæller dog, at mange opfatter det som et sted, hvor det kun er psykisk sårbare og ensomme, der kommer. Men hun mener, at det er et sted, der er åbent for alle, og at mange ville have gavn af at benytte sig af det og komme og spise et billigt måltid mad. *"Og bare har et socialt samvær. Det synes jeg da er vigtigt. [...]. Når vi kommer her, så er der jo ikke nogen som har navneskilte på, [...]. Så er vi jo alle sammen lige og kan se hinanden i øjnene, og igen – bare være sammen."* (Psykisk sårbar, Vorrevangen). Informanten synes, det er ærgerligt, at der ikke er flere, der "tør" komme, og forklarer videre, at det er et åbent sted, hvor man ikke bliver spurgt til årsagen til, hvorfor man er der.

Endvidere sætter informanten ord på, at der kan være udfordringer forbundet med at møde op til sociale arrangementer og aktiviteter, hvis man lider af en psykisk sygdom. *"Tør man at komme i gang, tør man at mødes med de her mennesker første gang? [...]. I særdeleshed hvis man er psykisk sårbar, men også for andre mennesker den første gang. [...]. Måske kunne det være rart nok med nogen, som man måske kunne mødes og følges med."* (Psykisk sårbar, Vorrevangen). En anden informant forklarer overordnet om nogle af de barrierer, der kan være for personer, der er psykisk sårbare. *"Ved depression ville det meget være det med at få oplevelsen af succes. Opleve at du kan opnå noget, og at du er til nytte. Det er oftest det, der kan hjælpe dem. Ved social angst vil det være den sociale interaktion i større og større grader. Det vil sige, du*

starter ud med meget lidt, og så lidt mere. Hvis vi taler om den type personer, så skal der næsten være en støtteperson. Men jeg tvivler på, at de overhovedet vil komme til sådan nogle arrangementer. [...]. Så skulle det være gennem en støtteperson. De fleste af den type ville ikke føle, de har energien til det. Måske dem med social angst, men de vil ikke turde komme, for der er for mange mennesker.” (Psykisk sårbar, Reginehøj).

I informantens eget tilfælde fik han kontakt til en boligsocial medarbejder via en direkte opsøgende tilgang. *”Da jeg startede med at snakke med [boligsocial medarbejder] anede jeg ikke, at vedkommende eksisterede. Det var faktisk min egen sagsbehandler, der spurgte om [boligsocial medarbejder] ikke lige kunne banke på min dør, og sikre sig, at jeg kom ud.”* (Psykisk sårbar, Reginehøj). Flere informanter nævner Christianskirken, som de mener, har godt fat i mange af de udsatte og sårbare beboere. *”Nu kender jeg sådan flere forskellige, hvor jeg ved, at kirken har været rigtig god, samarbejdet med kirken har været rigtig godt. Det dér med, at man har kunnet være frivillig, hvor man har kunnet være omsorgsperson eller besøgsven.”* (Mor, Kalmargade 1, 21:44). Informanten ser positivt på samarbejdet med kirken, hvor man som beboer kan være med til at tage hånd om nogle af de sårbare beboere og være opmærksom på at tage ens naboer med til aktiviteter eller lignende.

Endvidere lægger informanten vægt på, at der er bestemte behov, som man bør være opmærksom på i forbindelse med aktiviteter og arrangementer: *”Det ville være mindre grupper, så de ikke har så meget at stresse over. Og så jo, med nogle mennesker, dér kunne det være en god idé at have en eller anden form for støtteperson. Én som de kan, ja enten kan gemme sig bagved, eller vide at de har én, de kan snakke med.”* (Psykisk sårbar, Reginehøj). Informanten giver endvidere udtryk for, at der er stor forskel på disse personer. *”Når jeg siger depression og social angst, så er der jo en meget stor skala. Fra dem som næsten ikke kan snakke med en enkelt person, til dem der har en lille smule angst, når de er i en gruppe af mennesker. Der er meget stor forskel på dem.”* (Psykisk sårbar, Reginehøj). Han mener ikke, at de dårligste kan nås via en boligsocial tilgang, men i større grad skal have hjælp via andre tilbud *”De dårlige af dem, dem fanger man ikke. De skal have en mere indgribende hjælp. [...]. Jeg tror faktisk ikke boligforeningen overhovedet kan hjælpe dem.”* (Psykisk sårbar, Reginehøj).

Der sættes ord på, at man med fordel kunne lave aktiviteter, som særligt tilpasses personer med psykisk sårbarhed. *”Der er to former for aktivitet jeg ville tænke. Noget som jeg kunne finde ro i og få tiden til at gå med, noget med mindst mulig social interaktion og så et eller andet at lave. Det kunne være en læsegruppe, hvor man så debatterer emnet, man holder det til et emne, hvor man egentlig ikke går ind i sig selv. En anden aktivitet kunne være, hvor der er mere eksponering på, hvad man har af problemer. [...]. Det kunne for eksempel være det der med at lave mad. At opleve at man faktisk kan lave mad, at man kan gøre noget og at det virker.”* (Psykisk sårbar, Reginehøj). Informanten nævner madhold, som et bud på en god aktivitet, for folk der bor alene. *”Et andet tilbud der kunne være var madholdet, da det også var med fokus på at lave sund mad. Det var også med fokus på, hvis man bor alene kan det være svært at lave mad. Det er dyrt og besværligt. Her kunne man lave mad sammen med en større gruppe. For ti år siden kunne det være noget for mig, men ikke i dag, da jeg er kommet ind i en madvane, hvor maden bare skal overstås så jeg kan komme videre med min dag.”* (Psykisk sårbar, Reginehøj).

Begge informanter foreslår at udvide konceptet omkring en gå-klub, da det kan være en udfordring at gøre ting alene. *"Det kunne blive lagt sammen med, at man eksempelvis havde en gåtur, det som aktivitet og så som en del af den gåtur også sådan lidt a la en tour, hvad kan man kalde det, én der sådan forklarer nogen ting en gang imellem."* (Psykisk sårbar, Reginehøj). Der foreslås også en gåtur i sammenhæng med brugen af de udendørs motionsredskaber. *"Der er motionsredskaberne i Lindholmparken og også i Reginehøj – de udendørs træningsudstyr der er sat op. Det er en mulighed. Det er jo også sin sag, hvis man kommer og stiller sig på dem. Jeg vil have det svært ved at gøre det alene. [...] Hvis man bare var en 5-6 mennesker, der mødtes. [...] Alene det at gå en tur er også et muligt initiativ – måske at udvide det koncept med gå-klubben. Så det blev en del af gåturen at gå over til træningsudstyret."* (Psykisk sårbar, Vorrevangen).

En informant beskriver, at man godt kan opleve ensomhed, på trods af at man bor med så mange andre mennesker. *"Selvom man bor mange tæt sammen, så er man da ensom af og til."* (Psykisk sårbar, Vorrevangen). Generelt ses der en fordel i at få støtte fra andre personer. En informant fra en af afdelingsbestyrelserne fortæller, at der i hendes opgang bor mange enlige. Derfor har de i opgangen lavet en ordning, hvor man hjælper hinanden, hvilket hun finder betryggende. *"Altså jeg startede i vores opgang – med at lære folk at kende i vores opgang. Og vi har det sådan nu, vi ringer sammen, vi holder øje med hinanden. Vi er mange enlige i den opgang, jeg bor i. Det er faktisk rigtig betryggende. Vi aner ikke, hvor hinanden er, men der kommer en sms engang imellem. Og hvis der er en, der har det dårligt, så... Jeg har været oppe med julemad hos en, der boede over mig. Jeg blev ringet op den anden dag af én, om jeg ikke lige kunne komme op og smøre hende på ryggen. [...] Jeg anede ikke, hvem der boede her, da jeg flyttede ind. Det ved jeg nu."* (Afdelingsbestyrelsesmedlem, Reginehøj). Informanten omtaler opgangen som et godt udgangspunkt for at starte med at lære hinanden at kende og skabe et netværk, hvor man kan passe på hinanden og tage hånd om sine naboer. Hun foreslår konkrete tiltag, for at styrke naboskabet i opgangene: *"Men vi startede i vores egen opgang. Så man kunne jo gøre det, at man inviterede sin opgang til middag."* (Medlem af afdelingsbestyrelse, Reginehøj).

Ældre

De ældre lægger vægt på, at flere af dem har begrænset mobilitet betinget af alder og andre helbredsmæssige årsager, hvilket gør, at de eksempelvis ikke kan deltage i sundhedsaktiviteter i varmegallen i Reginehøj. *"Tilbuddene i varmegallen er ikke nemt for de ældre [...], for vi kan ikke komme ned af trappen."* (Ældre enlig, Reginehøj). Generelt kommenterer de ældre på, at trapper ned til vaskekælderen eller trinene ved elevatoren kan være en praktisk udfordring i hverdagen. En af de ældre oplever herudover, at der ikke er tilstrækkeligt diskretion i sundhedscaféen. Hun har flere gange oplevet til diverse arrangementer, hvor beboerne mødes, at der er blevet talt om, dem der kommer i sundhedscaféen. Hun forklarer at anonymiteten forsvinder, fordi døren ikke bliver lukket, når man har en samtale med den sundhedsfaglige person. *"Hvis der kommer flere mennesker på én gang. Og døren står jo sommetider åben, og så kan man jo høre, hvad de snakker om."* (Ældre enlig, Reginehøj). Derudover fortælles det, at vægten står ude i det lokale, hvor der sidder andre og venter, hvilket ikke anses som optimalt i forhold til diskretion.

En af de ældre enlige foreslår, at man bør have en mere opsøgende tilgang, hvis man vil have fat i nogle af de mere sårbare grupper. *"Ja mere opsøgende. Finde ud af på kommunen [...] Altså være opsøgende, så man egentlig gav dem et hjemmebesøg og fortalte dem om de muligheder, for hvis det ikke bliver publiceret*

ud til, at det [...]. Hvis det ikke sådan når ordentligt ud til dem, der virkelig har behov for det, hvis de ikke bliver samlet op, at de ligesom bliver gjort opmærksomme på det. Hvis det bare kommer i postkassen, er det ikke sikkert de ser det, eller kan overskue det.” (Ældre enlig, Reginehøj). En anden af de ældre beboere er enig, og siger i forlængelse heraf: *“Jeg synes, efter mine forudsætninger, så ville jeg sige, at folk [fra kommunen] skulle gå op og høre, hvor mange der er af ældre mennesker her, der er dårligt gående og sådan noget. At de kan komme og blive tjekket her, i stedet for at skulle tage ned i byen, for at blive tjekket.”* (Ældre enlig, Reginehøj). For de ældre beboere ses der derved en fordel i at sundhedstilbuddene ligger i nærområdet, da afstanden kan have stor betydning for de ældre, der har dårligt helbred eller er fysisk begrænsede.

En professionel aktør, som også er beboer i området, taler om ensomme ældre, der ikke har noget sted at være og foreslår en café for de ældre. *“[...] der bor også mange ældre mennesker. [...]. Ældre mennesker har brug for nye steder, hvor de kan drikke kaffe snakke sammen. De kan godt være meget alene hjemme. Jeg tænker altid på gamle mennesker. [...] Det kan godt være, at de er alene. Nogen gange tænker jeg, hvorfor laver man ikke Kalmargade om, så de ældre kan samles der? Børnefamilierne har travlt, men de ældre sidder derhjemme. Det er lidt synd, synes jeg.”* (Professionel aktør).

Endvidere bliver økonomi nævnt som en barriere for pensionister og ældre beboere. Gruppen af mødre nævner de ældre som en målgruppe for billige eller gratis sundhedsaktiviteter med fokus på eksempelvis motion: *“Jeg kunne forestille mig, at der er mange pensionister, som ikke lige har råd til at gå til seniortræning eller sådan lave skånsom motion. Men ja, hvis det koster halvdelen at gøre det gennem sin boligforening, eller hvis man kan lave noget mængderabat.”* (Mor, Kalmargade). En af de professionelle lægger vægt på, at der rent faktisk findes tilbud om gymnastik og selvtræning for ældre på de omkringliggende lokalcentre *“[...] hvor der er mulighed for selvtræning for dem, der er medlem af FOF. Det koster ikke særlig meget. 200 kroner om året.”* (Professionel aktør). Den professionelle aktør understreger dog, at afstand har betydning for dem, der har allermost brug for tilbuddene.

Etniske grupper

En af de professionelle aktører ser en mulighed i, at arbejde med etniske grupper i forbindelse med kost og motion, da hun oplever, at nogle af beboerne har et ønske om at leve sundere. *“Der er i hvert fald nogen med en muslimsk baggrund, som bruger meget sukker. [...]. Og mange af dem vil gerne tage sig, og mange af dem får meget lidt motion. [...]. Når jeg snakker med dem, de har ondt mange steder, de har problemer med det ene og det andet. For nogen af dem ville det være godt at få bare lidt mere motion og lidt andet kost.”* (Professionel aktør).

En af mændene med somalisk baggrund fortæller, at han har brugt sundhedscaféen, fordi han har diabetes, hvorimod de andre mænd ikke kender til sundhedscaféen. *“Det er første gang jeg hører om det.”* (Mand med somalisk baggrund, Reginehøj). De sammenligner sundhedscaféen med tilbudet om at gå til egen læge, som de dog ikke mener, er relevant, medmindre man reelt er syg. De fortæller eksempelvis *“Kvinder... Når de bare har ondt i hovedet eller er forkølet. Så går de til lægen.”* (Mand med somalisk baggrund, Reginehøj) og *“Hvis man er rask, hvorfor så gå til lægen?”* (Mand med somalisk baggrund, Reginehøj).

Generelle barrierer og udfordringer

Som det fremgår af ovenstående indblik i en række forskellige beboergrupper, ses der specifikke barrierer for de forskellige grupper, men der fremgår også en række generelle udfordringer og barrierer. En professionel aktør fortæller, at der er udfordringer forbundet med, at få de grupper, der har det største behov, til at deltage i de forskellige tilbud og aktiviteter. *"Nogle af de tilbud, vi har, er jo til dem. Men det er svært at få folk ud. Der er en grund til, de sidder der. Vi går jo ikke ud til folk, det kan vi jo ikke. Vi gætter på der sidder nogen, der kunne have brug for et eller andet tilbud, for eksempel sundhedsfremmende af en eller anden art. Så hvis de kommer, er vi vældig glade. Men der er lang vej tror jeg. Også mentalt. Men hvor mange der sidder, det ved jeg ikke, men helt sikkert mange."* (Professionel aktør).

Flere af de professionelle aktører sætter ord på, at der generelt er en række barrierer for beboerne forbundet med at komme til forskellige sundhedstilbud. *"Når det er 100 meter væk, så er der langt væk. Det kan også være en af barriererne for borgerne, når de skal deltage. De skal i hvert fald kende én først, hvis de skal 200-300 meter væk. Det gælder mest for de udsatte med sundhedsproblemer, ellers... Hvis man er opmærksom på sig selv og er aktiv, så tager man afsted."* (Professionel aktør). En anden professionel aktør mener, at det er et spørgsmål om overskud og ressourcer. *"For den mentale distance, der er fra at sidde og føle sig lidt dårlig oppe i sin lejlighed og så helt ind til lægen inde i byen, der kan være uoverstigeligt langt."* (Professionel aktør). Yderligere fortæller en tredje professionel aktør, at der er masser af sundhedsfremmende muligheder for beboerne i forbindelse med idrætsfaciliteter, svømmehal, skøjtehal og klubber i nærområdet, men hun hæfter sig ved, at det i højere grad handler om at beboernes ressourcer. *"Der må man jo sige, de bor i et smørhul. [...]. Men spørgsmålet er jo, om det kan få folk ud af husene. Det er snarere indefra, der skal komme et ønske om at deltage."* (Professionel aktør).

Flere af de professionelle aktører mener, at der er lang vej til at beskæftige sig med sundhed, når man som beboer har andre udfordringer. En professionel aktør udtrykker, at det handler om at være tryk og have de basale behov dækket, før man overhovedet kan tage sig af egen sundhed. Derfor skal man vende det på hovedet, og arbejde med de andre behov først, hvor sundhedstilbuddene skal tilbydes ad en mere indirekte vej ved i første omgang at fokusere på tryk, fællesskaber og lignende. *"Der er også nogle gange en bagvej ind til sundhed. Hvis folk føler sig tryk, så har man sprunget et led over i behovspyramiden, og så kan vi komme videre til næste led, som måske handler om sundhed. Men hvis folk føler sig utryk, er det jo dér, fokus ligger. Derfor skal vi arbejde med tryk som primært fokus. Primært i Kalmargade, hvor utrygheden er størst. Og sådan glemmer vi nogle gange, at der er nogle lag man skal igennem, at vi ikke kan gå direkte til sundhed, og sige 'kom nu her, nu skal du leve sundt'. Og det glemmer vi nogle gange selv."* (Professionel aktør).

Opsummering af Sundhedsperspektiver

De fleste informanter giver udtryk for et bredt perspektiv på sundhed, og har fokus på grønne omgivelser, frisk luft og tilbud af mere social karakter. De informanter, der benytter sig af de forskellige sundhedsaktiviteter og -tilbud er overordnet tilfredse med dem. Dog fremgår det, at der er mange af beboerne som enten ikke kender til de tilbud der er, eller ikke benytter sig af dem. Især de grupper, der har det største behov, ser de professionelle aktører en udfordring i at komme i kontakt med og få til at deltage. Der er en bevidsthed om, at der findes beboere, som er psykisk sårbare, ensomme eller er begrænsede af deres helbred, og grupper som man sjældent ser. For disse grupper ligger der forskellige sundhedsmæssige udfordringer og barrierer, hvorfor der ses potentiale i at udforme sundhedstilbud og -aktiviteter på deres præmisser. Her ses opgangene som et godt udgangspunkt for at styrke fællesskabet og skabe trygge rammer for beboerne, og endvidere nævnes det som et generelt behov, at folk skal tages i hånden.

Opsummering

Dette afsnit opsummerer resultaterne fra lokalsamfundsanalysen på tværs af dens fire elementer: 1) kortlægning og beskrivelse af lokalsamfundets fysiske og organisatoriske struktur, 2) beskrivelse af lokalsamfundets beboersammensætning og socioøkonomiske forhold, 3) professionelle aktørers perspektiver på lokalsamfundet og 4) beboernes perspektiver på lokalsamfundet. Lokalsamfundsanalysen bidrager med viden om Vandtårnsområdet med det formål at styrke områdets sociale og sundhedsmæssige udvikling samt beboernes trivsel. Indledningsvis opsummeres de forskellige beboergrupperes fokuspunkter i nedenstående figurer.

Generelle perspektiver

Der udtrykkes en generel tilfredshed med at bo i Vandtårnsområdet. Beboere såvel som de professionelle aktører opfatter ikke Vandtårnsområdet som ét samlet boligområde, men som tre selvstændige boligområder. Ingen af beboerne føler, at de geografisk eller følelsesmæssigt er knyttet til de andre delområder. Dog ses der lidt mere sammenhæng mellem de to delområder, Kalmargade og Reginehøj, da de geografisk ligger tættere placeret, men der ses ikke en direkte sammenhæng med Vorrevangen. De tre delområder har også hver deres karakteristik, hvor Kalmargade beskrives som et område med mange familier, studerende og en stor andel af beboere med somalisk baggrund. Reginehøj skildres som et område, hvor der bor mange ældre, og hvor mange har boet der, siden det blev bygget i 1960'erne. Der er endvidere en stor andel af beboere med tyrkisk og somalisk baggrund. I Vorrevangen bor der ifølge informanterne mange ældre par og enlige samt en stor andel af beboere med tyrkisk baggrund. Børnene og beboere med somalisk baggrund beskrives som de eneste beboergrupper, der har netværk på tværs af de tre delområder.

Vandtårnsområdet skiller sig ikke markant ud fra resten af Aarhus Kommune, når der kigges på andelen og udviklingen i fraflyttede husstande. Dog skiller Reginehøj sig en lille smule ud ved at have en lavere fraflytningsprocent end Kalmargade og Vorrevangen. Flere af beboerne fortæller, at de ser sig selv blive boende i Vandtårnsområdet resten af livet, hvorimod andre har et ønske om kun at bo i området midlertidigt. Især gruppen af mødre, som alle er i gang med eller har afsluttet en videregående uddannelse, fortæller, at de ikke ønsker at blive boende i området. Dette er nødvendigvis ikke fordi, de ikke kan lide at bo der, men snarere på grund af et ønske om for eksempel at flytte i hus, eller at deres børn skal gå i skole i et andet område. Derimod ser eksempelvis de unge drenge ikke dem selv flytte fra området. Der er derfor stor forskel på, hvilken grad af tilknytning de forskellige beboere har til området.

Informanterne fortæller om en blandet og mangfoldig beboersammensætning i Vandtårnsområdet, hvilket afspejler deltagerne i lokalsamfundsanalysen, blandt andet i form af beboere i forskellige aldersgrupper og med forskellig etnisk baggrund. Ud fra de socioøkonomiske data fremgår det, at over en tredjedel af beboerne i Vandtårnsområdet er i alderen 31-64 år, og der ses ligeledes en stor andel af yngre voksne mellem 18-30 år. Andelen af beboere under 18 år er en smule større end i Aarhus Kommune. Det beskrives også af flere informanter, at der bor mange unge og især studerende i Vandtårnsområdet, blandt andet på grund af de billige lejemål og placeringen tæt på forskellige uddannelsesinstitutioner. Det fremgår af de socioøkonomiske data, at omkring en tredjedel af beboerne er under uddannelse.

De socioøkonomiske data viser, at der er stor kulturel diversitet i Vandtårnsområdet. Tre gange så mange af beboerne har en ikke vestlig herkomst sammenlignet med Aarhus Kommune. Vandtårnsområdets beboere fordeler sig på 61 forskellige oprindelseslande, hvoraf beboere med somalisk baggrund og tyrkisk baggrund udgør de markant største grupper. Begge disse grupper er velrepræsenteret i denne undersøgelse. De to grupper omtales hyppigt af andre beboere og professionelle aktører, hvilket antyder, at de er synlige i gadebilledet. Flere fra gruppen af de ældre beboere mener, at andelen af beboere med anden etnisk baggrund end dansk er ved at blive for stor, hvilket medfører, at de føler sig som en minoritet i det område, de har boet i hele deres liv. Andre beboere fremhæver mangfoldigheden som et positivt element i Vandtårnsområdet.

Generelt beskrives Vandtårnsområdet, som et sted der er inde i en positiv udvikling, og at det bliver mere og mere attraktivt at flytte til området. Området bevæger sig da også i en positiv retning på flere parametre. Eksempelvis er andelen af beboere uden for arbejdsmarkedet faldet over en femårig periode, hvilket kan tyde på, at der er flyttet flere ressourcestærke beboere til området, og/eller at flere af områdets beboere er kommet i arbejde. Selvom andelen af beboere på helbredsbetings overførselsindkomst i 2017 ligger højere end i Aarhus Kommune, er der stadig sket et fald i en periode på fem år. Derudover ses der et overordnet fald i andelen af 24-årige, der ikke har afsluttet eller ikke er i gang med en ungdomsuddannelse, men den tilsvarende andel i Aarhus Kommune er generelt lavere.

Tryghed og trivsel

Vandtårnsområdet beskrives overordnet som et godt og trygt område, men alligevel kan mange af beboerne berette om episoder med kriminalitet. Det fortælles, at der foregår salg af stoffer, og at der er grupper af unge drenge, der "hænger ud" på boldbanerne i Vandtårnsområdet. Flere beboere og professionelle aktører beretter, at mange af dem, der skaber utryghed, kommer udefra, og altså ikke er beboere i Vandtårnsområdet. Det er især Kalmargade, der har problemer med unge, der samles i grupper i dette område. På trods af at der berettes om enkelte episoder med kriminalitet, fortæller flere informanter, at Vandtårnsområdet er blevet mere trygt med tiden, og at det i højere grad var før i tiden, der var problemer. Der er blevet foretaget en række tiltag, som har haft en positiv indvirkning ifølge mange af beboerne, såsom videoovervågning og rydning af gemmesteder i form af skraldeskure. Af de socioøkonomiske data fremgår det, at der i Vandtårnsområdet er en lille stigning i andelen af kriminalitetssigtede børn og unge fra 2015-2016. I sammenligning med Aarhus Kommune er den tilsvarende andel jævn i perioden. Der siges ikke noget om den generelle kriminalitet i området. Den generelle opfattelse fra beboerne er, at der er blevet tryggere at bo, end der har været førhen, men der fremføres stadig en del eksempler på utryghedsskabende episoder.

Flere informanter forklarer, at den eksisterende utryghed bunder i misforståelser mellem de forskellige beboergrupper. De unge drenge beskriver, at de føler sig misforståede, og de føler, at de tiltag, der er blevet lavet, eksempelvis opsætning af videoovervågning, er direkte møntet på dem. De unge drenge giver endvidere udtryk for, at de ikke ønsker at skabe utryghed, men gerne vil kunne hænge ud i området og være sammen med deres venner. De fortæller, at de har få steder at opholde sig, eksempelvis på boldbanerne. De har i en periode kunnet bruge varmehallen i Reginehøj, men fortæller at de ikke har adgang til den mere af uvisse årsager.

Flere af beboerne mener, at de unge drenges "opførsel" skyldes kedsomhed og manglende aktiviteter, og især omkring ferieperioderne. Af de socioøkonomiske data fremgår det, at andelen af børn og unge i 5.-10. klasse, som er uden for kommunale fritidstilbud i Vandtårnsområdet ligger en smule højere sammenlignet med Aarhus Kommune med henholdsvis 76 % og 74 % i 2017. Det fremgår dog ikke, hvor mange der eksempelvis er medlem af en klub eller en forening, da der udelukkende måles på kommunale tilbud. Det er ikke fordi, der synes at mangle faciliteter til at dyrke fritidsaktiviteter. Nærområderne omkring Vandtårnsområdet byder på mange forskellige muligheder for at dyrke fritidsaktiviteter, som det blev vist under resultatafsnittet i Tema 1. Alligevel føler de unge drenge i undersøgelsen, at der mangler aktiviteter for dem og deres jævnaldrende i aldersgruppen 17-19 år, og at de aktiviteter, der førhen har været for dem i Vandtårnsområdet, er blevet taget fra dem, såsom en klub, hvor de kunne samles og spille PlayStation.

Der findes to boligsociale tilbud med de unge som målgruppe, herunder streetfodbold og en Aktivitetsklub. Begge aktiviteter er lokaliseret i Reginehøj, men er åbent for børn og unge i hele Vandtårnsområdet, og er drevet af frivillige organisationer, men faciliteret gennem Helhedsplanen. Disse aktiviteter har således mulighed for at tage hånd om nogle af de unge, der ikke er del af det traditionelle foreningsliv.

Blandt flere af de professionelle aktører er der fokus på at få brobygget de unge til aktiviteter og fritidstilbud i nærområdet i de eksisterende foreningstilbud. Flere af mændene med somalisk baggrund gør opmærksomme på, at de som forældre skal føle sig trygge ved og have tillid til de personer, som står for eventuelle fritidsaktiviteter, som deres børn skal deltage i. Det skal dog nævnes, at mændene med somalisk baggrund, der har deltaget i nærværende undersøgelse, angiveligt har børn, der deltager i fritidsaktiviteter, og flere af dem er også selv aktive som eksempelvis frivillige fodboldtrænere. De unge drenge giver udtryk for et ønske om at komme på nogle ture "ud af området". Flere af mødrene, som er universitetsstuderende, ser muligheder i at etablere et samarbejde med de videregående uddannelsesinstitutioner, med fokus på at skabe aktiviteter for børn og unge i Vandtårnsområdet. Der kommer forslag om, at man kan invitere studerende til at stå for ture for områdets børn og unge.

Fællesskaber og sociale netværk

Der berettes om få sociale netværk og lokale foreninger i Vandtårnsområdet, og der er tilsyneladende en begrænset interaktion beboerne imellem. Det italesættes af informanterne, at der findes flere netværk og fællesskaber, men i meget ringe grad på tværs af etnicitet. Fra flere etnisk danske beboere berettes om stærke fællesskaber for eksempel blandt beboere med tyrkisk baggrund, som ses sidde sammen i områdets grønne områder og grille om sommeren. Der berettes om et stærkt sammenhold blandt beboere med somalisk baggrund, som står sammen, når der skal tages beslutninger til beboermøder. Disse to etniske grupper er da også de markant største grupper, med henholdsvis 180 beboere med somalisk baggrund og 174 med tyrkisk baggrund, som det fremgår af de socioøkonomiske data. Flere informanter fortæller ligeledes, at der hersker en "dem-og-os-retorik". Der udtrykkes fra mange beboere et ønske om, at interagere mere med sine naboer eller andre beboere i området. Netop via flere og styrkede fællesskaber på tværs af beboergrupper kan misforståelser og fordomme adresseres, og der kan skabes øget kendskab til og forståelse for hinandens forskellige måder at leve på. Flere informanter fortæller, at de gerne vil hinanden mere, men at der er kulturelle og sproglige barrierer, der gør det sværere end som så. Flere af beboerne beskriver således, at de har et ønske om mere fællesskab på tværs af etnicitet, men at der blandt andet ligger en udfordring i det sproglige, som bevirker, at beboerne ikke naturligt taler sammen til for eksempel fællesspisninger og andre aktiviteter. I opgangene hilses der, men der udveksles som regel ikke længere samtaler.

Nære fællesskaber

Generelt påpeger flere informanter, at de i højere grad ønsker at styrke de nære fællesskaber i deres egen opgang eller blok fremfor på tværs af alle delområderne eller hele Vandtårnsområdet. De nære relationer er mere overskuelige og kan skabe et tættere bånd til naboerne. De nære fællesskaber kan måske give lettere adgang til større fællesskaber, idet mange finder det vigtigt, at man har én at tage i hånden, hvis man skal deltage i aktiviteter og fællesarrangementer. Der er flere forslag fra beboerne til aktiviteter, der kan styrke fællesskabet blandt beboerne. Blandt andet foreslås det, at man kan udvælge beboere fra hver opgang, som kan være ansvarlig for at ringe på dørene og få andre beboere fra opgangen med til aktiviteter

og arrangementer. Flere af beboerne foreslår en form for opgangsambassadører, hvor der skabes et styrket fællesskab i de enkelte opgange. Der ligges vægt på, at fordelene ved disse mere nære fællesskaber er nemmere at forholde sig til end alt for store fællesskaber på tværs af hele ens boligområde eller endda på tværs af hele Vandtårnsområdet. Derfor ses en fordel i at starte med ens egen opgang som fundament for et styrket fællesskab, som blandt andet et medlem fra en afdelingsbestyrelsen i Reginehøj fortæller om gode erfaringer med. I hendes opgang har det ført til øget kendskab til de andre beboere i opgangen, og endda at beboerne hjælper hinanden med diverse praktiske ting og tager hånd om dem, der har svært ved at klare sig selv eller bor alene.

Manglende engagement og fremmøde

Der er kun ganske få tilbagevendende arrangementer og traditioner, herunder Christianskirkens uge 21, fællesspisninger, Tysklandsture. Beboerne taler positivt om disse tilbagevendende arrangementer, og mener at de er medvirkende til at skabe flere fællesskaber på tværs af beboergrupper. Beboerne har et ønske om, at der organiseres flere sociale fællesskaber og aktiviteter, både i mindre grupper og på tværs af aldersgrupper og kulturel baggrund. Der er dog flere aktiviteter og tilbud i Vandtårnområdet, hvor der ikke er stort nok fremmøde til, at det kan køre rundt, eller at de frivillige arrangører orker at køre det videre uden opbakning. Der fortælles blandt andet om banko og billard, som aktiviteter der er åbne for alle beboere, men som savner flere deltagere. Derudover har der været forsøgt at lave forskellige arrangementer med kulturelle forskelle som omdrejningspunkt, for netop at imødekomme de førnævnte problematikker omkring utryghed og misforståelser, men her har der heller ikke været stor tilslutning fra de resterende beboere. Dette på trods af, at det har været meldt bredt ud og gennem flere kommunikationskanaler. Flere informanter udtrykker, at de gerne vil bidrage til den sociale udvikling i området ved for eksempel at deltage i planlægningen af fællesaktiviteter, men flere fortæller, at det kan være svært at finde tid og overskud i en travl hverdag. Der udtrykkes yderligere bekymring omkring, at det altid er de samme beboere, der bidrager, og flere er bange for at påtage sig et ansvar, som de ikke magter at løfte alene. Der italesættes et behov for, at flere af områdets yngre beboere begynder at tage ansvar.

Udfordring med brugen af fælles faciliteter

En hyppigt omtalt barriere for sociale aktiviteter er, at det opleves som udfordrende at få adgang til områdets indendørs faciliteter. Flere oplever udfordringer ved at skulle bruge de fælles faciliteter, og oplever at de bliver kontrolleret og holdt øje med. Fra flere af de professionelle aktørers perspektiver ses behovet for et fælles, større samlingssted, da det vil bidrage til at forbedre rammerne for styrkede fællesskaber på tværs af områdets beboere. Der er dog også en bevidsthed om, at dette ikke er muligt at lave ét fælles beboerhus på grund af Vandtårnsområdets geografiske opdeling. Den bedste reelle mulighed for at skabe et fælles samlingspunkt kan tænkes at være Vores Bydel lokalerne i Kalmargade, hvor der blandt andet er et stort køkken. Et fælles samlingssted kan bidrage til en fællesskabsfølelse, som kan styrke trivslen og dermed sundheden i området. Derudover ligger der et potentiale i Varmehallen, da det er den slags lokale der efterspørges af flere af informanterne. Undersøgelsen har dog belyst, at der er en række udfordringer forbundet med at bruge den, hvilket fordrer, at der opstilles rammer for brugen af den, således at det bliver et fælleslokale, som alle beboere kan benytte. Dette gør sig ligeledes gældende for flere af fælleslokalerne, herunder også i Lindholmparken.

Beboerdemokrati

Der er forskellige meninger om beboerdemokratiet i Vandtårnsområdet. Afdelingsbestyrelserne står for at organisere afdelingsmøder og generalforsamlinger, hvor alle beboere har stemmeret, men det er langt fra alle, der benytter sig af den mulighed. Flere informanter mener, at det er svært at få indflydelse og få sine idéer igennem, selvom man engagerer sig. De mener, at der ikke gives lov til meget, og der tegner sig et billede af, at beboerdemokratiet opfattes som bureaukratisk og rigtigt af nogle informanter. For flere beboere kan det samtidig være svært at gennemskue strukturerne i beboerdemokratiet, og hvilke kanaler man skal gå gennem, for at få sine idéer og forslag hørt. Endvidere giver nogle informanter udtryk for, at de ikke selv involverer sig, og de er derfor bevidste om, at de ikke kan forvente at få indflydelse på beslutningerne. I forhold til samarbejdet i de enkelte delområder, udtrykker både afdelingsbestyrelserne og en beboer fra Reginehøj et ønske om at lytte mere til de yngre beboeres idéer og inddrage de unge i afdelingsbestyrelserne. De unge drenge udviser ligeledes åbenhed overfor dialog og mere samarbejde.

Planer, visioner og kommunikation

Der tegner sig et billede af et mangelfuldt kendskab til planerne og visionerne for Vandtårnsområdet. Beboerne har begrænset viden om, at der er en helhedsplan i gang, og hvilke aktører der står bag den boligsociale indsats. Derudover taler flere af beboerne om behovet for at byde nye tilflyttere velkommen og tage bedre hånd om dem, for eksempel ved at lave en informationspakke og sørge for, at tilflytterne bliver introduceret til områdets sociale aktiviteter, fællesskaber og strukturer. Der italesættes samtidig et behov for, at information vedrørende Vandtårnsområdets planer og aktiviteter kommunikeres bedre ud, og flere efterlyser, at information omkring aktiviteterne indhold tydeliggøres. Derudover fortæller nogle beboere om situationer, hvor de har oplevet, at kommunen var en kæp i hjulet i forhold til igangværende initiativer i området. Med dette kan der være et behov for, at der skabes øget forståelse og kendskab til de forskellige aktørers rolle. Der ses flere potentielle samarbejdsflader, blandt andet mellem lokalcentrene og Vandtårnsområdets professionelle aktører. Derudover nævner flere af afdelingsbestyrelsernes medlemmer et ønske om mere samarbejde, blandt andet på tværs af afdelingsbestyrelserne i de forskellige delområder og med Boligkontoret Aarhus og den boligsociale helhedsplan, hvilket de ser muligheder og potentialer i.

Sundhedsperspektiver

På en lang række parametre adskiller Vandtårnsområdet sig fra Aarhus Kommune. Der er en højere andel af beboere uden for arbejdsmarkedet, beboere der modtager helbredsbehandling overførselsindkomst og beboere under 24 år, der ikke har afsluttet eller ikke er i gang med en ungdomsuddannelse. Blandt informanterne er der en bevidsthed om, at der bor mennesker med forskellige sociale udfordringer i området. De professionelle aktører understreger da også, at der er mange sårbare og ensomme beboere i området, som er svære at komme i kontakt med. Sammenholdt med de socioøkonomiske data efterlader dette et billede af et boligområde med en del udsatte og sårbare beboere, som ikke er synlige i området og ikke videre kendt blandt Vandtårnsområdets øvrige beboere. De beboere med psykisk sårbarhed, der har deltaget i nærværende undersøgelse, fortæller også om særlige udfordringer, der kan være i forbindelse med at deltage i aktiviteter og arrangementer med andre mennesker, og ser gerne at der laves aktiviteter for netop denne målgruppe.

Andelen af beboere i Vandtårnsområdet, der modtager helbredsbehandling overførselsindkomst, har været faldende de sidste år, men ligger stadig markant højere end Aarhus Kommune. På trods af dette, omtales

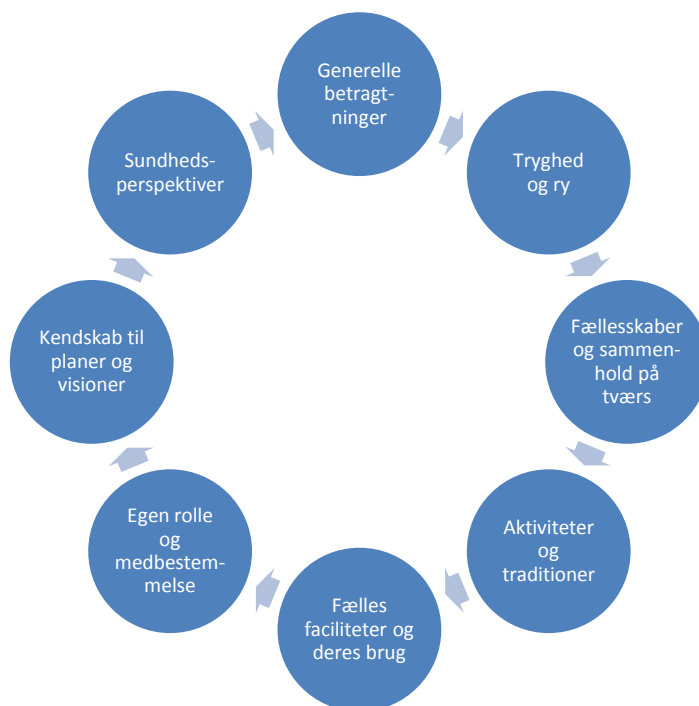
de sociale udfordringer, der er i Vandtårnsområdet, ikke som et væsentligt problem for beboerne. Selvom det fremgår af de socioøkonomiske data, at der er en stor andel af beboerne i Vandtårnsområdet, der har helbredsmæssige udfordringer, kan det overordnet siges, at sundhed ikke fylder meget i beboernes bevidsthed. Det er i højere grad andre ting i dagligdagen, der er i fokus. Beboerne synes at have et meget bredt syn på sundhed, og bevæger sig mere i retning af generel trivsel, når de bliver spurgt ind til sundhed. Der nævnes ting som frisk luft, grønne områder, fællesskaber med andre mennesker. Sundhed set i sin snævre forstand, som fysisk sundhed, synes altså ikke at være en prioritet for mange af de beboere, der har indgået i denne undersøgelse.

Dette er de professionelle aktører i høj grad bevidste om, og det er også noget de har fokus på i deres arbejde med beboerne. Flere af dem, der arbejder som professionelle aktører i området, oplever, at afstand til sundhedsaktiviteter- og tilbud er en barriere for de mest udsatte og sårbare beboere, og at der i høj grad er en mental afstand til aktivt at tage et valg om at møde op til for eksempel sundhedscaféen. Derfor er der også forsøgt forskellige tiltag, hvor man har gjort det mere uformelt og flyttet sig tættere på borgerne og ud af "systemets rammer" for at imødekomme problematikken. Tiltagene har dog ikke haft den store effekt. De professionelle aktører nævner, at det handler om ressourcer hos den enkelte, og hvis ikke man føler overskud i sit liv, så er der lang vej til at få taget sig sammen til at gøre noget ved en usund livsstil. Der er mange oplagte sundhedstilbud og mange potentialer ved at skabe et øget kendskab og samarbejde med nye aktører mellem boligområdet og de tre lokalcentre, der ligger i nærområdet. Lokalcentrene nævnes ikke af beboerne, og dette kan være et tegn på, at de ikke er kendt eller benyttet i særlig høj grad. Der kan være behov for en anden tilgang til at nå bestemte beboergrupper, og det kan være nyttigt at være til stede i beboernes hverdagsliv, for at adressere udfordringen med den mentale afstand og for at træde ud af den "kommunale rolle".

I nærværende undersøgelse har der været et særligt fokus på at få de sårbare og udsatte grupper i tale, og flere af undersøgelsens informanter har således også været uden for arbejdsmarkedet, været enlige, haft kroniske sygdomme eller været psykisk sårbare. På baggrund af informanternes udtalelser tegner der sig et billede af, at der ved beboere med diverse udfordringer er en fare for at komme til at leve isoleret, og derved have sværere ved at håndtere sin sygdom.

Diskussion

I det følgende diskuteres rapportens analytiske fund fordelt på de otte temaer, som blev præsenteret i resultatafsnittet. De otte temaer er illustreret i figur 30. Temaerne vil ikke blive behandlet én efter én, men fokus er derimod på at diskutere de indbyrdes sammenhænge mellem temaerne og i sammenhold med de respektive indsatsområder fra Helhedsplanen 2018-2022.

Figur 30. Temaer fra resultatafsnit Tema 3 og 4.

Temaet 'Generelle betragtninger' afspejlede hovedsageligt de positive sociale og strukturelle aspekter ved at bo i Vandtårnsområdet. Beliggenheden, adgangen til grønne områder, placeringen i forhold til uddannelsesinstitutioner, fritidsaktiviteter og offentlig transport blev fremhævet som positivt. Endvidere blev den sociale, kulturelle og etniske beboersammensætning fremhævet, og mangfoldigheden blev betonet som positivt af flere beboere. Alt dette er befordrende for et sundt liv i relation til social, psykisk og mental trivsel. De mange positive udsagn fra fokusgruppeinterviewene indikerer, at beboerne i det store hele er glade og tilfredse med at bo i Vandtårnsområdet. Selvom området står overfor en række sociale og strukturelle udfordringer, som også fremgår tydeligt af de socioøkonomiske data, og som er med til at definere området som udsat, tegner der sig overordnet et positivt billede af Vandtårnsområdet, beboernes perspektiver taget i betragtning. Der er dog en bevidsthed blandt informanterne om, at der er en række udfordringer – eksempelvis i henhold til utryghed.

Under temaet 'Tryghed og ry' blev der givet et overordnet indtryk af et trygt område sammenlignet med andre boligområder, og der blev beskrevet en positiv udvikling i forbindelse med kriminalitet og utryghed. Alligevel var der beboere, der fortalte om episoder med kriminalitet, men dette blev som oftest forbundet med udefrakommende personer. Noget af det, der blev omtalt af flere, var unge drenge, der "hænger ud" i området, hvilket nogle beboere oplevede som utryghedsskabende. De unge drenge er ikke nødvendigvis

involveret i kriminalitet, men er med til at skabe utryghed blandt nogle beboere. Flere informanter gav dog udtryk for, at de unge drenges færden skyldes kedsomhed og mangel på aktiviteter rettet mod de unge. I nærværende undersøgelse blev der identificeret en lang række tilbud og muligheder for at dyrke fritidsinteresser i nærområdet, samt boligsociale aktiviteter der henvendte sig til unge. Dog blev det problematiseret af en professionel aktør, at der ikke er tilbud, når de unge fylder 18 år, hvilket ledte til en bekymring for netop denne målgruppe. På trods af de mange tilbud, gav gruppen af unge drenge, som deltog i denne undersøgelse, udtryk for, at de ikke følte, der var nogen aktiviteter og tilbud til dem. Udfordringen ligger derfor i at gå i en seriøs og respektfuld dialog med områdets unge beboere og støtte dem i at definere deres behov og implementere løsninger i fællesskab med gruppen. Der ligger yderligere et behov i at skabe alternative og meningsfulde muligheder for de unge beboere, der besidder kompetencer og ressourcer, men hvor der kan være et særligt behov for støtte til at mobilisere og anvende disse ressourcer til et formål, der er gavnligt for dem selv og for det omkringliggende boligområde.

Dette medfører derved et behov for, at der skabes incitament for de unge til at deltage i fritidsaktiviteter, hvilket de professionelle aktører også anser som essentielt. Ud fra rapportens resultater ses der en fordel i at arbejde målrettet med denne gruppe, ved for eksempel at have en direkte opsøgende tilgang, at lave prøveperioder, hvor de unge præsenteres for forskellige typer aktiviteter og være lydhøre over for deres ønsker og behov. Der bør i høj grad fokuseres på et fælles samarbejde mellem de forskellige involverede professionelle aktører om at indgå dialog med foreninger og klubber i nærområdet og brobygge til de eksisterende tilbud. Endvidere kan der drages fordel af, at de unge drenge er en sammentømret gruppe, hvorfor de kan påvirke hinanden i en positiv retning til eksempelvis at starte til en fritidsaktivitet og "tage hinanden i hånden".

Utrygheden blev altså af flere af informanterne koblet til grupper af unge drenge, der hænger ud i området. Flere af informanterne anså det som essentielt, at investere i de unge, ved at gøre brug af eksisterende netværk og aktiviteter eller skabe nye meningsfulde netværk og aktiviteter, der kan fungere som positive alternative arenaer til at hænge ud i området. Beboernes bekymringer angående utryghed, adresseres i Helhedsplanen 2018-2022 i indsatsområdet 'Tryghed og trivsel'. Samtidig er det indirekte foreneligt med de andre indsatsområder 'Uddannelse og beskæftigelse' og 'Forebyggelse og forældreansvar', ud fra en forståelse af at disse udfordringer er dybt rodfastet i komplekse sociale strukturer, såsom forælderrollen, kulturelle tilhørsforhold og uddannelse, hvorfor tryghed og forebyggelse af kriminalitet må adresseres via forældreskab inden for familien som arena, og via uddannelse med uddannelsesinstitutioner som arena.

Et af punkterne, som indgår som mål under 'Tryghed og trivsel' i Helhedsplanen, er 'Styrkelse af de unges aktive fritidsliv og brobygning til kommunale klubtilbud'. Dette blev beskrevet som et essentielt fokusområde af de professionelle aktører. I den forbindelse gav mændene med somalisk baggrund udtryk for, at det var vigtigt for dem at kende de personer, som stod for en aktivitet, hvor deres børn skulle deltage. Derfor vil det være væsentligt at have øje for, at det for nogle forældregrupper og andre beboergrupper ikke er ualmindeligt, at man ikke har tillid til offentlige autoriteter og systemer. Dette gør sig hovedsageligt gældende for beboere med en ikke-vestlig baggrund, og er en kompleks udfordring, som har sine dybe rødder i tidligere personlige erfaringer med systemer og strukturer i hjemlandene såvel som i Danmark. Denne viden vil med fordel kunne bringes videre som udgangspunkt for at designe og gennemføre indsatser målrettet unge beboere, hvorfor det ses som fordelagtigt, at blikket rettes mod at

involvere forældre og de unge selv i at udforme indsatser og aktiviteter. Det er altså ikke aktiviteter, der synes at mangle i Vandtårnsområdet – men snarere en mere håndholdt indsats, som bygger på tillid og positive relationer, og hvor de unge anses som en ressource i lokalområdet frem for at være problemet. Dette skal bane vejen for, at Vandtårnsområdets unge beboere opstarter fritidsinteresser, får uddannelse, job og indgår i sunde relationer og netværk. Følelsen af tryghed kan siges at være relateret til beboernes generelle trivsel, og det må derfor antages, at indsatser der skaber øget tryghed, vil føre til højere trivsel generelt blandt Vandtårnsområdets beboere.

De unge drenge angav manglende adgang til fælleslokaler som forklaring på, hvorfor de opholder sig på områdets fællesarealer. De unge drenge var kede af, at være medvirkende til at skabe utryghed blandt andre beboere ved blot at samle sig på områdets boldbaner. De tilskyndede til dialog for at adressere de misforståelser, de oplevede, der var på tværs af de forskellige beboergrupper. I fokusgruppeinterviewet angav gruppen af unge drenge endvidere fællesskabende aktiviteter som en løsning på disse misforståelser. Dette leder til temaet 'Fællesskaber og sammenhold på tværs', der var et centralt omdrejningspunkt blandt majoriteten af informanterne. Fællesskaber, sociale netværk og sammenhold blev vurderet som en central udfordring i lokalsamfundet. Udfordringen består i den fragmentering, der blev italesat som værende til stede på baggrund af områdets geografi med tre selvstændige delområder. Men det, der især fyldte hos informanterne, var fragmenteringen blandt de forskellige beboergrupper, som kom til udtryk i mangel på fællesskaber på tværs af alder og etnicitet. Flere af beboerne italesatte netop fællesskaber og sociale netværk som en løsning på de udfordringer, der blev beskrevet i lokalsamfundet. Herunder utryghed og misforståelser mellem beboergrupper, da styrkede fællesskaber vil medføre øget tolerance og forståelse for hinandens forskelligheder. De sociale netværk og fællesskaber kan derved fungere som en social arena, hvor der dannes relationer, og hvor hverdagsemner bliver drøftet. Derudover giver de adgang til deling af viden og information om specifikke emner, eksempelvis vedrørende sygdom og sundhed. I og med der bor mange enlige og ældre i Vandtårnsområdet, opstår der også et behov for hjælp til forskellige udfordringer i hverdagen og praktisk hjælp, hvilket også blev italesat af flere informanter.

For nogle af beboerne var netværk og fællesskaber helt essentielle, mens andre ikke gjorde brug af de muligheder, der var for sociale netværk i området. Nogle netværk var faciliteret gennem den boligsociale helhedsplan, og andre mere uformelle netværk var opstået blandt beboerne selv. For mange af sådanne netværk gælder som oftest, at de deler en social eller kulturel identitet på et uformelt plan. Der blev berettet om stærke sociale netværk blandt de forskellige etniske grupper. Disse netværk kan have en positiv indvirkning på gruppernes sundhedsmæssige og mentale tilstand, da de giver mulighed for at dele sociale erfaringer, få hjælp til diverse dagligdagsudfordringer og give en følelse af sammenhold. De stærke interkulturelle relationer i de forskellige etniske grupper kan ligeledes være med til at modvirke, at der skabes sammenhold mellem de forskellige beboergrupper. Det kan derfor være nødvendigt at bygge bro mellem de forskellige grupper. Sociale netværk er altafgørende for personlig og social trivsel. Inden for rammerne af de sociale netværk og fællesskaber kan beboerne interagere med hinanden, dele deres erfaringer og bekymringer samt danne og styrke kompetencer. Vandtårnsområdet er karakteriseret ved stor kulturel og etnisk diversitet, og det er derfor nødvendigt at fortsætte med at understøtte de igangværende indsatser til at styrke den kulturelle forståelse og tolerance gennem dialog blandt beboerne. Nyttige midler til at gøre dette omfatter at opbygge og styrke sociale netværk og fællesskaber på tværs af kultur og etnicitet.

I en sundhedsfremme- og trivselskontekst anses det som fordelagtigt at drage nytte af de stærke netværk, som beskrives blandt de etniske minoritetsgrupper. Disse grupper nås sjældent ved traditionelle informationskampagner, men i højere grad via personlige relationer og kontakter i lokalområdet, hvilket eksempelvis mændene med somalisk baggrund satte ord på, og som projektgruppen endvidere erfarede ved rekrutteringen til fokusgruppeinterviews. De to fokusgruppeinterviews med etniske minoriteter, henholdsvis kvinder med tyrkisk baggrund og mænd med somalisk baggrund, blev rekrutteret via en enkelt beboer fra hver gruppe, som samlede resten af gruppen via sit sociale netværk. Dette kan der drages fordel af ved eksempelvis rekruttering til diverse arrangementer og aktiviteter, hvor det må anses som en styrke, at enkelte fremtrædende beboere kan tage andre beboere fra deres netværk under armen og motivere dem til at møde op eller præge dem i en ønsket retning. Dette kan på længere sigt give grobund for at ville deltage i aktiviteter eller arrangementer i lokalområdet, når man eksempelvis kan følges med en eller flere fra sin opgang eller blok. Derved ses opgangene og blokkene som oplagte settings for at skabe og styrke fællesskaber, som kan være grobund for at beboernes trivsel og sundhed øges gennem styrkede handlekompetencer.

På trods af udfordringer og manglende fællesskaber, blev der også berettet om succesfulde fællesskaber, blandt andet ved nogle af de aktiviteter og traditioner, der er i Vandtårnsområdet. Her blev fællesspisning og Christianskirkens uge 21 nævnt som arrangementer, hvor mange beboere mødes på tværs af alder og etnicitet. De fællesskaber og sociale netværk, der efterspørges af beboerne, kan med fordel etableres og styrkes gennem fællesskabende arrangementer i lokalområdet, som også afspejles i temaet 'Aktiviteter og traditioner'. Dette fordrer, at der er arenaer tilstede, som kan danne den fysiske ramme for at skabe og styrke fællesskaber. Under temaet 'Fælles faciliteter' blev der af nogle beboere beskrevet en række udfordringer med adgang til de forskellige fælles lokaler i delområderne. Dette gjorde sig især gældende for beboere med anden etnisk baggrund end dansk, der oplevede, at de blev kontrolleret fra bestyrelserne i de respektive delområder. Dette kan lede tilbage til de tidligere beskrevne elementer med sociale misforståelser, manglende dialog og manglende fællesskaber på tværs af alder og etnicitet. Umiddelbart kunne en antagelse på denne baggrund være, at indsatser med fokus på øget tolerance blandt forskellige beboergrupper potentielt kan skabe forbedringer og forandringer for adgang til og brugen af de fælles faciliteter, som kan være rammegivende for fællesskaber og sociale netværk.

Under temaet 'Egen rolle og medbestemmelse' blev det tydeliggjort, at der er grupper af beboere, for hvem det kan være svært at få indflydelse. Endvidere blev der belyst et paradoks i, at det på den ene side var de mere aktive beboere – dem som deltager i arrangementer, er frivillige, er medlem af afdelingsbestyrelserne med mere – som efterspurgte mere engagement og aktivt medborgerskab fra flere beboere, da der kan være et stort arbejde og ansvar forbundet med at være aktiv i lokalområdet. På den anden side var der flere beboere, der italesatte forskellige udfordringer ved at få indflydelse og komme til orde i beboerdemokratiske sammenhænge. Der sås altså et ønske fra de aktive og flere af de mindre aktive, om at skabe mulighed for at engagere sig og få medbestemmelse på nogle af de beslutninger der træffes. Deltagelse og engagement blev anset som essentielt for flere informanter. Øget deltagelse og engagement kan ses som en grundlæggende faktor for at skabe positiv udvikling i området, og er befordrende for at fremme dialogen mellem beboerne, hvilket endvidere kan lede til nye og bæredygtige initiativer til at imødekomme de sociale udfordringer.

Mange beboere havde en oplevelse af beboerdemokratiet som indspist og lukket, og gav udtryk for at det er svært at komme til orde, hvilket medførte en generel ulyst til at deltage i beboerdemokratiet. Dette kan særligt være et problem i forhold til de unge, da det er dem, der skal bære beboerdemokratiet videre. Det er essentielt, at områdets unge oplever, at beboerdemokratiet har en værdi og får en forståelse for, hvordan man arbejder med sine idéer indenfor beboerdemokratiets rammer, hvorfor der er et potentiale for at Helhedsplanen faciliterer forskellige typer af møder og samarbejder. Informanternes ønske om dialog er fint i tråd med Helhedsplanen 2018-2022, hvor der netop er planlagt aktiviteter med henblik på dialogmøder mellem generationerne, der ligeledes forsøger at løse de gnidninger og misforståelser, der kan opstå mellem de unge og ældre beboere i Vandtårnsområdet grundet forskellige opfattelser. Desuden nævner de unge drenge i nærværende undersøgelse, at de, hvis de blev spurgt, gerne ville være med til at være frivillige i et tilbud for børn og unge, da de udtrykker en ansvarsfølelse for at agere rollemodeller for de yngre børn i området.

I fokusgruppeinterviewet med afdelingsbestyrelsesmedlemmer blev der givet udtryk for et ønske om mere samarbejde på tværs af de enkelte afdelingsbestyrelser. Gennem øget samarbejde på tværs af afdelingsbestyrelserne kan områdets ressourcer i langt højere grad udnyttes til fordel for beboerne. Dette kunne i særlig grad afhjælpe problemer omkring lav deltagelse og manglende engagement fra beboere. Det kræver dog en faciliteret proces og en mere formaliseret tilgang, hvor der bakes op organisatorisk. En af de fordele ved øget samarbejde på tværs af afdelingsbestyrelserne, der blev fremhævet af informanterne, var fælles aktiviteter og arrangementer til fordel for Vandtårnsområdets beboere.

En central og gennemgående udfordring, der blev beskrevet, var dog generelt fremmøde til de aktiviteter, tilbud og arrangementer, der er i Vandtårnsområdet. Der kan være forskellige baggrunde for det manglende fremmøde. Der kan være tale om beboere, der har deres netværk uden for deres boligområde, som indgår i andre sociale netværk i forbindelse med studie, arbejde eller andet. Der kan være beboere, der ønsker at deltage og engagere sig, men oplever følelsen af ikke at blive hørt og have indflydelse – her er det især unge. Endvidere kan der være grupper af udsatte, psykisk sårbare eller ensomme, der har personlige barrierer eller oplever udfordringer ved at deltage i aktiviteter, hvor der ses et behov for at tilpasse aktiviteter og sociale aktiviteter til netop denne målgruppe, og at der arbejdes med støttepersoner eller andre ordninger, således at beboeren "tages i hånden". Der kan også være tale om beboere, der ikke har lyst, eller ikke har det reelle kendskab til, hvad der er af muligheder i området.

De deltagere, der møder op til de formelle sociale aktiviteter og arrangementer, anses for at være socialt ressourcefulde beboere. De, der hyppigst deltager, omfatter en mindre gruppe af "Tordenskjolds soldater", som ligger store mængder tid, kræfter og energi i disse aktiviteter, og som kan siges at finde identitet i at være en del af dem. I den anden ende af spektret ligger de mest udsatte og sårbare beboere som sjældent, eller aldrig, møder op eller deltager i sociale aktiviteter. De dybere årsager må her findes i de sociale determinanter. Involvering af disse individer og grupper i sociale netværk kræver enorme ressourcer, hvilket kræver politisk, økonomisk og strategisk prioritering og viljestyrke.

I forbindelse med rekrutteringen til fokusgruppeinterviews i nærværende undersøgelse, viste der sig flere centrale beboere, der fungerede som gatekeepere, qua deres brede kendskab til andre beboere i området. Derfor ses der et potentiale i at anvende centrale beboere – nøglepersoner – i rekrutteringen til diverse

arrangementer, aktiviteter og tilbud. Flere af de professionelle aktører nævnte, at der findes personer, der altid møder op til de forskellige aktiviteter som frivillige eller tovholdere, og her blev eksempelvis mødre fremhævet som ressourcefulde beboere. De professionelle aktører nævnte, at de har en fornemmelse af, hvem der er de "toneangivende" i de forskellige beboergrupper. Der kan være et potentiale i at benytte sig af disse personers ressourcer og kontakter til at skabe adgang til at nå beboergrupper, som ikke selv møder op til eksempelvis de aktiviteter og tilbud, der er i området. Det kan eksempelvis være medlemmer fra afdelingsbestyrelserne, beboere med kendskab til en bestemt alders- eller minoritetsgruppe eller de ældre beboere i et delområde. Disse nøglepersoner kan dels give de professionelle aktører indsigt i og adgang til bestemte grupper eller specifikt prikke de "rigtige" mennesker på skulderen i forbindelse med at få dem rekrutteret til diverse aktiviteter og tilbud.

Problematikkerne med kendskab til de aktiviteter og tilbud, der er i området, blev blandt andet belyst under temaet 'Kendskab og visioner', hvor der fra informanterne blev angivet forskellige perspektiver på den generelle information og kendskab til Helhedsplanen og de tilknyttede aktiviteter. Der blev fra flere informanter udtrykt et manglende kendskab til mange af de aktiviteter og tilbud der er, især på tværs af delområderne, samt manglende kendskab til den nye Helhedsplan. Der blev fortalt, at de postomdelte opslag ofte blev overset eller smidt ud med reklamerne, hvorfor flere beboere opfordrede til forskellige strategier for at skabe øget kendskab og tilslutning blandt beboerne. Flere af de professionelle aktører nævnte områdets Facebookside, men blandt beboerne var der begrænset kendskab til denne.

Det manglende kendskab samt beboernes udtalelser lægger op til, at der må findes nye veje til at arbejde med at øge kendskabet og styrke kommunikation, hvilket blandt andet kan ske ved at arbejde med flerstrengede strategier, hvor beboerne selv får ejerskab og inkluderes i processerne, hvilket har tråde til temaet 'Egen rolle og medbestemmelse', da det vil skabe styrket beboerdemokrati. Dette kræver, at der arbejdes efter en overordnet og langsigtet vision om at skabe et område med mere sammenhængskraft, og at kommunikationen mellem beboerne og de professionelle aktører foregår i øjenhøjde. Det kan være ressourcekrævende at involvere beboerne i kommunikationsarbejdet, men de sideeffekter der opnås ved at involvere dem, i form af empowerment og øget handlekompetence, er af uvurderlig betydning for ejerskabet og sammenhængskraften.

Det blev belyst, at flere beboere ikke havde et udpræget kendskab til Helhedsplanen, og hvilke tiltag der lå under den, og nogle udviste utilfredshed med Helhedsplanen på baggrund af negative oplevelser. Endvidere viste der sig på flere områder en række misforståelser i forbindelse med kommunens og Helhedsplanens rolle, og det blev tydeligt, at der ikke var udpræget klarhed over, hvem der stod bag hvilke tiltag, og kommunen blev derfor af nogle beboere italesat som sydebuk, når det drejede sig om tiltag fra helhedsplanen og vice versa. Derfor ses der potentiale i at arbejde med kommunens og Helhedsplanens image udadtil, da der blandt beboerne kan være en tendens til at forbinde de negative udfald i forbindelse med lokale initiativer med kommunen eller den boligsociale indsats. Det er i denne sammenhæng ligeledes vigtigt at tydeliggøre, hvem der står bag disse initiativer i lokalområdet, samt formålet med dem, for at undgå utilsigtede misforståelser.

Under temaet 'Sundhedsperspektiver' blev der belyst en række overordnede perspektiver på sundhed i lokalsamfundet samt forskellige udfordringer og barrierer i henhold til sundhed, med særligt fokus på

udsatte og sårbare grupper, herunder kronisk syge, ældre enlige, etniske minoriteter og psykisk sårbare. På trods af de mange tiltag og tilbud, er der stadig en stor del af beboere, der "går under radaren". De mest sårbare og udsatte beboere synes som oftest ikke at deltage i de sociale netværk og aktiviteter. I Helhedsplanen er der ligeledes fokus på at rette indsatserne i særlig grad mod beboere, der er ramt af ulighed i sundhed under indsatsområdet 'Forebyggelse og Forældreansvar'.

Der kan med fordel fokuseres på at skabe, udvikle og ikke mindst fastholde beboerne i positive fællesskaber samt sundhedsfremmende og ressourceopbyggende netværk. Herunder at udnytte de ressourcer, der ligger hos beboerne og deres ønske om at opdyrke de nære fællesskaber. Dette indbefatter, at der arbejdes med boligområdets store mangfoldighed af beboergrupper, ikke mindst børn, unge, ældre og indvandrere, som en vigtig lokal ressource, der kan mobiliseres til at skabe nye, og styrke eksisterende, fællesskaber, sociale netværk, foreninger og aktiviteter på tværs af alder, køn, kultur og social status, og som dermed kan bidrage til at styrke lokalsamfundets sociale sammenhængskraft og tiltrækningskraft.

Overordnet kan det siges, at der ses gode potentialer i at arbejde med sundhedsfremmende indsatser i et boligområde som Vandtårnsområdet, da det er her beboerne bor, lever og har mange af deres fællesskaber og deres hverdagsliv. Det anses dermed som essentielt at understøtte beboernes visioner og idéer til at skabe et lokalt miljø, der motiverer og inspirerer til at leve et sundt og socialt hverdagsliv. Det må derved være beboernes behov, interesser og ønsker der skaber udgangspunktet for fremtidige indsatser, og det er de ressourcer, der findes i lokalsamfundet, der skal bringes i spil, og det er de forskellige aktørers opgave at støtte op om denne proces mod en bæredygtig udvikling.

Anbefalinger

På baggrund af resultaterne fra nærværende lokalsamfundsanalyse anbefales det:

1. At der tages initiativ til at **styrke den sociale sammenhængskraft i de enkelte delområder** ved at etablere nye og/eller understøtte eksisterende lokale fællesskaber, netværk og aktiviteter på opgangs-, blok- og/eller delområdeniveau, snarere end på tværs af hele Vandtårnsområdet. Dette bør ske i tæt samarbejde med beboerne gennem lokalt tilpassede forløb og målrettet interaktion, der tager hensyn til de ressourcer, forhold, interesser og behov, som eksisterer i opgangene, blokkene og delområderne. Processen kan med fordel igangsættes og faciliteres af professionelle aktører (fx boligsociale medarbejdere), som dog hurtigt bør sikre involvering af og uddelegering til frivillige beboere, der kan "uddannes" til at være lokale bindeled til den boligsociale helhedsplan. Det bør sikres, at børn og unge får en stemme og bliver involveret i disse udviklingsprocesser, fx ved brug af samskabelsesmetoder, som er tilpasset børn og unges kognitive niveau. Dette vil typisk involvere forskellige former for pictorielle (billedbaserede) værktøjer og metoder, som med fordel kan anvendes i de arenaer, som børn og unge oftest benytter, herunder skoler og fritidsinstitutioner.
2. At der gennemføres tiltag til at **øge tolerancen mellem de forskellige beboergrupper** på tværs af køn og alder samt kulturel og etnisk baggrund. Dette kan med fordel igangsættes gennem bilateral dialog mellem professionelle aktører (fx boligsociale medarbejdere) og respekterede talpersoner/nøglepersoner for de enkelte beboergrupper i forsøget på at tale sig frem til konkrete ideer, ønsker og behov for aktiviteter, som kan styrke sammenholdet i lokalsamfundet og mindske mistilliden mellem forskellige beboergrupper. En fordel ved den mere snævre indledende bilaterale dialog er, at beboerne vil føle, at de bliver taget alvorligt. De vil derfor være mere parate til at tage ansvar for at bidrage til de indsatser, som de selv har været med til at identificere. Omvendt er det også vigtigt, at involverede professionelle aktører bakker op om de indsatser, som man bliver enige om at gennemføre.
3. At der sættes ind over for behovet for at **styrke udsatte og sårbare beboeres tilgængelighed til sundhedsfremmende aktiviteter og sundhedstilbud i Vandtårnsområdet**, ikke mindst for lokalområdets kronikere, psykisk syge, ensomme og ældre beboere. Dette handler ikke kun om tilstedeværelsen af sundhedstilbud eller beboernes kendskab til dem, men også, og måske i højere grad, om beboernes motivation og kompetencer til at bruge dem. Problematikken kan med fordel adresseres gennem en koordineret indsats mellem social- og sundhedsprofessionelle i lokalområdet, ikke mindst de boligsociale medarbejdere, den fremskudte sundheds- og trivselsmedarbejder samt relevante medarbejdere fra områdets lokalcentre. Boligsociale medarbejdere har de bedste forudsætninger for at etablere respektfuld dialog med udsatte beboere om deres sociale og sundhedsrelaterede ønsker og behov, samt yde social støtte til deres efterlevelse. Sundhedsprofessionelle medarbejdere har de bedste forudsætninger for at udvikle nye (eller tilpasse eksisterende) sundhedstilbud i lokalområdet, som er skræddersyede til de udfordringer, som italesættes i dialogen med beboerne. De sundhedsrelaterede indsatser kan dække vidt og bredt og fx inkludere mentorstøtte ved lægekonsultationer, sproglig hjælp til fortolkning af lægeanvisninger, samt udviklingen af sundhedsfremmende aktiviteter af begrænset størrelse og intensitet, og som dermed virker trygge at deltage i for de mest udsatte beboere.

4. At der tages skridt til at skabe **mere åbenhed og tillid mellem beboere og afdelingsbestyrelser** med henblik på at begrænse eksisterende restriktioner i brugen af Vandtårnsrådets fælles faciliteter og mindske kontrollen med og overvågningen af områdets arealer. Dette kan med fordel igangsættes gennem faciliteret dialog mellem udvalgte beboergrupper og områdets afdelingsbestyrelser om gensidige interesser og forventninger, men også om spilleregler, opgaver og ansvar til sikring af faciliteternes og arealernes passende anvendelse og vedligeholdelse. Dette gælder fx Varmehallen og Vores Bydel lokalerne, hvor gensidige og tillidsbaserede aftaler om deres anvendelse og vedligeholdelse (fx i form af beboerinvolverende renoveringsarbejde i arbejdsweekender) kan bidrage til at styrke brugernes medejerskab, ansvarlighed og samvær.
5. At der arbejdes målrettet med at **styrke og udbrede beboerdemokratiet i Vandtårnsområdet**, ikke mindst gennem øget involvering af beboere med anden etnisk baggrund og unge beboere i afdelingsbestyrelsernes arbejde, således at områdets mangfoldighed i højere grad repræsenteres i lokalsamfundets beslutningsprocesser. Boligsociale medarbejdere kan med fordel støtte op om denne proces ved at etablere dialog med beboergrupper af unge og beboere med anden etnisk baggrund, lytte til deres ønsker og behov for udvikling i lokalsamfundet, og støtte dem i at organisere sig til det beboerdemokratiske arbejde, fx ved at lægge lokaler til deres møder, facilitere deres møder, orientere om procedurer, regler og vilkår for boligområdet, samt hjælpe dem med at udarbejde skriftlige forslag til generalforsamlinger. I særdeleshed forekommer det hensigtsmæssigt at støtte op om etableringen af ét eller flere ungeråd, som kan gå i dialog med afdelingsbestyrelserne, fremme de unge beboeres ønsker og behov, styrke dialogen på tværs af generationer og kultur, samt sikre et bredt og repræsentativt beboerdemokrati. Denne proces vil kunne styrkes gennem samarbejde med områdets skoler og uddannelsesinstitutioner.
6. At der etableres **tværgående samarbejder mellem Vandtårnsrådets professionelle aktører**, herunder lokale sports- og idrætsforeninger, boligforeninger, fritidsordninger, børneinstitutioner, skoler, klubber, supermarkeder, kirker, lokalcentre og andre interessenter, som kan bidrage til at styrke områdets sociale udvikling og sammenhængskraft. Dette kan med fordel igangsættes med etablering af et Vandtårnsnetværk, som koordineres af den boligsociale helhedsplan og som inviterer til bred deltagelse af professionelle aktører i lokalområdet. Et sådan netværk kan generere ideer til en lang række sociale og sundhedsfremmende aktiviteter i lokalområdet og det kan mobilisere materielle, økonomiske og menneskelige ressourcer til disse aktiviteter, samt give adgang til nye og spændende arenaer. Flere af disse tiltag kan med fordel integreres på tværs af arenaer og beboergrupper for på den måde at give nye oplevelser af fællesskab i lokalområdet, fx gennem et samarbejde mellem lokale skoler og supermarkeder om sund mad, madpakker og madspild, hvor supermarkedet udgør rammen for undervisningen og hvor kunderne indgår som rådgivere og smagsdommere. Dette kan efterhånden udvides til at involvere lokale restauranter, producenter, lokalcentre, børnehaver, forældre, ældre beboere osv. og på lignende vis kan aktiviteterne efterhånden udvides til at indbefatte dyrkning af grøntsager, madarrangementer, kurser, konkurrencer, skattejagter osv. Vandtårnsnetværket bør gøre ihærdige forsøg at involvere områdets beboere som frivillige deltagere i udviklingen, planlægningen og gennemførelsen af disse aktiviteter, således at relationerne mellem beboere og professionelle aktører styrkes.

7. At der arbejdes struktureret med **kommunikation og informationsspredning i Vandtårnsområdet** for at udbrede beboernes kendskab til visionen og planen for områdets langsigtede udvikling, til områdets boligsociale indsats, til de beboerdemokratiske strukturer og processer, til områdets mange arrangementer og fritidstilbud og til dets lokalcentre og fælles udendørs og indendørs faciliteter. Der kan med fordel arbejdes med traditionelle informationskanaler som fx sociale medier, nyhedsblade, plakatoslag, Facebook o.l. men det er også vigtigt at møde op personligt i skoleklasser, foreninger og sociale netværk for at fortælle engageret om vigtige begivenheder, arrangementer og tilbud. Der kan desuden gøres et forsøg på at involvere beboere til at være frivillige kontaktpersoner eller kommunikationsambassadører med ansvar for at styrke informationsspredningen i egne sociale netværk og arenaer.
8. At der gøres en aktiv indsats for at **styrke Vandtårnsområdets omdømme i den bredere befolkning** med henblik på at tiltrække ressourcestærke og ansvarsbevidste tilflyttere med langsigtede interesser i området. Dette kræver en langsigtet kommunikationsstrategi og en målrettet indsats med at identificere og formidle lokalområdets kvaliteter, skabe masser af gode personrelaterede fortællinger og sikre stor og bred formidling heraf gennem lokale og nationale medier, herunder TV, radio, aviser, blade og podcasts samt sociale medier. Den boligsociale helhedsplan bør bidrage til processen ved at skabe dialog og samarbejde med afdelingsbestyrelser og beboere om udviklingen af en kommunikationsstrategi og konkrete tiltag. Der kan med fordel etableres en kommunikationsgruppe eller lokalredaktion omkring indsatsen med stærk forankring i lokalområdet. Der kan endvidere være et potentiale ved at samarbejde med Danmarks Medie- og Journalisthøjskole, som ligger i nærområdet.

Bilag

Bilag 1: Protokol for kortlægning af lokalsamfundets fysiske strukturer ved brug af Google Maps

Formål

At kortlægge og beskrive et lokalområdes fysiske strukturer. Google Maps kombinerer satellitbilleder med information om lokale erhvervsdrivende, seværdigheder og infrastruktur. Dermed kan man få et overblik over placeringen af bygningsmasse, grønne og blå områder, veje og stier, i tillæg til busstoppesteder, stationer, butikker, restauranter og andre erhvervsdrivende.

Ud over denne offentligt tilgængelige information giver Google Maps mulighed for at man selv kan markere punkter, ruter og områder og dermed markere og beskrive egne interessepunkter. Disse personlige kort kan gemmes privat eller som offentligt tilgængelige og deles med andre.

Metode

Identificering af de fysiske strukturer

De fysiske strukturer identificeres og beskrives ved brug af de samme metoder, som er beskrevet i Appendix B: "Identificering af lokalsamfundets formelle organisationer og uformelle sociale netværk". Disse metoder er følgende: 1) internetbaseret informationssøgning, 2) mailbaseret korrespondance og 3) telefoninterview og walk-and-talk interview. Alternativt kan man vælge selv at gå rundt i lokalområdet og identificere de fysiske strukturer (se checkliste over forskellige former for fysiske strukturer sidst i dette dokument). Nedenfor følger en guide til selve *kortlægningen* af de fysiske strukturer.

Adgang til Google Maps

- Åbn din browser (fx Chrome, Firefox eller Safari. Internet Explorer kan give problemer) og brug følgende link: <https://www.google.dk/maps>
- Søg på dit valgte område

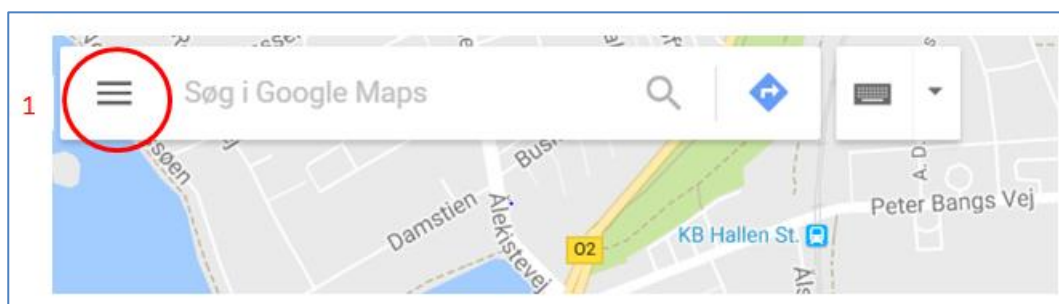
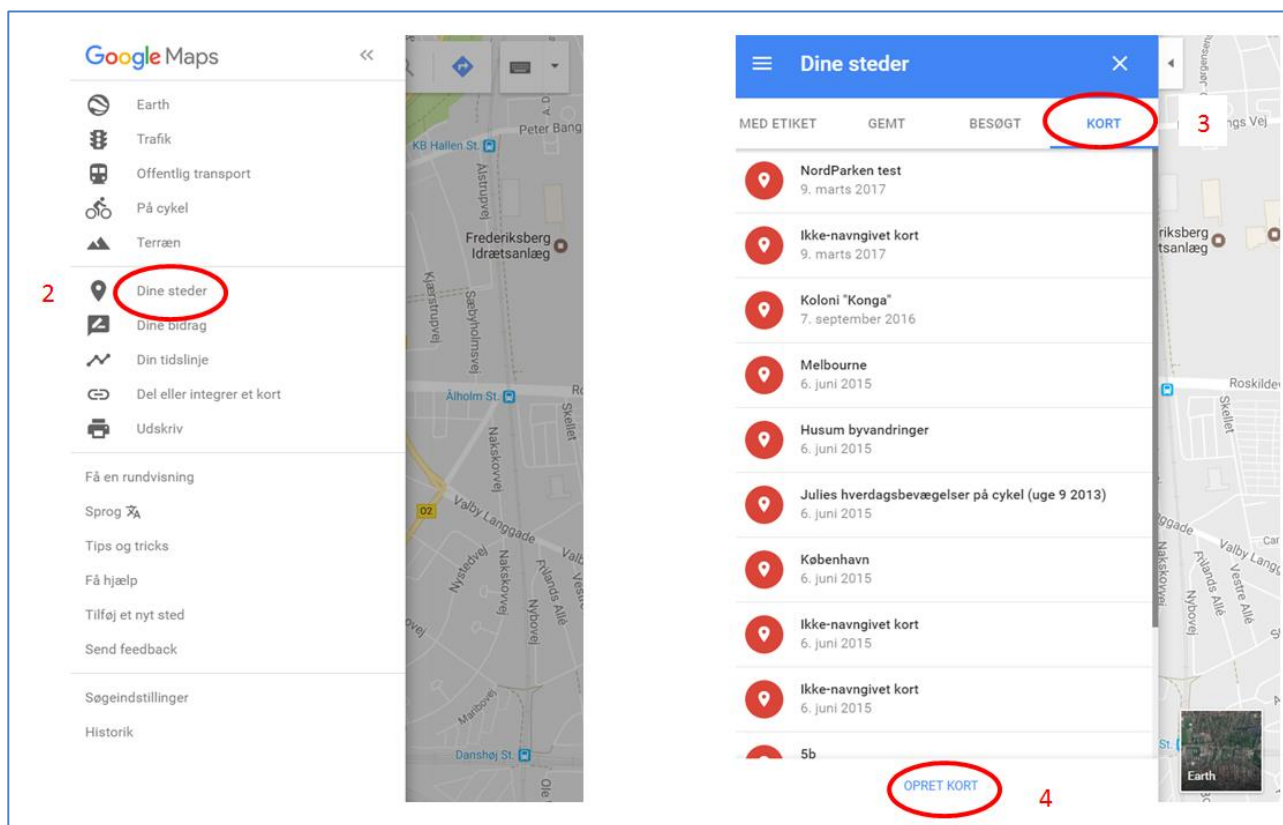
Markér interessepunkter

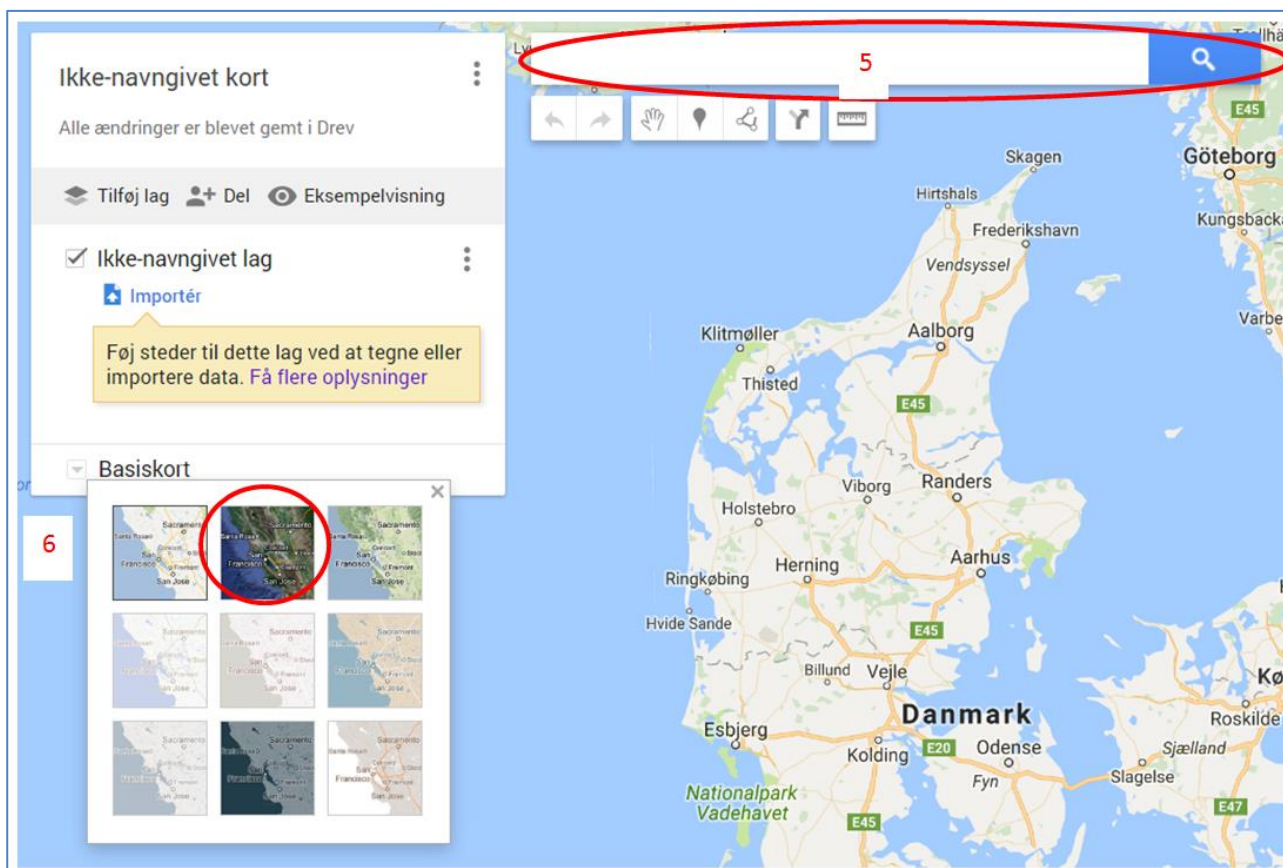
Denne funktion kræver at du har en Google konto. Opret eventuelt en ny konto eller log ind på en eksisterende konto.

Nedenstående skridt til at oprette et personligt kort er illustreret på de efterfølgende screenshots:

1. Menu
2. Dine steder
3. Kort
4. Opret kort
5. Søg på dit område
6. Vælg "satellit" visning

Under "satellit" visning kan man tilføje punkter i forskellige "lag". Man navngiver selv lagene (det kunne fx være temaer såsom "mødesteder" eller "institutioner"). Herefter kan man lave beskrivelser til de enkelte steder og tilføje farvekoder og ikoner. Det er muligt at få vist informationen i sine "lag" i tabeller.

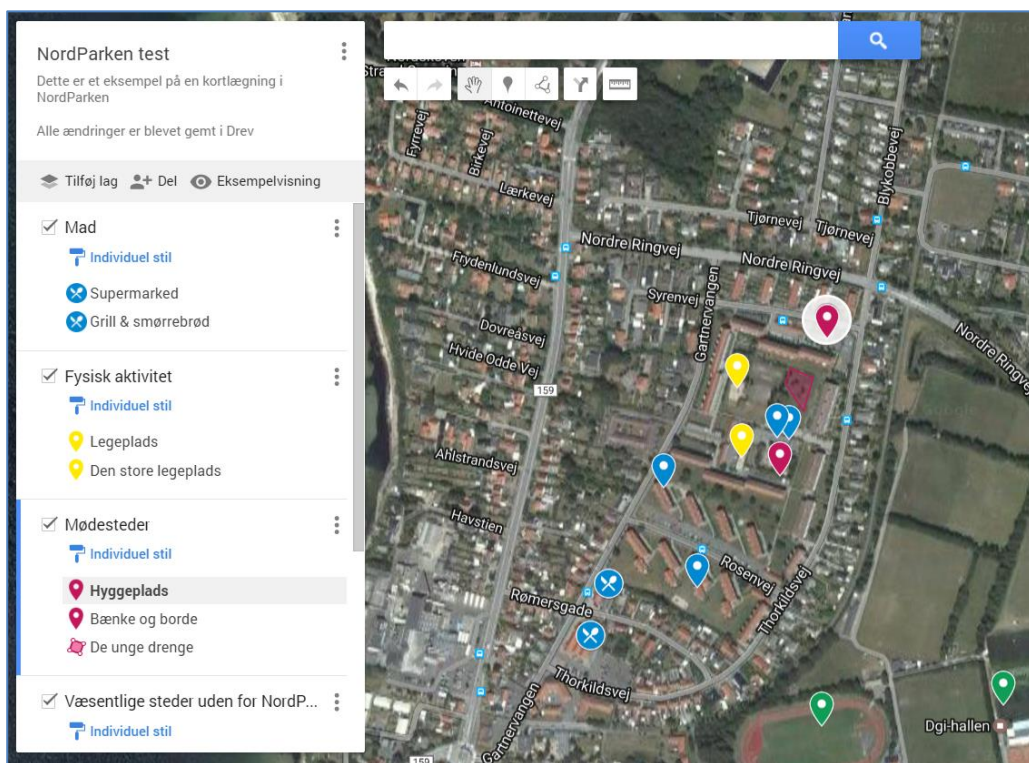

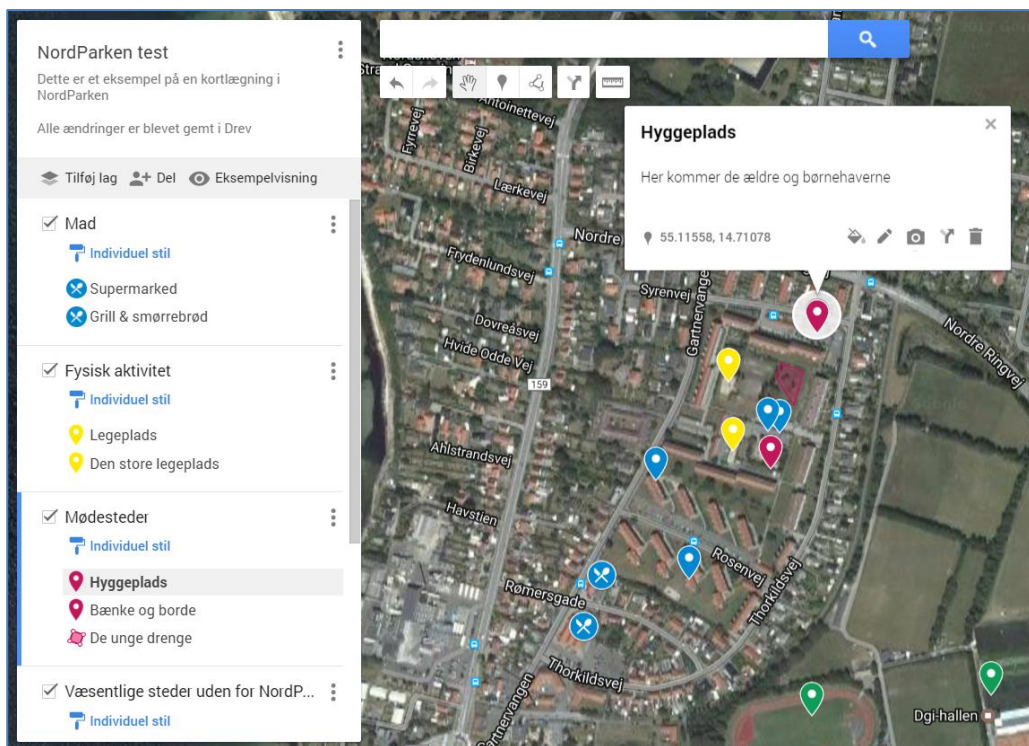
Vær opmærksom på...

- At billederne på Google Maps opdateres uregelmæssigt, og derfor ikke nødvendigvis giver et fuldstændigt retvisende billede af lokalområdets fysiske rammer.
- At du kan ændre privatlivsindstillinger (om dit kort er offentligt eller privat) og dele kortet med samarbejdspartnere.

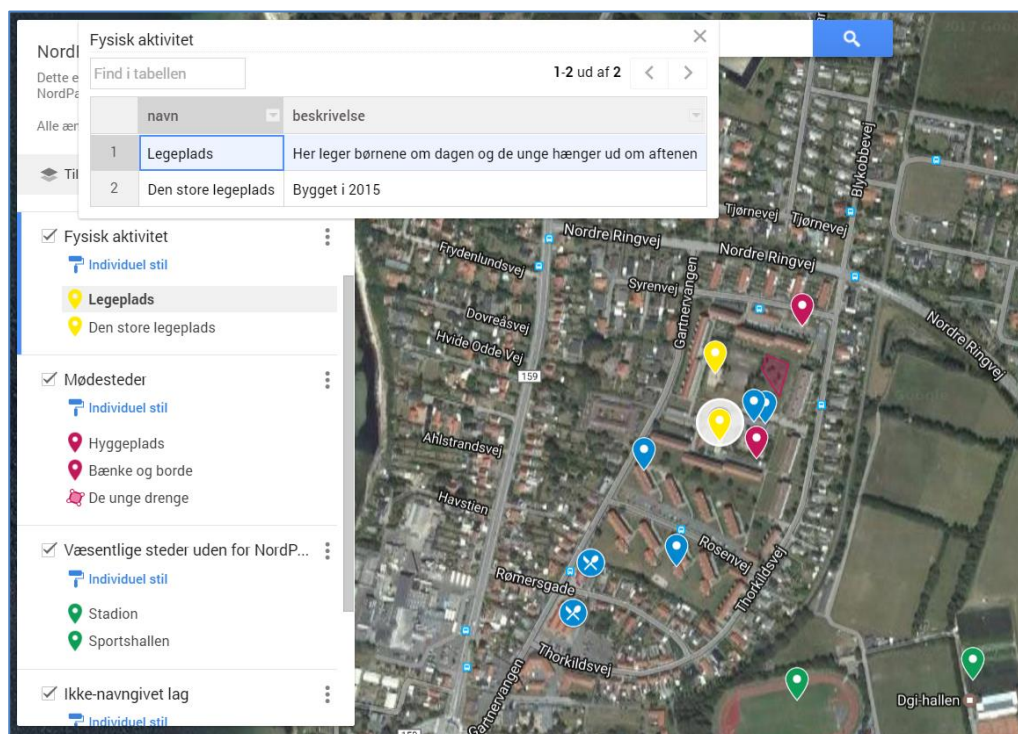
Eksempel på kortlægning. Nedenstående kort viser et udsnit af Rønne, primært NordParken. Der er lavet forskellige lag med hver sit tema, bl.a. *Mad (ikon)*, *Fysisk aktivitet (gul)*, *Mødesteder (lyserød)* og *Væsentlige steder uden for NordParken (grøn)*.

Hvert punkt kan gives et navn og en kort beskrivelse, som det er gjort for Hyggeplads nedenfor.

Information der er skrevet ind i et lag (dvs. navne og beskrivelser) kan vises samlet i en oversigtstabel, som det er gjort for "Fysisk aktivitet" nedenfor

Hvis du laver kortlægningen mens du fysisk er til stede i lokalområdet (fx på en smartphone eller tablet), kan punkter markeres som beskrevet nedenfor. Det kunne fx være relevant, hvis du finder et interessepunkt, som du gerne vil markere, mens du går en tur i området.

Åbn Google Maps app'en. Tryk på det sted på kortet du vil markere, og hold fingeren på skærmen indtil en markering dukker op (a). I søgefeltet vises GPS-koordinaterne for dette punkt (b). Notér disse (eller tag et screenshot). Når du går ind på dit personlige kort på computeren (som beskrevet i de tidligere skridt), kan du skrive GPS-koordinaterne i søgefeltet. Punktet bliver markeret når du trykker "søg" og kan derefter markeres som tidligere beskrevet.

Du kan også vælge at gemme og navngive markeringen i app'en. Herefter vil markeringen blive vist i app'en, men overføres ikke automatisk til dit kort på computeren. Det skal gøres manuelt, ved hjælp af GPS-koordinater som beskrevet i det foregående.

For at gemme et punkt i app'en:

1. Tryk på markeringen
2. Tryk på Gem (og vælg fx en stjernemarkering)
3. Tryk på Etiket og giv den et navn

Perspektiver for brugen af GoogleMaps til kortlægning af fysiske strukturer i et lokalområde. Metoden kan bruges til at kortlægge faktuelle ting, men kan også bruges på mere kreative måder, da man jo selv vælger hvad man vil kortlægge – sociale grupper, bevægelsesmønstre, begivenheder mm. Metoden kan også bruges sammen med informanterne i en interviewsituation.

Observationer forbundet med kortlægning og beskrivelse af lokalsamfundets fysiske strukturer

Hvis man ønsker en dybere forståelse af et områdes fysiske strukturer – dvs. ikke blot hvilke faciliteter og strukturer, der er til stede i området, men også hvordan de bliver brugt – kan observationer med fordel supplere en Google Maps kortlægning.

Observationerne udføres ved at man er til stede i området og tager noter i henhold til ens interesseområder. Interessante observationspunkter kunne fx være hvem der bruger området, bevægelsesmønstre, antal brugere og deres karakteristika (fx køn og estimeret alder), hvilke aktiviteter der finder sted og eventuelle interaktioner mellem forskellige brugere/brugergrupper. Hvordan interagerer brugerne med de fysiske omgivelser – bliver de brugt som man ville have forventet?

Observationer kan også give viden om de fysiske strukturers tilstand, fx om vej og fortov er vedligeholdt, så det er brugervenligt for ældre beboere, eller om området er rent og velholdt. Spor fra tidligere brugere kan give fingerpeg om områdets brug (fx samlinger af cigaretskodder, efterladte flasker etc.).

Der kan med fordel observeres på forskellige tidspunkter af døgnet, da forskellige brugergrupper sandsynligvis er aktive på forskellige tidspunkter.

Observationer kan udføres både kvalitativt og kvantitativt. Fx kan man registrere antal brugere og deres aktiviteter (kvantitativt) eller registrere kvalitative typer af data såsom hvordan man oplever et område og hvilken stemning man fornemmer under observationerne.

Bilag 2: Checkliste over fysiske strukturer i et lokalsamfund

Kategorier	Arenaer	Eksempler og forklaringer
Uderum	Legepladser	Herunder naturlegepladser
	Motionsarealer	Udendørs faciliteter til fysisk aktivitet
	Vand	Sø, mose, strand, gadekær og/eller friluftsbad
	Bænke og borde	Muligheder for at sidde ude
	Flagstang	
	Sportsbaner	Basket, parkour, fodbold
	Fælleshaver	Kolonihaver, Urban garden
	Amfiscener	
	Parker	
	Store græsarealer	Areal for loppemarked, koncerter el. lignende
	Stadions	Atletik eller fodboldstadions
Indendørs rum	Fitnesscentre	
	Svømmehaller	
	Sportshaller	
Institutioner	Vuggestuer	
	Børnehaver	
	Skoler	
	Fritidshjem	
	Ungdomsskoler/klubber	Fritidstilbud til unge udenfor skoletid
	Ungdomsuddannelser	Gymnasium, erhvervsskole
	Plejehjem	
	Kirker	Folkekirke
	Moskeer	
	Jobcentre	
	Lægepraksis	
	Sundhedscentre	Tild. Kaldet forebyggelsescentre
	Områdesekretariater	Kontor for boligorganisationerne
	Herberg	
	Private hjem	
	Kollegier	
Detailhandel	Grønthandlere	
	Kiosker	
	Bagerier	
	Supermarkeder	Netto, Aldi, Irma osv.
	Andre butikker og virksomheder	Kontorbygninger
Restaurationser	Caféer	
	Restauranter	
	Fast-food og take-away	Pizzarier, grillbarer osv.
	Værtshus	
Forsamlingshuse	Kulturhus	
	Beboerhus	Rum for beboerspecifikke aktiviteter
	Bibliotek	
	Boligorganisationers fælleslokaler	Festlokaler
Infrastruktur	Veje	Motorvej
	Station	Tog og/eller busstation
	Cykelstier	
	Stisystemer	Gangstier i lokalsamfundet

Bilag 3: Protokol for identificering af lokalområdets formelle organisationer og uformelle sociale netværk

Formål

At identificere og kort beskrive lokalsamfundets formelle organisationer, institutioner og foreninger, og uformelle sociale netværk og fællesskaber, samt:

- at aftale tidspunkt for interviews med professionelle aktører i lokalsamfundets formelle organisationer
- at aftale tidspunkt for besøg i (og dialog med) uformelle sociale netværk i lokalsamfundet
- at identificere og få kontaktoplysninger om yderligere nøglepersoner

Definitioner

Der er ikke en entydig definition på hverken en formel organisation eller et uformelt socialt netværk. Disse forskellige former for organiseringer og samlinger af borgere placerer sig på et kontinuum fra stærkt formelle til helt uformelle organiseringer. Nedenstående kriterier er kendetegnende for en **formel organisation** eller forening:

- Organisationsstrukturen er ofte af hierarkisk karakter (ofte med en bestyrelse i toppen)
- Involverer normalt en kæde af autoritet og kommunikation i en organisatorisk ramme
- Bygger på faste regler og vedtægter
- Er offentligt registreret og juridisk legal
- Er ofte tilgængelig for offentligheden (således sjældent lukket og eksklusiv)
- Er ofte finansieret af det offentlige eller gennem støtteordninger, brugerbetaling og/eller kontingenter

Eksempler på formelle organisationer er offentlige institutioner (fx skoler, børnehaver og plejehjem), fritidsforeninger (fx fodboldklubber, gymnastikforeninger og spejderforeninger), NGO'er (fx Dansk Flygtningehjælp) og patientorganisationer (fx Diabetesforeningen).

Nedestående kriterier er kendetegnende for et **uformelt socialt netværk** eller fællesskab:

- Har en flad og løs organisationsstruktur
- Opstår ofte på baggrund af en enkelt eller få personers initiativ
- Kan være mere eller mindre usynlig i det offentlige rum
- Bygger på tillid og gensidighed blandt deltagerne
- Er ofte løst struktureret og ukontrolleret
- Deltagerne er ligestillede og kommunikerer frit og direkte med hinanden
- Har sjældent større finansielle udgifter
- Er ofte netværksbaserede og bundet sammen af personlige relationer eller interesser

Eksempler på uformelle sociale netværk er madklubber, lektiecaféer, studiegrupper, festudvalg, snakkeklubber, etniske grupper, kvindegrupper, ældregrupper.

Sidst i dette dokument vises en (rød) checkliste over forskellige former for organisationer og netværk i lokalsamfundet. Denne kan bruges til inspiration i dialogen med nøglepersoner om identificeringen af formelle organisationer og uformelle sociale netværk.

Metoder

I denne protokol beskrives tre metoder til identificering og etablering af dialog med nøglepersoner om lokalsamfundets organisationer og netværk: 1) internetbaseret informationssøgning, 2) indledende mailbaseret eller telefonisk kontakt og 3) telefoninterview og walk-and-talk interview.

De tre metoder hænger sammen på den måde, at det indledningsvist er hensigtsmæssigt at lave en bred netbaseret søgning efter tilgængelig basisviden om lokalsamfundets forskellige formelle organisationer og uformelle sociale netværk (metode 1). På baggrund af denne viden er det muligt at rette personlig henvendelse via mail eller telefon til nøglepersoner fra nogle af disse organisationer og netværk i og omkring lokalsamfundet, fx boligorganisationer, kommunale forvaltninger, sports-/idrætsforeninger og forskellige former for klubber (metode 2). Disse nøglepersoner vil kunne referere videre til andre relevante repræsentanter for lokale formelle organisationer og/eller uformelle sociale netværk. Nogle af dem vil også selv repræsentere en sådan organisation eller netværk og besidder dermed relevant viden for undersøgelsen. I disse tilfælde kan man enten spørge ind til deres viden med det samme eller anmode om lov til at ringe op eller mødes på et andet tidspunkt (metode 3). Nøglepersoner med stort kendskab til lokalsamfundet bør endvidere anmodes om at stille op til et senere face-to-face interview om deres meninger om lokalsamfundet (se Appendix C for spørgeguide). Tid og sted for disse interview aftales over telefonen. Dertil kommer, at nøglepersoner med direkte adgang til nogle af lokalsamfundets beboergrupper (fx gennem foreninger eller mere uformelle netværk) bør anmodes om at skaffe adgang til disse med henblik på at observere aktiviteter og gennemføre fokusgruppeinterviews med deres medlemmer/deltagere (se Appendix D for spørgeguide). Tid og sted for besøg aftales over telefonen.

Selvom metoderne på denne vis hænger sammen bør man selv vurdere deres relevans i forhold til den konkrete situation man befinder sig i og den forhåndsviden om lokalsamfundet, som man besidder. Uanset hvilken metode der vælges, vil der være behov for at **identificere og gå i dialog med nøglepersoner** for at sikre at alle relevante formelle organisationer og uformelle netværk i lokalsamfundet bliver identificeret. Nøglepersoner kan være professionelle aktører og beboere, som besidder en væsentlig viden om lokalsamfundet. Sidst i dette dokument vises en (grøn) checkliste over forskellige typer af professionelle aktører og beboergrupper i lokalsamfundet. Denne kan bruges til inspiration i afsøgningen og identificeringen af lokale nøglepersoner.

1. Guide til internetbaseret informationssøgning

Internetbaseret informationssøgning er særligt velegnet til at skabe et overblik over de mest åbenlyse og lettest tilgængelige organisationer, institutioner, foreninger, sociale netværk, fællesskaber og nøglepersoner, herunder hvilke formål de tjener, hvad de laver, hvem der bruger dem og hvornår m.v.. Internetbaseret informationssøgning kan med fordel bruges som et springbræt til de efterfølgende metoder, som er mere dybdegående.

Man bør indledningsvis søge bredt på forskellige digitale platforme for at skabe et overblik over emnet. Søgninger på internettet bør suppleres med informationer fra fx nyhedsbreve, aktivitetsprogrammer, fagblade, avisartikler m.v.. Det kan være en fordel at lægge ud med at undersøge hvilke fysiske strukturer der er til stede i lokalsamfundet samt hvilke professionelle aktører der indgår i disse strukturer. Disse kan fungere som nøglepersoner om lokalsamfundet samtidig med at de kan referere videre til andre personer som mulige nøglepersoner.

Hvis man indledningsvis ikke har nogen kontakter til eller viden om lokalsamfundet, kan det være en god idé at starte sin søgning på et relativt højt organisatorisk niveau ved fx at lede efter ledere af boligorganisationer, kommunale forvaltninger eller større sports- og idrætsorganisationer. Ved kontakt til disse (jf. næste metode om mail-baseret korrespondance) vil man ofte blive sendt videre til andre aktører,

som ved noget om lokalsamfundet og dette kan gentages ad flere omgange indtil en vis mætning i informationsniveau er nået (dette kaldes en snowball-tilgang). Husk at skaffe navne og kontakt-informationer på disse nøglepersoner.

Internetbaseret informationssøgning giver hurtig adgang til en stor mængde viden om lokalsamfundet og bidrager dermed til at skabe overblik samtidig med at man kan identificere nøglepersoner til undersøgelsen. Metoden kan anvendes løbende under hele undersøgelsen i takt med at nye ideer eller behov dukker op.

2. Guide til indledende mailbaseret eller telefonisk kontakt

Mailbaseret og telefonisk kontakt til informanter (både professionelle aktører og borgere) bruges tidligt i undersøgelsen og har til formål 1) at belyse om informanten selv repræsenterer en formel organisation eller et uformelt socialt netværk, 2) at belyse om informanten har kendskab til andre informanter med viden om lokalsamfundets formelle organisationer eller uformelle sociale netværk og/eller 2) at lave en aftale med informanten om et efterfølgende telefoninterview om informantens viden om disse organisationer og netværk (jf. pkt. 3 nedenfor). Hvorvidt der etableres kontakt over e-mail eller telefon er ikke afgørende omend den telefoniske kontakt er mere personlig og kan virke mere overbevisende på informanten. Ved kontakt til deltagere i uformelle sociale netværk vil telefonisk kontakt ofte være den eneste realistiske mulighed for at skabe dialog.

Ved kontakt bør følgende oplyses:

- Hvem du er. Eksempel: "God dag, mit navn er Jeg er videnskabelig assistent på Steno Diabetes Center i København"
- Hvorfor du skriver/ringer. Eksempel: "Vi er i gang med at kortlægge og beskrive ...[lokalområdets navn]... forskellige former for organisationer og netværk til brug i udviklingen af en boligsocial helhedsplan"
- Hvem der samarbejder om opgaven: Eksempel: "Dette foregår i samarbejde med ...[navn på kommune]... og ...[navn på boligorganisation]..."
- Hvorfor du kontakter netop denne informant. Eksempel: "Vi har fået dit navn anbefalet fordi du har en særlig viden om lokalsamfundet"
- Hvad du ønsker at vide. Eksempel: "Vi vil gerne stille dig nogle spørgsmål om lokalsamfundets forskellige organisationer og netværk. Det tager højst 10 minutter at besvare dem"
- Hvorvidt informanten har mulighed for en telefonsnak. Eksempel (ved telefonisk kontakt): "Har du mulighed for at fortælle lidt om din viden ...enten nu eller ved en senere telefonopringning"
- Aftal evt. tidspunkt for telefonopringning. Eksempel: "Hvornår vil det passe dig bedst med en opringning?"

3. Guide til telefoninterview og walk-and-talk interview

Telefoninterviewet anvendes til dybere og mere omfattende dialog om lokalsamfundets forskellige former for organisationer (herunder formelle organisationer, institutioner, foreninger samt uformelle sociale netværk og fællesskaber). Et telefoninterview er oftest kommet i stand gennem en indledende mail-baseret eller telefonisk kontakt (jf. pkt. 2 ovenfor). Dermed ved informanten allerede lidt om hvad interviewet drejer sig om og hvilket formål det tjener.

Telefoninterviewet kan med fordel erstattes af et *walk-and-talk interview* i lokalsamfundet. Dette kræver fysisk tilstedeværelse og dermed mere forberedelse og flere ressourcer, men giver 1) interviewerens bedre muligheder for at kvalificere sine spørgsmål og 2) informanten bedre muligheder for at forklare sig.

Uanset om interviewet gennemføres som et telefoninterview eller som et walk-and talk interview er følgende spørgsmål relevante:

- Er du selv repræsentant for en eller anden form for organisation, institution, forening, netværk eller fællesskab i lokalsamfundet?
 - Hvis ja, hvad hedder den?
 - Hvilken form for organisation er det?
 - Hvilke formål tjener den?
 - Hvor stor er den jf. antallet af medlemmer eller deltagere?
 - Hvem benytter den; hvem er målgruppen?
 - Hvad mødes man om at gøre og hvordan gør man det?
 - Hvor mødes man?
 - Hvornår og hvor ofte mødes man?
 - Hvem har taget initiativ til dens etablering og drift?
 - Hvordan er den organiseret i forhold til fx frivillighed, koncept og beslutninger?
 - Hvordan finansieres organisationen og dens aktiviteter?
 - Er det muligt for os at komme på besøg i den og tale med brugerne? Hvis ja, hvor og hvornår?
- Har du kendskab til andre organisationer, institutioner, foreninger, sociale netværk eller fællesskaber i lokalsamfundet? Hvis ja, hvilke?
- Kender du nogle personer som ved mere om disse organisationer? Hvis ja, hvem? Må vi få deres navne og kontaktadresser?
- Må vi kontakte dig igen, hvis vi har brug for at vide mere om forholdene i lokalsamfundet?

Bilag 4: Checkliste over formelle organisationer og uformelle netværk i et lokalsamfund

Kategorier	Organisation/fællesskab	Eksempler og forklaringer
Formelle organisationer, institutioner og foreninger	Folkeskoler og friskoler	
	Højskoler	
	Børnehaver og vuggestuer	
	Plejehjem	
	Fritidsordninger og ungdomsklubber	
	Ungdomsuddannelsesinstitutioner	
	Sports- og idrætsklubber	Fx fodbold, håndbold, gymnastik
	Spejderforeninger	
	Kulturforeninger	
	Handelstandsforeninger	
	Patientforeninger	Fx Diabetesforeningen
	Boligforeninger	
	Handicapforeninger	
	Erhvervsråd	
	Politiske foreninger	
	Politiske lokaludvalg	
	Kolonihaveforeninger	
Semi-formelle eller semi-uformelle netværk	Væresteder/bosteder for udsatte	
	Trosfællesskaber og menigheder	
	Pensionist- og ældreklubber	
	Patientgrupper	
	Studerterforeninger	
	Kulturelle fællesskaber	
	Filmklubber	
	Mødregrupper	
	Særlige interessefællesskaber	Fx krigsveteraner
	Fødevarefællesskaber	
	IT-klubber	
	Kundeklubber	
	Pendlerklubber	
Uformelle netværk og fællesskaber	Madklubber	
	Lektiecafeer	
	Tips- og spilleklubber	Fx kortklubber, pokerklubber
	Etniske klubber	
	Patientgrupper	
	Forældregrupper	
	Musikfællesskaber	Fx kor og bands
	Kvindecafeer	
	Fædreklubber	
	Pigeklubber	

Bilag 5: Checkliste over professionelle aktører og beboere

Kategorier	Aktører og beboere	Eksempler og forklaringer
Ledere	Projektledere	Leder af evt. boligsocial indsats
	Gadeplansmedarbejdere	
	Skoleledere	
	Afdelingsledere	
	Institutionsledere	Plejhjem, beskyttede boliger
	Butiksbestyrere	
	Foreningsledere	
Praktikere/ medarbejdere	Skolelærere	
	Pædagoger	
	Plejhjemsmedarbejdere	
	Forskere	
	Arkitekter	
	Sundhedsplejersker	
	Praktiserende læger	
	Sociale viceværter	Viceværter ansat som led i en boligsocial indsats
	Socialrådgivere	
	Boligsociale medarbejdere	
	Klubmedarbejder	Ansat i ungdomsklub
	Chauffører	Bus- og taxachauffører
	Præster	
	Værthusejere	
	Politibetjente	Lokalbetjente
	Foreningsmedarbejdere	Halinspektør
	Journalister	Lokale medier
	SSP-medarbejdere	Skole, socialforvaltning og Politi
Frivillige	Trænere	Trænere i sportsklubber
	Lektiehjælpere	
	Natteravn	Voksne der går på gaden om aftenen/natten for at skabe tryghed for unge
	Lokalpolitikere	
	Boligbestyrelsesmedlem	Bestyrelsesmedlemmer af almene boliger
	Sundhedsambassadører	
	Bydelsmødre	Indsats rettet mod sårbare kvinder
	Lokale ildsjæle	Initiativtagere og engagerede beboere

Beboergrupper	Forældre	
	Gamle beboere	Beboere, der har boet langt tid i boligområdet
	Tilflyttere	Nye beboere
	Etniske danskere	
	Enlige	Ikke at forveksle med ensomme
	Kronisk syge	Psykisk- eller fysisk syge
	Studerende	
	Arbejdsløse	
	Arbejdende	
	Kriminelle	
	Hjemløse	Hus-forbi sælger
	Ensomme	
	Børn	
	Unge	
	Voksne	
	Ældre	
	Indvandrere	1.-, 2.- og 3. generationsindvandrere
	Flygtninge	

Bilag 6: Checkliste for nøgleparametre for beboersammensætningen i et lokalsamfund

Kategorier	Parametre	Eksempler og forklaringer
Befolkning	Antal beboere	
	Befolkningsudvikling	
	Alder og køn	
	Indvandrere og efterkommere	
	Fødsler	
	Dødsfald	Eks. Middellevetid
	Husstande	
	Familier og børn	Familiesammensætninger
	Vielser og skilsmisser	
	Flytninger	Til- og fraflytning
	Trosretninger	Medlemmer af folkekirken
Religion	Politik	Politisk standpunkt
Levevilkår	Sundhed	
	Børnepasning	Vuggestue og børnehave
	Sociale ydelser	Kontanthjælpsmodtagere
	Kriminalitet	Anmeldte forbrydelser, dømte personer
Uddannelse	Uddannelsesstatus	
	Karaktergennemsnit	
Arbejde	Tilknytning til arbejdsmarkedet	Beskæftigelse og arbejdsløshed
	Indkomst	

Bilag 7: Spørgeguide til professionelle aktører

Spørgeguide til professionelle aktører med tilknytning til Vandtårnsområdet og det omgivende lokalsamfund

Spørgeguiden er designet til gennemførelsen af individuelle dybdeborende face-to-face interviews med professionelle aktører eller andre nøgleinformanter i Vandtårnsområdet, Aarhus. Spørgsmålene udgør en form for bruttoliste, som man kan selekttere i før eller under interviewet afhængig af informantens detailkendskab til og funktion i lokalsamfundet. Forslag til indledende introduktion:

- *Hej, jeg hedder _____, og jeg er ansat på Steno Diabetes Center Copenhagen/Aarhus Kommune. Jeg vil fungere som interviewer og _____ vil fungere som observatør, eventuelt stille uddybende spørgsmål og have styr på tiden.*
- *Sammen med Aarhus Kommune/Steno Diabetes Center Copenhagen er vi i gang med at gennemføre en undersøgelse af Vandtårnsområdet. I vores undersøgelse indsamler vi viden om Vandtårnsområdet, og med dette henvises til boligområderne Kalmargade, Lindholmparken, Vorrevangen og Reginehøj. Undersøgelsen skal bruges til at styrke helhedsplanen for områdets sociale udvikling over de kommende år. (Vis på kort)*
- *Vi anser dig for at være en professionel aktør med en masse relevant viden om Vandtårnsområdet og dets omgivelser. Vi sætter derfor stor pris på din deltagelse i undersøgelsen.*
- *Dine udtalelser vil blive behandlet fortroligt, og dit navn vil ikke blive nævnt i den rapport, som vi laver over undersøgelsen.*
- *Hvis du fortryder din deltagelse undervejs eller efter interviewet, kan du altid give os besked om, at du ikke ønsker at deltage alligevel. Så sletter vi dine udtalelser. Du kan også fravælge at besvare enkelte spørgsmål.*
- *Det vil foregå ved at jeg stiller spørgsmål og min kollega er med for at tage lidt notater og sørge for jeg husker det hele. Vi har en række temaer vi gerne vil tale med dig om. Interviewet er delt op i to dele; én del omhandlende lokalsamfundets tilstand og udvikling samt én del omhandlende egen rolle i denne udvikling. Interviewet forventes at tage ca. ____ minutter, og hvis vi afbryder undervejs er det ikke for at være uhøflige, men for at holde os til fokus og inden for tidsrammen.*
- *Der er ikke nogen rigtige eller forkerte svar, og du må endelig spørge undervejs, hvis der er noget du er i tvivl om eller ikke forstår.*
- *Er du indstillet på at deltage i interviewet?*
- *Inden jeg begynder, vil jeg høre, om jeg må optage interviewet på bånd? På den måde får jeg alle detaljer med, når jeg skal arbejde videre med data.*
- *Ultrakort præsentationsrunde (navn, alder, beskæftigelse, område og antal år som beboer)*

1. Meninger om lokalsamfundets tilstand og udvikling

Tema og hovedspørgsmål <i>Brede spørgsmål der stilles først</i>	Uddybende spørgsmål <i>Stilles evt. hvis informanten ikke af sig selv svarer uddybende på hovedspørgsmålet</i>	Kommentarer <i>Noter til intervieweren</i>
1.1. Lokalsamfundet <i>Hvordan vil du karakterisere Vandtårnsområdet?</i>	• <i>Er Vandtårnsområdet et godt sted at bo? ...for alle beboergrupper?</i> ○ <i>Hvis ja, hvorfor?</i> ○ <i>Hvis nej, hvorfor ikke?</i> • <i>Har Vandtårnsområdet nogen særlige styrker eller fordele?</i> ○ <i>Hvis ja, hvilke?</i> • <i>Har Vandtårnsområdet nogen særlige svagheder eller udfordringer?</i> ○ <i>Hvis ja, hvilke?</i> ○ <i>Gør man noget for at løse dem? ...hvad gøres der? ...hvem gør det?</i> • <i>Hvordan er områdets generelle ry? ...er Vandtårnsområdet et sted folk har hørt om og kender?</i> • <i>Opfattes Vandtårnsområdet som et samlet boligområde?</i> ○ <i>Hvis ja, hvorfor?</i> ○ <i>Hvis nej, hvorfor ikke?</i>	Fx ift. områdets faciliteter, organisationer og hverdagsliv Fx uskrevne regler, normer eller historik, særligt aktive beboere, lokale "kendisser" Fx grupper der skaber problemer Fx om det ses som forskellige boligområder
1.2. Lokalsamfundets beboere	• <i>Hvem bor i Vandtårnsområdet?</i> • <i>Er der noget særligt der kendetegner Vandtårnsområdet og dets beboere?</i> ○ <i>Hvis ja, hvad?</i>	Fx alder, køn, socialstatus og kultur

Hvordan vil du karakterisere Vandtårnsområdets beboere?	• Er der noget særligt folk mødes om i Vandtårnsområdet eller har til fælles? ○ Hvis ja, hvad? • Findes der nogle beboere eller beboergrupper, som er særligt aktive i Vandtårnsområdet? ○ Hvis ja, hvem? ...og hvordan er de aktive? • Findes der nogle beboergrupper, som man aldrig eller sjældent ser i Vandtårnsområdet? ○ Hvis ja, hvilke? ...hvorfor ser man dem ikke? • Er der mange udsatte, ensomme og psykisk sårbare i Vandtårnsområdet? ...hvem er de? • Er der generelt forståelse i Vandtårnsområdet for andres måder at leve på? ○ Hvis ja, hvordan viser beboerne tolerance overfor hinanden? ○ Hvis nej, hvordan kommer det til udtryk? • Mødes man på tværs af alder, køn og kulturel tilknytning i Vandtårnsområdet? ○ Hvis ja, hvordan kommer det til udtryk? ○ Hvis nej, hvorfor ikke? • Er det almindeligt, at folk kender hinanden i Vandtårnsområdet? ○ Hvis ja, føler man som beboer, at alle kender hinanden? ○ Hvis nej, hvorfor ikke? • Er der generelt et godt sammenhold blandt beboerne i Vandtårnsområdet? • Også på tværs af de forskellige boligområder? ○ Hvis ja, hvordan kommer det til udtryk? ○ Hvis nej, hvorfor ikke?	Fx kriminalitet, tryghed og trivsel Fx social- og sundhedstilstand Fx ensomme, enlige, indvandrere Fx forståelse og tolerance
1.3. Lokalsamfundets fællesarealer og faciliteter Hvordan vil du beskrive Vandtårnsområdets fællesarealer, faciliteter og nærområder?	• Er der offentligt tilgængelige steder i Vandtårnsområdet hvor folk mødes? ○ Hvis ja, hvilke? ○ Hvis nej, hvad gør man så, hvis man vil lave noget sammen med andre beboere? • Er der steder i Vandtårnsområdet, som er særligt populære? ○ Hvis ja, hvilke? ...hvad bruges de til? ...hvorfor er de populære? ○ Hvem bruger dem? ...hvem bruger dem ikke? ...og hvorfor ikke? • Er der steder i Vandtårnsområdet, som folk ikke bryder sig om at komme? ○ Hvis ja, hvilke? ...hvorfor bryder folk sig ikke om dem? • Er der særlige udfordringer forbundet med de lokale fællesarealer og faciliteter? ○ Hvis ja, hvilke? ○ Gør man noget for at løse dem? ...hvad gøres der? ...hvem gør det? • Mangler der fællesarealer eller faciliteter i Vandtårnsområdet?	Fx steder at mødes, steder at være aktiv, indkøbsmuligheder, grønne områder Fx ude- og indeområder, haller, fælleslokaler, sportsanlæg, cykelstier, skov/natur, legepladser, adgang til sportsforeninger, fitnesscentre, Fx supermarkeder, pizzeriaer, cafeer Fx andre brugere, personlige præferencer

	○ Hvis ja, hvilke?	og barrierer Fx normer, erfaringer, uskrevne regler Fx vedligeholdelse, renhold, æstetik
1.4. Lokalsamfundets formelle organisationer og uformelle sociale netværk <i>Hvordan vil du karakterisere Vandtårnsområdet foreningsliv og uformelle sociale netværk?</i>	● <i>Bliver de lokale foreninger og netværk brugt af Vandtårnsområdet beboere?</i> ○ Hvis ja, hvilke? ○ Hvem bruger dem? ○ Hvem bruger dem ikke? ...hvorfor ikke? ● <i>Gøres der noget aktivt i de lokale foreninger og netværk for at samle områdets forskellige beboergrupper på tværs af fx alder, køn og kultur?</i> ○ Hvis ja, hvad gøres der? ...Hvem gør det? ● <i>Er der særlige udfordringer forbundet med de lokale foreninger og netværk?</i> ○ Hvis ja, hvilke? ○ Gør man noget for at løse dem? ...hvad gøres der? ...hvem gør det? ● <i>Er der nogen organisationer, virksomheder eller butikker som spiller en særlig aktiv rolle i Vandtårnsområdet?</i> ○ Hvis ja, hvilke? ...hvilke roller spiller de? ● <i>Mangler der organisationer eller sociale netværk i Vandtårnsområdet?</i> ○ Hvis ja, hvilke?	Fx som mødesteder Fx formelle organisationer: kirker, biblioteker, væresteder, foreninger fx: sports- fritids- og kulturforeninger Fx sociale netværk: madklubber, beboercafeer, lektiecafeer o.l. Fx brugere: Køn, alder, etnicitet? Fx engagerer sig aktivt i lokalsamfundet socialt eller økonomisk. Fx kirken, supermarkedet, sportsforeninger Fx sociale arrangementer
1.5. Samarbejdet blandt professionelle aktører i lokalsamfundet <i>Hvordan vil du karakterisere samarbejdet mellem de forskellige professionelle aktører i Vandtårnsområdet?</i>	● <i>Er der nogen eksisterende samarbejdsrelationer mellem professionelle aktører i og omkring Vandtårnsområdet?</i> ○ Hvis ja, hvilke ...hvad er deres formål? ○ Hvilke aktører er involveret? ○ Er disse samarbejdsrelationer veletablerede og velfungerende? ● <i>Er det meningsfuldt og nyttigt at styrke samarbejdet på tværs af professionelle aktører i Vandtårnsområdet?</i> ○ Hvis ja, hvorfor? ...på hvilken måde? ○ Hvis nej, hvorfor ikke?	Fx mellem lokale institutioner, foreninger og erhvervsdrivende eller kommunale aktører Fx samarbejde på tværs af institutioner/foreninger

	• <i>Er det realistisk at styrke samarbejdet på tværs af professionelle aktører i Vandtårnsområdet?</i> ○ <i>Hvis ja, hvordan kunne det gøres?</i> ○ <i>Hvis nej, hvorfor ikke?</i> • <i>Er der oplagte samarbejdsrelationer som mangler?</i> ○ <i>Hvis ja, hvilke? ...hvorfor mangler de?</i>	Fx på tværs af Reginehøj, Vorrevangen, Kalmargade og Lindholmparken? Fx samarbejde med de uformelle sociale netværk og fællesskaber
1.6. Lokalsamfundets sociale initiativer og aktiviteter <i>Hvordan vil du karakterisere Vandtårnsområdets sociale initiativer, arrangementer og aktiviteter?</i>	• <i>Er der sociale initiativer eller projekter i Vandtårnsområdet?</i> ○ <i>Hvis ja, hvilke? ...hvordan går det med dem? ...hvem deltager i dem?</i> • <i>Har Vandtårnsområdet særlige traditioner eller tilbagevendende aktiviteter og arrangementer?</i> ○ <i>Hvis ja, hvilke? ...hvem udvikler og organiserer dem?</i> ○ <i>Hvem deltager i dem? ... hvem deltager ikke ...hvorfor ikke?</i> • <i>Er der udfordringer forbundet med at lave nye sociale aktiviteter og arrangementer?</i> ○ <i>Hvis ja, hvilke?</i> ○ <i>Gør man noget for at løse dem? ...hvad gøres der? ...hvem gør det?</i> • <i>Findes der nogle beboergrupper, som aldrig eller sjældent deltager i sociale aktiviteter arrangementer i Vandtårnsområdet?</i> ○ <i>Hvis ja, hvilke?</i> ○ <i>Hvorfor deltager de ikke?</i> • <i>Findes der barrierer der gør det vanskeligt for nogle beboere at deltage?</i> ○ <i>Hvis ja, Hvilke?</i> • <i>Gøres der noget aktivt for at samle beboerne til sociale aktiviteter og arrangementer?</i> ○ <i>Hvis ja, hvad gør man? ...hvem gør det?</i> • <i>Mangler der sociale initiativer eller aktiviteter i Vandtårnsområdet?</i> ○ <i>Hvis ja, hvilke?</i>	Fx etablering af fælleshaver, udeanlæg Fx sommerfester, kulturmøder, loppetorv, sundhedsdage, handelsmesser, madlavning, cricket, petanque, strikkeklub
1.7. Lokalsamfundets sundhedstilbud og sundhedsaktiviteter <i>De følgende spørgsmål vil handle om mulighederne for at leve sundt i</i>	• <i>Er der sundhedstilbud i Vandtårnsområdet?</i> ○ <i>Hvis ja, hvilke?</i> ○ <i>Bliver de brugt?</i> ○ <i>Hvis ja, af hvem? Hvis nej, hvorfor ikke?</i> • <i>Er sundhedstilbuddene tilgængelige for Vandtårnsområdets beboere?</i> • <i>Er der barrierer eller udfordringer i forhold til at bruge sundhedstilbuddene?</i>	Fx praktiserende læge, hjemmesygeplejerske, sundhedsplejen, sundhedstjek, sundhedscaféer, rygestopkurser, vægttabskurser

<i>Vandtårnsområdet</i>	• <i>Er der adgang til faciliteter i Vandtårnsområdet, der fremmer sundheden for beboerne?</i> • <i>Er der sundhedsaktiviteter i Vandtårnsområdet?</i> ○ <i>Hvis ja, hvilke?</i> ○ <i>Hvordan får man kendskab til disse aktiviteter?</i> ○ <i>Bliver de brugt?</i> ○ <i>Hvis ja, af hvem? Hvis nej, hvorfor ikke?</i> • <i>Er der barrierer eller udfordringer i forhold til at bruge sundhedsaktiviteterne?</i>	Fx grønne områder, sportsbaner, legepladser, stisystemer Fx gymnastik/dansehold, fodboldtræning, gåklubber/løbeklubber, mødregrupper
1.8. Demokrati og medbestemmelse i lokalsamfundet <i>Hvem bestemmer hvordan Vandtårnsområdet skal udvikles og hvad der skal laves af projekter, arrangementer og aktiviteter?</i>	• <i>Hvilken rolle og indflydelse har beboerne på Vandtårnsområdets udvikling?</i> • <i>Hvilken rolle og indflydelse har de lokale organisationer, foreninger og erhvervsdrivende på lokalsamfundets udvikling?</i> • <i>Er der tradition for (eller erfaringer med) åben dialog og involvering af beboere og lokale aktører om lokalsamfundets udvikling?</i> ○ <i>Hvis ja, hvilke traditioner (eller erfaringer)?</i> ○ <i>Hvis nej, er det et problem? ...hvorfor?</i> • <i>Er der velfungerende strukturer for beboernes deltagelse og medbestemmelse?</i> ○ <i>Hvis ja, hvilke?</i> • <i>Er der udfordringer forbundet med beboernes medbestemmelse og involvering i lokalsamfundets udvikling?</i> ○ <i>Hvis ja, hvilke?</i> • <i>Hvordan kommunikeres det ud, hvis der f.eks. er arrangementer eller lignende?</i> ○ <i>Virker det? Når informationerne ud til alle?</i>	Fx særligt stærke beboere eller beboergrupper Fx høj/lav deltagelse, Tordenskjolds soldater etc. Fx Facebook opslag, opslag i opgangene, mail, hjemmeside, postkasse osv.
1.9. Lokalsamfundets udvikling og fremtid <i>Hvordan vil du karakterisere Vandtårnsområdets udviklingsplaner og visioner?</i>	• <i>Er der blevet igangsat eller gennemført større udviklingsprojekter i Vandtårnsområdet gennem de seneste år?</i> ○ <i>Hvis ja, hvilke?</i> • <i>Er der klare planer og visioner for Vandtårnsområdets udvikling?</i> ○ <i>Hvis ja, hvilke?</i> • <i>Er der udfordringer eller konflikter forbundet med lokalsamfundets udvikling?</i> ○ <i>Hvis ja, hvilke?</i> ○ <i>Gør man noget for at løse dem? ...hvem gør noget? ...hvad gøres der?</i>	Fx områdefornyelser, boligrenovering, sportsanlæg, indkøbssteder

2. Meninger om egen rolle i lokalsamfundets udvikling

Tema og hovedspørgsmål <i>Brede spørgsmål der stilles først</i>	Uddybende spørgsmål <i>Stilles evt. hvis informanten ikke af sig selv svarer uddybende på hovedspørgsmålet</i>	Kommentarer <i>Noter til intervieweren</i>
2.1. Personlig relation til lokalsamfundet <i>Hvilken relation har du til Vandtårnsområdet/hvad er din rolle?</i>	• <i>Hvad laver du i Vandtårnsområdet?</i> • <i>Er du tilfreds med din relation til Vandtårnsområdet?</i> • <i>Er der udfordringer forbundet med din relation til Vandtårnsområdet?</i> ○ <i>Hvis ja, hvilke?</i> ○ <i>Gør du noget for at løse disse udfordringer? ...hvad gør du?</i>	Fx erhvervsdrivende, institutionsmedarbejder, har et job i lokalsamfundet,
2.2. Personlige ønsker og visioner for lokalsamfundets fremtid <i>Hvilke ønsker og visioner har du for Vandtårnsområdet fremtid?</i>	• <i>Hvad synes du der skal til, for at Vandtårnsområdet kan blive et bedre område at bo i?</i> • <i>Hvis du havde ubegrænsede ressourcer og muligheder, hvordan ville du så ændre Vandtårnsområdet?</i> • <i>Hvilke forudsætninger mangler for at efterleve disse visioner?</i> • <i>Hvilke forudsætninger er allerede til stede og værdifulde at trække på?</i>	Fx tiltag til styrkelse af tryghed og trivsel, stærkere fællesskaber, bedre infrastruktur Fx økonomisk, politisk, sociale forandringer, samarbejdsrelationer Fx i din organisation? I lokalområdet? I kommunalt regi?
2.3. Personlig rolle og ansvar i lokalsamfundets udvikling <i>Føler du dig personligt ansvarlig for at bidrage til Vandtårnsområdets udvikling?</i>	• <i>Føler du at du har et personligt ansvar for at bidrage til Vandtårnsområdets udvikling?</i> ○ <i>Hvis ja, hvorfor? ...hvilket ansvar?</i> • <i>Gør du noget aktivt for at leve op til dit ansvar?</i> ○ <i>Hvis ja, hvad gør du?</i> • <i>Føler du at du har succes med at påvirke Vandtårnsområdets udvikling?</i> ○ <i>Hvis ja, på hvilken måde?</i> • <i>Synes du at dit bidrag bliver værdsat af andre aktører eller beboere i Vandtårnsområdet?</i> ○ <i>Hvis ja, hvordan kommer det til udtryk?</i>	Fx fremme sundheden, kommunikere bredt med beboerne, skabe tværkulturel forståelse Fx social eller strukturel udvikling
2.4. Personlig motivation til at bidrage til lokalsamfundets udvikling	• <i>Hvad motiverer eller demotiverer dig i forhold til at bidrage til Vandtårnsområdets udvikling?</i> • <i>Har du haft konkrete oplevelser i Vandtårnsområdet, som har styrket din motivation?</i>	Fx social interaktion, fællesskaber, venskaber, tekniske problemstillinger,

<i>Er du personligt motiveret til at bidrage til Vandtårnsområdets udvikling?</i>	○ Hvis ja, hvilke? ● <i>Har du haft konkrete oplevelser i Vandtårnsområdet, som har svækket din motivation?</i> ○ Hvis ja, hvilke? ● <i>Vil du være motiveret til at gøre endnu mere for Vandtårnsområdets udvikling, hvis du bliver spurgt?</i> ○ Hvis ja, hvad kunne du forestille dig at gøre? ○ Hvis nej, hvorfor ikke?	gøre gavn for andre, økonomisk profit Fx indgå i nye projektsamarbejder, bidrage med dine (menneskelige, tekniske, materielle, økonomiske) ressourcer
2.5 Afrunding af interviewet	● <i>Mange tak for din deltagelse i interviewet! Er der noget du vil tilføje før vi runder af?</i> ● <i>Det er vores klare hensigt at sikre, at disse informationer bidrager til at forbedre den boligsociale helhedsplan og Vandtårnsområdets udvikling</i> ● <i>Data vil blive behandlet fortroligt og du vil ikke blive citeret med angivelse af kilde i lokalsamfundsanalysen</i> ● <i>Du kan til enhver tid fortryde din deltagelse og standse brugen af dine data</i> <i>Har du kendskab til andre relevante personer, som vi bør snakke med om Vandtårnsområdets tilstand og udvikling?</i> ● <i>Hvis ja, bed om personernes navne, telefonnumre og e-mail adresser</i> <i>Har du tæt kontakt til én eller flere beboergrupper eller netværk i Vandtårnsområdet?</i> ● <i>Hvis ja, er det muligt for os at få kontakt til den/dem med henblik på at lave et gruppeinterview? Hvis ja, hvor og hvornår?</i>	

Bilag 8: Skabelon til referater til interviews og fokusgrupper

Baggrund for interviewet	
Informanternes navne/karakteristik: 1: 2: 3: 4: 5: 6: 7: Dato: Sted: Varighed: Interviewer(e): Referent(er): Ansvarlig for validering/gennemlytning: Ordrette citater markeres: "" (Person, tid)	
1. Meninger om lokalsamfundets tilstand og udvikling	
<i>Relevante synspunkter/meninger/holdninger</i>	<i>Ordrette citater med tidsangivelser på citater</i>
Lokalsamfundet. TID:	

Lokalsamfundets beboere. TID:	
Lokalsamfundets fællesarealer og faciliteter. TID:	
Lokalsamfundets formelle organisationer og uformelle sociale netværk. TID:	

Samarbejdet blandt professionelle aktører i lokalsamfundet (OBS kun app. C)	
Lokalsamfundets sociale initiativer og aktiviteter TID:	
Lokalsamfundets sundhedstilbud og aktiviteter. TID:	
Lokalsamfundets demokrati og medbestemmelse lokalt TID:	

Lokalsamfundets udvikling og fremtid TID:	
2. Meninger om egen rolle i lokalsamfundets udvikling TID:	
2.1. Personlig relation til lokalsamfundet TID:	
2.2 Ønsker og visioner for fremtiden TID:	

2.3 Egen rolle og ansvar TID:	
2.4 Egne motivationer, barrierer og parathed til at bidrage TID:	
Afrunding af interview	

Relevante kontaktpersoner nævnt i interviewet
Andet
Umiddelbare kommentarer/vigtige pointer fra interviewer/observatør

Bilag 9: Udvalgelse af fokusgrupper

Baggrunden for udvælgelsen af fokusgrupperne har dels bundet i forventningsafstemning med Aarhus Kommune, uformelle samtaler med professionelle aktører i Vandtårnsområdet samt en generel indledende research. Desuden har arbejdsgruppen fundet inspiration gennem sundhedsprofilen for region Midt i 2013, *Hvordan har du det? 2013* (<http://www.defactum.dk/siteassets/defactum/6-projektsite/hvordan-har-du-det/hhdd-2013/rapporter/hhdd-hovedrapport-2013.pdf>) samt en temaanalyse af sundhedsprofildata, som er lavet af dataudtræk fra respondenter i særligt udsatte boligområder i Aarhus kommune, herunder Vandtårnsområdet (<https://www.aarhus.dk/~media/Dokumenter/Sundhed-og-Omsorg/PDF/Sundhed-og-sygdom/Sundhedspolitik-2015-18/Analyser-til-hjemmeside-socialt-udfordrede-boligomraader.pdf>).

Enlige mænd

Der er en større andel af borgere, der bor alene i socialt udsatte boligområder, hvor der ydermere er undersøgelser, der viser at enlige i højere grad har et usundt kostmønster, er fysisk inaktive og generelt har et dårligere fysisk og psykisk helbred sammenlignet med gifte/samlevende. Det ses, at det især er mænd, der har størst helbredsmæssig gevinst ved ægteskabet. Desuden har der i nogle udsatte boligområder i Aarhus Kommune kørt et projekt, "Mænds Mødesteder," og med udgangspunktet heri, er kommunen interesseret i at få viden om netop denne målgruppe, herunder deres perspektiver på sundhedstilbud og sundhedsaktiviteter i lokalområdet.

Etniske minoriteter

Der er en overrepræsentation af borgere med en anden etnisk baggrund end dansk i socialt udsatte boligområder. Der er generelt større forekomst af borgere med et dårligt selv vurderet helbred i socialt udsatte boligområder, men forekomsten er tredoblet blandt borgere med en anden etnisk baggrund end dansk. Derfor er gruppen vigtig, da de procentmæssigt udgør en stor del af lokalsamfundet, og ligeledes er en interessant gruppe i forbindelse med sundhed. Desuden er det i samtaler i den indledende undersøgelse nævnt, at det især er minoriteter med tyrkisk baggrund, der holder sig for sig selv, men at de har deres egne fællesskaber. Derfor vurderes det som værende interessant at høre mere om disse fællesskaber og hvorvidt/hvorfor de bevidst holder sig fra andre fællesskaber på tværs af etnicitet. Gruppen af kvinder med tyrkisk baggrund holdt til i et bestemt boligområde, Lindholmparken, som er en del af Vorrevangen.

Det var ikke muligt at få kontakt til en gruppe af mænd med tyrkisk baggrund, og derfor blev det besluttet at lave en fokusgruppe af mænd med somalisk baggrund. Dette fordi arbejdsgruppen blev gjort opmærksom på, af både beboere og professionelle aktører, at det primært var kvinder med somalisk baggrund, som deltog i aktiviteter. Det var ønsket derfor at udforske hvad der lå til grund for de somaliske mænds fravær.

Kronisk syge (defineret ved minimum 1 kronisk sygdom)

I socialt udfordrede boligområder er der signifikant flere borgere med både potentielt livstruende kroniske sygdomme, ikke-livstruende sygdomme samt med multisygdom, sammenlignet med resten af Aarhus kommune.

* OBS: Vi forsøgte ad to omgange at afholde fokusgrupper med kronisk syge. Første gang mødte kun én ud af syv personer op, og vi holdt derfor et interview med den fremmødte i stedet. Anden gang lykkedes det ikke at samle nok til en gruppe. Vi afholdt derfor et interview hos et par, der begge var kronisk syge, i deres eget hjem.

Psykisk sårbare

Forekomsten af psykiske lidelser - både korterevarende og længerevarende, er dobbelt så høj i de socialt udfordrede boligområder.

Desuden er psykisk sårbare/udsatte et indsatsområde for Aarhus Kommune, og de er nysgerrige på målgruppen.

*OBS: Det var ikke muligt at samle en fokusgruppe, men vi havde to individuelle interview i stedet.

Ældre enlige (+65)

Der er lidt færre ældre i udsatte boligområder i Aarhus, sammenlignet med resten af Aarhus. Til gengæld gælder det for ældre i sociogeografisk gruppe 4 og 5, at de har signifikant dårligere selv vurderet helbred end ældre, i sociogeografisk gruppe 1, 2 og 3. Desuden er der signifikant flere enlige, der har dårligere selv vurderet helbred end ældre, der har en samlever, og desuden er der større risiko for at have dårligere fysisk og psykisk helbred, sammenlignet med gifte og samlevende.

Uden for arbejdsmarkedet (pga. ledighed eller sygdom)

I udsatte boligområder er der flere, der står uden for arbejdsmarkedet sammenlignet med resten af befolkningen, hvilket også er tilfældet i Vandtårnsområdet holdt op imod resten af Aarhus kommune. Endvidere er der en større andel borgere med dårligt selv vurderet helbred både blandt arbejdende og mennesker uden for arbejdsmarkedet. I udsatte boligområder i Aarhus Kommune er det hver anden, der har dårligt selv vurderet helbred.

Mødre

Der er mange børnefamilier i Vandtårnsområdet, og i udsatte boligområder i Aarhus er der en lidt større andel, der har hjemmeboende børn, sammenlignet med resten af kommunen. Barslende mødre kan agere som repræsentanter for børnefamilierne, særligt småbørnsfamilierne, og give deres perspektiver på det travle familieliv, herunder muligheden for at deltage i aktiviteter samt hvilke aktiviteter, børnefamilierne efterspørger.

Aktive på arbejdsmarkedet

Beboere i arbejde kan give indblik i vigtig viden omkring muligheder, behov og ønsker for deltagelse i diverse aktiviteter, når man har et arbejdsliv, der også skal passes ind. Desuden er det værd at bemærke, at blandt mennesker i socialt udfordrede områder i Aarhus, der er i arbejde, er der et dårligere selv vurderet helbred sammenlignet med resten af kommunen.

Unge drenge (17-19 år)

Nogle beboere har følt sig generet/utrygge i Vandtårnsområdet, særligt i Kalmargade. Dette skyldes tilsyneladende, at der har været episoder med større eller mindre grupperinger af unge drenge, som har holdt til på områdets fællesarealer. Målet med fokusgruppen var derfor at få nogle unges perspektiv på dette.

Afdelingsbestyrelser

Medlemmer af afdelingsbestyrelser er både beboere, men har også en særlig viden og beslutningskraft i forhold til udviklingen af de respektive boligområder, hvorfor de er valgt som en interessant gruppe. Det kan argumenteres at disse er professionelle aktører, da de har en særlig viden qua deres virke som bestyrelsesmedlemmer. Alligevel er de interviewet ud fra beboerinterviewguiden.

Bilag 10: Spørgeguide til beboere

Spørgeguide til beboere i Vandtårnsområdet

Spørgeguiden er designet til gennemførelsen af gruppebaserede interviews (fokusgrupper) med beboere i Vandtårnsområdet, Aarhus. Spørgsmålene udgør en bruttoliste, som man kan selekttere i før eller under interviewet afhængig af fokusgruppens sammensætning (fx alder, køn, etnicitet). Under fokusgruppeinterviewet kan det være nyttigt at notere egne observationer omkring:

- Interaktioner mellem deltagerne (er nogen styrende, er det en ligeværdig diskussion, har alle plads til at komme til orde?)
- Stemningen i gruppen (kender deltagerne hinanden, er der konflikter under overfladen, er der plads til alle?)
- Kropssprog og non-verbal kommunikation
- Observationer af de fysiske omgivelser
- Om informanten benytter sig af præfabrikerede svar/faste vendinger

Forslag til indledende introduktion:

- *Hej, jeg hedder _____, og jeg er ansat på Steno Diabetes Center Copenhagen/I Aarhus Kommune. Jeg vil fungere som interviewer og _____ vil fungere som observatør, og eventuelt stille uddybende spørgsmål og holde styr på tiden.*
- *Sammen med Aarhus Kommune/Steno Diabetes Center er vi i gang med at lave en undersøgelse af jeres lokalsamfund. Undersøgelsen skal bidrage til at gøre det endnu bedre at leve og bo i jeres område. Vi er meget nysgerrige efter at vide mere om lokalsamfundet og derfor indsamler vi viden om Vandtårnsområdet, som består af Kalmargade, Lindholmparken, Vorrevangen og Reginehøj - og det får I lige at se her på det her kortet (Vis på kort). Undersøgelsen skal også bruges til at styrke helhedsplanen over de kommende år.*
- *I bor selv i området og ved derfor en masse om, hvad der fungerer godt herude, og hvad der kunne være bedre. Det vil vi meget gerne høre jeres meninger om. Vi skal lige gøre det klart for alle, at alle inputs er velkomne, og det gælder uanset om I er meget aktive i de forskellige aktiviteter og arrangementer, der foregår i området, eller om I ikke benytter jer af dem. Så I skal endelig ikke holde jer tilbage. Vi sætter stor pris på jeres deltagelse i det her gruppeinterview.*
- *Jeres udtalelser vil blive behandlet fortroligt, og jeres navne vil ikke blive nævnt i den rapport, som vi laver over undersøgelsen.*
- *Hvis I fortryder jeres deltagelse undervejs eller efter interviewet, kan I altid give os besked om, at I ikke ønsker at deltage alligevel. Så sletter vi jeres udtalelser. I kan også fravælge at besvare enkelte spørgsmål.*
- *Det vil foregå ved at jeg stiller spørgsmål og min kollega er med for at tage lidt notater og sørge for jeg husker det hele. Vi har en række temaer vi gerne vil tale med jer om. Interviewet er delt op i to dele; én del omhandlende lokalsamfundets tilstand og udvikling samt én del omhandlende egen rolle i denne udvikling. Interviewet forventes at tage ca. __ minutter, og hvis vi afbryder undervejs er det ikke for at være uhøflige, men for at holde os til fokus og inden for tidsrammen. Alle må sige hvad de vil, men husk gerne at være opmærksomme på ikke at afbryde hinanden for meget, da interviewet optages og skal lyttes igennem bagefter.*
- *Husk, at der er ikke nogen rigtige eller forkerte svar, og I må endelig spørge undervejs, hvis der er noget I er i tvivl om eller ikke forstår.*
- *Er I indstillet på at deltage i interviewet?*

- *Inden jeg begynder, vil jeg høre, om jeg må optage interviewet på bånd? På den måde får jeg alle detaljer med, når jeg skal arbejde videre med data.*
- *Ultrakort præsentationsrunde (navn, alder, beskæftigelse, område og antal år som beboer)*

1. Meninger om lokalsamfundets tilstand og udvikling

Tema og hovedspørgsmål <i>Brede spørgsmål der stilles først</i>	Uddybende spørgsmål <i>Stilles evt. hvis informanten ikke af sig selv svarer uddybende på hovedspørgsmålet</i>	Kommentarer <i>Noter til intervieweren</i>
1.1. Lokalsamfundet <i>Hvordan er det at bo i Vandtårnsområdet?</i>	• <i>Er Vandtårnsområdet et godt sted at bo? ... for alle beboergrupper?</i> ○ <i>Hvis ja, hvorfor?</i> ○ <i>Hvis nej, hvorfor ikke?</i> • <i>Har Vandtårnsområdet nogen særlige styrker eller fordele?</i> ○ <i>Hvis ja, hvilke?</i> • <i>Har Vandtårnsområdet nogen særlige svagheder eller udfordringer?</i> ○ <i>Hvis ja, hvilke?</i> ○ <i>Gør man noget for at løse dem? ... hvad gøres der? ... hvem gør det?</i> • <i>Hvordan er områdets generelle ry? ...er Vandtårnsområdet et sted folk har hørt om og kender?</i> • <i>Opfattes Vandtårnsområdet som et samlet boligområde?</i> ○ <i>Hvis ja, hvorfor?</i> ○ <i>Hvis nej, hvorfor ikke?</i>	Fx ift. områdets faciliteter, organisationer og hverdagsliv Fx uskrevne regler, normer eller historik, særligt aktive beboere, lokale "kendisser" Fx grupper der skaber problemer Fx om det ses som forskellige boligområder
1.2. Lokalsamfundets beboere <i>Hvordan vil I beskrive Vandtårnsområdets beboere?</i>	• <i>Hvem bor i Vandtårnsområdet?</i> • <i>Er der noget særligt der kendetegner Vandtårnsområdet og dens beboere?</i> ○ <i>Hvis ja, hvad?</i> • <i>Er der noget særligt folk mødes om i Vandtårnsområdet eller har til fælles?</i> ○ <i>Hvis ja, hvad?</i> • <i>Findes der nogle beboere eller beboergrupper, som er særligt aktive i Vandtårnsområdet?</i> ○ <i>Hvis ja, hvem? ...hvordan er de aktive?</i> • <i>Findes der nogle beboergrupper i Vandtårnsområdet, som man aldrig eller sjældent ser?</i> ○ <i>Hvis ja, hvilke? ...hvorfor ser man dem ikke?</i> • <i>Er der mange udsatte, ensomme og psykisk sårbare i Vandtårnsområdet? ...hvem er de?</i> • <i>Er der generelt forståelse i Vandtårnsområdet for andres måder at leve på?</i>	Fx alder, køn, social status og kultur Fx kriminalitet, tryghed og trivsel Fx social- og sundhedstilstand Fx ensomme, enlige, indvandrere Fx forståelse og tolerance

	○ Hvis ja, hvordan viser beboerne tolerance overfor hinanden? ○ Hvis nej, hvordan kommer det til udtryk? ● Mødes man på tværs af alder, køn og kulturel tilknytning i Vandtårnsområdet? ○ Hvis ja, hvordan kommer det til udtryk? ○ Hvis nej, hvorfor ikke? ● Er det almindeligt, at folk kender hinanden i Vandtårnsområdet? ○ Hvis ja, føler man som beboer, at alle kender hinanden? ○ Hvis nej, hvorfor ikke? ● Er der generelt et godt sammenhold blandt beboerne i Vandtårnsområdet? ○ Hvis ja, hvordan kommer det til udtryk? Hvis nej, hvorfor ikke?	
1.3. Lokalsamfundets fællesarealer og faciliteter <i>Hvordan vil I beskrive Vandtårnsområdets fællesarealer, faciliteter og omgivelser?</i>	● Er der offentligt tilgængelige steder i Vandtårnsområdet hvor folk mødes? ○ Hvis ja, hvilke? ○ Hvis nej, hvad gør man så, hvis man vil lave noget sammen med andre beboere? ● Er der steder i Vandtårnsområdet, som er særligt populære? ○ Hvis ja, hvilke? ...hvad bruges de til? ...hvorfor er de populære? ○ Hvem bruger dem? ...hvem bruger dem ikke? ...hvorfor ikke? ● Er der nogen steder i Vandtårnsområdet, som folk ikke bryder sig om? ○ Hvis ja, hvilke? ...hvorfor bryder folk sig ikke om dem? ● Er der særlige udfordringer forbundet med de lokale fællesarealer og faciliteter? ○ Hvis ja, hvilke? ○ Gør man noget for at løse dem? ...hvad gøres der? ...hvem gør det? ● Er der nogen fælles faciliteter eller fællesarealer, man ville benytte som beboer, hvis de var til stede? ○ Hvis ja, hvilke, og hvorfor?	Fx steder at mødes, steder at være aktiv, indkøbsmuligheder, grønne områder Fx ude- og indeområder, haller, fælleslokaler, sportsanlæg, cykelstier, skov/natur, legepladser, adgang til sportsforeninger, fitnesscentre, Fx supermarkeder, pizzeriaer, cafeer Fx andre brugere, personlige præferencer og barrierer Fx normer, erfaringer, uskrevne regler Fx vedligeholdelse, renhold, æstetik
1.4. Lokalsamfundets formelle organisationer og uformelle sociale netværk <i>Hvordan vil I beskrive Vandtårnsområdets foreningsliv og uformelle sociale netværk?</i>	● Bliver de lokale foreninger og netværk brugt af Vandtårnsområdets beboere? ○ Hvis ja, hvilke? ○ Hvem bruger dem? ○ Hvem bruger dem ikke ...og hvorfor ikke? ● Gøres der noget aktivt i de lokale foreninger og netværk for at samle områdets forskellige beboergrupper på tværs af fx alder, køn og kultur? ○ Hvis ja, hvad gøres der? ...hvem gør det?	Fx som mødesteder Fx formelle organisationer: kirker, biblioteker, væresteder, foreninger fx: sports- fritids- og kulturforeninger Fx sociale netværk: madklubber, beboercaféeer, lektiecafeer o.l. Fx brugere: Køn, alder, etnicitet?

	• <i>Er der særlige udfordringer forbundet med de lokale foreninger og netværk?</i> ○ <i>Hvis ja, hvilke?</i> ○ <i>Gør man noget for at løse dem? ...hvad gøres der? ...hvem gør det?</i> • <i>Er der nogen organisationer, virksomheder eller butikker som spiller en særlig aktiv rolle i Vandtårnsområdet?</i> ○ <i>Hvis ja, hvilke? ...hvilke roller spiller de?</i> • <i>Er der nogle organisationer eller sociale netværk, som flere kunne have lyst til at engagere sig i, hvis de var i Vandtårnsområdet?</i> ○ <i>Hvis ja, hvilke, og hvorfor?</i>	Fx engagerer sig aktivt i lokalsamfundet (socialt, økonomisk)?
1.5. Lokalsamfundets sociale initiativer og aktiviteter <i>Hvordan vil I beskrive Vandtårnsrådets sociale initiativer og aktiviteter?</i>	• <i>Er der sociale initiativer eller projekter i gang i Vandtårnsområdet i disse tider?</i> ○ <i>Hvis ja, hvilke? ...hvordan går det med dem? ...hvem deltager i dem?</i> • <i>Har Vandtårnsområdet særlige traditioner eller tilbagevendende aktiviteter og arrangementer?</i> ○ <i>Hvis ja, hvilke? ...hvem udvikler og organiserer dem?</i> ○ <i>Hvem deltager i dem? ...hvem deltager ikke? ...hvorfor ikke?</i> • <i>Er der udfordringer forbundet med at lave nye sociale aktiviteter og arrangementer?</i> ○ <i>Hvis ja, hvilke?</i> ○ <i>Gør man noget for at løse dem? ...hvad gøres der? ...hvem gør det?</i> ○ <i>Har I nogen idéer til aktiviteter der kunne laves?</i> • <i>Findes der nogle beboergrupper, som aldrig eller sjældent deltager i sociale aktiviteter arrangementer i Vandtårnsområdet?</i> ○ <i>Hvis ja, hvilke?</i> ○ <i>Hvorfor deltager de ikke?</i> ○ <i>Hvad kunne gøre dem mere interesseret i at deltage?</i> • <i>Findes der barrierer der gør det særligt vanskeligt for nogle beboere at deltage?</i> ○ <i>Hvis ja, hvilke?</i> • <i>Gøres der noget aktivt for at samle beboerne til sociale aktiviteter og arrangementer?</i> ○ <i>Hvis ja, hvad gør man? ...hvem gør det?</i> • <i>Hvad tror I, at der skal til for at nye sociale aktiviteter bliver til en succes?</i>	Fx etablering af fælleshaver, udeanlæg Fx sommerfester, kulturmøder, loppetorv, sundhedsdage, handelsmesser
1.6. Lokalsamfundets sundhedstilbud og sundhedsaktiviteter	• <i>Hvilke sundhedstilbud er der i Vandtårnsområdet?</i> ○ <i>Bliver de brugt?</i> ○ <i>Hvis ja, af hvem? Hvis nej, hvorfor ikke?</i>	Fx praktiserende læge, hjemmesygeplejerske, sundhedsplejen, sundhedstjek, sundhedscaféer,

<i>De følgende spørgsmål vil handle om mulighederne for at leve et sundt liv i Vandtårnsområdet.</i>	• <i>Er sundhedstilbuddene tilgængelige for Vandtårnsområdets beboere?</i> • <i>Er der barrierer eller udfordringer i forhold til at bruge sundhedstilbuddene?</i> ○ <i>Hvordan kommer de til udtryk?</i> • <i>Hvilke sundhedstilbud skulle der udvikles i Vandtårnsområdet i fremtiden, hvis I skulle bestemme?</i> ○ <i>Er der tilbud, som I synes kunne være særlig vigtige for områdets beboere?</i> ○ <i>Hvilke tilbud ville give mening for Jer?</i> • <i>Hvilke sundhedsaktiviteter er der i Vandtårnsområdet?</i> ○ <i>Hvis ja, hvilke?</i> ○ <i>Hvordan får man kendskab til disse sundhedsaktiviteter?</i> ○ <i>Bliver de brugt?</i> ○ <i>Hvis ja, af hvem? Hvis nej, hvorfor ikke?</i> • <i>Oplever I, at der er barrierer eller udfordringer i forhold til at bruge sundhedsaktiviteterne?</i> • <i>Hvilke sundhedsaktiviteter skulle der udvikles i Vandtårnsområdet i fremtiden, hvis I skulle bestemme?</i> ○ <i>Er der tilbud, som I synes kunne være særlig vigtige for områdets beboere?</i> ○ <i>Hvilke tilbud ville give mening for Jer?</i> • <i>Synes I de fysiske omgivelser i Vandtårnsområdet hjælper jer til at leve et sundere liv?</i> ○ <i>Hvis ja, hvordan bruger I dem?</i> ○ <i>Hvis nej, hvorfor bruger I dem ikke?</i> ○ <i>Hvad skal der til for at I vil bruge dem?</i> • <i>Hvad tror I der skal til for, at flere beboere vil benytte sundhedstilbud og deltage i sundhedsaktiviteter?</i>	rygestopkurser Fx grønne områder, sportsbaner, legepladser, stisystemer Fx gymnastik/dansehold, fodboldtræning, gåklubber/løbeklubber, mødregrupper Fx andre aktiviteter/udvikling af de eksisterende tilbud/aktiviteter Fx om der mangler specifikke sundhedstilbud eller sundhedsaktiviteter
1.7. Demokrati og medbestemmelse i lokalsamfundet <i>Hvordan vil I beskrive den lokale medbestemmelse og involvering i Vandtårnsområdets udvikling?</i>	• <i>Hvem bestemmer hvordan Vandtårnsområdet skal udvikles og hvad der skal laves af projekter, arrangementer og aktiviteter?</i> • <i>Hvilken rolle og indflydelse har I som beboere på Vandtårnsområdets udvikling?</i> • <i>Føler I jer som beboere hørt i Vandtårnsområdet? Hvem går man til?</i> • <i>Hvilken rolle og indflydelse har de lokale organisationer, foreninger og erhvervsdrivende på Vandtårnsområdets udvikling?</i> • <i>Er der tradition for (eller erfaringer med) åben dialog og involvering af beboere og lokale aktører om Vandtårnsområdets udvikling?</i> ○ <i>Hvis ja, hvilke traditioner (eller erfaringer)?</i>	Fx kommunen, lokalpolitikere, boligorganisationer, afdelingsbestyrelser Fx særligt stærke beboere eller beboergrupper

	○ Hvis nej, er det et problem? ...hvorfor? ● Er der velfungerende strukturer for beboernes deltagelse og medbestemmelse? ○ Hvis ja, hvilke? ● Er der udfordringer forbundet med beboernes medbestemmelse og involvering i Vandtårnsområdet udvikling? ○ Hvis ja, hvilke? ○ Gør man noget for at løse dem? ...hvad gøres der? ...hvem gør det? ● Hvem oplever I, som beboere i Vandtårnsområdet, at man kan tage kontakt til, hvis man har brug for hjælp?	Fx problemer/udfordringer eller hjælp til at starte et pilateshold, gøre noget for/i området
1.8. Lokalsamfundets udvikling og fremtid Hvordan vil I beskrive Vandtårnsområdets udviklingsplaner og visioner?	● Er der blevet igangsat eller gennemført større udviklingsprojekter i Vandtårnsområdet gennem de seneste år? ○ Hvis ja, hvilke? ● Er der klare planer og visioner for Vandtårnsområdets udvikling? ○ Hvis ja, hvilke? ● Er der udfordringer eller konflikter forbundet med Vandtårnsområdets udvikling? ○ Hvis ja, hvilke? ○ Gør man noget for at løse dem? ...hvem gør noget? ...hvad gøres der?	Fx områdefornyelser, boligrenovering, sportsanlæg, indkøbssteder

2. Meninger om egen rolle i lokalsamfundets udvikling

Tema og hovedspørgsmål <i>Brede spørgsmål der stilles først</i>	Uddybende spørgsmål <i>Stilles evt. hvis informanten ikke af sig selv svarer uddybende på hovedspørgsmålet</i>	Kommentarer <i>Noter til intervieweren</i>
2.1. Personlig tilknytning til lokalsamfundet Prøv at beskrive hvad Vandtårnsområdet betyder for jer?	● Er I glade for at bo i Vandtårnsområdet? ○ Hvis ja, hvorfor? ○ Hvis nej, hvorfor ikke? ● Bruger I meget af jeres fritid i Vandtårnsområdet ...også uden for jeres bolig? ○ Hvis ja, hvad bruger I tiden på? ○ Hvis nej, hvorfor ikke? ● Deltager I selv som frivillige til arrangementer og aktiviteter i Vandtårnsområdet? ○ Hvis ja, til hvilke arrangementer og aktiviteter? ...hvorfor gør I det? ○ Hvis nej, hvorfor ikke?	Fv i fritidsklubber, sociale netværk, fællesskaber Fv sommerfester, loppemarkeder, sportsarrangementer

	• <i>Ville I flytte fra Vandtårnsområdet, hvis I fik mulighed for det?</i> ○ <i>Hvis ja, hvorfor? ...hvor ville I gerne flytte hen?</i> ○ <i>Hvis nej, hvorfor ikke?</i>	
2.2. Personlige ønsker og visioner for fremtiden <i>Har I nogen personlige ønsker og drømme for Vandtårnsområdets udvikling?</i>	• <i>Har I nogen personlige ønsker og drømme for jeres egen fremtid?</i> ○ <i>Hvis ja, hvilke?</i> ○ <i>Hvis nej, hvorfor ikke?</i> • <i>Er der nogen mangler og begrænsninger i Vandtårnsområdet og det omgivende lokalsamfund i forhold til at nå jeres personlige ønsker og drømme?</i> ○ <i>Hvis ja, hvilke?</i> • <i>Hvad synes I der skal til, for at Vandtårnsområdet kan blive et bedre område at bo i?</i> ○ <i>Hvorfor netop dette? ...hvilken forskel vil det gøre?</i> • <i>Hvis I havde ubegrænsede ressourcer og muligheder, hvordan ville I så ændre Vandtårnsområdet?</i> ○ <i>Hvorfor netop dette? ...hvilken forskel vil det gøre?</i> • <i>Hvilke forudsætninger mangler for at efterleve disse visioner?</i> • <i>Hvilke forudsætninger er allerede til stede og værdifulde at trække på?</i>	Fx i forhold, til uddannelse, job, familieliv Fx tiltag til styrkelse af tryghed og trivsel, stærkere fællesskaber, bedre infrastruktur Fx forslag til nye sociale initiativer, arrangementer eller aktiviteter
2.3. Personlig rolle og ansvar <i>Synes I selv at I har et personligt ansvar for at bidrage til Vandtårnsområdets udvikling?</i>	• <i>Føler I at I har et personligt ansvar for at bidrage til Vandtårnsområdets udvikling?</i> ○ <i>Hvis ja, hvilket ansvar? ...hvorfor føler I jer ansvarlige?</i> • <i>Gør I noget aktivt for at leve op til jeres ansvar om at bidrage til Vandtårnsområdets udvikling?</i> ○ <i>Hvis ja, hvad gør I?</i> • <i>Føler I at I har succes med at påvirke Vandtårnsområdets udvikling?</i> ○ <i>Hvis ja, på hvilken måde?</i> ○ <i>Hvis nej, hvorfor ikke?</i> • <i>Synes I at jeres bidrag bliver værdsat af andre beboere (eller aktører) i Vandtårnsområdet?</i> ○ <i>Hvis ja, hvordan kommer det til udtryk?</i> ○ <i>Hvis nej, hvordan kan det være?</i>	Fx fremme sundheden, skabe tværkulturel forståelse, styrke fællesskabet og naboskabet, være med til at rydde op/ værne om de grønne arealer, deltage i beboermøder/afdelingsbestyrelsen, være med til boligsociale- eller andre generelle aktiviteter i lokalområdet
2.4. Personlige motivationer, barrierer og parathed til at bidrage <i>Er I personligt motiverede til at bidrage til</i>	• <i>Hvad motiverer eller demotiverer jer i forhold til at bidrage til Vandtårnsområdets udvikling?</i> • <i>Har I haft konkrete oplevelser i Vandtårnsområdet, som har styrket jeres motivation?</i> ○ <i>Hvis ja, hvilke?</i>	Fx social interaktion, fællesskaber, venskaber, gøre gavn for andre, økonomisk profit

Vandtårnsområdets udvikling?	• Har I haft konkrete oplevelser i Vandtårnsområdet, som har svækket jeres motivation? ○ Hvis ja, hvilke? • Ville I være motiverede til at gøre endnu mere for Vandtårnsområdets udvikling, hvis I blev spurgt om det? ○ Hvis ja, hvad kunne I forestille jer at gøre? ○ Hvis nej, hvorfor ikke? ...hvad skulle der til for at motivere jer?	Fx indgå i nye projektsamarbejder, bidrage med egne (menneskelige, tekniske, materielle) ressourcer
2.5. Afrunding af interviewet	• Mange tak for jeres deltagelse i interviewet! Er der noget I ønsker at tilføje eller uddybe? • Det er vores klare hensigt at sikre, at disse informationer bidrager til at forbedre den boligsociale helhedsplan og Vandtårnsområdets udvikling • Data vil blive behandlet fortroligt og I vil ikke blive citeret med angivelse af kilde i lokalsamfundsanalysen • I kan til enhver tid fortryde jeres deltagelse og standse brugen af jeres data Har I tæt kontakt til én eller flere beboergrupper eller netværk i Vandtårnsområdet? • Hvis ja, er det muligt for os at få kontakt til den/dem med henblik på at lave et gruppeinterview? Hvis ja, hvor og hvornår?	

Bilag 11: Kort over erhverv i Vandtårnsområdet

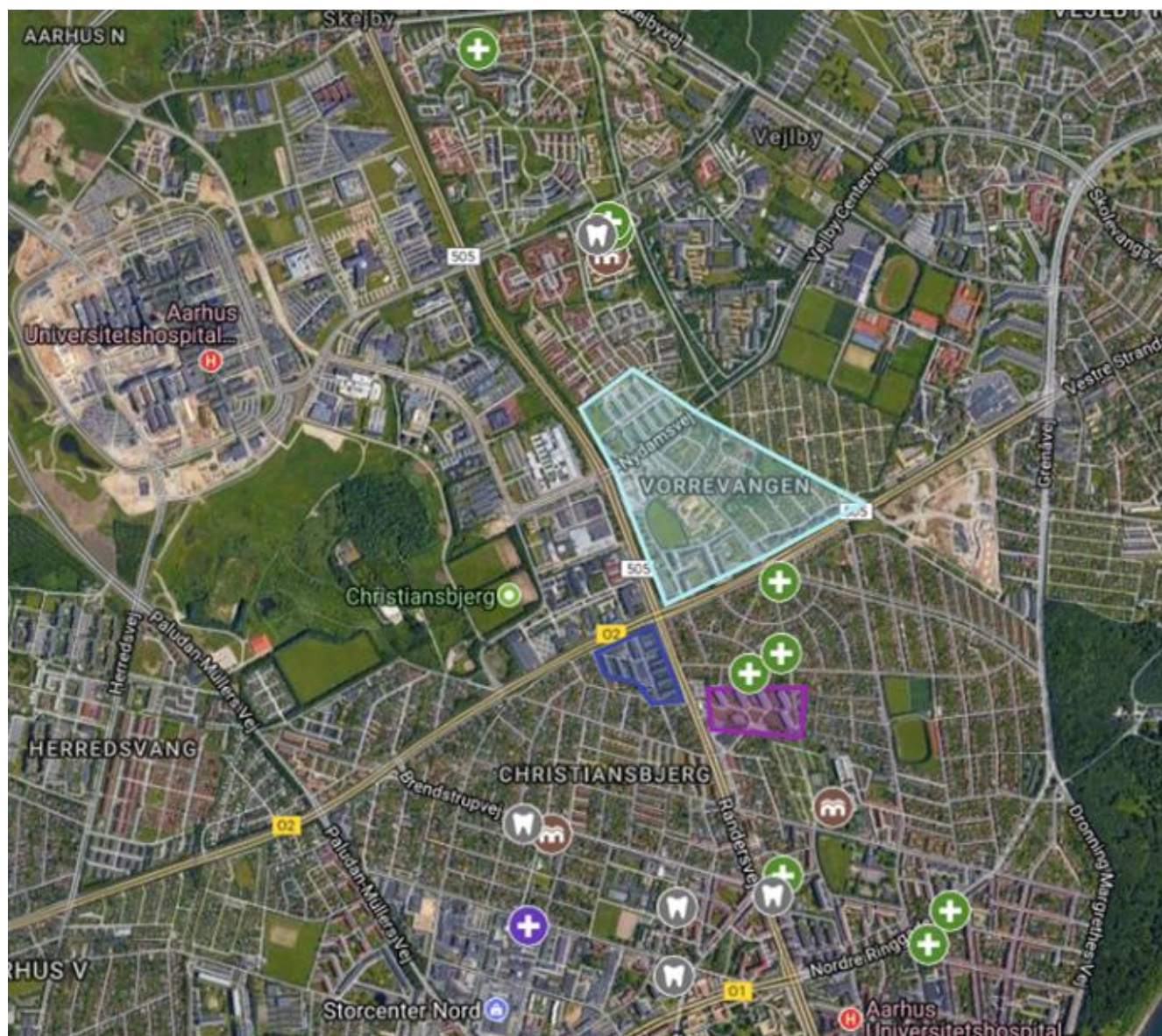
Bilag 12: Kort over Sport og fritid i nærområdet

Sport og fritid i nærområdet

- Fitnesscenter
- Idrætsforening
- Aarhus Skøjtehal

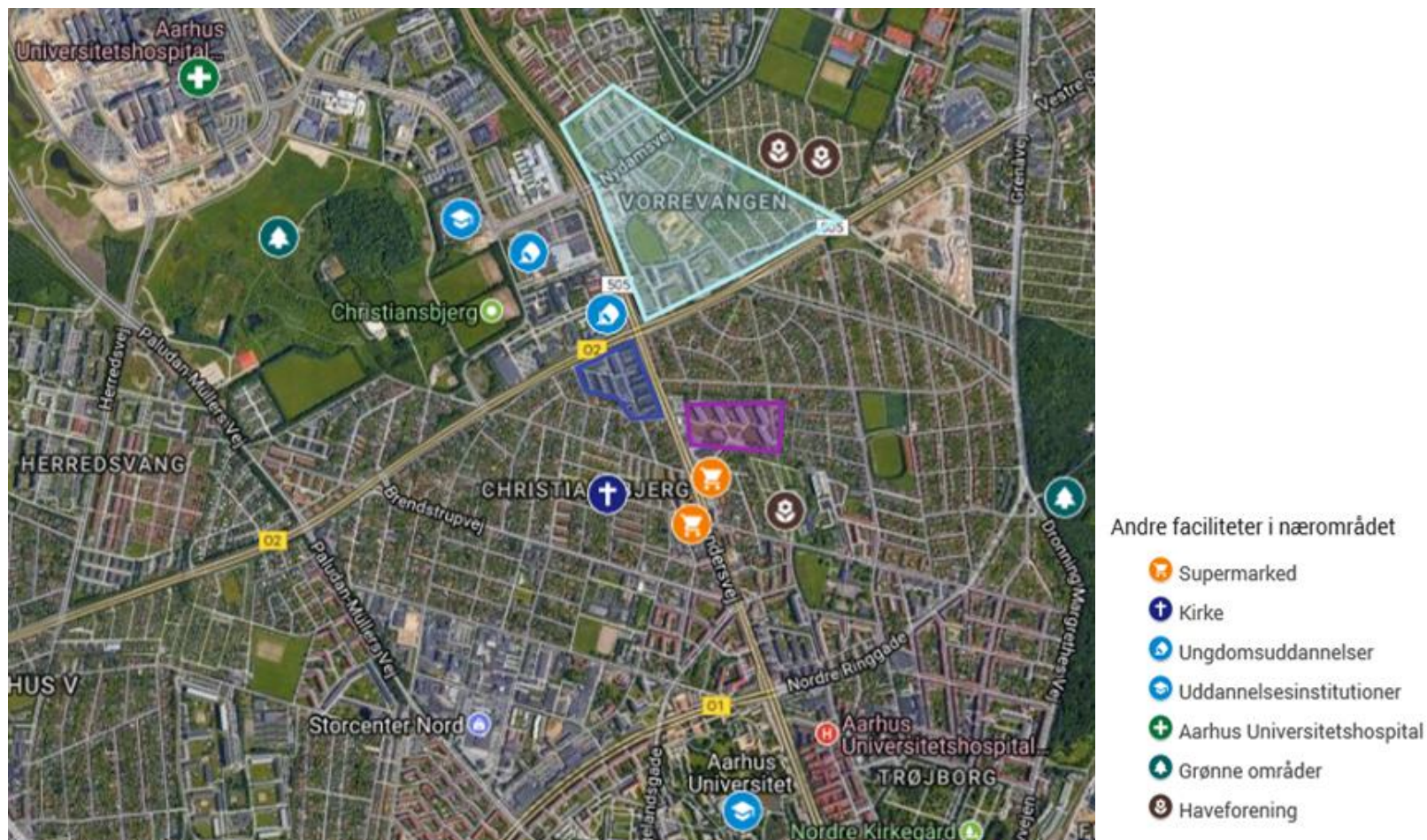
Bilag 13: Kort over Sundhedsfaciliteter i nærområdet

Sundhedsfaciliteter i nærområdet

- Lokalcenter
- Lægepraksis
- Tandklinik
- Fysioterapi

Bilag 14: Kort over andre relevante faciliteter i nærområde

Bilag 15: Udvidet liste over organisationer og netværk

Tabellerne er lavet løbende, men primært i begyndelsen af projektperioden med formålet at kortlægge de fysiske og organisatoriske strukturer i og omkring Vandtårnsområdet. Tabellerne er ikke udtømmende og skal forstås som et arbejdsredskab i forbindelse med kortlægningen.

Tabel over formelle organisationer i "Vandtårnsområdet"

Navn, link og formål	Målgruppe og deltagere	Aktiviteter, mødesteder og tid	Initiativtager, drift, organisation og økonomi
Aarhus Curling klub Gøteborg Allé 9, 8200 Aarhus N http://aarhuscurlingklub.dk	Klubben er for alle	Klubben er placeret i Aarhus Skøjtehal Der spilles om søndagen fra kl. 18.40 til 20.30 og flere lørdage om aftenen henover sæsonen Desuden: Weekendturneringer, Firmaarrangementer Polterabends, logeaftener, åbent hus og endags-events med blandt andet Jysk Fynsk Mesterskab	Aarhus Curling klub har en bestyrelse bestående af Formand Alex Østergaard formand@aarhuscurlingklub.dk Næstformand Dan Thorup naestformand@aarhuscurlingklub.dk Samt frivillige
Christiansbjerg Idrætsforening. Blev i 1988 slået sammen med Vorrevangens boldklub https://da.wikipedia.org/wiki/Christiansbjerg_Idr%C3%A6tsforening		• Håndbold • Fodbold • Tennis • Bordtennis • Badminton • Skøjteløb https://da.wikipedia.org/wiki/Christiansbjerg_Idr%C3%A6tsforening	Leder: Torben Nielsen. Tidligere haft svært ved at finde frivillige. Derfor er bestyrelsen således omstruktureret, så den nu består af fem personer, med en række arbejdende udvalg tilknyttet. http://cif-fodbold.dk/om-klubben/
Aarhus Judoklub https://www.aarhusjudoklub.dk/	Fra 3 år	Forskellig holdtræning alle ugens dage	
Aarhus Fremad - fodboldklubben i Aarhus N Hans Egedes Vej 21, 8200	Drenge fra u6, piger fra u15. Derudover old boys og old girls samt de semipro hold i	-forskellig holdtræning i ugens løb for særligt drenge, hvorimod der kun er ét pigehold	Direktør: Nicolaj Wittendorff

Aarhus Mail: info@aarhus-fremad.dk	divisionerne (gammel arbejderklub)		Mobil: +45 2757 7904 Mail: nw@aarhus-fremad.dk Førsteholdstræner: Morten Mølkjær Mobil: +45 2962 0648 Mail: mm@aarhus-fremad.dk http://www.aarhus-fremad.dk/
Kirkevangen Haveforening (nabo til reginehøj) http://www.haveforeningenkirkevangen.dk/wp/	Hvis man ønsker medlemskab skal man have fast og lovlig bopæl i Århus Kommune og være tilmeldt folkeregisteret	Fælleshave, årlig arbejdsdag, hygge og naboskab, kåring af årets have mv.	Formand Thomas Hou Mandsfeldt 21 67 09 11 kirkevangenhf@gmail.com Næstformand Jens Kenny Bang 23 42 19 11 kennybang@mail.tele.dk Kasserer Karin Pedersen 22 82 39 63
Riisvangen Haveforening Vejlby Ringvej, 8200 Århus N (beliggende op ad vorrevangen)	Sparsom information, har kun en facebookside: https://www.facebook.com/pages/Haveforening-Riisvangen/214772158535929		
Power Fitness Kastaniegade 12, 8200 Aarhus N, Danmark	Info ikke på hjemmeside, men formegentlig er målgruppen 16+ eller 18+.	- Holdtræning - mange typer - Personlig træning - Boot-camps - Kost Workshops	Kontakt: +45 26 29 52 44

Ishockey Klubben i Aarhus Göteborg Alle 9 8200 Aarhus N http://www.ik-aarhus.dk/amatoer/	Fra u7-u17 hold + seniorhockey	Holdtræning plus motionshold for dem over 18 Desuden firmaevents	bestyrelse@ik-aarhus.dk Formand Rikke Sand Tel.: 2763 3101 E-mail: formand@ik-aarhus.dk
Fitness World Riisskov	15+	Hold og individuel træning: styrke, kondi og fitness Workshops mv	
Christianskirkens menighed	Alle, store som små, der hører til kirkens menighed	Mange forskellige aktiviteter, herunder festuge i september	Præster eller diakonimedarbejder i Kirken, se info på hjemmeside: http://christianskirken.dk/om-os/medarbejderne
Café Smilet http://www.cafe-smilet.dk/	Værested for psykiatribrugere og ensomme. Ingen visitation. Fællesspisning tirsdag og onsdag. Udflugter to gange årligt. Drives af frivillige og to deltidsansatte, Henrik Autzen og Lone.	Vorregårds Allé 115, 8200 Aarhus N.	Støttes økonomisk af Aarhus Kommune og Boligforeningen Vesterbro. Samarbejder med Psykiatri Nord.

Tabel over uformelle netværk i "Vandtårnsområdet"

Navn, link og formål	Målgruppe og deltagere	Aktiviteter, mødesteder og tid	Initiativtager, drift. organisation og økonomi
----------------------	------------------------	--------------------------------	--

Lektiecafé	Lektiecafé for 3.-9. klasse i henholdsvis Kalmargade, Reginehøj og Lindholmparken	Et tilbud om hjælp til lektielæsning. Du lærer også andre børn og unge at kende. Kalmargade: Hver mandag, tirsdag og onsdag fra kl. 15.30-17.30 i Kalmargade 31E Reginehøj: Onsdage kl. 16.30-18.30 og torsdage kl. 17.00-19.00. Lukket i folkeskolens ferier Lokale bagerst i vaskekælderen, Lindholmparken: Torsdag kl. 15.00-17.00. Der er lukket i skolens ferie Vores Bydel, Lindholmvej 19	Boligsocial aktivitet
Drengeskole fra 8. klasse	Et tilbud til drengene i Kalmargade, Reginehøj og Vorrevangen	Der er mulighed for at lave forskellige aktiviteter. Her kan du være sammen med jævnaldrende til hygge, spil, snak og samvær. Der er altid gratis mad. Hver mandag fra 17-21.30 i Kalmargade 31E - Bodøgården	Boligsocial aktivitet
Generationsnetværket	Et netværk for mødre og deres børn og unge.	Mandage og fredage kl. 18.00-21.00 i Kalmargade 31E Der afholdes foredrag om samfundet og de unge præsenteres for rollemodeller. Desuden undervises der i modersmål, kultur, dansk og matematik.	Boligsocial aktivitet
Job- og uddannelsesvejledning	for de 18-29 årige	Vorrevangen (Vorregårda Allé 115): Torsdag kl. 10-12 Reginehøj (Reginehøjvej 11E): Mandag kl. 13-15	Boligsocial aktivitet

		Kalmargade (Kalmargade 31E): Mandag kl. 16-18 Beskrivelse på hjemmeside: Er du usikker på, hvilken uddannelse du skal vælge? Har du brug for et større overblik over, hvilke uddannelsesmuligheder, der er for dig? Mangler du sparring i forhold til jobsøgning? Har du brug for hjælp til at skrive ansøgning og CV samt hjælp til at lave en jobsøgningsstrategi? Så kig forbi til en snak om dine fremtidsplaner- og muligheder.	
Gåklub for alle (boligsocial aktivitet)	Målgruppe: alle i Vandtårnsområdet. Det er dog primært ældre pensionerede kvinder fra Reginehøj	Hver tirsdag fra kl. 13-15 (men forskelligt fra gang til gang - afhænger af vejret, ruten og planen for dagen). Mødested: Reginehøjvej 11E og går en rask tur på en times tid. Derefter er der fælles kaffe/te og hygge. Alle er velkomne og turen tilrettelægges efter deltagernes ønsker Gåklub på tur: er en aktivitet, der får beboerne med på tur i fx rundvisning på Aarhus Ø (26.september)	En boligsocial aktivitet Deltagerne melder stadigvæk afbud til den boligsociale medarbejder, men har også et netværk indbyrdes, hvor de har styr på hinandens aftaler/planer med flere
Studiekældren	alle beboere i vandtårnsområdet	kl. 15.30-18.30 Lindholmparken 13A (under cykelkælderen)	boligsocial aktivitet
Klub 5.-6. klasse	for piger og drenge	kl 17-20 i Bodøgården	boligsocial aktivitet
Beboerrådgivning (boligsocial aktivitet)	Beboerrådgivningen er et tilbud til alle beboere om hjælp til kontakt med kommune, banker, forsikringsselskaber samt brug af NemID, e-Boks m.m. Desuden er der også plads til at vende stort og småt over en kop kaffe.	Kalmargade 31: Hver onsdag kl. 13-16 Reginehøjvej 15/17: Hver tirsdag kl. 13-16 Vorregårds Allé 115: Hver torsdag kl. 13-16	boligsocial aktivitet

Sundhedscafé	alle beboere - uanset alder - er velkomne Reginehøj: kl. 13.15-15.45 den første onsdag i måneden (Reginehøjvej 11D) kl. 13.15-15.45 5. oktober, 2. november og 7. december Vorrevangen: kl. 13.30-16.00 den anden onsdag i måneden (Vorregårds Allé 115) kl. 13.30 – 16.00 12. oktober, 9. november og 14. december Kalmargade: kl. 13.30-16.00 den tredje onsdag i måneden (Beboerhuset Mødestedet) 13.30 – 16.00 16. november, 21. december Lindholmparken: kl. 13.30-16.00 den fjerde onsdag i måneden (Lindholmvej 19) kl. 13.30-16.00 26. oktober, 30. november beskrivelse på hjemmesiden: Sundhed drejer sig om at have det godt. I Sundhedscafeen kan du få råd og vejledning om din eller din families sundhed. Måske har du svært ved at sove, eller er ikke tilfreds med dit humør, helbred eller fysiske tilstand. Trives man ikke, kan det være svært at træffe de valg, man ønsker for sig selv eller sin familie. Et besøg i sundhedscafeen kan føre til at du finder en ny fritidsinteresse – og vil du ændre vaner, men synes det er svært, kan et besøg i Sundhedscafeen være det første skridt. Hvis du ønsker det, måler sygeplejersken også dit blodtryk, blodsukker, Body Mass Index, fedtprocent og kroppens alder.	kommunal aktivitet
--------------	--	--------------------

Pigeklub fra 6. klasse	Klubben er for alle piger, der er bosat i Kalmargade, Reginehøj og Vorrevangen.	onsdage kl. 17.00 – 21.00 adresse: Malmøgade 10 Vi hygger, snakker, danser, hører musik, quizzer og spiller spil. Vi laver og spiser god mad, hvis ikke vi tager på tur til midtbyen, arrangementer, udstillinger og de omkringliggende fritidsklubber.	boligsocial aktivitet
Kreagruppe for unge		kl. 19-21 Kalmargade 31E interesserede SMS til Rikke	boligsocial aktivitet
Klub fra 7.klasse	Klubben er for alle piger og drenge, der er bosat i Kalmargade, Reginehøj og Vorrevangen	onsdage kl. 17.00 – 22.00 i Kalmargade 31E - Bodøgården Vi hygger, snakker, danser, hører musik, quizzer og spiller spil. Vi laver og spiser god mad, hvis ikke vi tager på tur til midtbyen, arrangementer, udstillinger og de omkringliggende fritidsklubber.	boligsocial aktivitet
Mænds mødesteder	under omstrukturering		
Cykel-kursus		hver torsdag kl.12.30-13.30 Kalmargade 31E	
Åbent hus for sundhedsplejen	for spædbørnsfamilier i Aarhus Nord	torsdage i lige uger kl 13-14 Kalmargade 31E Her kan i få generel introduktion til overgangskost til jeres børn, for både førstegangs- og flergangsforældre. I er velkommen til at komme flere gange, eventuelt sammen med mødregruppen. Der kræves ingen tilmelding, i kan bare møde op. -Vi kommer med et oplæg om kost og søvn -vi kan drøfte emner som udvikling, uro, leg, opdragelse	

		mm. -der er mulighed for konsultation (konsultation kun efter aftale med egen sundhedsplejerske)	
Ungdomsklub Nydam	fra 7. klasse	hver torsdag fra kl. 18-22 (gratis mad) Klubben Nydam, Grydhøjvej 26a Et sted hvor du kan komme og være sammen med andre børn. Der er mulighed for at spille bold, at være kreativ i værkstedet, spille bordtennis eller hvad vi nu kan finde på? Vi laver også mad og spiser sammen.	boligsocial aktivitet - kontakt og info: Henrik
IT-klub		hver fredag kl 9-12 Kalmargade 31E	boligsocial aktivitet
Babycafé	Et tilbud til mødre og fædre med små børn.	Fredage 12-13.30. Lukket i skolernes ferier Vorregårds Allé 115 Her kan du møde andre forældre og dele dine erfaringer. Du kan også snakke med sundhedsplejersken og få svar på spørgsmål vedr. dit barns udvikling, kost, søvn, motorik, sprog osv.	
Børneklub	6-11 årige børn i Kalmargade	hver søndag kl. 15-18 Kalmargade 31E I klubben har børnene fra Kalmargade mulighed for at hygge, spille spil, bage, lave mad og tage på ture ud af huset sammen med frivillige fra Red Barnets Ungdom.	boligsocial aktivitet
Adventureklub	børn og unge	hver mandag kl. 16.30-18.00. Lukket i folkeskolen ferier. På græsplænen ved legepladsen i Reginehøj I Adventureklub har du mulighed for at være med til spændende og sjove idrætsoplevelser – og måske få nye	boligsocial aktivitet

		venner.	
Parkour	fra 8 år	onsdage kl 16.30-17.45 Skovvangskolens skolegård	boligsocial aktivitet
Fællesspisning	for alle beboere	I Kalmargade har vi fællesspisning en torsdag aften hver måned. Det foregår i Beboerhuset Mødestedet, Kalmargade 31. Se næste dato i <u>kalenderen</u> I Reginehøj har vi fællesspisning den første onsdag i hver måned. Det foregår i Selskabslokalet i Reginehøj, Kornbakke Allé 58. Se næste dato i <u>kalenderen</u> I Vorrevangen er der endnu ikke fast fællesspisning, men det er på vej. Alle beboere er velkomne til at deltage, komme med forslag til menuen og deltage i køkkenet. Vi skiftes til at lave med mad og vi hjælpes om opgaverne.	
Pilates	for mænd og kvinder over 18 år	torsdage kl. 18.30-20.30 I den gamle varmekal* - Reginehøj	beboerinitiativ
Studiecafé	Studiecaféen henvender sig til unge der går i 9.-10. klasse eller på en ungdomsuddannelse (STX, HHX, HTX, HF eller en Erhvervsuddannelse)	Tirsdag kl. 16.15 – 18.15 Reginehøjvej 11E Her står et team af lektiehjælpere klar til at hjælpe dig og dine studiekammerater med lektier, skriftlige opgaver og meget andet. Du er også meget velkommen i studiecaféen, hvis du bare ønsker at lave lektier sammen med andre studerende.	boligsocial aktivitet

Pigeklub - Reginehøj	Klubben er for alle piger, der er bosat i Kalmargade, Reginehøj og Vorrevangen	Mandage kl. 17:30-21 Vandrehallen på Reginehøjvej Vi hygger, snakker, danser, hører musik, quizzer og spiller spil. Nogle gange tager vi på tur til midtbyen, arrangementer, udstillinger eller til de omkringliggende fritidsklubber.	boligsocial aktivitet
Syværksted og strikkecafe		Kalmargade 31E	
Kvindeklub	Kvindeklubben er for alle kvinder i Vandtårnsområdet.	Vi mødes ca. en gang om måneden om en fælles aktivitet. Det kan være et foredrag, en udflugt, en biograftur, en tur i svømmehallen eller noget helt femte.	boligsocial aktivitet
Jobjagt og pizza	Kursus for unge 16-25 år på jagt efter (fritids)job eller elevplads.	På kurset sættes fokus på jobsøgningsstrategier, netværk, ansøgninger og CV. Vi mødes 1 eftermiddag/aften om ugen i 4 uger og slutter hver gang med fællesspisning. Der afholdes kurser 2-3 gange om året – hold øje med opslag, facebook og hjemmeside.	Rikke tlf. 23 35 94 26 eller Henrik tlf. 51 34 38 61.
Selvetableret netværksgruppe for kvinder med tyrkisk minoritetsbaggrund	Netværksgruppe i Lindholmparken	mødes i og omkring selskabslokalet engang imellem	beboerinitiativ
"Reginehøj" facebookgruppe	Alle som har tilknytning til Reginehøj	Forskellige opslag, med alt lige fra "sure opstød" til forslag om aktiviteter 284 medlemmer	Administratoren (En beboer)
"Vandtårnsområdet"	Alle som har tilknytning til	Opslag om forskellige aktiviteter i lokalområdet	

facebookgruppe	Vandtårnsområdet	127 medlemmer	
Petanque			

*Den gamle varmehal: bruges til diverse formål som eksempelvis pilates, bordtennis og andre indendørs sportsaktiviteter, til fællesarrangementer (musik mm.) - dog er der den betingelse til beboere, der opretter stedet, at det skal være åbent for alle

Tabel over kommunale institutioner i "Vandtårnsområdet" (Skoler, børnehaver, ungdomsklubber, SFO'er)

Navn, link og formål	Målgruppe og deltagere	Aktiviteter, mødesteder og tid	Initiativtager, drift, organisation og økonomi
Skovvangskolen, Skovvangsvej 150, 8200 Aarhus N +45 8713 6200 skv@mbu.aarhus.dk http://skovvang.skoleporten.dk/sp	Skovvangskolen er en midtbyskole med p.t. 600 elever fordelt på 24 almenklasser og 10 specialklasser.	Skovvangskolens virker tager udgangspunkt i Folkeskolelovens formål. Vi ønsker at være en skole, hvor alle elever uanset faglig, social og personlige forudsætninger bliver fagligt udfordret og trives. Skovvangskolens værdier er fællesskab, respekt og læring. - Tandplejen - Sundhedsplejerske - Børn og unge læge - PPR og specialpædagogik - Kantine	Aarhus Kommune Skoleleder: Søren Hildebrand mail:sohi@aarhus.dk tlf.: 28961005
Vorrevangskolen http://vorrevangskolen.skoleporten.dk/sp/44881/foreside?pageid=b8b0d0a8-adc4-415d-b87d-fcddeff01901 Vorregårds Allé 109, 8200 Århus N 8713 9810 vor@mbu.aarhus.dk	Fakta om Vorrevangskolen: 539 elever i alt 111 specialklasselever 22 distriktsklasser 15 specialklasser 120 ansatte	Værdigrundlag "Vorrevangskolen – Min skole" Det er hvad alle, elever og medarbejdere, gerne skal opleve. Det gør vi ved, at skolens arbejde hviler på følgende værdier: Faglighed, Respekt, Omsorg og Ansvarlighed - Tandplejen - Sundhedspleje	Aarhus Kommune Skoleleder: Lise Thorn litho@aarhus.dk 24960914

5790000422418		- Kantine - Bibliotek - Fritids-og ungdomsskole - Svømmehal - Trommeundervisning i musiklokalerne - Vorrevangskolens Big Band	
Katrinebjergskolen http://katrinebjerg.skoleporten.dk/sp Katrinebjergvej 60, 8200 Aarhus N Tel. 87 13 93 33 kat@mbu.aarhus.dk EAN 5790000422098	antal elever: 574 12 specialklasser	Katrinebjergskolens vision: At skabe dannede, livsduelige børn og unge, der bliver så dygtige, som de kan. Vi står pædagogisk på en platform, som har motivation, vedholdenhed, talent og omsorg som fundamentet for vores syn på, hvilke veje vi skal gå i forhold til at styrke børns læring og trivsel. - Tandplejen - Sundhedspleje - UU- ungdommens uddannelsesvejledning - Klub og ungdomsskole	Aarhus Kommune Skoleleder: Christian Hyltoft Hellum tlf. 41 85 71 43 chyhel@aarhus.dk
Aarhus Tech Halmstadgade 6, 8200 Aarhus N, Danmark https://aarhustech.dk/	AARHUS TECH er en selvejende institution med en bestyrelse, der har tilknytning til det lokale erhvervsliv og de brancheområder, som skolen dækker. Arbejdsgiver- og arbejdstagerrepræsentanter er ligeligt repræsenteret i bestyrelsen	30erhvervsuddannelser, Tre tekniske gymnasier, en lang række forskellige efteruddannelseskurser, Kurser for ca. 5.500 elever i 8., 9. og 10. Klasse, 3.100 årselever og kursister, 475 medarbejdere, 370 mio. kr. i årsomsætning (2016).	AARHUS TECH Box 3322 Halmstadgade 6 DK-8200 Aarhus N T 8937 3533 mail@aarhustech.dk
Aarhus Akademi Gøteborg Allé 2-4,	Aarhus akademi er Danmarks største 2-årige HF gymnasium	HF, STX og GS (gymnasiel supplerings)	

8200 Aarhus N, Danmark https://aarhusakademi.dk/			
Offentlig fritids- og ungdomsklub. Klubben Bodøgaarden http://uiaa.dk/sp/259160/fore?id?pageId=8a372841-04ef-4daf-bb7d-394de588f74a Bodøvej 96 8200 Aarhus N Tlf.: +45 87 13 84 05	Børn og unge 10-18 år. De fleste medlemmerne kommer fra Katrinebjergskolen.	• Sommerlejr • Vinterlejr • Fodboldstævne • Weekendturer • Madordning med fælles eftermiddagsmad	• Aarhus Kommune • Takseres som som en offentlig skolefritidsordning. • Marie Skak Jensen, Afdelingsleder. Jakob V. Kristensen, Fritidsleder
Ungdomsklub Klubben "Nydam" http://uiaa.dk/sp/171465/fore?id?pageId=ed5e519d-ea91-4f9a-a5d1-7bf6979e45ac Grydhøjvej 26A 8200 Aarhus N Tlf.: +45 24 52 74 92	Klubben Nydam er et ungemiljø for børn og unge i alderen 4. klasse til 18 år, hvor børn og unge kan være sammen med deres kammerater og veninder i trygge rammer Tilknyttet Vorrevangskolen og Børnenes friskole	• Klubbernes dag i Tivoli Friheden i maj måned • Julegaveværksted til jul • Afholdelse af "kreaweekender" • Deltagelse af fodboldturneringer • Sommerlejr i første uge af sommerferien • Arrangement til fastelavn • "Bag for en dag"	• Aarhus Kommune • Takseres som som en offentlig skolefritidsordning.
Fritidshjemmet Skovvang Skovvangsvejen 127, 8200	Tilknyttet skovvangsskolen Inddelt i to teams: 0-2. klasse og 3-	• Fri leg og spontane aktiviteter, • Rollespil, pallehaver, og musik	• Aarhus Kommune • Takseres som som en offentlig skolefritidsordning.

aarhus http://skovvang.skoleporten.dk/sp/p431542/text/Hverdagen%20i%20SFO	4. klasse		
SFO Skovhuset/ Skovvangsskolen Afd. Kornbakke alle. Kornbakke alle 58, 8200 Aarhus N			• Aarhus Kommune • Takseres som som en offentlig skolefritidsordning.
SFO "Vorrebassen" Vorregårds alle 109, 8200 Aarhus N	Tilknyttet Vorrevangsskolen Inddelt i 3 afdelinger: 0-1. klasse, 2-3. klasse og specialklasselever 1. - 8. klasse	Mål og visioner: Skabe et trygt miljø der fordrer trivsel blandt både voksne og børn De tilbyder bla. gymnastiksal, musik/drama, biblioteksbesøg, skolegård, legeplads kreative værksteder og svømmehal. (Svømmehal i 3-4 klasse)	• Aarhus Kommune • Takseres som som en offentlig skolefritidsordning.
SFO Blæksprutten/ Katrinebjerg Katrinebjergvej 60, 8200	Tilknyttet Katrinebjergskolen 0-3. klasse 300 børn		• Aarhus Kommune • Takseres som som en offentlig skolefritidsordning.
Fritidshjemmet Malmøgade 10 8200 https://www.aarhus.dk/da/politik/Byraadet/Byraadsmoeder/Tidligere-moeder/2005/2005-06-01/Referat-HJPS/Etablering-af-erstatningslokaler-til-fri.aspx		fra kommunens hjemmeside(linket) Sag 40: Etablering af erstatningslokaler til fritidshjemmet Højvang, Kalmargade 40, 8200 Århus N på Malmøgade 10	Aarhus Kommune
Idrætsinstitution Motalgade https://aarhus.inst.dk/Foreside	Vi er en kommunal daginstitution som er normeret til 52 børn i		Aarhus Kommune Leder: Briit Madsen

s/IntraForeside.aspx?Location=P.33 Motalgade 6, 8200 Aarhus N tlf. 23265305	alderen fra 0 til 6 år. Vi er fordelt på tre stuer: Rød Stue, Delfinstuen og Panda stuen. Der er 17 - 18 børn på hver stue i alderen 0-6 år. Hvert barn hører til på en af stuerne, men det er et "åbent hus" hvor børnene gerne må lege eller spise på de andre stuer. Vi har børn fra flere nationaliteter.		
Malmøgade - Et forsorgstilbud til unge. Malmøgade er et forsorgstilbud efter Servicelovens § 110 til unge hjemløse fra alderen 18 til 24 år. https://www.aarhus.dk/da/borger/Handicap-og-socialpsykiatri/Psykisk-saarbare-og-udsatte-voksne/Bostoette-botilbud-og-forsorgshjem/Malmoegade.aspx	Malmøgade er et særligt initiativ, der skal være med til at mindske tilstrømningen af unge på gaden. Tilbuddet er målrettet ungegruppen, derfor fokuseres der udelukkende på de særlige problemstillinger, som kendetegner denne gruppe. Målgruppen for Malmøgade er unge i alderen 18 til 24 år, som har problemstillinger udover hjemløshed. Det kan være unge, som ikke har eller ikke kan opholde sig i egen bolig, unge som har behov for et midlertidigt tilbud om individuel målrettet koordinerende og aktiverende indsats, omsorg og efterfølgende støtte. Målet er, at den unge kommer i egen permanent bolig.		Tilbuddet er selvvisiterende. Det vil sige, at indskrivning sker ved, at du først og fremmest retter telefonisk eller personlig henvendelse Henvendelse kan desuden ske gennem offentlige myndigheder og samarbejdspartner er Riisvangen.
Børnehuset Malmøgade https://aarhus.inst.dk/Foreside/s/IntraForeside.aspx?Location=P.38 Malmøgade 10, 8200 Aarhus N tlf. 24782717	Børnehuset Malmøgade er en kommunal daginstitution med 12 vuggestuebørn og 35 børnehavebørn		Aarhus Kommune Pædagogisk leder Lone Strunk

Børnehave "Huset på bakken" http://aarhus.inst.dk/Foresides/IntraForeside.aspx?Location=IP.A5 D.I.I. Huset på Bakken Lindholmvej 2 A 8200 Aarhus N Tlf. Månestuen - vuggestuen: 20 53 35 74 Tlf. Stjernestuen - børnehaven: 20 53 35 94	Huset på Bakken er en integreret institution og en afdeling under Skejby Vorrevang Dagtilbud. Vi er normeret til 30 børnehavebørn (Stjernestuen) og 17 vuggestuebørn (Månestuen).		Aarhus Kommune Pædagogisk leder: Dorthe Rahbek Tlf. 20 53 35 73 Mail: dorah@aarhus.dk
DII Børnehuset Nordlys https://aarhus.inst.dk/Foresides/IntraForeside.aspx?Location=IP.AF Grydhøjvej 16A, 8200 tlf. 29612034	Vi er en integreret institution, der har plads til i alt 80 børn. Vi er en del af Skejby Vorrevang Dagtilbud, der i alt består af syv afdelinger. Du kan læse meget mere om vores afdeling og hele dagtilbuddet her på siden.		Pædagogisk leder: Gudrun Dahl guda@aarhus.dk Tlf. 29 20 41 48
Dagtilbud Riisvangen, Ellengårdens Børnehus - Bethesdavej 81 og Riisvangens Børnehus - Riisvang Alle 27A https://aarhus.inst.dk/Foresides/IntraForeside.aspx?Location=IP.1A2&t=area tlf. 87138041	Dagtilbuddet Riisvangen er et selvejende dagtilbud bestående af to afdelinger; Ellengårdens Børnehus og Riisvangens Børnehus, som begge er integrerede institutioner (0-6 år).		selvejende
Skejby Vorrevang Dagtilbud Illerupvej 508200 Aarhus N	Skejby Vorrevang Dagtilbud består af syv afdelinger (hvor vi allerede		Aarhus Kommune Dagtilbudsleder

https://aarhus.inst.dk/Foresides/IntraForeside.aspx?Location=P.19D&t=area tlf. 29 20 41 16	har sat nogle ind i vores tabel også). To vuggestuer: <u>Vuggestuen Firkløveren</u>, der er normeret til 48 børn fra 0-3 år. <u>Vuggestuen Lærkebo</u>, der er normeret til 36 børn fra 0-3 år. og fem integrerede institutioner: <u>Børnehuset Bonanza</u>, der er normeret til 52 børn. <u>Børnehuset Nordlys</u>, der er normeret til 80 børn. <u>Børnehuset på Toppen</u>, der er normeret til 52 børn. <u>Huset på Bakken</u>, der er normeret til 47 børn. <u>Skibet</u>, der er normeret til 52 børn.		Susanna L. Mikkelsen Tlf. 29 20 41 16 Mail: sly@aarhus.dk
Vuggestuen Kornbakken Kornbakke Allé 58 8200 Aarhus N https://aarhus.inst.dk/Foresides/IntraForeside.aspx?Location=P.148 tlf. 2053 3712	Vuggestuen modtager børn i alderen 0-3 år og er normeret til 48 børn. Børnene er fordelt på 4 stuer, hvor børnene er tilknyttet i hele deres vuggestuetid.		Aarhus Kommune Pædagogisk leder Annika Tygstrup Jensen Tlf: 2053 3712 Email: antje@aarhus.dk
Børnehaven Skovparken Skovvangsvej 199 8200 Aarhus N	32 børn fordelt i 3 kontaktgrupper, hvoraf den ene sammensættes af børnehavens kommende skolestartere, her arbejdes målrettet med skoleparathed og overgang til skole.		Pædagogisk leder Lars Taanquist Tlf: 2459 7020 Email: lataa@aarhus.dk
Den Integrerede Institution	Den Integrerede Institution Drivhuset er en 0-6-års institution		Pædagogisk leder: Hanne Kristensen

Drivhuset Bødøvej 96 8200 Århus N https://aarhus.inst.dk/Foresides/IntraForeside.aspx?Location=IP.98	normeret til 16 vuggestuebørn (heraf 4 aftenpladser) og 48 børnehavebørn (heraf 8 aftenpladser). Vi er fordelt på 2 børnehavegrupper og 1 vuggestuegruppe.		Mail: hakri@aarhus.dk Tlf.: 5164 8894
Døgncentret for Børn og Familier - https://www.aarhus.dk/da/borger/familie-boern-og-unge/Raad-og-hjaelp/Familier-i-problemer/Bo-og-opholdstilbud/Doegncentret-for-Boern-og-Familier.aspx Døgncentret Socialforvaltningen Reykjaviksgade 11 8200 Aarhus N Telefon: 87 13 38 48	Ophold for børn eller familier med massive sociale problemer, problemer med misbrug, psykisk udviklingshæmning eller psykisk sygdom.	inddelt i Chr. IX Børnehjem Akut anbringelse uden for eget hjem. Anbringelse til afklaring af, hvad der skal ske i fremtiden for den enkelte. Anbringelse af børn til adoption. Ambulant udredning og observation af børn i deres daglige miljø enten hjemme hos forældrene, i plejefamilien eller på institutionen. Bethesda Familieindsatser Bethesda er et hus hvor vi tager hånd om familier og i fællesskab finder ud af, hvad der er til barnets bedste. I sidste ende er vi til for at sikre, at børn er i trygge hænder, hos mennesker der kan tage vare på dem. http://doegncentret.dk/	Socialforvaltningen Aarhus Kommune Døgncentret er en selvejende institution tilknyttet Foreningen LIVSVÆRK og med driftoverenskomst med Aarhus kommune. I Aarhus Kommune er vi en del af tilbuddene til familier, børn og unge. Herudover sælges pladser til andre kommuner. Chr. IX Børnehjem Afdelingsleder Marianne Kjær Sørensen Mobil: 29203718 Mail: smaki@aarhus.dk Bethesda Familieindsatser Forstander Charlotte Vestergaard Mobil: 29203704 Mail: cve@aarhus.dk Adm. leder Kim Duelund Telefon: 87 13 38 48 Mail: dbf@msb.aarhus.dk
Værkstedet Århus Nord -	beskæftigelsestilbud	Centret har en række arbejds- og værkstedstilbud, der ændrer sig i takt med brugernes ønsker og	Centerchef Karin Vibeke Juul Pedersen. Telefon 87 13 25 00 (kilde:

Katrinebjergvej 83 8200 Aarhus N Kompetencecenter Nord https://www.aarhus.dk/da/borger/Handicap-og-socialpsykiatri/Voksen-med-handicap/Beskaeftigelse-og-aktiviteter/Aarhus-Nord.aspx Telefon: 87 40 26 00	Kompetencecenter Nord er en arbejdsplads, der henvender sig til voksne med udviklingshæmning med særligt behov for social træning og oplæring i forskellige arbejdsfunktioner.	behov og arbejder løbende på at udvikle forskellige beskæftigelses- og aktivitetstilbud til unge og voksne med udviklingshæmning. Herudover er Butik Unik tilknyttet Kompetencecenter Nord. Butik UNIK ligger i Mejlgade 5, midt i hjertet af Aarhus. I UNIK sælges varer fremstillet af voksne med udviklingshæmning fra Kompetencecenter Nord.	https://www.aarhus.dk/~media/Subsites/CSUVirksomhed/splaner/2015-16/Voksenhandicap/Tilbud-til-voksne-med-handicap.pdf)
Aktivitetscentret Abildhus Socialforvaltningen Abildgade 23 8200 Aarhus N Telefon: 87 13 25 10 https://www.aarhus.dk/da/borger/Handicap-og-socialpsykiatri/Voksen-med-handicap/Beskaeftigelse-og-aktiviteter/Abildhus.aspx	Voksne med udviklingshæmning og med behov for pædagogisk støtte og omsorg i dagligdagen. Aktivitetscentret giver tilbud til omkring 60 brugere.	Aktivitetscentret ønsker at skabe en meningsfyldt, relevant og vedkommende hverdag for brugerne. Den pædagogiske indsats er helhedsorienteret med fokus på at fastholde og udvikle den enkelte brugers psykiske (sociale) og fysiske kompetencer.	Centerchef Karin Vibeke Juul Pedersen. Telefon 87 13 25 00 (kilde: https://www.aarhus.dk/~media/Subsites/CSUVirksomhed/splaner/2015-16/Voksenhandicap/Tilbud-til-voksne-med-handicap.pdf)
"På vej videre." Katrinebjergvej 81 http://www.katrinebjergvej.dk/index.php/aktiviteter/pa-vej-videre Tlf.: 87 13 21 50	Kursus for unge mellem 18 og 30 år, der ønsker at forandre livet i en positiv retning med henblik på job og uddannelse.	Du kan få en kontaktperson og der vil være fokus på at sætte, og arbejde med mål. Der vil være mulighed for individuelle samtaler og støtte til at komme i gang og blive en del af tilbuddet.	Aarhus Kommune <u>Center for Dagområdet i Socialpsykiatri og Udsatte Voksne</u> Lene Pettersson tlf: 41 85 69 74 mail: plt@aarhus.dk Kim Kristensen tlf: 41 85 69 72 mail: kikri@aarhus.dk
Familieværkstedet - Bodøvej 96 Socialcenter Nord			
Ungeindsatsen i Center for Akut- og Opsøgende Indsatser	Ungeindsatsen er et forsorgstilbud til unge mellem 18 og 30 år med hjemløshed og andre sociale		Conny Windfeldt Mobil: 51 57 53 10

Socialforvaltningen Nørre Allé 31, 3. sal lokale 3.18 8000 Aarhus C https://www.aarhus.dk/da/borger/Handicap-og-socialpsykiatri/Psykisk-saarbare-og-udsatte-voksne/Bostoette-botilbud-og-forsorgshjem/Botilbud-til-unge-hjemloese.aspx	udfordringer.		E-mail: cwi@aarhus.dk
Lokalcenter Skelager Skelagervej 33 8200 Aarhus N https://www.aarhus.dk/sitecontent/Subsites/OmradeChristiansbjerg/Home/Lokalcenter/Lokalcenter-Skelager	Lokalcentre med hjemmepleje, sygepleje, boliger, samt aktivitetsmuligheder. Vi dækker bydelene Møllevangen, Christiansbjerg, Trøjborg, Risvangen, Reginehøj, Vorrevangen, Vejlbj, Skejby og Lisbjerg. På lokalcentrene i området har vi et tæt samspil med borgere, pårørende og frivillige. Vi byder dig velkommen til at være en naturlig del af et aktivt lokalcenter	Aktiviteter: Ledet af frivillige: Akrylmaling, aktiv videoklub, banko, datastue, glasfusning, "genbrugsen", Krolf, senior-netcafe, strikkeklub Cafe - åben for alle Sundhedsklinik - mandag, onsdag, fredag fra 9-15, telefontid 8.30-9.30 samme dage	Anne Skyum Frivilligkoordinator Område Christiansbjerg Østerøgade 20 8200 Aarhus N
Lokalcenter Abildgården (nabo til Reginehøj) Skovvangsvej 99, 8200 Aarhus N, Danmark	se ovenfor	Caféen Åben hverdage kl. 8.30-10 og 11.30-13.30 tlf: 8713 3200 Hver onsdag er der forskellige aktiviteter fra kl. 13.30-15.30. Petanque, Banko og Syng Sammen. FO-hold IT-undervisning og motionshold.	Anne Skyum Frivilligkoordinator Område Christiansbjerg Østerøgade 20 8200 Aarhus N

		Humørgruppen - syng-sammen arrangement: Sidste onsdag hver måned kl. 13.30 samt petanque onsdage i ulige uger kl. 13.30. FO-hold IT-undervisning og gymnastik: Fredage, tidspunkt afhængigt af hold. Abildgårdens seniorkrolf: Fredage kl. 10.00. Sundhedsklinik: hverdage ml 8 og 12 efter aftale med sygeplejerske. Du vil f.eks. kunne få doseret medicin, skiftet forbindinger, antabusbehandling, blodtryksmåling, øjen- og øredrypning, vægtkontrol m.m. Du kan også få rådgivning om ernæring, motion og aktiviteter, demens, smerter, kredsløbssygdomme, sukkersyge, forebyggelse m.m. (https://www.aarhus.dk/da/borger/sundhed-og-sygdom/Sundhedstilbud/Raadgivning-og-undervisning/Sundhedsklinikker.aspx)	
Lokalcenter Vejlbj Vikær Toften 6, 8240 risskov, Danmark	se ovenfor	Aktiviteter ledet af frivillige: banko, "kom og spis med," gudstjeneste, fællesspisning, filmcafe (https://www.aarhus.dk/~media/Subsites/OmraadeChristiansbjerg/Dokumenter/PDF-filer-Anne-Skyum/Arrangementsfoldere/Vejlbj/Arrangementer-Vejlbj-efteraar-2017.pdf) Sundhedsklinik - Mandag, onsdag og fredag fra kl. 8.00 - 14.00 Tirsdag og torsdag efter aftale. Cafe - åben for alle	Anne Skyum Frivilligkoordinator Område Christiansbjerg Østerøgade 20 8200 Aarhus N
Lokalcenter Fuglebakken (ved Frydenlund)	se ovenfor	Fuglebakken	Anne Skyum Frivilligkoordinator

Fuglebakkevej 4a		Café Solsikken Åben hverdage kl. 08.30 - 13.00 Genbrugsbixen Møllevangs Allé 60 Åbent mandag kl. 10.00 - 13.00 Strikke- og hyggeklubben Tid: Tisdage kl. 13.30 - 15.30 Sted: Aktivitetslokalet, 4. sal Kontakt: Sonja Nielsen Fastnet: 32 11 37 69. Mobil: 60 67 93 39 Mandegruppen Tid: Torsdage kl. 13.30 - 15.30 Sted: Aktivitetslokalet, 4. sal Kontakt John Carlsen, tlf. 21 29 81 60 Seniordans på Fuglebakken Tid: Fredage kl. 09.30 - 11.30 Nye dansere er velkomne Sted: Festsalen, Morten Eskesens Vej 2 Kontakt: Gitte 86 23 07 60 eller Rune 86 92 95 25 https://www.aarhus.dk/sitecore/content/Subsites/OmraadeChristiansbjerg/Home/Lokalcentre/Lokalcenter-Fuglebakken/Aktiviteter.aspx?sc_lang=da Sundhedsklinik - mandag, onsdag og fredag mellem kl 10-12 samt efter aftale med sygeplejerskerne.	Område Christiansbjerg Østerøgade 20 8200 Aarhus N
-------------------------	--	---	---

Lokalcenter Trøjborg Kirkegårdsvej 53, 8000 Aarhus C	se ovenfor	Strikke-Café Den 1. søndag i hver måned kl.13.00-16.00. Alle er velkomne, uanset alder og evner. Det er gratis at deltage, men husk at medbringe dine egne materialer. Tovholder: Frivillig Marianne Hessel tlf. 6066 7556. Læs mere her: Strikke-café Oplevelsesture En gang om måneden kommer der tilbud på lokalcentret om at opleve noget SAMMEN. Det kan være en tur på galopbanen, i Ole Rømer Observatoriet, i de nye væksthuse, i Marselisborg Parken, i Den gamle By, en teatertur – der er kun de grænser, vi selv sætter. Ring eller mail senest dagen før arrangementet til: Frivillig Inga Hansen, tlf.: 2442 1902, e-mail: ingafindal@gmail.com Gymnastikhold Hver tirsdag eftermiddag kl. 12.45-14.15, fysioterapeut Anna Damsgaard.. Er du interesseret? Kontakt: Kontakt: Birgit Roslyng, tlf.: 2223 4673 Suppeaften Lokalcenter Trøjborgs Café holder suppeaften hver 3. torsdag i måneden kl. 17-19. Alle er velkomne: Seniorer, børnefamilier, studerende! Har du spørgsmål? Kontakt Kirsten Bjørn 3022 3895 eller Hanne Holck 2089 6252 https://www.aarhus.dk/sitecore/content/Subsites/OmraadeChristiansbjerg/Home/Lokalcentre/Lokalcenter-Troejborg/aktiviteter.aspx?sc_lang=da	Anne Skyum Frivilligkoordinator Område Christiansbjerg Østerøgade 20 8200 Aarhus N
---	-------------------	---	---

		Ingen sundhedsklinik Ingen cafe	
Lokalcenter Bjerggården Østerøgade 20 8200 Aarhus N	se ovenfor	It-cafeen: Mandage kl. 9.00-14.00 Håndarbejde: Tirsdage kl. 9.30-11.30. Christiansbjerg lokalhistorie: Tirsdage fra kl. 16.00-18.00. Bowling: Mandage fra kl. 11.00-12.00. Blomsterbinding: Onsdage kl. 9.30-11.30 og porcelænsmaling Torsdage kl. 14.00-17.00. Decoupage: Mandag i lige uger kl. 9.30- 11.30. Petanque/pensionadetræning: Fredage kl. 9.30 – 11.30. Fredagscafé: Fredage kl. 13.30 – 15.30. https://www.aarhus.dk/sitecore/content/Subsites/OmradeChristiansbjerg/Home/Lokalcentre/Lokalcenter-Bjerggaarden/Aktiviteter.aspx?sc_lang=da Ingen sundhedsklinik cafe Oasen - 8.00-14.00.	Anne Skyum Frivilligkoordinator Område Christiansbjerg Østerøgade 20 8200 Aarhus N
Forsorgs- og Samværstilbuddet Nordbyen Socialforvaltningen Gøteborg Allé 8 8200 Aarhus N	Forsorgs- og Samværstilbuddet er til udsatte borgere med komplekse problemstillinger udover hjemløshed. Borgerne er hjemløse, eventuelt med en psykisk sårbarhed, og kan have et misbrug		

Tlf:89 40 11 55	oveni. målgruppe: Er du hjemløs, har en psykisk lidelse og måske også et misbrug, kan du henvises til Forsorgstilbuddet Nordbyen. Samværstilbuddets målgruppe er primært psykisk sårbare, som kan have et misbrug og som bor på Nordbyen eller får bostøtte.		
Socialpsykiatrien Katrinebjerg Katrinebjergvej 81, 8200 Aarhus N http://www.katrinebjergvej.dk Tlf.: 87 13 21 50	Socialpsykiatrien Katrinebjergvej er et tilbud til mennesker med psykiske eller sociale problemstillinger.		http://www.katrinebjergvej.dk/index.php/kontakt/medarbejdere
Bostedet Ellengården http://www.aarhus.dk/ellengarden Sociale Forhold og Beshæftigelse Bethesdavej 81 8200 Aarhus N	Bostedet Ellengården tilbyder midlertidigt ophold til familier med børn under 18 år, som ikke kan opholde sig i egen bolig, samt enlige kvinder uden hjemmeboende børn. Bostedet Ellengården ligger i det nordlige Aarhus, og råder over 24 værelse og lejligheder. Bostedet Ellengården er en selvejende institution som er tilknyttet Jysk børneforsorg Fredshjem.		Telefon: 89 40 10 50 E-mail: jti@aarhus.dk

Bilag 16: Info om rekruttering og fremmøde til interviewene

Nedenfor fremgår en oversigt over rekrutteringsprocessen i forbindelse med fokusgruppeinterviews af beboere i Vandtårnsområdet. Som det ses i tabellen, har det generelt været udfordrende med fremmødet til interviewene – særligt for skrøbelige grupper. Herudfra har arbejdsgruppen med en pragmatisk tilgang fundet andre måder at få disse grupper i tale ved eksempelvis at foretage interviews hjemme hos beboere.

Fokusgruppe	Antal kontaktede	Antal, der sagde ja	Antal fremmødte
Mødre	7	7	5*
Unge drenge	7	6	5
Kvinder med tyrkisk baggrund	10**	9	5
Mænd med tyrkisk baggrund	Gennem både afdelingsbestyrelsen og kvinder med tyrkisk baggrund, blev de forsøgt identificeret og rekrutteret, hvilket dog ikke lykkedes.		
Aktive på arbejdsmarkedet	19	6	5
Afdelingsbestyrelsesmedlemmer	13	6	6
Ældre enlige	10	4	4
Uden for arbejdsmarkedet	15	8	6
Enlige mænd	11	6	3
Beboere med kronisk sygdom 1. forsøg	12	7	1***
Beboere med kronisk sygdom 2. forsøg	8	5	0****
Beboere med kronisk sygdom Individuelt/par interview	4	3	1*****
Psykisk sårbare	4	2*****	2
Mænd med somalisk baggrund	8	5	7*****
I alt	127	74	50

*en af deltagerne blev rekrutteret på dagen

**Interviewpersonerne blev rekrutteret gennem en af de kontaktede, hvor hun har inviteret en kvinde, som af og til deltager i deres fællesskab, men som ikke bor i Vandtårnsområdet

***individuelt interview

****to af dem, der havde sagt ja, havde ikke mulighed for at deltage til et fokusgruppeinterview i lokalerne, da de pga. sygdom ikke var særlig mobile

Der var kun tre potentielle deltagere tilbage, hvoraf en var påvirket af rusmidler og ikke var egnet. Derfor blev fokusgruppeinterviewet aflyst og vi gik videre med individuelle interviews med kronisk syge beboere.

*****der var tale om aftaler med et par fra Kalmargade og en kvinde fra Reginehøj. Kvinden fra Reginehøj mødte ikke op og parret blev besøgt hjemme, hvor det viste sig, at kvinden var så syg, at interviewet endte med kun at blive med manden.

*****Der har været tale om en gruppe, der har været svært at skabe kontakter til. Blandt de fire kontaktede beboere, var der to afslag, hvorfor arbejdsgruppen valgte at afholde individuelle interviews med de resterende to.

*****Interviewpersonerne blev rekrutteret gennem en af de kontaktede, hvorfor der dukkede flere op på selve interviewdagen end hvad arbejdsgruppen havde forventet.

